Hautzinger Gyula

BABILONI NAPLÓ

(Egy év a háborúban, napról-napra)

GROTIUS E-KÖNYVTÁR
2011

Sorozatszerkesztő

Horváth Jenő

A kötet a szerzőnek a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Társadalomtudományi Intézete kiadásában 2006-ban megjelent *Babiloni képes napló* című könyve alapján készült.

© Hautzinger Gyula

© www.grotius.hu

Hautzinger Gyula

BABILONI NAPLÓ

(Egy év a háborúban, napról-napra)

GROTIUS E-KÖNYVTÁR
2011

Tartalomjegyzék

Az előzmények / 5

Első utam Irakba / 8

Második utam Irakba / 13

Gyakorlata Szczecinben, az utolsó napok / 15

Részletes napló, napról-napra / 17

Epilógus / 138

Utószó / 139

Az előzmények

2003. május végén, egy pénteki napon Mályiban az éves szokásos miskolci volt hadosztály találkozón az ünnepi vacsora közben megcsörrent a mobiltelefonom. A Tábornok hívott. Közölte, hogy alakul az Irakba tervezett csapat, és szüksége lenne egy logisztikusra a „lengyel" hadosztály törzsbe. Rögtön igent mondtam. Ennek több oka is volt. Pár héttel korábban intézetemnél, a Stratégiai Védelmi Kutató Hivatalnál bejelentették, hogy a HM soros létszámcsökkentése bennünket is érint. Az intézetet július elsejével megszüntetik. Nem sok jóra számíthattam. Hiába az eddigi pozitív életút, a nemrégiben szerzett PhD tudományos fokozat, nyugdíjjogosultsággal rendelkezem, így akár mehetek is.

Következő hét hétfőjén kellett az Összhaderőnemi Hadműveleti Központ parancsnokánál jelentkeznem, akihez azonnali hatállyal vezényeltek. Isaszegi tábornok átvitt a hadműveleti terembe, ahol már egy jókora Irakot ábrázoló térképen rajta volt a jövőben csak „lengyel" hadosztályként emlegetett Többnemzeti Hadosztály Közép-dél felelősségi körzete, Bagdadtól délre, Baszrától északra, közel nyolcvanezer négyzetkilométeren. A körzetet keletről az Iráni, nyugatról a Szaúd-Arábiai határ zárja.

Részvételünk a misszióban hetek óta a média figyelmének a középpontjában állt. A pártok közti megegyezés közeli volt, ha a Parlament is jóváhagyja, minden bizonnyal a hadosztály kötelékében egy szállítózászlóalj erővel fogunk részt venni. A tárgyalások már megindultak a lengyel féllel, az elmúlt héten egy delegáció járt a lengyel fővárosban. Áttanulmányoztam a hozott anyagokat. A parancsnok tájékoztatott, hogy a jövő hét elején tárgyaló delegációt vezetek Varsóba, ahol további részletkérdések várnak tisztázásra. Többek között olyan kérdések is, mint a felállításra kerülő zászlóalj majdan alkalmazott szállító eszközei, amelyek biztosítására egy, a napokban Budapesten járt magas rangú amerikai tárgyaló delegáció állítólagosan ígértet tett. Ugyancsak készüljek fel arra, hogy június 10-e körül a lengyelekkel együtt részt kell vennem egy iraki helyszíni szemrevételezésen is, felmérve a zászlóalj működését biztosító szükségleteket.

Június 2-án a kora reggeli varsói géppel repültem el. A repülőtéren varsói nagykövetségünkről a katonai attasé várt és egyenesen a konferencia színhelyére vitt, ahol azonnal bekapcsolódtam a munkába. Újból értékes információkat kaptunk Irakról és a jövendő tevékenységi körzetről. Szekciókban folyattuk a munkát. Magam, eredeti szakmám és felkészültségem, no meg tervezett beosztásom szerint a logisztikai szekcióban vettem részt. Ezen túl, mint a magyar tárgyalódelegáció vezetője mandátumom arra terjedt ki, hogy adjam meg a hadosztálytörzsbe tervezett

beosztásokra a magyar igényt, illetve minden igyekezettel próbáljak információt szerezni az amerikai gépjármű felajánlási szándék valóráváltásáról. Erre elméletileg minden lehetőség rendelkezésre állt, lévén, hogy az amerikaiak az „Iraki Szabadság" hadműveletet irányító Közép Parancsnokságról (és máshonnan, így a hadműveleti területről is!) népes delegációval képviseltették magukat. A rám bízott feladat első része könnyűnek bizonyult. A kijelölt hadosztályparancsnok, Andrzej Tyszkiewicz vezérőrnagy, a lengyel szárazföldi haderő parancsnokhelyettese barátságosan fogadott. Már tudott rólam, és mint a hadosztály kijelölt logisztikai főnökét üdvözölt. Tyszkiewicz vezérőrnagy az ötvenes éveinek közepén járó, kellemes benyomást nyújtó tábornok. Mint kiderült, közel negyed évszázada egy évfolyamon végeztünk az akkori Szovjetunió katonai akadémiáján, azzal a különbséggel, hogy ő Moszkvában, én Leningrádban. Végzősként elvileg egy nagy nemzetközi törzsgyakorlaton is találkozhattunk. A magyar törzstiszti beosztásokra tett felajánlásokat kedvezően fogadta. Másnap, június 3-án örömmel jelentettem be a plenáris ülésen, amely egyben a hadosztály erőfelajánlási ülése is volt, hogy a magyar parlament egyhangúlag jóváhagyta az iraki békemisszióban való részvételünket. Az ülésen részvevő közel 20 ország képviselői megelégedéssel vették bejelentésemet.

A vonat elindult. Személyesen külön örömömre szolgált, hogy a lengyelekkel együtt dolgozhatok a jövőben. Fiatal korom óta fontos volt számomra a történelmi alapokon nyugvó barátság. Kint a katonai akadémián a lengyelekkel mi magyarok voltunk a legnyíltabbak, a „renitensek". Volt csoporttársainkhoz negyed évszázad után is barátság fűz. Rövid varsói tartózkodásom is lehetőséget adott arra, hogy találkozzam velük, annál is inkább, mivel jövő nyáron végzésünk 25. évfordulóján találkozót szervezünk Szentpéterváron, ahová bolgár kollégáinkkal együtt, feleségeink kíséretében szeretnénk magánemberként visszatérni. Szép gesztus, addigra mindhárom NATO ország aktív és már nyugállományú katonái találkoznak, és látogatást tesznek a volt „Alma Mater"-ben, ahol mindmáig használható katonai ismereteket szereztek.

Varsói tartózkodásunk harmadik napján „NATO only" (csak NATO) találkozóra is sor került, ahol a kijelölt hadosztályparancsnok ismertette a NATO országok jelenlévő képviselőivel, mely országok katonái, fogják alkotni a hadosztályt. Külön ismertették a hadosztálytörzs felépítését, ahol a vezető állomány körében örömmel fedeztem fel beosztásom mellett a kis magyar zászlót. Tyszkiewicz tábornok külön is megszólított, és bemutatott a többi NATO ország képviselőinek. Rajtam kívül Nyitrai Károly ezredes van tervezve vezetői beosztásba. Karcsi több évtizedes katona diplomáciai múlttal a protokoll irodát fogja vezetni. Ezen kívül több fontos beosztást is kaptunk, főnök-helyettesitől különböző főtiszti beosztásokig. Képviselve leszünk a híradó főnökségen, a kapcsolattartás szempontjából fontos tájékoztatási irodán, a civil-katonai kapcsolatokért felelős főnökségen, de a felderítőn és a hadműveletin is. Külön csoportot alkotva két felderítő kolléga is csatlakozik hozzánk. Összesen kilencen leszünk a hadosztály parancsnokságon. Később kiderült, hogy tizedikként Isaszegi tábornok is a hadszíntéren kap fontos beosztást. Bagdadban, az Irakban folyó műveleteket irányító nemzetközi stratégiai parancsnokságon tölt be tábornoki rangjához méltó csoportfőnöki beosztást. Hadszínteret írok, és talán ez nem tévedés. Sajnos szinte naponta érkeznek aggasztó hírek. A Szaddám rezsim megbukott, de különböző indíttatású kisebb erők még utóvédharcot folytatnak. Szinte nincs olyan nap, amikor ne hallanánk amerikai katonák halálával, sérülésével járó támadásról. Ugyan Bush elnök május elsején bejelentette,

hogy a háborúnak vége, de nem biztos, hogy minden iraki így véli. Minket az Országgyűlés békefenntartásra küld ki, és nem háborúra. Reméljük, hogy az iraki emberek is így gondolják, és nem ellenségként fogadnak bennünket.

Csütörtökön Sramkó Mátyás alezredes, a szállítózászlóalj frissen kinevezett, és otthon a sajtó nyilvánosság előtt is bemutatott, parancsnoka érkezett meg. Bekapcsolódott a munkába. Részt vett a logisztikai szekció munkájában. A jövőben fontos kapcsolat lesz közöttünk. A logisztikai zászlóalj mellett (amelyet a lengyelek biztosítanak), a szállítózászlóalj lesz a hadosztály másik logisztikai támogató alakulata. A jelenlévő amerikai szakemberek nagy szállító kapacitású járművekkel felszerelt tömeges anyagszállításra alkalmas szállító alakulatban gondolkodnak. A logisztikai zászlóalj feladata lesz a hadosztályhoz beérkező anyagok tárolása, kiadása. Erre a két a parancsnokhoz közvetlenül tartozó alakulatra hárul a közel tízezres létszámú hadosztály logisztikai anyagokkal történő ellátása, amelyet a hadosztály logisztikai törzs fog szervezni.

Pénteken a hadosztályparancsnok ismertette velünk a műveletre vonatkozó elgondolását. Augusztus közepéig kell a csapatoknak beérkezniük. Szeptember elsejéig begyakorlás, elsejétől a feladatok átvétele a körzetben jelenleg is működő amerikai tengerészgyalogosoktól.

Minden együtt volt, azonban még hiányzott egy dandár. Eddig a lengyelek és az ukránok állítottak ki egy-egy komplett dandárt (helyenként más nemzetekkel is „tarkítva”), de a legdélibb körzetben hivatalosan még nem állt fel a tervezett harmadik dandár. A tárgyalások még folynak. Tyszkiewicz tábornok egy „meg nem nevezett” országról beszél, amelynek katonái adhatják a hiányzó dandár zömét. Az attasé visz ki bennünket a repülőtérre. Hazafelé az úton összegzem a hét eredményét: bemutatkoztunk, a hivatalos bejelentés is elhangzott a részvételünkről, úgy tűnik, a hadosztály törzsben is elfogadták a részvételünket. Amiben nem sikerült lépni, az az amerikaiak részéről felajánlásként értelmezett gépkocsik ügye. Bár határozott parancsom volt a kérdés tisztázására, ezen a téren nem tudtam eredményt elérni. Pedig mindent megpróbáltam! Az amerikaiakkal többször is tárgyaltam. Képviselőjük Tampából, és a Pentagonból is jelen volt. Annyit sikerült kideritenem, hogy az amerikaiak valóban készülnek egy jelentősebb, ezer szállítóeszközt is meghaladó gépjármű állományt átadni a szövetségesek részére. Az is lehet, hogy ezek az eszközök más arab államok felajánlása révén amerikai közvetítéssel kerülnek átadásra. A jövő majd megmutatja. Mindenesetre nekünk fontos lenne minél előbb tudni, mivel fogunk szállítani, mert a zászlóalj felkészítését a parlamenti határozat birtokában haladéktalanul meg kell kezdeni.

A másik gond, hogy Varsóban, megismerve az amerikai szállítási technológiát világossá vált, hogy a mi gépkocsivezetőink, ha az amerikai viszonyok szerinti 40 tonnás kamionokat és 20-40 ezer literes üzemanyag szállító gépkocsikat fogják megkapni, bizony jelentős átképzésben kell, hogy részesüljenek.

Hazaérkezésem és a jelentések megtétele után pár nap múlva újból csomagolhattam. Június 10-én Ferihegyről szálltunk fel. Az AN–24-es különgép a zászlóalj felállításáért, kiképzéséért, kiküldetéséért és az alkalmazás teljes ideje alatti tevékenységéért felelős szárazföldi parancsnokság parancsnokhelyettese vezetésével viszi az első szemrevételező csoportot Irakba a tervezett települési hely kiválasztására. Rajtam kívül híradó szakember és a zászlóalj parancsnoka tagja a kis csoportnak.

Első utam Irakba

Az Ancsa lassan szeli az égboltot. Magunk mögött hagyjuk Romániát, majd Bulgária következik. Különös nosztalgia kerít hatalmába, amikor Várna magasságában elhagyjuk a bolgár partokat. Korosztályomnak évtizedeken keresztül a Fekete-tenger volt a „tenger". Egyszer jó lenne még majd ide is visszatérni, nosztalgiázni. Ankarában szállunk le a katonai repülőtéren. Tankolunk. Közben érdeklődő török katonák vesznek körül bennünket. Ritkán láthatnak ilyen szállítógépet, a korábbi ellenfélét, aki most szövetséges. Barátságosan integetnek, miközben visszaszállunk a gépbe. A következő leszállás – Damaszkuszban. Itt a polgári repülőtéren landolunk. Polgári ellátó cég képviselői rohannak meg bennünket, ajánlva szolgáltatásukat. Kiderül, hogy a „manager" korábban a MALÉV itteni képviselője volt. Amíg a gépet feltöltik Haytham Al-Alem boldogan meséli el, mennyire szereti Budapestet, ahová még mindig évente vissza-visszajár. Start, és indulás tovább a következő jó négyórás útra. A cél: Kuvait City. Lenne egyszerűbb és rövidebb út is, de az iraki légtér egyelőre lezárva. Különösen egy még mindig nehezen, esetleg ellenségként azonosítható repülő eszköz előtt, mint amilyen a mi Ancsánk. Így tehát marad a kerülőút. Jordánia és Szaúd-Arábia felett. Jó 12 órás repülőút után landolunk a sötétedő Kuvait repülőterén. Szinte rögtön utánunk száll le a lengyel légierő szállítógépe, amely az előkészítő-fogadó csoportjukat hozza. Az amerikaiak terv szerint várnak. Elkerüljük a formaságokat, egyből az „amerikai szektorba" irányítanak minket. Itt nincs útlevél- és vámvizsgálat. Nem is lenne célszerű az okmányainkat vizsgálgatni. Nincs kuvaiti vízumunk. Az amerikaiak figyelmeztetnek is bennünket, hogy vigyázzunk: a kuvaitiak nagyon érzékenyek a függetlenségükre, legközelebb rendelkezzünk a szükséges okmányokkal. Célszerű a NATO gyakorlatban ismert SOFA egyezményt is megkötni a két ország között. A jövőre nézve egyszerűbbé válna a mozgásunk.

Meglep a készültség foka. Ahogy elhagyjuk a repülőteret, kísérőink betáraznak. Pár nappal ezelőtt merényletet követtek el az amerikaiak ellen, jobb az óvatosság. Mintegy negyven perc autózás után érkezünk meg az amerikaiak egyik itteni táborába „Camp Commando"-ba. Elhelyezkedünk a kondicionált sátorban. A hosszú út után ránk szakad az álom.

Reggel a Tengerészgyalogos Expedíciós Erők itteni, mögöttes parancsnokságának a második embere, egy kétcsillagos tábornok fogad. Tájékoztatójából két dolog ragad meg bennem. Tervezett körzetünkben nyugalom van, és a kiérkezésünk utáni ellátásunk főleg szerződések alapján működő polgári cégek útján fog történni. Ennek két üzenete van. Egyrészt amerikai barátaink, minél jobb színben szeretnék feltüntetni a helyzetet, másrészt nyilvánvaló, hogy ez a misszió egyben sokak számára óriási üzletet is jelent.

Hiába, régi igazság: „az üzlet az üzlet”. Ebéd után, ami egyáltalán nem harctéri, tényleg finom és választékos, helikopterekbe szállunk, és átrepülünk Irakba. A CH–47 „Chinook”-ok párban repülnek. Ez biztonság kérdése. A nyitott ajtókban mind a két oldalon egy-egy tengerészgyalogos áll. A filmekből jól ismert módon a géppuskák mögött. Nagyot csattan a závár ahogy a kommunikációs sisakos, fekete Ray Bain napszemüveges, rágógumit majszoló fiúk élesre töltik fegyvereiket. Isten hozott Irakban!

Az első leszállás Al-Kutban, egy most, az amerikaiak által használt repülőtéren történik. Tankolunk. Lengyel kollégáinkkal a beton túloldalán várakozunk. Hőség van. A forró levegő szinte áll. Lehet úgy 40 Celsius, és ez még nem is az igazi nyár. Július–augusztus a legmelegebb. Akkor 50 Celsius fölé is kúszik a hőmérő higanyszála. Szinte felüdülés visszakászálódni a gépekbe. Igaz a hátsó rámpa nincs teljesen felhúzva, de az áramló levegő is forró. Ráadásul én nehezen is bírom az állandó süllyedést-emelkedést. Amikor a velem szemben ülő lengyel tiszt rosszul lesz, engem is a hányinger kerülget. Valahogy túlteszem magam rajta. Újabb egy órás repülőút után feltűnik alattunk az ősi Babilon romkertje. Pilótánk profi módon, a mellette kialakított leszállóhelyen teszi le a gépet. Egy amerikai ezredes vár bennünket. A saját maga által vezetett Humvee pár perc alatt visz be a táborba. Itt, ha lehet, még szigorúbbak a biztonsági rendszabályok, mint Kuvaitban. A táboron kívül mindenki golyóálló mellényben és sisakban jár. A katonáknál gépkarabély, a tisztek oldalán pisztoly. Ez nem gyakorlat. Hadműveleti területen vagyunk. A táborban békésebb a helyzet. Mindemellett a pihenőben levő katonákon is látni a hátukon keresztbevetett karabélyt, ahogy strandpapucsban, sortban, trikóban közlekednek.

A korai vacsorát az Eufrátesz egyik mellék ága a Shatt Al-Hillah partján felépült Szaddám palota egyik vízparti épületének teraszán fogyasztjuk el. A koszt az úgynevezett MRE (étkezésre kész) amerikai készétel csomag, amely több mint 20 féle választékban áll a katonák rendelkezésére. Igazi „lövészárok” fejadag. Természetesen a főétel mellett (én egy New Orleans környéki, jó csípős „cajun”-t választok!) a csomagban minden megtalálható. Capuccino por, sütemény, M&M’s drazsé a szükséges ízesítőkkel. Még fogpiszkáló is van! Hogy szomjunkat olthassuk, tasakos üdítő-koncentrátum is van a pakkban, amelyet az étkező környékén hegyekben álló, másfél literes ásványvizes dobozokból kiemelt palackba kell tölteni, és már kész is az ízes, azonnal fogyasztható üdítő. Este még részt veszünk a parancsnokság tájékoztatóján, ahol szakterületenként részletes információkat kapunk a körzet helyzetéről. Az 1. MEF (Tengerészgyalogos Expedíciós Erők) parancsnokság itt a Szaddám palota „kertjében” települt. Maga a palota egy majd száz méter magas, emberek által épített domb tetején áll, és egyike azoknak a palotáknak, amelyet a diktátor szerte az országban a maga számára építtetett. Az egész terület a háborús fosztogatás jeleit mutatja. Még az amerikai csapatok beérkezése előtt a helyi lakosság az őrség távozta után teljesen kifosztotta a domb tetején álló impozáns palotát, és a lent lévő, nyilván szolgáltató funkciókkal rendelkező épületeket. Milyen a világ, most a palota szobáiban fiatal tengerészgyalogosok „kvártélyozták” be magukat. A parancsnokság irodái lent, a kiszolgáló épületekben találhatók. Sok a sátor is. Maga az eligazító sátor egy jó negyven főre berendezett, az audio-vizuális technika minden vívmányával felszerelt létesítmény. És természetesen légkondicionált, másként ki sem lehetne bírni. A tájékoztató végén ismertetik a programot: holnap szemrevételezésre indulunk a lengyelekkel Al-Hillah-ba, Babil tartomány központjába, a települési hely kiválasztására, ahol a lengyel logisztikai zászlóalj mellett a mi szállítózászlóaljunk is települni fog.

Másnap, mielőtt indulnánk, az amerikaiak kedves meglepetéssel szolgálnak. A tábor lelkészének vezetésével elsétálunk a Bibliából ismert romokhoz.

Az afroamerikai őrnagy elismerésre méltó felkészültséggel beszél Babilon kialakulásáról. Az emberiség vélt bölcsőjénél járunk. Mind a vallásosak, mind az ateisták megegyeznek abban, hogy valamikor itt, a Tigris és az Eufrátesz közötti Mezopotámiában kezdődött a történetünk. Valahol az akkori Édenben állt a bűnre csábító almafa, amelyről Ádám gyümölcsöt szakított Évának. De a materialisták is erre a vidékre teszik az emberiség kialakulásának természet biztosította ideális körülményeit. Most semmi esetre sem látszik ez a vidék virágzónak. Igaz a folyók még mindig kellő vízmennyiséget biztosítanak, hogy öntözéses módszerrel mezőgazdasági termelés folyjék, de az elmúlt évezredekben a valamikor paradicsomi táj sivatagossá vált. Ma nehéz itt az élet.

Közben kísérőnk a romvárostól jobbra mutat, jelezve, hol lehetett az ókori Bábel- tornya, ahonnan a Biblia szerint a nyelvek szétterjedtek a világon. Most szimbolikus a hasonlat. Pár hét múlva itt, ezen a helyen a világ sok részéből nemzetközi szolidaritásból fognak az emberek összejönni, pontosan az ellenkezőjét bizonyítva annak, mint ami a tanítás szerint történt. Igenis, megérteni akarjuk egymást, közösen segítve itt, a bibliai földön élő embereket sorsuk jobbra fordításában. A romváros bejáratánál az ókori Istar kapun kell bemenni. A kapu elég gyenge másolata a valamikor itt állt kapunak, amelynek eredetije ma Berlinben a Múzeum-szigeten felépített múzeumban csodálható meg. Ásatások már régóta folynak ezen a helyen. A németek már a XX. század elején megtalálták az első Istar kaput, amelyet Berlinbe szállítottak. A romváros bejárata mögött sivár kép fogad. A háborús fosztogatás még ezt a szent helyet sem kímélte. Az elkeseredett, nyomorúságos körülmények között élő emberek minden mozdítható tárgyat elvittek. A múzeumban is csak az a falba épített mozaikkép maradt meg, amelyet semmiképpen sem tudtak elhurcolni. A romkertet Szaddám a 70-es években hozzá nem értő módon „újjáépíttette". Ez azt jelentette, hogy az előző évszázadok gondos ásatásai után feltárt terület falmaradványaira, alapjaira újonnan (!) húzatott fel falakat, ezzel történelmileg hitelét vesztve Hamurabi és Nabukonodozor évezredes ránk maradt tárgyi emlékeinek. Azért így is maradt mit bámulni. Kitűnően felkészült „idegenvezetőnk" gondosan mutatja meg az ókori istenek dicsőítésére épített „felvonulási utat", melynek máig megmaradt aszfaltján évente egyszer a nép vonult végig.

Érdekesek a több ezer éves feliratos téglák, és az állat-madárformájú „szent állatok" figurái, amelyből egy másolatot a bejáratnál lévő Souvenir boltban borsos áron magam is vásárolok. Érdeklődéssel mászkálunk, még a forróságot is feledjük, amikor az ókor hét csodájának másik emlékét, Semiramis függőkertjének a „helyét" szemléljük. Az egyetlen épen maradt monumentális alkotás a „Babilon oroszlánja" néven ismert kőszobor, amelyet az elmúlt évszázadok alatt (feltehetően a súlya miatt) nem tudtak innen elhurcolni. A jól kivehető oroszlán tömege alatt egy ember fekszik. Számomra a természet győzelme az ember felett szimbolikus ábrázolása. Mint mindig, most is a küzdelem a jellemző, hogy ne a szobor által sugallt igazság győzedelmeskedjen, hanem mi, emberek váljunk úrrá a természeten még akkor is, ha olyan nehezen viselhető el, mint itt.

Indulunk ki Al-Hillah-ba. Tulajdonképpen Babilon is Al-Hillah tartományi központ közigazgatási része, csak a jól érthető történelmi megkülönböztetés végett használjuk így a nevet. A zászlóalj részére az amerikaiak először a „kukorica begyűjtő" néven ismert helyet ajánlják. Ideális hely a rendezett kisebb épületekkel a Bagdad-Bászra főútvonal

mellett. A baj, hogy kicsi a kerítéssel körbezárt terület a két zászlóalj és még más tervezett hadosztály közvetlen alakulat elhelyezésére. Továbbmegyünk. A következő színhely a „Pisztoly-gyár”-ként elhíresült települési körlet, ahol most is amerikaiak állomásoznak. Ez sem igazán alkalmas a nagysága miatt. Arról nem is beszélve, hogy az irakiak az előző körlethez hasonlóan bármikor visszakérhetik, ha a gazdaságuk beindul. És ezt nekünk is tiszteletben kell tartanunk. A következő hely egy elhagyott laktanya. Ahhoz hogy elérjük, át kell mennünk a tartományi központon, Al-Hillah-on. Konvojunkat elől-hátul géppuskával felszerelt Humveek kisérik, a személyzetükhöz hasonlóan rajtunk is golyóálló mellény, az oldalunkon (minden eshetőségre tekintettel) parabellum fityeg. Azért van idegesség. Egy feltehetően autógumi pukkanásra az amerikai lövész a kocsi tetején lévő kilövőállásban idegesen fordul meg. Csak akkor nyugszik meg, amikor kiderül, nem lövés idézte elő a hasonló zajt. Az utcákon áthaladva a beinduló élet jelei tűnnek a szemünkbe. Mindenhol és mindennel kereskednek. Az egyik sarkon nyársakra feltűzve grillcsirkéket sütnek. A ránk néző emberek arcát figyelve inkább közönyt vélek felfedezni. Nekem nem tűnik úgy, hogy kiáradó örömmel fogadnának minket. Nem így az utcakereszteződésben levő forgalomirányító rendőrök, akik barátságosan integetnek vissza. Ebben van ráció. Az amerikaiak fizetik őket.

A központon túl kis idő múlva laktanyakerítés tűnik fel. Behajtunk az elhagyott objektumba. Úgy tűnik, mintha a harcok ezt a részt is érintették volna. Az épületek még állnak, de ami könnyen mozgatható volt, elvitték. A hajdani kaszárnya épületei ablaktalanok, hiányosak az ajtók. Némelyik helyiségben korom látható. No, nem tüzérségi belövés nyomai, valószínűleg égethettek belül valamit. Az épületek közötti nagy helyen kisebb tónak is beillő vízzel elöntött rész, amelyet a sérült vízvezeték folyamatosan táplál.

Ami bíztató, hogy hatalmas lebetonozott térséget fedezünk fel, amely alkalmasnak látszik mind a két, nagymennyiségű technikai eszközzel rendelkező logisztikai egység telepítésére. Eddig ez a legelfogadhatóbb, számba vehető települési hely. Késő délutánba fordul az idő, de az amerikaiak még egy távolabbi katonai objektumot mutatnak meg, amely még romosabb állapotban van, mint az előző. Érthető, mert a helybeliek most is rakodják a „bontott téglát”, amely feltehetőleg ugyanezen úriemberek csapata által vélhetően előző éjjel került kitermelésre a most már félig elbontott épületből. „Szaddám, Ali baba” vigyorognak, nem hagyva kétséget a felől, hogy saját, kicsiben hasonlóan végzett tevékenységüket kívánják ezzel a meglepő, hozzánk intézett barátságos kijelentéssel leplezni.

Mivel a tapasztaltak itt rosszabbak, Nagy tábornokkal abban maradunk, hogy az előző helyszínt választjuk. Ebben a lengyelek parancsnoka Janosz Adamczak alezredes is egyetért. Másnap részletesebben felmérve a helyzetet, oda fogunk visszatérni.

Iraki tartózkodásunk utolsó napján kora reggel indulunk ki a helyszínre. Most az amerikaiak csak egy géppuskával felszerelt Humvee-t adnak. Ezt követi a két lengyel terepjáró. Hiába az oldalunkon a fegyver, a tegnapihoz képest nem nőtt a biztonságérzetünk.

A helyszínre érve népes gyerekcsapat fogad. Hangosan „havarjú”-znak, és természetesen mindenért nyújtogatják a kezüket. Itt is gyakran elhangzik a „Szaddám, Ali baba” kijelentés, ezzel is alátámasztva misszionk általuk megítélt jogosságát, amely nem kevésbé láthatóan anyagi elvárások alapján működik. A gyerekek rendkívül

elhanyagoltak, de mint mindenhol a világon, kedvesek és mosolygósak. Koszosak, mezítlábasok. Milyen élet várt volna rájuk egy olyan rezsimben, amelyet Szaddám Huszein fémjelzett? A felmérésekkel gyorsan és szakszerűen végzünk. A többi az otthoniak döntése alapján kerül meghatározásra. Mi mindenesetre a vegyes elhelyezést fogjuk javasolni. A laktanyai és egyéb épületek helyrehozása után alkalmassá tehetők a személyi állomány elhelyezésére. Más elemeket célszerű sátorban telepíteni. A visszaút már gyorsabb volt. Az Ancsánk Kuvait-ban várt minket, és elfogadva a gép kapitányának javaslatát, még a megérkezés estéjén felszálltunk, hogy másnap kora reggel újból Ferihegyen landoljunk.

Második utam Irakba

Egy hét telt el és újból pakoltam a motyómat. Ezúttal én vezettem a további szakemberekből álló csapatot. A szárazföldiektől Baráth István alezredes jön. Jó képességű, fiatal logisztikai tiszt, százados kora óta ismerem. Itt van a Babilonban kint hagyni tervezett Katona István százados is, a zászlóalj törzsfőnöke. Velünk repül az MH főhigénikusa is, de a beszerzési hivatal és az elhelyezési terület szakemberei is velünk tartanak. A cél, most már együtt a többi nemzet képviselőivel részletesen felmérni a terepet, és döntéshez használható adatokkal hazatérni. Magam más feladattal is rendelkezem, mint a nemzeti érdekek segítése. A hadosztály más vezetőivel együtt, adatokat gyűjtve a későbbi teljes szervezetet érintő ellátási munkám megszervezéséhez, be kívánom járni a teljes települési körzetet.

Június 20-án hajnalban szálltunk fel Szolnokról. Bár a gép parancsnoka jelentette, hogy csak Ankaráig szabad az út, és egyelőre Damaszkuszban nincs leszállási engedélyünk, Szaúd-Arábia átrepüléséről nem is beszélve, javaslatára az azonnali felszállás mellett döntöttem. Ankarában leszállva megjött a damaszkuszi engedély, így nyugodtan szálltunk fel, hogy kellemes repülés után délután két órakor földet érjünk a szír fővárosban. Itt ütött be a mennykő! Kiderült, hogy továbbra sincs Szaúd-Arábia felett átrepülésre jogosító engedélyünk, így várnunk kell. Szerencsére a már előző utunkon megismert szír ismerősünk, Haytham fogadott minket. Széles mosollyal invitált kényelmesen berendezett kondicionált irodájába. Ez jól esett, mivel a gépen a hajtóművek leállítása után pillanatok alatt elviselhetetlen a meleg. Még belegondolni is borzasztó, milyen lett volna ott várakozni. Az órák pedig múltak. Engedélynek se híre, se hamva. Mobiltelefonon lázas telefonálásba kezdtem, de csak azt sikerült megtudnom, hogy otthoni mulasztásból későn ment el a szaúdi légtér átrepülési engedély kérése. Itt már csak a csoda segíthet, mivel a hivatalos intézési idő normál esetben 7-15 nap. Mindenesetre Haytham segít, amiben tud. Szíriai vízummal nem rendelkezve rávezet minket is a gépszemélyzet listájára, és szabályszerűen kilop minket a repülőtér közelében lévő ötcsillagos szállodába, hogy legalább az éjszaka normálisan pihenjünk. Nem így én, aki szinte az egész éjjelt végigtelefonáltam Tampával, ahol összekötőink, Tokovicz József ezredes és Boros-Leskó őrnagy próbáltak segíteni, hogyha már nincs átrepülési engedélyünk, az amerikaiak segítségével próbáljunk egyenesen Bagdadba berepülni. Közben kiderült, kellő regisztráció hiányában az AN–24-es nem repülhet be az amerikai légi irányítású Irak légterébe. Még egy újabb fiaskó. Mindenesetre hajnalban az egész csapat újból kikocsikázott a repülőtérre, hogy a gépbe beszállva várjuk a felszállási engedélyt. Ami nem jött meg. A VIP váróban (ahova Haytham ismét becsempészett bennünket) lassan múltak az órák. Így telt el a nap, és este vigyorogva üdvözöltek bennünket újból a szállodában. Másnap már

óvatosabbak voltunk, csak délre mentünk ki a repülőtérre, mint kiderült most is hiába. Otthonról megtudtuk, hogy aznap reggel küldték el a faxot, amikor mi Szolnokról felszálltunk. Otthon már mindenki a mi ügyünket intézte, én is többször beszéltem az illetékesekkel, többek között hazánk szíriai nagykövetségével is. Nyugtató szavaik mellett a reményt is tartották bennünk, hogy hamarosan megkaphatjuk a felszállási engedélyt. Arra viszont még egy napot kellett várni, hogy 24-én hajnalban a tervezett programhoz képest három nap csúszással megtegyük utazásunk hátralevő részét Kuvaitig.

Közben tampai összekötőnk útján azt is megtudtuk, hogy az amerikaiak nagyon dühösek a késésért, nem is hajlandóak már velünk foglalkozni. Akár vissza is fordulhatunk – volt az üzenet. Erre engem öntött el a pulykaméreg. Ha már idáig eljutottunk, én bizony már nem fordulok vissza. Kuvaitba megvolt a leszállási engedélyünk, így irány előre. Erősített az otthonról érkezett felszólítás is: „menj be Kuvaitba, menj át Irakba, hagyd ott Katona századost, az összekötőt! Ha nem elég a maradék idő a szemrevételezésre, július első napjaira is maradhattok." Nem volt rá szükség. Ugyan most sem volt kuvaiti vízumunk, de az amerikaiak ezúttal is „kiloptak" bennünket a repülőtérről és a mögöttes parancsnokság törzsfőnökével és hadműveleti főnökével elfogyasztott ebéd után máris feltuszkoltak benünket egy Irakba induló C–130-as fedélzetére. Al-Kutból a szokott módon, helikopterekkel repültünk Babilonba, ahol a már előző utunkról ismert Adamczak alezredessel találkozva tisztáztuk a tisztázhatatlan késés okát. Mivel részemről oka-fogyottá vált, hogy a területbejáráson részt vegyek, úgy döntöttem, hogy az előző utamon szerzett tapasztalataimat legalább saját csoportom részére kamatoztatom.

A következő két nap a jövőbeni települési körlet bejárásával, és minden részletre kiterjedő felméréssel telt el. Közben haza is jelentettünk a biztosított szatellit-telefon készüléken, annál is inkább, mivel otthonról olyan, mint a helyszínen kiderült hamis értesülést kaptunk, hogy a zászlóalj telepítésére a lengyelek egy jobb helyszínt találtak! Minden maradt a régiben, így otthon is bátrabban folyhatott a párhuzamos munka. Mi is kijelöltünk, lemértünk, lerajzoltunk mindent, hogy hazaérkezve minél részletesebb jelentést tudjunk tenni. Pénteken a tapasztalatok összegzése után, most már a többi nemzet képviselőivel együtt repültünk Kuvaitba.

Szombaton Baráth Pistával még alaposan szemrevételeztük a zászlóalj beérkeztetése szempontjából fontos repülőtéri fogadókörzetet, és kijutottunk a tengeri kikötőbe is, ahová a terv szerint a Szlovéniában, Koperben majd augusztus elején berakodásra kerülő szállítmány fog beérkezni. A közel négy napos időveszteség ellenére az elvégzett munka örömével szálltunk fel az addig Bahreinben várakozó és értünk Kuvaitba érkező gépünkre, hogy közel tíznapi távollét után, június 29-én vasárnap reggel Szolnokon szerencsésen földet érjünk.

Gyakorlata Szczecinben, az utolsó napok

Hazaérkezésem és az azt követő tájékoztatások megtétele után a figyelem az előttünk álló kiküldetésre való felkészülés felé fordult. Megtörtént a kiinduló csoport felszerelése. Bár ez a folyamat egy sor kívánnivalót hagyott maga után, végül is úgy mondhatjuk, elkészültünk. Kipróbáltuk fegyvereinket, vegyivédelmi kiképzésen vettünk részt. Tájékoztatókat kaptunk különféle dolgokról, amely ismeretek majd Irakban javunkat szolgálhatják. Néhány napot itt-ott elcsenve és a hétvégékhez illesztve talán pihenni is sikerült.

Közben jött a hír, hogy a lengyelek Szczecin-ben július 20-tól felkészítést tartanak. Örültünk, mert az egészet egyfajta, a kinti tevékenység főpróbájának gondoltuk. Kiérkezve reményeink csak részben igazolódtak. A kiképzés első felében újból előadásokat hallgathattunk meg a kinti várható helyzetről, majd a NATO oberammergaui iskolájának „rohambrigádja" tartott hasznos, de általános ismereteket adó előadásokat.

A felkészítés másik felében törzsvezetési gyakorlaton vettünk részt. Megalakultak a jövőbeni törzs különféle szervei, így vezetésemmel a logisztikai törzs is. Az igazat megvallva, kicsit többet vártam. Jó lett volna, ha az eddigi felkészítést irányító lengyel kollégák átadták volna a tapasztalatokat, végiggyakoroltuk volna a teljes tervezési-jelentési mechanizmust. Kicsit az volt az érzésem, hogy ránk volt bízva az egész. Szerencsére az ideiglenesen megbízott hadosztálytörzsfőnök személyében a hozzánk csatlakozott spanyol kontingens rangidőse, Javier Cabeza ezredes jól fogta össze a törzset, és jól szervezte a törzsmunkát, így ismeretet szerezhettünk a majdani kinti „hadműveleti ritmusról".

Jó, hogy több nyugati NATO ország is elküldte a törzsbe tisztjeit, így a spanyolokon kívül dánok, norvégok és hollandok is képviseltetik magukat. A logisztikai törzs is soknemzetiségű. Kellemes meglepetést szereztek a bolgár tisztek. Fiatalok, jól felkészültek, jó angolsággal bírnak. Jó lesz velük dolgozni. Az mindenképpen a gyakorlás javára írható, hogy összerázódott a csapat. Legalábbis az itteni, „szczecini" része, mivel jó néhány jövőbeni kollégám, közöttük a helyettesem is ez idő alatt kint, a „való világot" gyakorolta, készítette elő a kiérkezésünket. Gyakorlásunkat nagyban segítette, hogy sikerült vele szatellit-telefonon beszélnem.

A gyakorlat július 31-én a Lengyel Köztársaság Elnökének jelenlétében megtartott ünnepélyes búcsúztatással fejeződött be. Az azt követő fogadáson Kwasniewski elnök

velünk, magyarokkal is váltott néhány szót. Jó egészséget, sikeres végrehajtást kívánt az előttünk álló nehéz feladathoz.

Hazatérve, itthon gyakorlatilag csak a hétvége volt a miénk. Még a repülőtéren, Szolnokon megkaptuk azokat a felszereléseket, amelyek hiányoztak. Sajnos a sivatagi ruha még ránk, kilencünkre sem készült el, így a barna trópusi ruhában vágunk neki a hosszú útnak. Augusztus 4-én a Szilágyi Erzsébet úti HM objektumban a honvédelmi miniszter búcsúztatott el bennünket.

Jó érzés, hogy a zászlóaljtól elköszönve hozzánk, törzstisztekhez is odajött. Nekem, mint a csoport parancsnokának külön is megköszönte az eddigi tevékenységemet. Szavai jólestek. Még este leutaztunk Szolnokra. Másnap, 5-én kedden, hajnali négykor már kint voltunk a repülőtéren, hogy egy óra múlva felszálljunk és Szczecinen keresztül csatlakozva a többiekhez, terv szerint együtt repüljünk 6-án Kuvaitba, ahonnan néhány nap múlva „lábon” megyünk fel Irakba, Babilonba. Az Afganisztánba készülő váltással együtt repülünk. Ők Bonnba repülnek, majd onnan tovább a német légierő gépével. Reggel nyolckor szállunk le a már ismert szczecini repülőtéren. Akkor még nem tudtuk, hogy különböző időpontcsúszások miatt újból három napot fogunk eltölteni ebben a kedves, észak-lengyel kikötővárosban.

Részletes napló, napról-napra

2003. augusztus 8. Péntek – Szczecin, Kuvait

Hajnali fél kettő. Az ébresztőórám csörgésére ébredek. Gyorsan lezuhanyozom, és irány a szálloda hallja, ahol a többiek már várnak. Kettőkor beszállunk az autóbuszokba. Spanyolok, dánok, és mi magyarok indulunk ki a repülőtérre, hogy hosszas várakozás után a többiekkel reggel hétkor végre felemelkedjen velünk a DC–10-es chartergép. Irány Kuvait, ahonnan – reményeink szerint – hamarosan indulunk Irakba, következő többhónapos állomáshelyünkre, hogy a többi részvevő nemzet képviselőivel segítsünk egy tönkretett ország életének normalizálásában.

A repülőút kellemes. Az óriásgép falja az égi távolságot. Közben az amerikai személyzet jól tart bennünket. A vásznon valami csacska amerikai vígjáték megy. Én, az újonnan Szczecin-ben vásárolt MP3-as lejátszómra felvett Queen hanglemezt hallgatom.„The show must go on”, a műsor folytatódik. Igen, életem egy új szakaszába lépek, és az immár több mint öt évtizede folyó műsornak új fejezete kezdődik. A második világháború óta ilyen nagyságú és ilyen nehéz feladat még nem várt magyar katonai egységre. Igaz, nem kevés tapasztalat áll mögöttem, de már nem vagyok fiatal. Szokatlan klimatikus és egészségi viszonyok várnak, amelyek nálam fiatalabbaknak is kemény megpróbáltatást jelentenek. A feladattól nem félek. A munka biztosan menni fog.

Jó hétórás repülőút után Kuvait International repülőterén szállunk le. Az ajtóban a lengyel parancsnokhelyettes Kwiatkowski tábornok üdvözöl bennünket. Megérkeztünk. A csomagjaink kiválogatását követő szokásos néhány órás várakozás után késő este megérkezünk a Kuvait melletti sivatagba, az LSA–5-ös táborba. Éjfél is elmúlik, miután majd 24 órás ébrenlét után a légkondicionált sátorban, hálózsákjainkban álomba zuhanunk.

Augusztus 9. Szombat – Kuvait, LSA–5 tábor

Reggel Baráth Pista alezredes jön értünk, bérelt terepjáróján. Pista most a szárazföldi parancsnokság megbízottjaként az itteni amerikai parancsnokságon, a magyar csapat beérkezésének, fogadásának előkészítéséért felelős. Tegnap a repülőtéren kedvesen fogadott, és el is kísért a táborig bennünket. Két csoportban bevisz „Camp Doha”-ba, ahol alkalmunk lesz némi vásárlással „hiányzó készleteinket” az Amerikából már ismert PEX katonai kereskedelmi bevásárló központban kiegészíteni, és az angolok által üzemeltetett étkezdében megebédelni. Bemegyünk az összekötő csoport irodájába is,

ahol lehetőségünk van az e-mailjeinket is ellenőrizni. Közben a lengyelek szállítási ütemtervén megpillantjuk a holnapi napot bejelölve. Terv szerint indulunk Babilonba. Visszatérve lázas pakolás kezdődik a táborban. Betárazunk. Bármi megtörténhet felfelé a több mint hatszáz kilométeres úton.

Augusztus 10. Vasárnap – Kuvait, LSA–5 tábor

A hasunkra süt a nap. Többszöri indulási időpont-változtatás után végül itt maradtunk. A hivatalos indok, hogy a csapatmozgáshoz az amerikaiak nem tudtak megfelelő számú autóbuszt biztosítani. Van olyan hír is, hogy bár állnak a sátraink a parancsnokságon, de a szerződött polgári cég még nem szállította le az ágyakat. Délelőtt a spanyol és a dán „nemzeti elsőkkel" átmegyünk a lengyel táborba. Az új időpont augusztus 13-a.

Hirtelen leáll a sátor légkondicionálása. Pillanatok alatt nagyobb a forróság, mint kint, bár a szabad ég alatt is közel 50 Celsius fok a hőmérséklet. Javítják a rendszert. Elindul, majd újból leáll a kondi. Iszonyatos a hőség! Órákig fekszem az ágyon, nem mozdulok, így is szakad rólam a víz. Alattam a hálózsák percek alatt csatakos. Délután végre újból elindul a légkondi, de még órákig tart mire elviselhetővé válik a hőség. Este a számítógépen a „Valami Amerika" című filmet nézzük. Hát, ez nem Amerika!

Augusztus 11. Hétfő – Kuvait, LSA–5 tábor

Reggel Baráth Pista kiküldi értünk az autót. Kollegája Tibor, először Nyitrai Karcsival – kérésünkre – a kuvaiti nagykövetségünkre visz minket. A bejelentett látogatáson az ügyvivő fogad. Informálisan tájékoztatjuk udvariassági vizitünk céljáról, megköszönve azt az értékes segítséget, amit eddig is kaptunk a nagykövetségtől. Felvetődik, hogy a kuvaiti amerikai parancsnokságon a továbbiakban is szükséges a magyar katonai jelenlét. Biztosak vagyunk benne, hogy „vendégjárás" várható a továbbiakban. Arról nem is beszélve, hogy a zászlóalj utánpótlása is részben Kuvaiton keresztül történhet a jövőben.

Visszafelé újból „Camp Doha"-ban kötünk ki. Most, másodszor itt járva még jobban meglep a tábor nagysága, kiépítettsége. A biztonsági rendszer, jól működik. Az amerikai közel-keleti jelenlét egyik fő bázisa Doha, amelyet Bush amerikai elnök is meglátogatott a közelmúltban. A tábort az első öbölháború után építették ki. Szemmel láthatóan dollár százmilliárdokba kerülhetett. Itt minden megtalálható, ami egy haderő irányításához elengedhetetlenül szükséges. De ugyanígy az élet fenntartásához szükséges létesítmények is kifogástalanul működnek. Az étkezde több száz fős. A választék egy jobb európai önkiszolgáló étteremhez hasonló. Az étkezéshez záró ételként süti, fagyi, gyümölcs jár, és a végén nem ül ott a pénztáros néni. A már említett katonai kereskedelmi áruházban majdnem minden megtalálható. Mi leginkább szétnyitható tábori „karosszéket" és a jövendő tábori élethez szükséges kiegészítő cikkeket vásárolunk. Kifejezetten olcsó árakon. Késő délután érünk vissza. A második „váltás" is bemegy. Megint eltelt egy nap. Várjuk az újabb híreket. Reméljük, végre holnapután indulunk.

Augusztus 12. Kedd – Kuvait, LSA–5 tábor

A mai nap is csak úgy kezdődött, mint az elmúlt napok bármelyike. Későn ébredünk, de nincs is hová sietni. A fiúk közül mindig akad egy-kettő, aki elmegy az ételért. Mióta majdnem megtelt a tábor, óriási sorok vannak az ételosztásnál, amit nem szívesen áll végig az ember a már reggel is rekkenő hőségben.

A nap valahogy csak eltelik. Szerencsére tisztálkodni lehet. Mindennap mosunk, különben összegyűlne a sok összeizzadt szennyes. Mert azért légkondi ide, légkondi oda, a sátorban napközben bizony így is meleg van. Rakosgatjuk a holminkat. Én már biztos vagy ötször átraktam a csomagjaimat. Most van idő jegyzeteim rendezgetésére is. Az elmúlt két hónap egy nagy rohanás volt, most van arra lehetőség, hogy az elmúlt hetek eseményeit összefoglalóan leírjam. Bízom benne, hogy semmi lényegest nem hagyok ki abból, amin keresztülmentem. Optimistán tekintek a jövőbe annak ellenére, hogy van néhány jelenség, ami zavar. Nem tudom, hogyan fogják iraki jelenlétünket az ottaniak értékelni. Figyelmeztető jel, hogy jó tíz nappal ezelőtt belőttek a készülő táborunkba. Zavar, hogy a csapatösszpontosítás (kívülről úgy tűnik) vontatottan halad. De legjobban az zavar, hogy tétlenségre vagyok ítélve, és nem tehetem a dolgomat. Kérdés, hogy sikerül-e az ellátást úgy rendeznem, hogy az emberek megelégedésére szolgáljon, hiszen mi nem harctéri viszonyok közé szeretnénk kiérni. Nem „lövészárok" ellátást, hanem normális körülményeket szeretnék az egész hadosztálynak biztosítani. Tudom ez nem csak tőlem függ. Én mindenesetre ezen leszek.

Délután SMS jött a szomszéd táborból a lengyelektől. Újabb 24 órát csúszik az indulásunk. A legközelebbi dátum augusztus 14. hajnali négy óra. Hányadik időpont már ez? Este valamilyen amerikai tengeralattjárós filmet nézünk. Időtöltésnek jó. Norvég szomszédaink a sátrunkban valami szexfilmet nézhetnek, mert közben nagyokat vihognak. Nem tudok elaludni. Ez a tétlen összezártság kezd az idegeinkre menni.

Augusztus 13. Szerda – Kuvait, LSA–5 tábor

Hatodik nap a táborban. Ez tényleg „Life Support" tábor, mivel az alapvető életfeltételek biztosítása mellett nem is képes másra. Számos ilyen tábort építettek az amerikaiak Kuvait-szerte. Ezek arra szolgálnak, hogy az Irakba felmenő és onnan leérkező csapatok megpihenjenek. Felfelé a konvojok összeszerveződnek, lefelé a csapatok itt várják meg a repülőgépeiket. Hatalmas aggregátorok szolgáltatják az élethez nélkülözhetetlen áramot. A sátorváros több szektorra van osztva. Egy-egy szektorban több százan, ha nem több ezren férnek az eredetileg nyolcvan főre berendezett, egyenként tíz légkondicionálóval működtetett sátrakban. Mi magyar tisztek norvég kollegáinkkal jó ha tizenöten foglalunk el egy sátrat, így kényelmesen rendezkedtünk be. Senki sem kényszerül a „felső" ágyon aludni, a ruháinkat és felszereléseinket is jól szét tudjuk pakolni. A zuhanyzók-mosdók konténerekben vannak. Mivel hőség van, a hideg csapból is melegvíz folyik. Toi-toi illemhelyeket telepítettek tucatjával. Nem a leggusztusosabb de jobb, mint a latrina.

Az étkezésekről már írtam. Mivel a tábor elég zsúfolt, nagy sorok állnak. Ezt oldottuk meg magyaros észjárással. Váltva hozzuk az ételt a sátorba. A koszt ehető, de nem finom. Tipikus amerikai hadi ellátás. Itt-ott friss gyümölccsel, tejtermékkel (!),

gyümölcslével ékesítve. Esténként a táborparancsnok eligazítást tart. Visszatérő refrén a vízzel történő takarékoskodás. Délután öt óra felé Tibor jött át Dohából. Ellenőrizte a magyar főerők beérkezésére kijelölt sátrakat, és bevisz bennünket Dohába. Lehet, hogy ez az utolsó alkalom egy ideig, hogy jót ehessünk, shoppingoljunk, és ami a lényeg, megnézhessük az e-mailjeinket. Késő este indulunk vissza. A terepjáróba beszállva még mindig 43 Celsiust mutat az autó külső hőmérője. Ami még rosszabb: nagy a páratartalom. Ha kint van az ember, szakad róla a víz. Késő este érkezünk vissza a táborba. Az itthonmaradottak részére KFC pakkot és egy rekesz dobozos kólát hozunk. Lehet, hogy egy időre a „civil élet" utolsó üdvözleteként.

Augusztus 14. Csütörtök – Kuvait, LSA–5 tábor

Reggel homokviharra ébredünk. Kegyetlen egy dolog. A sátorba is befújja a szél a finom, apró szemcséjű homokot. Tele lesz az ember orra, szája. Próbálkozunk ellene védekezni. Ki kell menni ezért-azért a sátorból. Ilyenkor, mint a beduinok, sálat teszünk a szánk, orrunk elé. Egy időre az áramfejlesztő is leáll. Nincs légkondicionálás. Szerencsére pár perc múlva újraindítják.

Délelőtt a lengyel összekötő, Saletra alezredes jön át. A legújabb hír: holnap reggel hétkor indulunk. Újabb időpont, már nem is tudom hányadik? A rossz hír, mivel valószínűleg világossal nem érünk fel Babilonba, valahol az út mellett meg kell állnunk éjszakázni. Éjjel a saját biztonságunk érdekében nem mozoghatunk. Könnyen célpontjává válhatnánk bármely támadásnak.

Délután az összekötő tisztünk, Baráth alezredes hív Camp Dohából. Babiloni szállítással sikerült helikoptert igényelni 16-án reggelre. A bökkenő, hogy mi a hadosztály törzzsel vagyunk. Nem vennék jó néven, ha önállósodnánk. Ugyanakkor idegesítő ez a semmittevés. Abban maradunk, ha a holnap reggeli utazás is kútba esik, bejelentjük, hogy saját szervezésben holnapután útnak indulunk. Természetesen még egy nappal csúszik az indulás, így szabad a pálya. Saletra alezredessel, a lengyel összekötővel közöljük az igényünket. Nemsokára SMS-en érkezik a válasz: Kwiatkowski dandártábornok, hadosztályparancsnok-helyettes egyetért a szándékunkkal. Kilenc fővel kevesebb helyet foglalunk el az oszlopban. Este ultizunk, zenét hallgatunk. Holnapután reggel elutazunk!

Augusztus 15. Péntek – Kuvait, LSA–5 tábor

Nyolcadik napja vagyunk itt. Későn ébredünk. Két társunk önfeláldozóan minden reggel elhozza a reggelit, így ráérünk lustálkodni. Későn fekszünk, későn kelünk. Teljesen elkényelmesedünk. Délelőtt kint homokvihar tombol. Bent is érezni a hatását. Nem lehet kimenni szemüveg és arcvédő kendő nélkül. A szél is forró. A holmink tele van homokkal, finoman betakarják a sátorban is kavargó szemcsék. Az ember a fogai között is érzi. Közben kétszer is leáll a légkondicionáló. Rohadt egy érzés. Az ember legjobban teszi, ha fekszik az ágyán, és minimálisan mozog. Az orrunk is tele van homokkal. Elegünk van már ebből!

Délben Saletra alezredes robban be. Azonnali indulás! A többieknek. Telefonon történő újbóli gyors egyeztetés. Nincs változás. Holnap, 16-án kuvaiti tartózkodásunk kilencedik napján reggel felszállás. A törzs többi nemzeteinek képviselői kicsit irigykedve néznek

ránk. Ha igaz, előbb érünk Babilonba, mint ők, ráadásul nem is kell éjszakáznunk az út mellett. Elbúcsúzom Cabeza ezredestől, a spanyolok rangidősétől. Megkedveltem az elmúlt hetek alatt. Kiszámítható, korrekt, jól felkészült katonai vezető. Jó lesz vele együtt dolgozni. Asta la vista, Babilonban!

Tibi jön értünk a terepjárójával. Utoljára bevisz bennünket Camp Dohá-ba egyet e-mailezni, shoppingolni, jót vacsorázni. Útközben jobb híján tevéket fényképezünk. Este későig pakolgatjuk a motyónkat. Hajnalban kelés, indulás a repülőtérre.

Augusztus 16. Szombat – Kuvait, Irak, Babilon

Minden a terv szerint! Tibor 4.30 táján megérkezett a busszal. Bepakoltunk, és öt óra körül elindultunk a repülőtérre. Kis várakozás után egy C–130-ra szálltunk, a gép dugig volt. A már ismert Al-Kut-ban helikopterre szálltunk, hogy nem sokkal később Babilonban landoljunk. Az ígéret ellenére senki sem várt minket a helikopter-leszálló helyen. Kisebb félreértések és kellemetlenségek után megérkezünk a táborba. Elhelyezkedünk. A viszonyok hasonlóak a kuvaiti táborban tapasztaltakhoz. Találkozom a „babiloni logisztikusokkal". Holnapután egyesül a „szczecini" és az itteni társaság. Megkezdjük a közös munkát. Elhelyezkedem. A hadosztály vezető munkatársai egy közös sátorban vannak elhelyezve. A helyettesem Marek, maga mellett készített helyet a számomra. A nevem mellett egy doboz kóla vár. Megérkeztem. Este kis ünneplést rendezünk a „babiloni kollégákkal". Tegnap volt a Lengyel Fegyveres Erők Napja.

Augusztus 17. Vasárnap – Babilon

Ma vasárnap van. Elméletileg pihenőnap. Reggeli után Tóth Attilával elsétálunk a romvárosba. Szerencsénk van. Egy iraki régész tart előadást az ókori Babilonról, és vezet minket végig a már korábban megismert régi-új falak között. Lenyűgöz vezetőnk felkészültsége, jó angolsága. 1964-ben a bagdadi egyetem archeológiai szakán végzett. Szinte egész pályafutását itt, Babilonban töltötte. Nem okoz problémát neki, hogy a „megszállóknak" mutat meg mindent. Ő az embereket látja bennünk, akik érdeklődnek a mezopotámiai kultúra iránt, ezt tiszteli bennünk. Bár ilyen lenne ez a világ a jövőben számunkra!

Délután az amerikaiak értekezletére kapunk meghívást. Az itteni szektorban működő tengerészgyalogosok felváltásáról, a nemzetközi hadosztály szolgálatba lépéséről van szó. A kezdethez képest kissé felgyorsultak az események. Szeptember 3-án kell a teljes felelősséget átvennünk. Ez valamivel több, mint két hét. Kemény napok várnak ránk. Az ünnepélyes átadás-átvételre magas rangú vezetőket várnak. Lesz dolgunk a következő két hétre!

Augusztus 18. Hétfő – Babilon

Az első „igazi" munkanap. Reggeli után a logisztikai törzsnél kezdek. Kölcsönös bemutatkozás, az itteni és a „szczecini" csapat egyesül. Elégedett vagyok. Szemmel láthatóan jó a csapat. Megköszönöm az itteniek eddig végzett hatalmas munkáját. Mostantól kezdve együtt dolgozunk. Fél kilenctől az újonnan érkezettek tájékoztatást kapnak. Délután részt veszek a törzsfőnök munkaértekezletén. Ameddig a biztosítás

koordinálásáért felelős amerikai törzsfőnök helyettes nem érkezik meg, én kapok megbízást a feladatok ellátására.

A törzsfőnöki értekezlet után a saját, szűkebb csapatommal tartok megbeszélést. Vacsora után még együtt tartom a teljes törzset, a „babiloniak" elmondják az eddig történteket. Amikor minden lecsendesedik, leülök a számítógép elé, internetezek.

Augusztus 19. Kedd – Babilon, Al-Hillah

Délelőtt az amerikaiakhoz megyek át. Értekezletet tartanak a körzet átadás-átvétel logisztikai biztosításával kapcsolatban. Minden nagyon szép, minden nagyon jó. Én egy kissé pesszimista vagyok. Késésben vagyunk a becsoportosítással, ugyanakkor a felelősség átvétele jóval előbbre jött. A szállító zászlóaljunk sem lesz kész szeptember vége előtt. Sajnálatos, de láthatóan mi magyarok leszünk az utolsók. Szerencsére az ellátással kapcsolatos szállításokat addig az amerikaiak végzik. Délután a magyar táborba, a tőlünk hét-nyolc kilométerre lévő Al-Hillah-ba megyek ki. Látogatásomra a tábor kialakításáért felelős amerikai tiszt, Cunliffe százados is elkísér. Fő a biztonság, golyóálló mellény, sisak. A kijáratnál betárazzuk a fegyvereinket.

Al-Hillah-ban a logisztikai zászlóalj és a már kint lévő magyar erők megbízott parancsnoka vár. Nem ismerek rá a két hónappal ezelőtt látott helyszínre. A lakóhelynek kijelölt épületek tökéletesen rendbe hozva, kimeszelve, az ablakok behelyezve. Mindent a Taszárról is jól ismert Brown & Root Co végez. Ez a „civil" társaság az amerikai fegyveres erők legnagyobb ellátó partnere. Az iraki küldetésen azért van, aki jól jár! Nem is kevéssé! Igaz, a munka eredménye is látható. Hallom, az étkeztetést is Brown & Root-ék veszik át szeptembertől.

Augusztus 20. Szerda – Babilon, Al-Hillah

Ma nemzeti ünnepünk van. Úgy döntöttünk, hogy közösen ünnepelünk. Mi, törzstisztek is kimegyünk együtt megemlékezni a zászlóalj már kint lévő részével államalapítónkról. Rövid beszédek. Ajándékok az ünnepségre meghívott lengyel és a szlovák parancsnokoknak. Az ünnepség után kis körbejárás, ismerkedés. Szeretném, ha éreznék a fiúk, hogy értük dolgozunk. Eltökélt szándékom, hogy minden tőlem telhetőt megteszek az érdekükben, hogy a szállítások biztonságosak legyenek. Ez, mint szakmai főnöknek, és mint magyarnak is kötelességem.

Visszatérve délután értekezletről-értekezletre járok. Vacsora előtt még a saját vezetőimmel is le kell ülnöm. Két nap történéseit kell átbeszélnünk. Boysen alezredes az amerikai összekötő tart előadást a számunkra, hogyan biztosítanak bennünket. Bejelenti, hogy holnapután látogatást tesz a hadszíntér ellátásért felelős logisztikai szervezet tábornoki rangban levő vezetője nálunk. Szeretnék felkészülni. Az ukrán dandár vezetői esnek be váratlanul. Úgy volt, hogy csak holnap jönnek. Félreértés alapján egy nappal előbb érkeztek meg. A logisztikai vezetők szemében riadtságot látok. Nem beszélnek angolul. Amikor folyékony orosz nyelven szólítom meg őket, megkönnyebbülnek. Leülünk. Biztosítom őket, hogy mindenben odafigyelek rájuk, nem szenvedhetnek hiányt. Megnyugodnak. Kollégáimmal a részletekig átbeszélik a dolgokat. A dandár logisztikai főnöke egy ezredes, aki szintén Péterváron végezte a katonai akadémiát. 1992-ben, tizenhárom évvel utánam!

Augusztus 21. Csütörtök – Babilon, Ad Diwaniyah

Reggel korán keltem. Fél hétkor indultunk Ad Diwaniyah-ba a volt iraki katonák részére történő pénzosztás megfigyelésére és a spanyol dandár meglátogatására. A jó nyolcvan kilométeres utat másfél óra alatt tettük meg. Az amerikai konvoj élén egy Bradley harcjármű, a végén egy másik, közötte kettő Humvee-ben utaztunk a tengerészgyalogos parancsnokságról és tőlünk néhányan.

A pénzosztás rendkívüli biztonsági körülmények között zajlik. Az amerikaiak, azok után, hogy a volt katonák a nyár elején lázongani kezdtek, jobbnak találták fizetni valamit a részükre. Különösen a tiszteknek. Jobb inkább elkerülni a további elégedetlenkedést. Egy erre a célra kiépített, külön biztonsági rendszerrel körbe vett bázison, naponta több ezer volt katonának adnak itteni fogalmak szerint nem is kevés pénzt, egyelőre három hónapra előre. Közelebb megyünk. Ilyen testközelben nem igen voltam még a „volt" ellenséggel. Katonák lévén fegyelmezetten várakoznak. Némelyikük feltűnően jól öltözött, természetesen civilben. A pénzosztás után látogatást teszünk a spanyoloknál. Találkozom a logisztikus kollégámmal. Nem lesznek problémáik az ellátással. Önellátásra rendezkedtek be, az utánpótlást otthonról kapják. Ha a többi csapattal is ez lenne a helyzet, könnyű dolgom lenne.

Visszafelé elnézem a sivár vidéket. Szegénység, lepusztult épületek, szemét mindenfelé. De az élet beindult. Mozgás az utakon, a városokban, különösen élénk a forgalom a piacok környékén. Egyre többen integetnek vissza. Úgy látszik, az emberek többsége nem fogad minket ellenségként. Azért jó lesz vigyázni. Tegnap éjjel a spanyol táborba lőttek be aknavetővel. Szerencsére sérülés nem volt.

Augusztus 22. Péntek – Babilon

Ma egy pillanatra láttam a halált. Tegnap, lehet hogy ugyanabban az időben, amikor mi Ad Diwaniyah-ban araszoltunk a bazár környéki csúcsforgalomban itt, a közeli Al-Hillah-ban csak néhány kilométerre a táborunktól egy amerikai tisztet lőttek agyon a kocsijában. A történet egyszerű. Az egyedül közlekedő kocsihoz egy suhanc lépett, és közelről fejbe lőtte az anyósülésen utazó tisztet. Esélye sem volt. Egy gyerek kezétől meghalni. Milyen mélyek lehetnek a gyűlölet gyökerei? Reméljük csak kevesekben! Nos, ez az autó állt egész nap a parancsnokság udvarán, vérnyomokkal szennyezetten. Torokszorító érzés volt látni a fehér színű, Kuvaitban bérelt terepjárón szerencsétlenül járt bajtársunk vérét.

Délelőtt magas szintű látogató érkezett hozzám. A hadszintért ellátó logisztikai parancsnokság vezetője, Bols tábornok a hadosztály logisztikai helyzetével kívánt megismerkedni. Megköszöntem az eddig nyújtott segítséget, külön a magyar zászlóalj hadrendbe állításának elhúzódása miatt ideiglenes megerősítésre adott szállítóegységet. Gondként a táborok zsúfoltságát, a polgári ellátó szervezetek felvonulásának lassú ütemét említettem meg. A rendszeres kapcsolattartásban maradtunk.

Délután Tyszkiewicz tábornok tartott értekezletet. Jövő keddtől az amerikai elöljáró parancsnokság Sanchez tábornok irányításával tisztogató műveletet kezd. Igyekeznek

elfogni minden bajkeverőt. Ahogy hallom, a karbalai rohamosan növekvő népszerűségű fiatal vallási vezető Al Sadr is a listán van. Csak baj ne legyen belőle!

Sikerült Isaszegi tábornokot is felhívni Bagdadban. A végén a nemzetközi műveletekért felelős főnökség, főnökhelyettesi beosztást sikerült megkapnia. A szeptember harmadikai ünnepélyes feladatkezdésre ígérte hogy lejön.

Augusztus 23. Szombat – Babilon, Al Kut

Délután kettőkor Tyszkiewicz tábornokkal, ukrán helyettesével Sobora tábornokkal és a törzsből néhányan Al-Kut-ba, az ukrán dandár központjába indultunk erős kísérettel. A jó két és félórás úton legalább nyolc autó vette közre légkondicionált kisbuszunkat. Kell az erős kíséret, mivel bármi megtörténhet. Találóan jegyezte meg a parancsnok, hogy az egyik kezünkkel visszaintegetünk az út szélén minket üdvözlőknek, de a másik kezünket a fegyverünkön tartjuk. Mindenesetre én az anyósülésről fényképezgetek.

Az ukrán táborba érve kellemes benyomás ér bennünket. Nagy a rend. Nekem ez nem meglepetés. Biztos voltam benne, hogy ukrán szomszédaink amire képesek a legtöbbet adják. A dandárparancsnok tájékoztat bennünket. Mindez orosz nyelven történik. Jó néven veszik, hogyha nem is az anyanyelvükön, de egy általuk jól ismert nyelven váltunk szót.

Augusztus 24. Vasárnap – Al Kut, Babilon

Reggel tájékoztat a dandár logisztikai főnöke. Bejárom a biztosítási területet. Minden a helyén van. Néhány napja vannak még csak itt, de készen állnak a terület átvételére. Tizenegy órakor hivatalosak vagyunk jövetelünk másik rendezvényére. Ma van az Ukrán Függetlenség Napja. Tizenkét évvel ezelőtt kiáltották ki a független ukrán államot. Az ünnepség katonás, rövid. Meghívást kaptak a terület vezetői is. A megemlékezés díszmenettel ér véget. Utána rögtön fogadás. Természetesen szeszesital nélkül. Indulunk vissza. Légkondicionálás ide, légkondicionálás oda, meleg van a kocsiban. Szerencsére ukrán kollégáim betettek néhány ásványvizes flaskát. Visszaérkezésem után a régen halogatott mosás vár rám. Késő estig mosok. Hiába, ilyen a „legényélet”!

Augusztus 25. Hétfő – Babilon

Ma tartom az első hadosztály szintű logisztikai értekezletet. Egymás után érkeznek meg vidékről a kollégák. Bemutatkozással kezdjük. Marek Zuchelkowski ezredes, a helyettesem tartja a bevezető előadást, utána az osztályvezetők informálják a kollégákat az előttünk álló feladatokról. Jelen vannak amerikai logisztikus kollégáink is, akik világos képet adnak, hogyan látnak el továbbra is bennünket, miután a csapataik elhagyják a felelősségi körzetünket. Megnyugtató hallani, hogy a biztosítás továbbra is zavartalan lesz. Mivel a magyar zászlóalj továbbra sem kapta meg a május óta ígért, „lebegtetett” szállító technikát, nem tudunk teljes erővel részt venni a szállításokban. Ezért átmeneti megoldás született: egy teljes USA ellátó-szállító zászlóaljjal kerülünk megerősítésre. A zászlóalj szintén Al-Hillah-ban lesz elhelyezve, sajnos egyedüli hiányosságként, nem enyhítve az ottani zsúfoltságot. A parancsnok egy hölgy, Anita

Raines alezredes. Kedves modorával határozott, ugyanakkor rendkívül szimpatikus. Komoly katonai karrier áll mögötte. Ide a Pentagonból érkezett. Biztosít, hogy nem lesz problémánk a szállításokkal. Így legyen. Délután a csapatok logisztikai főnökei számolnak be a helyzetükről.

Néhány területen csúszás van, de ez nem veszélyezteti a helyzetüket. Lemaradás tapasztalható a szerződéses feladatok teljesítése területén. Cunliffe százados a szerződéses munkákért felelős amerikai LOGCAP tiszt megnyugtat bennünket, hogy mindent megtesz az ellátás zavartalanságának érdekében. Nem nyugszunk meg. A létkörülmények biztosítása elsőrendű feladatunk. A fő ellátó a Magyarországról is ismert Brown & Root lesz. Azzal a különbséggel, hogy még egy névvel kiegészült a kompánia, Kellogg, Brown and Root-nak hívják őket. Ha kint lennének a tőzsde piacon, bizony vennék néhány részvényt. Biztos nem vesztenék rajta.

Augusztus 26. Kedd – Babilon, An Najaf, Karbala

Reggel a Műveleti Központban kezdem a napot. Ez a mindennapi tájékozódás ideje. Ismertetőt kapunk az elmúlt 24 óra eseményeiről. A jelentések sorában az én területem felelőse is jelent. Sajnos, egyelőre sok a probléma. Úgy tűnik az amerikaiak nem készültek el a szükséges kapacitásokkal. Ez gondot jelent. Különösen, ha figyelembe vesszük a zsúfoltságot is, amelyet a távozni készülő tengerészgyalogosok jelenléte okoz. Szeptember harmadikáig együtt vagyunk.

A reggeli informálódás után Cunliffe századossal An Najaf-ba és Karbalába megyünk. Mind a két hely a síiták szent helye. An Najaf-ba, El Salvadorból megérkezett a spanyol dandárhoz tartozó zászlóalj A zászlóalj vezetése örömmel fogad minket. Mi vagyunk az első látogatók. Elhelyezkedtek, kiképzést folytatnak. Az ellátásuk kezdetleges. Vizük, MRE-jük (túlélő csomag) van. Én nem vagyok elégedett. Itt is, mint másutt késésben vannak a szolgáltatásokkal. A feladataik ellátásához szükséges járműveik és a beígért felszerelésük is hiányzik.

Megígérem a parancsnoknak és a logisztikai főnöknek, hogy igyekszem rendezni a dolgaikat. Innen Karbalába megyünk. Tegnap este aknavetővel lőtték a tábort. Körbejárjuk a létesítményeket, elképedve látjuk a támadás nyomait. Szerencsére nagy baj nem történt.

Itt is késésben van a szolgáltató. A tábor már szinte üres. Az amerikaiak elvonultak, a helyükbe jövők lassan érkeznek. Úgy tűnik, a kapacitások nem lesznek kihasználva. Visszafelé nézelődöm a légkondis SUV-ban, kellemes az utazás. A táj éppen olyan elhanyagolt képet mutat, mint bármerre járva tapasztaljuk. Két kocsival utazunk. Mögöttünk egy „Humvee" követ. Amerikai logisztikus kollégáink fedeznek minket. Este szokás szerint e-mailezek. Szinte ez az egyetlen szál a külső világgal. Így legalább azt a kevés szabad időt is agyonütöm. Nem egy nagy élvezet korán a sátorba visszatérni, ahol bizony mindenfajta hívatlan vendég előfordul.

Augusztus 27. Szerda – Babilon, Al-Hillah

Délelőtt információt kapok, hogy Al-Hillah-ban a pisztolygyári táborunkban kritikus az ellátás. Az amerikai összekötők gyorsan szereznek két Humvee-t. Fölszerelkezünk, és

kiszaladunk. A nagy igyekezetben gépkocsivezetőnk Chris Trebelhorn egy forgalmas útkereszteződésben majdnem alárohan egy amerikai konvojnak. Meg is kapja hamar a becenevét: trouble-maker, „bajkeverő". Szép dolog lenne pont itt, az amerikaiaktól meghalni.

A hírek igazak. Zsúfoltság, kevés a víz, MRE-en élnek. Kevés a fürdő, a WC. Áldatlan állapotok. Meghallgatom a tengerészgyalogos zászlóalj logisztikai főnökét. Ők nem felelősek a dolgokért. Pakolnak. A szerződéses alapon dolgozóknak kellene gyorsabban haladniuk.

Délután a parancsnoki értekezleten a latin-amerikai zászlóaljak helyzetéről van szó. Próbáljuk tisztázni a helyzetet. Az biztos, hogy a kétoldalú kapcsolatok szerint az ellátás felelőssége az amerikaiaké. Holnap a törzsfőnök vezetésével bizottság megy a spanyolokhoz és An Najaf-ba a salvadoriakhoz, tisztázni, amit lehet. Én nem tudok menni West tábornok, a bagdadi logisztikai főnök látogatása miatt. A tervezési osztályvezetőt küldöm magam helyett.

Augusztus 28. Csütörtök – Babilon, Al-Hillah

Reggel fél nyolckor Boysen alezredessel, az elöljáró törzstől kiküldött összekötőmmel, a helikopter leszállóhelyre indulunk. Jó időben érkezünk. Pár perc múlva két „Black Hawk" tűnik fel. Megérkeztek a vendégek. Elsőnek West tábornok, a hadszíntér logisztikai főnöke száll ki, majd Isaszegi dandártábornok. Gyors bemutatkozás, Isaszegivel összeölelkezünk. Örülök, hogy itt van. Az első pillanattól kezdve jó volt vele együttdolgozni. Első utunk a hadosztályparancsnokhoz vezet. Kedvesen fogadja a vendégeket. Meglepő részletességgel tájékoztatja a főnökömet a hadosztály logisztikai helyzetéről, nem kendőzve a gondokat.

Munkahelyemre visszatérve Z. ezredessel, (az amerikaiak nevezték el így, mivel nehezen ejtik ki a nevét!), helyettesemmel részletesen tájékoztatjuk a tábornokot. Minden érdekli. Sokat kérdez. Legjobb tudásunk szerint válaszolunk. Megígéri, hogy mindenben számíthatunk a támogatására. Tizenegy óra felé kimegyünk az al-Hillah-i táborba. Napról-napra szebb lesz a tábor. A logisztikai zászlóalj parancsnoka fogad bennünket. Közösen megebédelünk. A magyarok és a szállítózászlóalj készenlétének eléréséig a megerősítésként adott amerikai zászlóalj képviselői is velünk tartanak. Ebéd után tájékoztató a lengyel parancsnok részéről. Körbejárjuk a tábort. Az amerikai parancsnok Raines alezredes asszony is jelent a körletükben. Szemmel láthatóan örül a tábornok, hogy az övéi között lehet. Valamikor ennél a zászlóaljnál szolgált. A mostani parancsnok pedig nem sokkal ezelőtt a beosztottja volt a Pentagonban. Most mindketten itt vannak. Visszafelé elmegyünk a pisztolygyárba. Nem árt, ha látja a magas vendég a másik végletet is. Szerencsére mostanra legalább a meleg étkezést sikerült elintézni az állomány részére. Visszatérve a táborba elköszönünk a helikoptereknél West tábornoktól és kíséretétől. Közben Ernest Warzecha a tervezési osztályvezető is megérkezett a spanyoloktól. Ha lassan is, de megoldódni látszik a latin-amerikaiak ellátása. Este sikerül a gyerekeimmel telefonon beszélni. Kitűnő ez az amerikai szolgáltatás. Az ATNT telepített nyilvános telefonfülkékből, kártyát használva, olyan mintha Amerikából beszélnék.

Augusztus 29. Péntek – Babilon

Ma nincs látogatás. Értekezlet is kevés. A reggeli TOC értekezlet után várom Sramkó Mátyást. A parancsnokkal megbeszélem, hogy fogadja. Várnunk kell, míg Tyszkiewicz tábornok befejezi a helyettesekkel tartott megbeszélést. Szívélyesen fogadja a zászlóalj-parancsnokot. Megbeszéljük, hogy bár még mindig nincs meg az ígért technika, elkezdik a felkészülést, és részt vesznek a megerősítő, az amerikai 189. zászlóalj munkájában. Így szeptember harmadikától részlegesen készen állnak a hadosztály szállítási feladatainak végrehajtására. Mégsem mondhatják, hogy a hadosztály készenlétével egy időben a zászlóaljunk nem kezdi el a tevékenységét.

Mégis jön látogató. A szerződéses ellátásért felelős tiszt Cunliffe százados az amerikai hadsereg részére dolgozó, és az ellátást szervező úgynevezett Logistic Civil Augmentation Program (LOGCAP) Irakban dolgozó vezetőit hozza be hozzám. A megbeszélés során aláhúzom munkájuk fontosságát. Kifejezésre juttatom, hogy a megrendelésük alapján működő KBR-el (Kellogg, Brown and Root) jó a kapcsolatunk. Bárcsak a nyújtott szolgáltatásuk is olyan jó lenne!

Augusztus 30. Szombat – Babilon

Szombat van, de ez nem jelent sok változást a mi életünkben. Rossz hírt kapunk a reggeli TOC értekezleten. An Najaf-ban tegnap a mecsetből kijövet gépjárműbe rejtett bombával meggyilkolták az egyik legjelentősebb síita főpapot Al-Hakimot, a Szaddám-ellenes erők egyik jelentős, ez év májusáig külföldi száműzetésben élő vallási vezetőjét. Egyelőre tisztázatlan, de valószínűleg száz fő vesztette életét. Még több a sebesült. Rosszat jelent ez a hír számunkra is. Tovább ronthatja az amúgy sem stabil iraki belső helyzetet. Délután megérkezik a hadosztály támogatásért felelős törzsfőnök-helyettes, Terry L. Downen, az USA Illinoise állam nemzeti gárdájának ezredese.

Augusztus 31. Vasárnap – Babilon

Ma vasárnap van, de reggel bemegyek a „munkahelyemre”. Délelőtt felkeres az új amerikai „boss”. Helyettesemmel röviden tájékoztatjuk. Később kimegyek a mellettünk folyó Shatt Al-Hillah partjára. Az amerikaiakkal együtt ellenőrizzük a lengyel víztisztító berendezések telepítését. Keddtől saját magunknak kell a szükségleteinket kielégíteni. Délután rendezgetem a dolgaimat, kicsit pihenek. Este újból bemegyek a helyemre. Rossz hír fogad. Az egyik bolgár beosztottamat értesítésem nélkül a nemzeti rangelső javaslatára pótlás nélkül más beosztásba helyezték. Holnap a hadosztály törzsfőnöknél tiltakozni fogok az eljárás ellen.

Szeptember 1. Hétfő – Babilon

Ma, szeptember elsején új hónap kezdődik. Lassan egy hónapja jöttünk el otthonról. Visszaszöknek az emlékek a régi szeptember elsejékről. Az iskolai évnyitókról. Az enyhe nyárutókról. Itt szó sincs ilyenről. Napközben hétágra süt a nap. Hetek óta nem láttam egy felhőt sem az égen. Szokás szerint a hadműveleti központban kezdek. Semmi jó, semmi különösebb rossz. Még mindig nem csitultak le a kedélyek a pénteken meggyilkolt síita vezető halálával kapcsolatban. A logisztikai helyzet is csak fokozatosan

javul. Gondunk van a latin-amerikai zászlóaljakkal. Most a spanyolok nem akarnak friss élelmet adni a velük egy helyőrségben lévő, ráadásul spanyol anyanyelvet beszélő két zászlóaljnak mondván, ez az amerikaiak felelőssége. Szép kis testvériség!

Ma a lengyel vezérkar logisztikai főnöke a vendégünk. Juniec vezérőrnagy már a munkasátramban vár. Nálam is fél fejjel magasabb, megtermett szimpatikus ember. Röviden jelentek a helyzetünkről. Marek, a helyettesem már jelezte, hogy elsősorban nemzeti ügyek miatt érkezett a lengyel logisztika első embere. Elnézését kérem, hogy nem veszek részt a többi programján. A helyettesem fogja egész nap kísérni. Babilonból, Al-Hillah-ba mennek.

A napom rohangálással, szervezéssel telik. A műszaki főnökkel megnézzük a víztisztító telepítését. Lassan halad, pedig holnap már vizet kell adni a tábor részére. A hadosztály törzs kiszolgáló zászlóalj parancsnokával kijelöljük a katonai kereskedelmi központ jövendő helyét. A törzsfőnöknél is járok. Tiltakozom a bolgár katonatiszt elvitele körüli eljárás miatt. Utasítást dolgozunk ki a civil konvojok kísérésével kapcsolatban. Közben hír jön: lehet, hogy a lengyelektől kapunk bakancsot. Több mint százunknak nincs még meg a sivatagi bakancsa. Szépen nézünk ki. A szó szoros értelmében. Este beájulok az ágyamba.

Szeptember 2. Kedd – Babilon

Délután értekezlet a KBR szakembereivel és a szerződéses tiszttel a kocsik elosztását illetően. Végre az amerikaiak megoldották a kocsi-kérdést. Vagy hatszáz darab különféle típusú gépjárművet kapunk a következő két hónapban. Ebből csak a magyarok száznegyvennyolc darabot. Főleg a várt szállítótechnikát. Átbeszéljük, milyen intézkedéseket szükséges tenni a nem kis feladatot jelentő ügy megoldása terén. Fő szempont a járművek személyhez kötése, a biztonságos közlekedés megszervezése, a folyamatos szervizelés, javítás biztosítása. Aprólékosan megbeszélünk mindent. Holnap neki kell esni az intézkedés „gyártásának". Sramkó alezredessel is átbeszélem a teendőket. A feladat minden apró részletére kiterjedően pontos végrehajtási tervet kell készíteniük.

Úgy néz ki, a víztisztítás is beindul, a táborban lassan minden a helyére kerül. Talán a latin-amerikaiak ügye is. Bár még mindig sok a kérdőjel. Ma indul a konvojok fegyveres kíséretének programja is. Reggel a szokásos parancsnoki tájékoztatón jelentettem az ellátó civil szervezet (KBR) fegyveres kísérésének tervét. Az ügy bonyolult. Egyrészről ez az egész biztonsági kíséret megoldása az ő dolguk lenne. A régió polgári (amerikai) irányító központot a CPA-t (Coalition Provisional Authority) leszerelt nepáli gurkák védik, akik civil biztonsági őrökként (természetesen géppisztollyal a nyakukban) mint a „Global Security" alkalmazottai védik az objektumot. Másfelől – és ez az amerikai hivatalos magyarázat – a civilek a mi érdekünkben mozognak Kuvaitból idáig, és nem csak az érdekünk, de a felelősségünk is, hogy vigyázzunk rájuk. Mindenesetre a cégüknek ez az egész nem fog sokba kerülni. Vacsoránál két fiatal bolgár munkatársammal állunk a vacsorasorban. Bulgáriáról beszélgetünk. Talán egyszer tényleg jó lenne visszatérni az egykor oly kedvelt, akkor egyedül elérhető meleg tenger partjára?

Szeptember 3. Szerda – Babilon

Egyik nap olyan, mint a másik. De ez a mai különleges. Ma van a felelősségi körzetünk átadásának-átvételének ünnepélyes aktusa. Korán kelünk, megreggelizünk. Utána gyalog trappolunk ki a babiloni romok melletti Amfiteátrumba, az ünnepség színhelyére. A törzsből csak a nemzeti rangelsők, az egyes főnökségek vezetői és helyettesei vannak meghívva. Félig üres a stadion. Nem a legtökéletesebb szervezésre vall, többen is eljöhettek volna. Mi magyarok, (Sramkó Matyás, Burkus Pál) egy kupacban ülünk. Lassan szivárognak be a vendégek. Egy arab harsány stílusban köszöni meg az amerikai tengerészgyalogosnak az ország felszabadítását. Egy havai virágfüzérhez hasonlót tesz egy amerikai katona nyakába, megöleli. Nagy taps. A pattogó katonazenére bevonul az elnökség, Ricardo Sanchez altábornagy, a szövetséges erők iraki főparancsnoka, a körzetünkből távozó első expedíciós tengerészgyalogos erők parancsnoka, Tyszkiewicz vezérőrnagy és mások. Jelen van a három (lengyel, spanyol, ukrán) védelmi miniszter is, ők az erők nagy részét adó három ország meghívott magas rangú képviselői. Beszédek. Az amerikai parancsnok beszédéből az ragad meg, hogy reményét fejezi ki: a mostani átadás-átvétel ceremónia után a következő már a mi hadosztályunk és az iraki nép között lesz. Úgy legyen. Tyszkiewicz tábornok beszédéből az itt levő nemzetek támogatási és nem megszállási szándéka a megjegyzendő. Az ünnepség után, ami a zászlók, közöttük a magyar lobogó elvonulásával végződik, fogadás. Kellemes meglepetés a gulyáságyúból szervírozott sűrű lengyel sárgaborsóleves kolbásszal. Ízletes a tábori sütödében készített kenyér. Majd egy hónapja nem ettem rendes kenyeret! A nap többi része munkával telik. Észre sem veszem, hogy elment a nap. És elmentek a tengerészgyalogosok is!

Szeptember 4. Csütörtök – Babilon

Reggel visszaállítottuk az órát. Nehezebben is megy az egy órával korábbi felkelés. A nap szokásosan indul. A reggeli jelentéseket hallgatva problémás a konvojok kísérete. Ebből a feladatból a Kuvaitból feljövő konvojok időbeni értesítése a kötelességem. A fegyveres kísérés (közötte civil beszállítónknak is!) szervezése mától nem a mi feladatunk.

Délután leülünk tárgyalni a Többnemzeti Logisztikai Központ (MNLC) vezetőjével, Hejna ezredessel és munkatársaival. Hamar sikerül a közös nyelvet megtalálnunk. Remélem nem lesz közöttünk „két szomszédvár” konfliktus. A nap eseményeihez tartozik, hogy ha megkésve is, de megkapjuk a harmadik védőoltást is. A zászlóaljtól megint kihoznak egy csomó felszerelést nekünk. Szinte semmi sem használható belőle. Amikor meglátjuk a rohamásó tokot, nevetés fog el bennünket. Itt a homokban, ha akarnánk, sem tudnánk mire használni a rohamásót.

Beszélek a fiúkkal. Holnap kell hívnom Havril altábornagyot. Egyeztetjük a mondanivalót. A fiúk érthetően elkeseredettek. Nem kaptuk meg még a számlánkra a járandóságunkat. Az egész, ahogyan kiengedtek bennünket, nem a normális ellátást mutatja. Az ukránoknál a dandár felszerelésével kapcsolatban felmerült hiányosságokért három tábornokot mentettek fel. No comment.

Szeptember 5. Péntek – Babilon, Al-Hillah

Délelőtt elkezdjük a több naposra tervezett tábor-látogatásokat. Al-Hillah-ban a logisztikai bázison kezdünk. Népes csapattal megyünk, az egész logisztikai biztosítással szeretnék tisztában lenni. Pavel Hejna ezredes, a Többnemzeti Logisztikai Központ vezetője is velünk tart. A tegnapi feladat-elosztási megbeszélés után a gyakorlatban is át kell tekintenünk a helyzetet. Adam Slodzik alezredes, a logisztikai zászlóalj parancsnoka fogad minket. Először mi mondjuk el a mondókánkat. Ernest Warzeha alezredes a tervezési osztályvezető ismerteti a tegnapi megbeszélésünk alapján egyeztetett új napi jelentési formát, amely a táborok valós helyzetéről fog tájékoztatni minket. Meghallgatjuk a táborban található többi nemzeti parancsnokot is. A lengyeleken kívül szlovák, román, fülöp-szigeteki, mongol, amerikai alegységek és természetesen a magyar szállítózászlóalj is itt nyert elhelyezést. A parancsnokok jelentéséből kiderül, a szerződések alapján működő szolgáltatások mind lemaradtak. Kevés a tisztálkodó kapacitás, késik az étkezde átadása. Nem lesz jó, ha ez így megy tovább.

Délután a város másik végében lévő úgynevezett „Pisztoly-gyárba" megyünk. Az elmúlt hetekben kétszer is jártam itt. Sajnos az amerikaiak távozása után sem javult a helyzet. Igaz, most több a fürdő konténer, higiéniai lehetőség, de napok óta nincs meleg élelem ellátás, a katonák légkondicionáló nélküli munkacsarnokokban laknak. A belső környezet is elhanyagolt, szemét van mindenfelé. Lesújtó a kép. Félek, a zászlóaljparancsnok igénytelensége is közrejátszik. Várnak, hátha mégis elmehetnének innen. Na, és addig? Kicsit lehangolódva megyek el. Holnap Karbalába megyünk. Ma egy hónapja indultam el erre az izgalmas, minden nap új kihívásokat jelentő hosszú útra.

Szeptember 6. Szombat – Babilon, Karbala

Reggel Donald Rumsfeld, az Egyesült Államok védelmi minisztere tett látogatást a táborban. A parancsnokkal történt megbeszélés után rövid nyilvános nyilatkozatok hangzottak el mindkét vezető részéről, utána rövid sajtótájékoztató következett. Tetszett, mert frappánsak voltak a válaszok. A „meddig maradnak az amerikaiak a hadszíntéren?" kérdésre a válasz rövid és pontos volt: „Egy nappal sem tovább, mint szükséges". A látogatás után folytatjuk a táborok ellenőrzését. Ma a népes csapattal Karbalába, a lengyelek felelősségi körzetébe megyünk. Négy tábort látogatunk végig. Ebből kettőben a bolgárok vannak. Bőven akad tennivaló. Itt is késésben vannak a polgári szolgáltatók. Hazaérkezésünk után a közelben levő „hotelbe" a CPA-ba megyünk át. A körzet Egyesült Államok polgári kormányzójának székhelye. Pesti ismerősömet, Keith Mines-t, a budapesti amerikai nagykövetség munkatársát keresem, aki az információk szerint a kormányzó politikai tanácsadója. Nincs szerencsém, már áthelyezték. Viszont nagyon kulturált körülmények között jót vacsoráztunk.

Szeptember 7. Vasárnap – Ad Diwaniyah, An Najaf

Vasárnap ide, vasárnap oda, ma is megyünk. Utunk a spanyol zónába vezet. A spanyolok teljes önellátásra rendezkedtek be. Nyilvánvalóan nem sok bajom lesz az ellátásukkal. Kölcsönösen tájékoztatjuk egymást. Elmagyarázzuk, miért van szükségünk a táborok

szerinti napi jelentésre. Délben „spanyolos” ebédet eszünk. Jól esik a rizses csirke. Továbbindulunk a spanyolokkal együtt települő latin-amerikai kontingensekhez. Először a dominikaiakat látogatjuk meg. Kevés a felszerelésük. Az amerikaiak ígérték, hogy a kiérkezés után felszerelik őket. Ez is a szerződéses civil ellátón keresztül valósul meg, de lassan. Ad Diwaniyah-ból An Najaf-ba, a múltkori véres terrorcselekmény városába, a síiták szent helyére megyünk. Itt is két tábor van. Először a hondurasi zászlóaljat nézzük meg, az „Animal Camp”-ben. Nem állítom, hogy távol állnak a viszonyok a tábor nevétől. Az emberek mégis jókedvűen bizakodóak. Valamivel jobb a helyzet a salvadoriak táborában. Itt már jártam a múltkor. Ismerősként üdvözöl a logisztikai főnök, Garcia Flamingo őrnagy. Reméljük hamar megoldódnak az ellátási problémáik. Ameddig nem kapják meg a szükséges felszereléseiket az amerikaiak maradnak ebben a körzetben.

Szeptember 8. Hétfő – Babilon, Al-Hillah

Nem megyek a többiekkel Al-Kutba, az ukránok táborába. Két hete voltam, jókat tapasztaltam. A reggeli jelentésnél váratlanul ér Tyszkiewicz tábornok kérdése: „Mit csinál a magyar zászlóalj?” Ha belegondolok, várható volt valami hasonló. Tegnap este paranccsal beosztották a szállítmánykísérő századot konvojkísérésre. Kicsit meglepett, különösen hogy nem egyeztették velem a dolgot. Jelentem, hogy a zászlóalj felkészül az amerikai technika átvételére, szállítmányt kísér. A parancsnok közbeszól: „foglalkoztassuk a zászlóaljat!” A jelentésem végét, hogy a „zászlóalj az amerikaiakkal együtt részt vesz a szállításokban is”, nem is hallja. Különben is terveztem, hogy kimegyek Sramkóékhoz. Erre kétszeres okom is van. A zászlóalj vezetésével ismertetem a kialakult helyzetet. Nem kizárt, hogy „súgtak” is a hadosztályparancsnoknak. Van azért nekünk is „jóakarónk” elég. Közlöm, hogy este írásos intézkedést adok ki a szállítások fokozottabb végzésére. A szállítmányok kísérése a technika átvételéig úgyis eldöntött kérdés. Ehhez jön még a technika átvételére történő felkészülés, az átképzés a nagy raksúlyú technikákra. Az egészet átbeszéljük az amerikai parancsnokkal is. A logisztikai zászlóaljparancsnokkal a nagymennyiségű beérkező technika elhelyezési kérdéseit tárgyaljuk meg.

Mind eközben kihasználom az itteni kevésbé zsúfolt önkiszolgáló mosodát és a ruháimat is kimosom. Bevásárolok a most megnyílt „magyar” kantinban. Tizenkétezer forintos havi keretet kaptunk. Igazán gáláns. Bár az ellátás minden területén ezt tapasztalhatnám! Délután bent Babilonban a várható nagymennyiségű szállító technika átvételét az arra kiadandó intézkedést, a FRAGO-t beszéljük át. Van mit tenni!

Szeptember 9. Kedd – Babilon

Egész éjjel rettenetesen köhögtem. Ha valami, ez az állandó meleg-hűtött sátor, ki-be megvisel. Hajnalig forgolódtam. Virradatkor az egyik lengyel kolléga hozzám jött és köhögésoldót tett le az ágyam mellé. Nagyon jól esett. Nem hiszem, hogy azért tette, mert nem hagytam aludni.

Reggel a szokásos menetrend. A logisztikai jelentések egyre jobbak lesznek. Ügyes a spanyol triumvirátus, a „harcállásponton” működő mindegyik váltásban van egy-egy. Ők fogják össze a munkát. Napközben is összejönnek. Pihenő ide-vagy oda, segítik egymást. Külön elismerem a szorgalmukat. A nemzeti elsőt is tájékoztattam a fiúk

munkájáról. A szállítmány-kísérésbe minden nap bevonják a zászlóaljat. Vannak olyan alakulatok, amelyek erre-arra hivatkozva elutasítják a kísérést. A magyaroknak minden napra jut kettő.

Napközben is rosszul érzem magam. A hadosztály vezető orvosa átkísér az amerikai rendelőbe. A nővér tört magyarsággal köszön rám. Kiderül, az édesapja magyar, az édesanyja spanyol, ő meg igazi jó amerikai Cleveland-ből. Alaposan megvizsgál. Érdekes, hogy a rutinműveleteket (vérnyomás, hőmérőzés, orr-fül-gége, szem, sztetoszkópozás) nem az orvos végzi. Mindent alaposan feljegyez. Az orvos csak a végén jön oda, jóváhagyja a tapasztaltakat, és felír egy rakás gyógyszert.

Levelet írok a parancsnoknak. Mint nemzeti rangelső otthonról való kérést tolmácsolok. Szeretnének humanitárius segélyt küldeni, amit Al-Hillah-ból a logisztikai bázisunkról osztanák szét. Jó ötlet. Nem árt, ha a helybeliek körében jó szívvel gondolnak ránk. Este beveszem a gyógyszereimet. Korán lefekszem. Remélem reggelre kutya bajom.

Szeptember 10. Szerda – Babilon

Reggelre jobban vagyok. A reggelit szokásom szerint a folyóparton, a teraszon fogyasztom el. Jó itt kint ülni, a folyó a sok zölddel szemben a túloldalon kellemesen hat. A reggeli nem túl változatos. Valami szalámi vagy virsli, főtt tojás (vagy porból készült rántotta), toast-kenyér, vaj, méz vagy dzsem. Italnak tejtermék, üdítő és az elmaradhatatlan kávé. A reggeli TOC megbeszélésen kiderül a liszt. Kiderül, hogy a konvojokat nem kísérik szívesen, egyedül a magyarok teszik rendesen a dolgukat. Szót kérek a parancsnoktól, és jelentem, hogy nem ez a dolgok rendezésének a módja. Igazat ad, és felindultan közli, hogy ezen túl minden szállítmánykísérés-elutasítást kivizsgál.

A nap millió ügy intézésével telik. Átnézem a holnapi parancsnoki értekezletre előkészített anyagomat, néhány helyen belejavítok. Délután három értekezleten is részt veszek. Észre sem veszem, és elment a nap.

Megnézem az e-mailjeimet. Otthonról ellátnának munkával. Javaslom, hogy a zászlóaljat érintő részletes ügyekben Sramkó Mátyást hívják, neki törzse is van, mindenféle otthoni elvárásoknak megfelelő anyagokat képes kidolgozni. Én egyedül vagyok.

Este a parancsnokkal futok össze, ma már másodszor. A keresztnevemen szólít, megköszöni a reggeli támogatást. Jól esnek a szavai.

Szeptember 11. Csütörtök – Babilon

Ma szeptember 11-e van. A New York-i WTC és a washingtoni Pentagon elleni szörnyű támadás második évfordulója. Egész napos parancsnoki értekezlet. Délután én is szót kapok, ismertetem a táborok valós helyzetét. Sok kérdést kapok. Válaszolok rájuk. Külön jelentem a hadosztály részére átadásra tervezett több mint hatszáz gépjármű átvételével, kezelésével kapcsolatos ügyeket. Szó esik a konvojok körüli kísérések problémájáról is. Ebédnél Sramkó alezredessel a misszióalatti rövid szabadságra-menetel kérdéseiről beszélgetünk. Ahogy én érzékelem, nem igen örül az általam

kezdeményezett témának. Mint parancsnoknak igaza van. Nem úgy jöttek ki, hogy hazamennek szabadságra. Ugyanakkor mi, itt a hadosztálynál érzékeljük, hogy a nyugati országok (Norvégia, Dánia, Hollandia, Spanyolország) képviselői azok, akik hat hónapra jöttek, mind hazakészülnek. Ez a mentalitás az „Elbától keletre" nem érzékelhető. Az ukránok váltás nélkül, egy évre jöttek. De a többi közép-kelet európai ország sem igen tervezi a hazamenetelt. Át kell gondolnunk. Holnap jön Isaszegi tábornok, vele beszélünk erről először.

Vacsora után az amerikaiak megemlékezést szerveznek szeptember 11-e alkalmából az Amfiteátrumban. Elmegyek. Sajnos kevesen vagyunk a hadosztálytól. Pedig a tragédia az egész emberiség vesztesége, ami ma két éve történt, közös. Megható az ünnepség. A visszaemlékezések, a dalok, az egész nagyon bensőséges. Örülök, hogy eljöttem.

Szeptember 12. Péntek – Babilon

Egyik értekezlet a másik után. Ennyi még otthon sem volt. Délben a parancsnokhoz kell mennem. A régi történet. Kapcsolatunk a KBR-ral. Sok a probléma. Nem javul a helyzet. Igaz Cunliffe kapitány fejlődésről beszél, de sajnos nekem cáfolnom kell. A higiéniás helyzet nem javul. A múltkor a szippantós kocsi az orrunk előtt vagy kétszáz méterre a kaputól engedte le a néhány perccel előtte kiszippantott szennyvizet. A zuhanyozó konténerek az erős igénybevétel hatására kezdenek szétmenni. Tudjuk, nem az örökkévalóságnak készítették, de akkor is. Szó esik a KBR-ok kíséréséről is. A parancsnok rám akarja testálni a kísérés szervezését. Jogköröm sincs hozzá. Marad a két, közvetlen szakmailag alárendelt. Ez viszont nem megoldás. Délután parancsnoki feladatszabó értekezlet. A felderítő főnök jelent az iraki–iráni határ helyzetéről, az ebből következő gondokról. Erősödik a Baath szervezet, iszlamisták szivárognak át a határon. Nappal miénk a terep, de éjszaka az irakiak az urak. Nehezen akarjuk tudomásul venni, hogy nincs idő a mélázásra. Rövid időn belül komoly problémákkal szembesülhetünk.

Este az e-mailjeimet nézegetem. Pauláék írtak Virginiából. Meghalt közös ismerősünk Barna Pista bácsi ausztrál felesége, Margarit. Elmegyek a telefonsátorhoz, felhívom Pista bácsit Norfolkban. Megismeri a hangomat. Belesír a telefonba. Tudom, hogy jól esik, hogy együtt érzek vele, hogy innen Irakból, egy sátorból hívom.

Szeptember 13. Szombat – Babilon, Scania tábor

Megkaptam a szolgálati autót. Egy Chevrolet Tahoe terepjárót, népszerűbb nevén SUV (Sport Utility Vehicle). Otthon egyre inkább városi terepjárónak becézik. Szép nagy. Tágas, természetesen automata és légkondis.

Napközben kiszaladok Scaniába. Ez a tranzitállomása a délről, Kuvaitból feljövő konvojoknak. Sok a probléma a kíséréssel. Megvizsgálom, van-e arra lehetőség, hogy heti váltással egy szállítmánykísérő szakaszt vezényeljünk oda. Humvee-val, ezzel a rettenetesen csúnya amerikai terepjáróval megyünk. Gyönyörű az idő, mivel a kocsi teljesen nyitott, olyan érzés, mintha sportkocsival száguldanánk. Csak a golyóálló mellény, a sisak meg a töltött fegyver figyelmeztet, nem kéjutazáson vagyunk. A gyerekek mindenhol kiszaladnak elénk az útra. Integetnek. Sokszor a felnőttek is viszonozzák az üdvözlésünket. De jó lenne, ha végre béke lenne!

Szeptember 14. Vasárnap – Babilon, Al-Hillah

Vasárnap van. Ez csak annyit jelent, hogy tovább tollászkodom. A reggeli parancsnoki is később kezdődik. Délelőtt kimegyek a magyar táborba. Megy a „kavarás" a zászlóalj alkalmazásával kapcsolatban. Biztos vagyok benne, hogy hadosztály törzsből is megy haza velem nem egyeztetett tájékoztatás, és mivel az informátor nem lehet az itteni teljes helyzetet nálam jobban ismerő, az otthoniakat félretájékoztatja. A zászlóaljparancsnokkal közösen hívjuk fel a vezérkarifőnök-helyettest. Bölcsen ránk bízza a döntés jogát. Megbízik bennünk a helyzet megítélését illetően. De jó, hogy néha kétfrontos küzdelmet kell vívnom! Délután kicsit a saját dolgaimat igyekszem intézni. Jön a hívás, azonnal menjek az eligazító sátorba. A CENTCOM (Tampa, Florida, USA) parancsnoka Abizaid tábornok jön látogatóba. Hozzám is odajön. Kezet fogunk, bemutatkozom. Érdeklődéssel veszi, hogy magyar vagyok. A parancsnok, Tyszkiewicz tábornok elismerően nyilatkozik a munkámról. Ez jól esik. Este az új kocsival, amerikai kísérettel, az amerikai polgári közigazgatás körzeti központjába a CPA – ba megyünk át. Keith Mines-nak, diplomata ismerősömnek, viszem át a Budapestről küldött csomagját. Hiába, a diplomatákat is vezénylik a hadszíntérre. Úgy, mint a katonákat.

Szeptember 15. Hétfő – Babilon

Érezhetően lehűl az idő éjszakára. Reggel, amikor kilépek a sátorból, a nap még csak éppen kezd felkúszni az égre. Hűvös van. Délelőtt aztán rendesen felmelegszik az idő, negyven fok felé is felúszik a hőmérő higanyszála. A szokásos reggeli TOC értekezleten a parancsnok felállít. Tegnap kint volt a pisztolygyárban. Szavaival élve „állati" állapotokat talált. Utasít, hogy október 15-évl költöztessük át a lengyel 12. gépesített zászlóaljat a logisztikai bázis (Al-Hillah) területére. Az áttelepülés megszervezésével helyettesemet, Zuchelkowski ezredest bízom meg. A feladatra munkacsoportot szerveznek. Délután újra helyszíni bejárás a parancsnokkal. Közben a latin-amerikai zászlóaljakkal kapcsolatosan is élesedik a helyzet. Az amerikaiak komoly nyomást gyakorolnak ránk, hogy a zászlóaljak megkapják a szükséges felszerelésüket. Talán jobb lett volna már Kuvaitban felszerelni őket. Közben a civil konvojok kísérése területén sincs komoly javulás. Előkészítem a parancsot kiadásra. Heti váltással négy alakulat fogja kísérni KBR konvojait. A szállító zászlóaljat kihagyom a kísérési feladatokból. Nem erre hoztuk ki a zászlóaljat. Ezért előbb-utóbb részrehajlással fognak vádolni. Néha nem könnyű a helyzetem. Úgy érzem magam, mintha két tűz között lennék. Ebédidőben azért szakítok fél órát, és a főnökömmel kimegyünk a tábor bejáratánál létesített arab bolhapiacra. Hónalj-pisztolytáskát akarok venni, de amilyen nagydarab vagyok, nem találok rám való méretet. Veszek viszont hosszabbítót, kisméretű szőnyeget az asztalra, két arab kendőt az otthoni asszonyokra gondolva. Az egészért fizetek tizenegy dollárt. Itt még mindig értéke van az amerikai dollárnak!

Szeptember 16. Kedd – Babilon

Reggel a szokásos menetrend. Ébredés, tisztálkodás, reggeli. Egyre nehezebben bírom a tábori életet. A Toi-Toi-ok általában tele vannak, porban gyalogolunk a sátrak között. A zuhanyozóban minden reggel tumultus van. Hiába, itt is a norma az úr. Egy zuhanyzó húsz főre, egy WC harmincra. A reggeli nem rossz. Van javulás. Újabban sült

baconszalonnát is adnak. Ha mustár is van hozzá – nem csak ketchup – egész széppé válik az élet. Kint ülök a teraszon. Ha nem úszik éppen le a folyón egy döglött tehén, egész elviselhető a környezet. A délelőtt törzsmunkával folyik. A nóta továbbra is a latin-amerikaiakról szól. Most már parancsunk is van felmérni a helyzetet és jelenteni. Az elvárás ezen túl is mutat – megoldani! Ez viszont szinte lehetetlen. Minden országnak magának kell gondoskodni csapata felszereléséről.

Délután parancsnoki döntés-előkészítő értekezlet. Jelentek a latin-amerikaiakról. A lehetséges átcsoportosításokat is megemlítem. A parancsnok rám kérdez a magyar mentőautók ideiglenes rendelkezésre bocsátásáról. Isaszegi tábornok Bagdadban állítólag nyílt plénumon felajánlotta az azonnali segítséget. Meghűlt bennem a vér. Ilyen felajánlást csak hazai jóváhagyással tehet bárki. Arról nem beszélve, hogy nagy értékű berendezésekről van szó. Nekünk is folyamatosan szükségünk van a mentőkre. Remélem, félreértésről van szó. Valójában terv szerint négy darab amerikai beszerzésű mentőt is kapunk októberben. Lehet, hogy ezekről van szó? Azok esetleg odaadhatók. Keresem Isaszegi tábornokot. Két napig távol van. Megadom a szatellit telefonom számát. Várom, hogy visszahívjon és tisztázzuk az ügyet.

Mától a HM központon keresztül lehet bennünket hívni, egy HM-számot kell tárcsázni, és a végén én veszem fel a telefont.

Szeptember 17. Szerda – Babilon

A reggeli eligazításon megint téma vagyok. A parancsnok felállít. Látni akarja a civil szállítmány-kísérés végleges megoldását. Egész kísérettel vonulunk be az irodájába. Érezhető a feszültség. A spanyolok nem akarnak másoknak szállítani, az ukránok nem léphetik át a tevékenységi körzetük határát. Maradnak a lengyelek meg a magyarok. Azok mindent megtesznek. Ez az út nem járható. Délutánra kialakul valamiféle megoldás. Köröztetjük véleményezésre. Majd holnap meglátjuk, működik-e. A másik égető probléma a latin-amerikaiak készenlétének megoldása. Érezhetően nagy a nyomás rajtunk. A parancsnok újból a mentőket hozza szóba. Estére már más szállító eszközökről is megy a téma. Lehet, hogy egy lyukat betömnénk, ugyanakkor a magyar szállítózászlóalj kerülne nehéz helyzetbe. Ha ideiglenesen is, odaadjuk a meglévő nem sok technikánkat. Hogyan tudjuk felfejleszteni az alakulatot, ha beérkezik az amerikaiaktól várt technika? Az eszközeink nemzeti felelősségben vannak, nem is adhatók oda. Arról nem is beszélve, hogy mint értesülök, a parancsnok vissza akarja küldeni a 189. zászlóaljat. Ebben az esetben még jobban meg kellene gyorsítani a szállítóeszközökre történő felkészítést, a rendszerbe állítást. Ezzel kapcsolatban sok kérdést intéz hozzám a szállító zászlóaljparancsnok. Nyilván a felére sem nekem kellene válaszolnom. Ez a helyzet, amikor ilyen körülmények között küldenek ki erőket a hadműveleti területre. Csak egy fokkal jobb a helyzetünk, mint a latin-amerikaiaké. De ez is csak pillanatnyilag. Ha hozzá nem értően, kérdőre vonóan fogunk a dolgokhoz, lehet rosszabb is. A személyes kapcsolatokat illetően mindenféleképpen.

Szeptember 18. Csütörtök – Babilon

Terv szerint délelőtt tíz órakor megnyitom a két naposra tervezett logisztikai tanácskozást. Ez már a második konferenciám. Tele van az eligazító terem. Egész délelőtt megállás nélkül

dolgozunk. Sok a tisztázásra váró kérdés. Éppen az ebédszünetet kezdjük, amikor jön az üzenet, hogy azonnal hívjam vissza a vezérkari főnök helyettest. Sejtem mit akar. Tőlem is hallani akarja, hogy mi a helyzet a zászlóaljtól kért segítség ügyében. Higgadtan jelentek. Mára úgy tűnik, meg is oldódott a helyzet, az amerikaiak megerősítik a latin-amerikaiakat. Elfogadja jelentésemet, de hangsúlyozza, hogy semmit sem adhatunk oda. Mintha az egész ötlet tőlem indult volna ki!

A konferencia plenáris részének zárása után külön leülök az al-Hillah-iakkal. A 189. zászlóalj, a lengyel logisztikai zászlóaljparancsnok és Sramkó alezredes is egybehangzóan azt jelentik, hogy napokon belül át tudjuk venni a feladatokat. Ebben maradunk. Október 1-től így nincs szükség a 189-esekre.

Tiso ezredes, a Tyszkiewicz tábornokhoz beosztott bagdadi amerikai összekötő jön át, és újra nyomást gyakorol rám, most is a hiányzó kocsikat akarja a latin amerikaiak részére másoktól biztosíttatni. Szemmel látható, hogy rajta is nagy a nyomás, az amerikaiak minél előbb el akarják hagyni a körzetünket. Legalábbis az alapfeladatok végzését illetően. Valami rossz végszó miatt Tiso ezredes elveszti a türelmét. Kiabálni kezd. Csendben kikérem magamnak, és nyugodtan közlöm vele, hogy találtunk megoldást, vihetik a saját amerikai erőiket. Raines alezredest is elérem még. Visszajön, és elmagyarázza a történteket. Tiso is lenyugszik. A távozása után megjegyzem az amerikai összekötőmnek, hogy ilyen kiabálásos stílust korábban még az oroszok sem engedtek meg maguknak. Később kiderül, Isaszegi tábornok sem ígért oda semmit. A hír téves volt.

Este nemzeti értekezletet tartok. Érezhető a feszültség. Az otthoniak szakmai, a zászlóaljjal összefüggő kérdésekről történő tájékoztatásáról szólok. Kellemetlen lenne, ha különböző csatornákon mennének haza az információk. És az elmúlt napokban van erre utaló jel. Érzem a kollégáim szabadságra való hazamenetelének igényét is. A többi ügyünk intézésében is nehéz az előrelépés.

Szeptember 19. Péntek – Babilon

Ma van a hadosztály szintű logisztikai konferencia második napja. Korán kelek, nyolc órára a bagdadi főnököm, West tábornok elé kell kimennem. Percekkel a tervezett érkezés előtt kapom az értesítést, hogy egy óra múlva érkezik. Bemegyek a reggeli parancsnoki értekezletre. Belehallgatok a jelentésekbe. Tegnap este rémisztő híreket kaptunk. Lesből állítólag nyolc amerikait öltek meg. Mára háromra csökkent a számuk. Ez is sok. Még mindig sok. Tíz óra után érkezik West tábornok. Kimegyek elé. A parancsnokhelyettes is várja. Először Tyszkiewicz tábornokhoz megyünk. A megbeszélésen Kelly tábornok, az An Najaf-ban maradt tengerészgyalogosok parancsnoka is részt vesz. Természetesen a latin-amerikaiak felszerelése az elsőrendű téma. A parancsnoktól kifelé jövet Tyszkiewicz tábornok még mindig a magyar segítségre utal. Te jó isten! Mi szorulunk segítségre, nem hogy mi adjunk másoknak!

A munkasátramban röviden tájékoztatom West tábornokot. Közben ebédidő következik. A konferenciáról kijövő kollégákkal együtt megyünk ebédelni. Jó tíz percet állunk sorban. Ez is a babiloni hétköznapokhoz tartozik. Ebéd közben újból a tegnapi amerikai konvojon történt rajtaütés a téma. „Ránk vadásznak”! Jelenti ki a tábornok. Lehet benne valami, mióta átvettük a körzetet jelentős atrocitás nem történt ellenünk.

Ebéd után beülünk a konferenciára. Érdekes témák váltogatják egymást. Látnivalón élvezi a főnökünk is. Tapasztalhatja, komoly munka folyik nálunk. Konferencia után bemutatom a logisztikusokat. Elutazása előtt még egyszer leülünk a munkasátorban. Kiviszem a helikopterhez. Megelégedéssel távozik. Hasznos volt a kétnapos konferencia – emelem ki délután a szokásos munkaértekezleten. Egyben megköszönöm kollégáim munkáját.

Szeptember 20. Szombat – Babilon, Al-Hillah

A reggeli eligazítás után kimegyek Al-Hillah-ba. Beszélnem kell a parancsnokokkal. A Pisztolygyárban állomásozó lengyel 12. zászlóalj átköltöztetésével kapcsolatban szükséges az egész terület igénybevételét átgondolni. A 189. zászlóaljnak is mennie kell. Befejezte a küldetését, rossz üzenete lenne, ha továbbra is itt maradna. Amíg a dolgokat intézem, ki is mosok. Úgy tűnik, kéthetente elég, ha a piperemosást rendezem. Az egyenruhákat a mosodára bízom. Felveszem, végre megkapom az új amerikai bakancsomat is. Szerencsém van. Az én lábamra van méret. Délután a két logisztikai egység parancsnokával körbejárjuk a tábort. Szépen alakul minden. Október közepén West tábornok itt szeretne konferenciát tartani. Késő délután érek vissza a helyemre.

Szeptember 21. Vasárnap – Babilon

Ma van az őszi napforduló, de az ősz napközben még nem érződik. A reggelek már kissé hűvösek, és délutántól már elviselhető a meleg. Dél körül azért még negyven fok körül jár a higanyszál.

Reggel kilencre megbeszéltem a magyarokkal, hogy az Istar kapunál találkozunk. Jönnek is Al-Hillah-ból vagy negyvenen. Harmadszor veszek részt idegenvezetővel az ősi Babilon bejárásán, de – mint mindig – most is élvezem. A fiúk is élvezik. Mostantól vasárnaponként csoportosan bejönnek. A séta után beülök a kocsimba és felhajtok a Szaddám palotához. Bejárom a hajdan szép napokat élt palotát, amelyen még így is látszik a fényűzés nyoma. A folyó felé nagy terem, mintha trónterem lenne. Amilyen nagyzolós volt Szaddám, tényleg lehet, hogy hasonló alkalmakra tartogatta. Itt fogadhatta a hódolóit. Hamurabi és Nabukonodozor után szabadon. Felmegyek a tetőre is. Vigyázok, mert pár hónappal ezelőtt, amikor a tengerészgyalogosok laktak itt, egyikük lezuhant. Halálra zúzta magát. Szép képeket készítek föntről. Belátni az egész környéket. Délután a saját dolgaimmal piszmogok. Már ki tudja, hányadszor rakosgatom át a holmijaimat a tengerész-zsákjaimból. Egyet teljesen megtöltenek a felesleges cuccaim. Még gyalogsági ásótokom is van. Persze gyalogsági ásó nélkül. Miért is kellene az ide a futóhomokba? De akkor meg minek adták a tokot?

Szeptember 22. Hétfő – Babilon

Ma indultunk volna feleségemmel, Csillával két hétre az Egyesült Államokba. Már a repülőjegyeink is megvoltak. Seatle-ben kezdtük volna a kirándulást, ahová norfolki barátom, Ken Williams jött volna. Együtt keltünk volna át a sziklás hegységen, útba ejtve a Yellowstone parkot, Little Big Horn-t, Custer tábornok utolsó csatájának

színhelyét, hogy Wyoming-ban a végén antilopra vadásszunk. Most ez a program úgy tűnik egy esztendővel odébb csúszott…

A délelőtt különféle egyeztető megbeszélésekkel telik. Az egészségügyiek bajban vannak. Jön az anyag, csak éppen nincsenek felkészülve a fogadására. Segítek a dolgot elrendezni. Később megbeszélést folytatok a haditechnikai osztályom munkatársaival. Lassan befejezem az osztályok látogatását. Örülök, mert kitűnő szakember van a törzsemben. Délután egyeztető megbeszélés nálam. Az Ad Diwaniyah-ban levő dominikai zászlóalj végleges elhelyezéséről van szó. Az orvosi egyetem új campusában vannak. Nem maradhatnak ott a végtelenségig. Vissza kell adnunk a köz javát szolgáló épületeket a lakosságnak. Karbalában is két iskolában települnek a bolgárok. Azokat is vissza kell adni előbb-utóbb. A biztonsági kérdésekről nem is beszélve. Nem tudni mi lesz a végleges helyzetünk itt Babilonban, a történelmi romok tövében. Igazság szerint innen is előbb-utóbb távoznunk kellene.

A szokásos időben, 15.30-kor a parancsnok döntés kialakító értekezlete. Az ukránok hadműveleti területén, az iraki–iráni határ jobb ellenőrzése érdekében, beindul a határrendőrség felállítása, kiképzése.

Este Győrfi Sándor hív Norfolkból. Szerencsésen átvészelték az Izabella nevű hurrikánt. Szakmai dolgokról beszélünk. Átjönnének a NATO-ból tanulmányozni a többnemzeti hadosztály működését, a logisztikát. Jó ötlet, ha megerősítik, szívesen segítek elrendezni a látogatásukat.

Szeptember 23. Kedd – Babilon

Egyik megbeszélés a másikat követi. A reggeli eligazításon bejelentik, hogy az este megint az al-Hillah-i tábor környékén lövöldöztek, aknavetővel. Sérülés, kár nincs. Fél tízkor a nemzeti rangelsők első tanácskozása. A hadosztály különböző jelvényeiről van szó. Sokat vitatkozunk, a végén mégsem jutunk eredményre. Majd jövő hétfőn folytatjuk. Tíz után a két logisztikai egység parancsnoka jön be. A jövendő feladatokról beszélünk. A szállításokat illetően Sramkó alezredes „köti az ebet a karóhoz”, csak egészben hajlandó tartani a zászlóaljat. Természetesen a magyar érdekeket tekintve ez érthető. Ugyanakkor itt a hadszíntéren más alkalmazásra is szükség lenne. A másik probléma a szállítóeszközök kérdése. Május vége óta megy a huzavona, és még most sem látni tisztán. Az biztos, hogy a 148 darab eszközre nincs szükség. Túl sok. Álljanak csak a telephelyen? Ez sem a megoldás. A tampai összekötő tisztünk azt mondja, hogy hallott olyan verzióról, hogy csak 80 darabot kértünk a végén. Majd meglátjuk, hogy mennyi fog megérkezni.

Ebéd után az iraki–iráni határ megerősítésére tervezett irakiak kiképzésének a biztosításáról beszélgetünk. Sok a nyitott kérdés. Még dolgoznunk kell rajta. Az már most látszik, hogy sok a hirtelen jött, az élet diktálta feladat. A kérdés, hogy ennyi nemzeti korlátozással alkalmasak leszünk-e a megoldásukra.

Szeptember 24. Szerda – Anaconda, Szunita-háromszög

Reggel az Anakonda bázisra repültem. A hadszíntér-parancsnokhelyettes Wodjakowski (lengyel neve ellenére amerikai) vezérőrnagy hívott meg. A jó öreg lengyel MI-8-unkkal

repülünk. Természetesen gép-párban. Az elején jól megtréfál a pilóta. Föl-le ugrálunk a géppel, alig pár méteren robogunk eszeveszett sebességgel. Leszállás után derül ki, a kíséretem egyik tagja beszélte rá a lengyel pilótákat egy kis vagánykodásra. Pedig nem minden veszély nélküliek ezek a műveletek. Kár lenne ezért itt hagyni a fogunkat. Még él bennem a történet: tavasszal itt, Babilon mellett zuhant le egy amerikai „Sea Knight" helikopter. Belegabalyodtak a távvezetékbe és a mellettünk folyó csatornába zuhantak. Senki sem élte túl.

Anaconda bázis, Bagdadtól északra a „szunnita-háromszögben" van. Szaddámék hatalmas repülőteret építettek ott, ma a hadszíntér logisztikai támogató parancsnokság, a 3. COSCOM székhelye, Bols tábornok vezénylete alatt. A repülőtér végében szállunk le. Természetesen senki sem vár bennünket. Egy teherautót stoppolunk le, az visz be a konferencia színhelyére. Kicsit elkéstünk. Tele van a terem. A hadszíntér összes logisztikai vezetője jelen van. Az U-alakú asztalhoz ültetnek, a kollégáim mögöttem foglalnak helyet. A technikai biztosításról, harcértékről van szó. A jelentések megtétele során rám kerül a sor. Mindenki felém fordul. Bemutatkozom, megköszönöm West és Bols tábornokok eddigi segítségét. Pozitív képet adok a hadosztály technikai állapotáról, amit egy kicsit kétkedve vesznek a többiek. Várjunk csak, még az elején vagyunk! Bols tábornok meghív a szűk körű ebédre. Bemutatkozom a logisztikai vezetőknek. Az ebéd finom, steak-et eszünk tányérból, terített asztalnál. Délután visszarepülünk. Különösebb probléma nélkül. A gépről sok képet készítek. Felülről sem néz ki ez az ország jobban, mint az utakról szemlélve.

Szeptember 25. Csütörtök – Babilon

Reggel a parancsnok a szokásos jelentéseken megkér, hogy szombaton tartsak vele az ukrán dandárhoz, Al-Kut-ba. Az ok: szeretne tájékozódni a helyszínen felállításra kerülő határrendőrség kiképzésének előkészítéséről. Szó se róla, nekem is égnek áll a hajam az egésztől. Úgy látszik itt is az a divat, hogy a hadművészek „megálmodják" a feladatokat, nem egyeztetnek hadászati szinten a logisztikusokkal mielőtt kiadják a feladatot, utána meg mi, a végrehajtók törhetjük a fejüket, hogyan oldjuk meg a feladatot. Megkaptam a meghívást West tábornoktól, jövő kedden megyek hozzá. Ezt az egész problémakört is át szeretném beszélni vele. De most egyelőre egy nappal előbb Al-Kut-ba és az iraki–iráni határra megyek, hogy tájékozódjam mielőtt a parancsnok megérkezik.

A törzsfőnöki értekezleten, néhány érdekes dolgot vet fel Antczak ezredes. Többek között a parancsnok ötletét, egy Al-Hillah–hadosztály focimeccset. Nyitni kell az emberek felé, ki kell menni közéjük. Csak aztán baj ne legyen belőle!

Délután a szállítással foglalkozó munkatársaim a munkaértekezleten jelentenek, hogy közeledtek az álláspontok a szállítózászlóalj vezetésével délelőtt folytatott megbeszélésen. Jó ez, mert ezt a félévet ki kell húznunk anélkül, hogy konfliktus támadjon az alkalmazás körül. A CIMIC vezető keres meg. Látom, ódzkodva kérdez, vajon a zászlóalj fel tudna-e hozni Kuvaitból egy segélyszállítmányt. Természetesen nincs akadálya. Hétfőre felkészülnek a négynapos útra. Alakul az elfoglaltság. Este a magyar törzstisztekkel váltok szót. Hazaküldöm a szabadságolási tervezetet. Reménykedünk, talán sikerül hazamenni úgy a váltás félidejében. Mindenkinek hiányoznak a szerettei. Nekem is.

Szeptember 26. Péntek – Al Kut, iraki–iráni határ

Ma korán kelek. Hétkor indulunk az ukrán dandár felelősségi körzetébe. Reggelente már kifejezetten hűvös van. Fázósan összekészülök, gyorsan megreggelizek és csatlakozom az útra készülő csoporthoz. Az ukrán parancsnokhelyettessel, Sobora tábornokkal utazom. Gyorsan telik az idő, jól elbeszélgetünk. Természetesen oroszul. A tábornok angolul csak tolmáccsal tud kommunikálni. De sokan vannak így ezzel a dandárból is. Maga a dandárparancsnok sem beszél angolul. A terepjáróban szól a zene. Meglepetéssel hallgatom, korosztályom híres-hírhedt orosz előadóművészét, a korán eltávozott, nagyszerű Viszockij dalait. Úgy tűnik, a fiatal gépkocsivezető korosztálya is szereti ezeket a régi dalokat. Al Kutba érve csak rövid időre állunk meg. Rövid megbeszélés a dandárparancsnokkal, és már robogunk tovább az iraki-iráni határ felé. Újból másfél óra mire elérjük a határt. Rejtő Jenő regényeibe illő kép fogad bennünket. A határőrállomás egy vasbetonból épült erőd, tornyokkal, lőrésekkel olyan, mint egy vár. Egy ukrán gépesített lövészszázad állomásozik benne, ellátva a közeli egyetlen hivatalos átkelő ellenőrzési szerepét, valamint járőrözési feladatot teljesít a majdnem 150 kilométeres határ mellett. Kellemes meglepetés fogad bennünket. A századparancsnok ukrán szalámival, kijevi tortával kínál. Ebéd után BTR kíséretet kapunk. Először az átkelőt nézzük meg. Érdekes, ahogy a tömeg árad mindkét irányba. A katonák csak a rendre vigyáznak. A többi a rendőrök dolga. Harminc dollárt kell fizetni az átkelésért. Szép kis summa. Állítólag szerényen másfél hónapig meg lehet belőle élni.

Elindulunk a határ mentén. Egymás után nézzük meg az elhagyott erődöket. Minél előbb iraki határrendőrökkel szeretnénk megerősíteni az objektumokat, mert a határ így nyitott. Az jár át rajta, aki akar. Sobora tábornok személyesen ellenőriz néhány kocsit. Fegyvereket keresünk, de nem találunk. Az egyik erődhöz behajtva a felvezető BTR hirtelen fékez. Kiabálást hallunk a toronyból: aknamező! Figyelmetlenségünkből futottunk a mezőre, szerencsére nem történt baj. A saját nyomunkon hagyjuk el a veszélyes területet. Végigjárva az erődöket, sok munka van hátra, hogy mindent rendbe hozzunk, de mindenekelőtt a környéket kell aknamentesíteni. Visszaindulunk. Kísérteties a táj. Mintha a holdon járnánk. Sajnos nem csak mi. Sok a határsértő. Legtöbben a 30 dollárt akarják megspórolni. Vagy nem csak ezért jönnek át erre?

Szeptember 27. Szombat – Al Kut

Éjjel jól aludtam Al Kutban, a parancsnok sátrában. Az ülőgarnitúra ággyá alakítható. Majdnem két hónapja nem aludtam ágyban! Délelőtt a táborban nézek szét. Az állandó épületek felújításával baj van. Mint mindenhol, itt is késik a szerződéses KBR. Félő, hogy a katonák a hűvösebb idő előtt nem kerülnek az épületekbe. A táborban annál jobb a benyomásom, a saját erőből elvégzett munkát illetően. Ahol csak járok, rendet tapasztalok. Kitakarított, berendezett raktárak, rendbe hozott műhelyek. Örülök, hogy ilyet is lehet tapasztalni. Elismerésemet fejezem ki, jelentem a hadosztály parancsnoknak is, aki szintén megérkezett. Az ICDC, iraki polgári védelmi erők első, a körzetben kiképzett századának kibocsátó ünnepségére jött. Botrányt sejtünk, az irakiak megtagadják a frissen érkezett „Szaddám egyenruha” felvételét. Eggyel több probléma, amit meg kell oldanom. Késő délután érkezünk vissza Babilonba. West tábornok meghívása és az előkészített program vár jövő keddre. Jól esik az odafigyelés, de téma is lesz, amiről beszélgessünk!

Szeptember 28. Vasárnap – Babilon

Vasárnap van. A reggeli parancsnoki értekezlet fél tízkor kezdődik. A spanyol parancsnokhelyettes tartja. Hamar befejezi, mert ma különben is „spanyol nap" van. A spanyol védelmi miniszter látogat ide délelőtt. Én is hivatalos vagyok a találkozóra. Fiatalos külsejű, energikus férfi a spanyol miniszter. A parancsnok üdvözlő szavai után a tájékoztatót a műveleti törzsfőnök-helyettes, Cabeza ezredes tartja. Természetesen angol nyelven. A miniszter is jó angolsággal kérdez. Így kell ennek lennie.

Délután egy kis szabadidőt engedélyezek magamnak. Elviszem az egyenruháimat a „patyolatba", kiülök a sátor elé. Élvezem a lemenő nap sugarait. Hiába van még meleg napközben, ez azért már itt a nyár vége. Este megcsörren a telefonom az asztalon. Csilla hív Szolnokról. Megjöttek Erdélyből. Jól érezte magát. Örülök neki, hogy elment. Az egész nyarunk egy rohanás volt. Legalább ő pihenhetett egy kicsit.

Szeptember 29. Hétfő – Babilon, As Suwayrah

Délelőtt Sobora tábornok, az ukrán parancsnokhelyettes kérésére a Bagdad alatt levő zászlóaljunkhoz megyünk. Sok panasz érkezett az elhelyezéssel, ellátással kapcsolatban. Ezeket megyünk ellenőrizni. Két másik kollégával a terepjárómmal megyek. Elől-hátul lengyel biztosítás, dzsipekkel. Középen a két Chevrolet. Jó ütemben haladunk, így is kell másfél óra, míg odaérünk. Pedig az utak jó minőségűek, fele részt autópályán haladunk. Az út mellett rengeteg a kiégett harci jármű, az égnek álló csövű szétlőtt ágyúk. Mint óriási felkiáltójelek ágaskodnak. Több helyen nádas szegélyezi utunkat. Jó búvóhely egy konvoj elleni támadáshoz.

Óriási szétlőtt, kirabolt laktanyabázisra érkezünk. Nagy a terület. Nyolc kilométert autózunk, mire az ukrán zászlóalj körletébe érünk. Itt viszont meglepetés fogad. Tökéletes rend és tisztaság vár minket. A parancsnok jelent. Először az általános helyzetről. Feladatuk a Bagdadtól délre és az iraki–iráni határtól keletre fekvő területeken az átszivárgás megakadályozása, járőrözés a lakott területeken és az utakon. Néhány elhagyott iraki fegyverraktár őrzése is a feladataik közé tartozik. Logisztikai szempontból baj van az étkezéssel, hamarosan kifogynak a motorolajból, csak a főbb gondokat említve. A jelentés után körbejárjuk az objektumot. Eddig sehol sem tapasztalt renddel, tisztasággal találkozunk. Pedig ez a rész is olyan volt, mit minden errefelé. A saját kezükkel tettek rendet, nem várva másokra. Meg is látszik az eredménye.

A látogatás ebéddel fejeződik be. Nem akarok hinni a szememnek. Borscsot kapunk, utána a mi töltött-paprikánkhoz hasonló második fogást. Gyümölcsös torta a záró étel. Régen ettem ilyen finomat. Mindenféle jó érzésekkel távozunk. Hiába, az ukrán nem akármilyen katona! És vendéglátó. Este a családom hív telefonon. A lányoméknál együtt vannak. Zolit, a fiamat ünneplik. Holnap lesz harminc éves.

Szeptember 30. Kedd – Bagdad

Ma Bagdadba, a Szövetséges Erők Parancsnokságára (CJTF-7) vagyok hivatalos. West dandártábornok, a szakmai főnököm hívott meg. Természetesen viszem a PowerPoint-ban írt jelentésemet, szeretném tájékoztatni a hadosztály jelenlegi logisztikai helyzetéről. Reggeli után összeáll a csapat. Kérésemre a szállító zászlóaljparancsnok

biztosítja a fegyveres kíséretet. Elől-hátul gépfegyverrel megerősített őrség, középen mi, három terepjáróval. A kocsit én vezetem, mellettem az összekötőm, Boysen alezredes. Gyorsan haladunk, a magyar kísérők ügyesen manővereznek az utakon. Jó egyórás autózás után érjük el Bagdad elővárosát. Iszonyatos a szemét, amit látunk. Nagy roncstelep mellett haladunk el. Az elmúlt háború szemete. A Camp Victory-ba megyünk, ez a CJTF–7 főhadiszállása. Hasonlóan a mi parancsnokságunkhoz, ez is egy Szaddám palota bázisán települt. West tábornok szívélyesen üdvözöl. Kellemes a munkahelye. Szolidan, de elegánsan van berendezve. Előadom a jelentésem. Különösen az ukrán dandár helyzete érdekli. Átadom az ukrán tábornok levelét, és javaslom, hogy a közeljövőben tegyen látogatást a dandárnál. Elfogadja javaslatomat. Hosszan beszélgetünk, a szerződéses alapon történő ellátás és a katonai feladatszabás problémáiról. Délben meghív ebédre. Ugyanúgy végigálljuk a sort, mintha Babilonban lennénk. Ebéd után még megbeszélés az iraki–iráni határrendőrség ellátási problémáiról. Utána eseménymentesen hazaautózunk.

Este Zuchelkowski kollégám javaslatára, no meg a logisztikai bázison frissen sütött kenyér és lengyel sonka (konzerv) mellett, a brit hadosztálytól a minap hozzánk beérkezett két angol tiszttel beszélgetünk a sátorban. Kellemesen telik az idő, sok mindenről beszélgetünk. Filmekről, politikáról, a brit haderőről. Észre sem vesszük az idő múlását. Mindjárt lámpaoltás következik.

Október 1. Szerda – Babilon

Sajnos megvan az első halottunk. Az ukrán járőr éjjel tért vissza Al Kutba. Szokás szerint a katonák kint ültek a BTR tetején. Valami miatt a harcjármű az árokba rohant és felborult, maga alá temetve az egyik fentülőt.

A szokásos TOC értekezlet után dél-koreai delegáció érkezik. Olyan hírek hallatszanak, hogy a koreaiak is készülnek arra, hogy csapatokat küldjenek Irakba. A helyettesem „kiinteget” a találkozóról. Indulnunk kell. Két fiatal amerikai főhadnagy lép elő századossá. Az ünnepélyes aktusnak hol találhatnánk méltóbb helyet, mint az Istar kapunál, a babiloni romok bejáratánál. Az előléptetés kedves, ugyanakkor katonás. Helyettesem felolvassa Tyszkiewicz tábornok köszöntő levelét, amelyet én adok át. Az üdvözlés után kibontott amerikai lobogó alatt állnak fel a fiatalok, Diebold és Holtan főhadnagyok. Wolfgram alezredes, a rangidős amerikai „avató” tiszt engedélyt kér tőlem az előléptetés megkezdésére. Gonzales törzsőrmester felolvassa a parancsot, majd az alezredes személyesen cseréli ki a két fiatal százados rendfokozatát. Kedves jelenet. Utána mindannyian gratulálunk. Kattognak a fényképezőgépek.

Este a parancsnok hív meg néhányunkat az új kaszinó megnyitójára. Finom lengyel ételeket kínálnak. Ha előbb kapom az értesítést, nem megyek el vacsorázni. A közös vacsora után még egy rendezvény, az előléptetett századosok szerveznek party-t! A „puncsban”, amit iszunk, nem hiszem, hogy egy csöpp alkohol is van, mégis jól érezzük magunkat. Emelkedett a hangulat. Késő estig ontjuk a történeteket. Valaki felveti, kétévente jöjjünk össze, mindig máshol. Ha megéljük.

Október 2. Csütörtök – Babilon

Magyar kollégám a reggeli mosakodáskor egy AK-géppisztoly lőszert mutat. Reggel a mellén landolt. Szerencsére nem a mellében. A golyót valaki, valahol a közeli városban, Al-Hillah-ban lőhette ki. A sátor tetején és a moszkitóháló tetején lévő lyukat tanulmányozva a lövés felfelé, rézsútosan irányulhatott. A visszaeső lövedék volt az, amely energiáját veszítve, de még mindig elég erővel átütötte a sátor tetejét. Reméljük, ennél nagyobb baj nem történik itt velünk.

Délelőtt a bolgár honvédelmi miniszter tesz látogatást a vezérkari főnök kíséretében. Kiderül, hogy a vezérkari főnök, Tyszkiewicz tábornok csoporttársa volt a szovjet idők végén, a Vorosilov vezérkari akadémián. Viszonylag fiatalember a bolgár miniszter, ezért is lep meg, hogy egy kukkot sem beszél angolul. Tolmácsolással folyik a jelentés.

A látogatás után az ukrán parancsnokhelyettest, Sobora tábornokot keresem fel. Ma 55 esztendős. Szép kis plakettet adok át neki, természetesen az alkalomhoz illő üdvözléssel. Megkedveltem ezt a talpig igazi katonát. Látszik rajta, hogy a gyakorlótereken töltötte az éveit, de éppen ezért katonai döntéseiben jól követhető, racionális gondolkodású. Sajnos egy szót sem beszél angolul, ezért is esik jól neki, hogy mi, jó néhányan, akik beszélünk a közös nyelven – oroszul tudjuk megértetni magunkat. Mégiscsak jó, hogy valami folytán csak megmaradtunk mi, szovjet-orosz akadémiát végzettek is. Mennyivel rosszabb lenne most, ebben a politikailag is kiélezett részvételben, ha az ukránokkal még nyelvi problémákkal is küzdeni kellene lépten-nyomon.

Október 3. Péntek – Babilon

Jó, hogy van HM-vonalunk! Sokkal egyszerűbb a kapcsolattartás. Otthonról is egyszerűbb a hívás. Egy budapesti hívás áráért fel lehet hívni a munkasátramban. Most én próbálkozom. A vezérkari főnök-helyettest hívom. A rendes pénteki jelentésemet teszem meg. Jelentek a szállítózászlóalj helyzetéről, hogy még mindig a sokadik változatot kapjuk a kocsik ígért leszállítását illetően. Közben pedig szerencsére működik a zászlóalj. Szállít, civil-ellátó konvojokat kísér. Rám kérdez az altábornagy: „Milyen a hangulat a törzstisztek között?” Nem titkolom, van egyfajta „fáradás”, hazavágyás közöttünk. Mit tagadjam, én is szívesen hazamennék pár napra. Kér, hogy küldjem el a szabadságolási tervet. Ígérem. Könnyen teszem, mert napok óta otthon van. Már a repülőutat is szervezem az amerikaiak útján, Ramsteinbe, Németországba. Jó lenne, ha a hónap végén sikerülne hazajutni. Felvetem a deviza-átutalási problémát is. Az interneten ellenőrizve a számlámat, még most sincs rajta az ellátmányom.

Délután a bagdadi főparancsnokság új brit parancsnokhelyettese tesz nálunk látogatást. Jó egy órát várunk rá, utána majdnem két órán keresztül folyik a tájékoztatás. Elmegy az egész délutánom. Este „házi feladatom” van. Fényképpel illusztrált jelentést küldök. A budapesti főnököm hívatja vissza magát. A hír otthon: „belőttek a táborba… és mellen találták az egyik magyart.” Olyan ez, mint a jereváni rádiósviccek évtizedekkel ezelőtt. A hír igaz, csak… Bosszankodom, mert – bár kellemetlen a tegnap taglalt eset, de jószerivel semmi különös nem történt. Úgy érzem, sok információ áramlik haza. Uram bocsá’, de legalább korrektek lennének!

Október 4. Szombat – Babilon

A reggeli parancsnoki értekezlet után mosni megyek. Kéthetente egyszer nem tudom kikerülni ezt a számomra nem kellemes feladatot. Mind a két mosodában megfordulok. Még jó, hogy autó van a fenekem alatt. Jó kis távolságra vannak egymástól. Egyikben a színest, másikban a fehéret mosom ki. Így is elmegy a délelőtt. Délután kettőkor részt veszek a törzsfőnök napi munkaértekezletén, utána megtartom a sajátomat. Délután négyfelé mindenkit „hazaküldök". Megnézem még az otthoni híreket. Lengyel László levelez egy lengyel barátjával. Elolvasom lengyel kollégája levelét. Szidja, ami náluk, a közállapotokban történik. Igaza van. De hát ez van nálunk is. Ebből a szempontból jobban érzem magam itt, mint otthon. Az értékek teljes felfordulása. Ezt is hozta a rendszerváltozás. Csak kinőjük. Igaz az én korosztályom rámegy. Meg még egypár.

Október 5. Vasárnap – Al-Kut

Ma vasárnap, tehát Al-Kut. Ittlétem óta a harmadik hétvége, amit részben az ukránoknál töltök. Most az indok: a főnököm, West tábornok jön meglátogatni a dandárt. Javaslatomra döntött így. Nem lenne jó, ha az ukránok – nagyrészt jogos panaszai az „égig" nőnének. Helikopterrel repülünk kollégáimmal Al-Kut-ig. Rövid egyeztetés Sobora tábornokkal, és az ukrán dandárparancsnokkal, majd irány vissza, a helikopter-leszállóhelyre. Nem kell sokat várnunk, pár perc múlva földet ér a két „Black Hawk". Megjöttek a „bagdadiak". Ebéd, majd West tábornok meghallgatja az ukrán parancsnok jelentését, amely – érthetően – a logisztikai ellátásra, azon belül is a problémás területekre utal. Nem áll az ígért étkezde – konyha-komplexum, késik a parancsnoki épület és tisztiszállás átadása. A legénységi barakk felújítása még meg sem kezdődött. Figyelmesen jegyzetel a főnököm, közben rövid utasításokkal látja el a kollégáit. Bízom benne, hathatós lesz a segítség. A jelentés után rövid körbenézés a bázison, de csak a kocsikból, mert irány a határ. Átszállunk a Black Hawk-ba, és máris repülünk a sivatag felett. Nekem most nem olyan érdekes az egész. Jó egy héttel ezelőtt jártam itt. Visszafelé kellemes az út, végig fényképezem a tájat.

Október 6. Hétfő – Babilon

A mai nap Jeanine Cunliffe százados napja. A háromgyerekes washingtoni családanya a férjével együtt szolgál Irakban. A három gyerekre a nővére vigyáz. Ilyen a tartalékos tisztek élete. Jeanine-nel először még júniusban találkoztam az akkori szemrevételezésemen, ő volt a szerződéses ügyletek lebonyolításáért felelős tiszt a hadosztályunknál. Volt is miért főni a fejének az elmúlt hónapokban. Délben a parancsnok fogadja. Emléklap, emlékfotó a közös munka emlékére. Este Lee Wolfgram szervez partyt. Mindenki elmondja a kis történetét Jeanine-nel kapcsolatban, és hozzátölt a vödörben lévő „grog"-hoz, amit a végén közösen iszunk meg. Egész este megy a jó hangulatú búcsúzkodás. Mindenki érez valami nagyszerűt, ezzel a minden szempontból nehéz misszióval kapcsolatban. Talán nem tévedek, ha azt állítom, hogy ez az emberi összekapaszkodás, összetartozás nagyszerű érzése. Bajtársak vagyunk. Ilyen érzés még soha nem kerített hatalmába. Napról-napra ez az, ami fűt, hajt bennünket. Összeszámolom csak az én főnökségemen tíz nemzet fiai vagyunk együtt. Élvezet velük dolgozni, és élvezet velük azt a kis szabadidőt is együtt tölteni.

Október 7. Kedd – Babilon

A briteket várjuk. Déli szomszédunk a brit, szintén többnemzeti hadosztály. A parancsnok, Lamb vezérőrnagy jön át viszontlátogatásra a csapatával. Vele tart az ellátásért felelős törzsfőnök-helyettes – Downen ezredes partnere – és néhány logisztikus is. A szokásos jelentések, közös ebéd, majd félrevonulunk a kollégákkal. Kevés az idő, így sietve váltunk szót. Kiderül, náluk sokkal ésszerűbb a logisztikai vezetés szervezése, nem úgy, mint nálunk. A Többnemzeti Logisztikai Központ (MNLC) a logisztikai főnök alárendeltségében dolgozik, nem teremtve mesterségesen olyan áldatlan állapotot, mint ami nálunk egyre inkább tapasztalható.

A délutáni munkaértekezleten a ma hallott október végi varsói konferenciáról beszélünk. A mostani tapasztalatokból kiindulva el kell készítenünk a féléves váltást követően a logisztikai vezetés átszervezésére vonatkozó javaslatot. Az nyilvánvaló, hogy a mostani megosztott logisztikai vezetés nem alkalmas a dolgok kezelésére. De nyilvánvaló baj van a szállítózászlóaljjal és a logisztikai zászlóaljjal is.

A parancsnok ma is arról faggatott, mikor lesz kész a zászlóalj feladatainak teljes ellátására. A kérdés nyilvánvalóan szorosan összefügg a folyamatosan elhalasztott szállító-technika beérkezésével. Már bennjárunk októberben, és még se híre se hamva a beígért technikának. Igaz a beérkezést illetően a mostani terv már a negyedik.

Október 8. Szerda – Babilon, Al-Hillah

Ellenőrző elöljárók jönnek! A hadszínteret anyagilag ellátó parancsnokság képviselői, Hall ezredes parancsnokhelyettes és munkatársai jönnek ma „látogatóba". Elég öreg katona vagyok, hogy tudjam, ellenőrzés ez a javából! Amerikai barátaink a helyszínen is meg akarnak győződni, nem kidobott pénz-e az, amit az ellátásunkra költenek. Hall ezredes vagy nyolcadmagával érkezik. Leülünk. Átfogó képet adok a hadosztály ellátási helyzetéről, külön is aláhúzva, hogy semmilyen nehézséget nem látok a katonai ellátás megszervezésében. Annál többet a szerződéses KBR-tevékenységben. Külön kiemelem az ukrán dandár ellátási helyzetét. Nem lenne ésszerű, ha az elégedetlenségük növekedne.

A jelentés és a helyzet elemzése után Al-Hillah-ba megyünk. Slodzik és Sramkó alezredesek jelentenek, utána bejárjuk a tábort. Két hete talán, hogy itt voltam, azóta is szembetűnő a fejlődés. Fejlődik a bázis. Szeretném, ha a hadszíntér „minta" logisztikai bázisa lenne.

Visszaérkezésünkkor írásos üzenet vár. Engedélyezték otthonról a hazatérésünket rövid pihenőre. Utazással együtt 10 napot kaptunk. Már dolgozom az amerikaiakkal a hazarepülésen. Jó lenne Bagdadból a németországi Ramsteinbe repülni, és onnan vissza. Onnan már autóval sem nagy ügy a hazatérés.

Október 9. Csütörtök – Babilon

Reggel a TOC-tanácskozás után a britek által üzemeltetett NATO kommunikációs sátorba megyek át. Minősített üzenetet küldök haza, a ROE, a harcbalépés szabályainak a nemzetek megjegyzéseivel kiegészített végleges változatát. A norfolki NATO-évek köszönnek vissza, amikor a CRONOS elé ülök. Pillanatok alatt megtalálom a

központi ügyelet címét, és már küldöm is az anyagot. Nagyon örülök, hogy ilyen rendben mennek a kommunikációs ügyek. Az interneten szörfölhetek, mindennap elektronikusan levelezek szerte a világgal, este Csilla hív rendszeresen. És mindez innen, a háború sújtotta, kifosztott Irakból. Elgondolkozom. 25 éve, vagy több is már, amikor az akkori Leningrádból szombatonként hívtam a két picivel otthon maradt fiatal feleségemet. Volt, hogy órákat ültem a postán, mire meghallottam a hangját. A levél is két hét alatt ért oda. Most meg a bankügyeimet is innen intézem.

Délután értekezletek, majd ki a helikopter leszállóhelyre, Isaszegi tábornok elé, aki ügyeket jön intézni és a miniszter programját pontosítani. Egy rövid órára a kollégákkal is találkozik. Látom a többieken, jól esik a találkozás.

Vacsora előtt még az iraki–iráni határon felállításra kerülő határrendőrség ügyeivel foglalkozunk. Szó esik a jövőről is, 20-áig ki kell dolgozni a váltás utáni logisztikai rendet. Sok változtatásra lesz szükség. Az már látható, hogy a szállítózászlóalj így nehezen alkalmas a jövőbeli feladatokra. Célszerű lenne bizonyos változtatásokat elvégezni. A beígért technika jön. 48 darab nagy teljesítményű szállítógépjármű már Kuvaitban van. Várjuk a többit is.

Október 10. Péntek – Babilon

Nehéz napom volt. Mindjárt reggel, a szokásos jelentésekből kiderült, hogy az al-Hillah-i táborunkat újból támadás érte. Helyesebben a hír úgy hangzott, hogy a laktanya „közelében” egy civil élelmiszerszállító kocsit páncéltörő rakétával támadtak meg ismeretlenek. A lövés célt tévesztett és a laktanya kerítésfalába csapódott be. Az általános helyzet nem jobb, hanem rosszabb, mint hónapokkal ezelőtt. Szeptember hónapban több mint háromszáz konvojt támadtak meg Irakban. Szerencsére a mieinket eddig nem érte baj. Pedig érhette volna, akár ma is, hiszen Bagdad fölött a „szunnita háromszögben” jártak, mint kiderült hiába. Az alakuló iraki polgári védelmi állománynak kellett volna a már régen várt egyenruhákat meghozni, de sorozatos félreértések miatt ez nem sikerült. Holnap újból értük kell menni.

Készülve a misszió váltására, nem érzékelek otthonról nagy hajlandóságot a zászlóalj megváltozott feladat szerinti átszervezésére. A zászlóalj az eredeti, Szczecinben rögzített alkalmazási elvek szerint nagy mennyiségű anyagszállításra lett tervezve. Mára viszont változott a helyzet. Nagyobb szükség lenne kisebb alegységben történő alkalmazásra. Ezeket a változtatásokat a hazai rendszer nem képes követni. Ebből pedig előbb-utóbb gond lesz. Hogy a mai nap a személyes dolgainkkal kapcsolatban is legyen akadály, nehézségek adódtak az október végi hazautazásunkkal kapcsolatban.

Október 11. Szombat – Babilon, Al-Hillah

Délelőtt kiszaladtam az iraki bazárba. Ez a kapu mellett van. Nem tanácsolják a látogatását, de mindenki oda jár. Az egyetlen hely ahol souvenirt lehet kapni. Készülődve haza veszek pár iraki ajándékot. Fejkendőt, papírvágó kést. Ma Szaddám-képes órákat vettem, 5 dollárért darabját. Délután Al-Hillah-ba mentünk ki a kollégákkal. Mind a három parancsnokkal beszéltem a következő váltás logisztikai egységeit illető szükséges átalakításokról. Az amerikaiak a teljesen „szétszedhető” ellátó zászlóalj mellett kardoskodnak, ezt sem a magyar, sem a lengyel fél nem akarja. Este Doc Sheridan

meghívására az amerikai kórházba megyek „steak” vacsorára. Mint múlt szombaton, most is élvezem a BBQ-t! Vacsora után beszállok az amerikai kollégák póker partijába. Hamar megunom. No meg nem pénzt veszteni jöttem. Inkább gyűjteni!

Október 12. Vasárnap – Babilon

Reggel lustálkodom egy kicsit. Mivel vasárnap van, egy órával később kezdődik a reggeli értekezlet. Az értekezlet után Downen ezredessel kimegyünk a babiloni romokhoz. Ő még nem volt, én meg szívesen hallgatom végig a történeteket újra meg újra. Délben a spanyolok nemzeti ünnepe. Zászlófelvonás, beszédek. Utána fogadás. Finom spanyol ételek és bor. Isteni a rose-jük, pedig nekem nem a kedvencem. A vörös boraik testesek. A végén a malaga. Finom desszert bor. Jól esik a délutáni szunyókálás. Este csak salátát eszem öntettel. E-mailezek. Ruth és Andy aggódik értem Seattle-ből. Kedvesek. Hamar válaszolok. Nagyon megnyugtatni én sem tudom őket. Nő a konvojok ellen elkövetett atrocitások száma. Ma esti hír, hogy a bagdadi CIA központ ellen intéztek sikertelen támadást. Azért ez furcsa. Szívesen hallanánk néhány a CIA segítségével végrehajtott akcióról. Ne adj’ Isten Szaddám Huszein elfogásáról. Inkább, mint az ellenünk történő sajnos sokszor sikeres akciókról. A zászlóaljat is egyre gyakrabban kell küldeni Bagdadba, és azon túl is a szunnita-háromszögbe. Legközelebb én is elmegyek velük!

Október 13. Hétfő – Babilon

Hétfő, 13-a van. Délelőtt rendezgetem a miniszteri látogatásra a jelentésemet. Mivel az eddigi tapasztalatok alapján a parancsnok rövid köszöntője után a nemzeti rangelsőnek kell a hadosztály alkalmazásáról a jelentést megtenni, így készülök. A kuvaiti nagykövetségről megkapom az október 23-i ünnepi beszédet – angol nyelven. Jó, mert az ünnep előestéjén rövid ismertetőt kívánok küldeni mindenkinek a belső hálózaton, és meg akarom hívni a törzset egy igazi gulyáslevesre, krumplis pogácsával. Ez nem lesz olyan nagy „felhajtás”, mint a spanyoloké, de remélem a gulyásleves azért majd csak megteszi a hatását.

Szervezem a holnapi Bagdad fölé történő szállítást. Eldöntöttem, inkább a zászlóaljjal megyek, mint a parancsnokkal Al-Kutba, Sanchez tábornokot fogadni. Fontosabbnak tartom a sajátjainkkal felmenni a „szunnita háromszögbe”. Kötelességemnek is érzem, ha már rendszeresen elküldöm őket erre a csöppet sem veszélytelen útra.

Délután kettőre a parancsnok hív magához a többi nemzeti rangelsővel együtt. Ismerteti, hogy a jövőben több akció is indul, amelyben a nemzetközi hadosztály segítségére is számítanak. Ez út az aktív szerepvállalás felé, pedig mi igazából békefenntartónak és nem „csinálónak” jöttünk. Már amennyire béke van a napi 30 körüli konvojok elleni támadásokkal, robbantásokkal.

Este azzal hagyom el a szolgálati sátramat, hogy Karbalában valamilyen letartóztatott milicista miatt zavargások vannak. Szép kis béke! Csak rosszabb ne legyen!

Október 14. Kedd – Taji, Szunnita-háromszög

Fél hatkor csörög az óra. Összekapom magam, mert hatkor itt van a kíséret értem, megyek át a szállítózászlóaljhoz. Indul a konvoj Bagdadon túl északra, a „szunnita háromszögbe", a taji bázisra. Most az iraki bankjegy cseréhez szükséges védelem eszközeit AK géppisztolyokat, lőszert, rádiókat hozunk. Hozunk, mert én is a konvojjal megyek. Saját döntésem, magam is tapasztalni akarom egy ilyen küldetés kihívását. A pisztoly mellett a géppisztolyt is magammal viszem. Soha nem lehet tudni.

Hétkor indul az oszlop. Elől-hátul BTR, van belőlük három is. Mentő-, vontató-, híradó kocsi és három teherautó. Csinos kis oszlop. Én a forgalomszabályozó kis Merci terepjáróban ülök. Előveszem a fényképezőgépemet és csattogtatom az úton. Iskolakezdés előtti idő van. Csak úgy rajzanak ki a kisiskolások. Fehér blúz, fekete formaruha van rajtuk. Fényképezem őket, ahogy buszra várva integetnek nekünk. Remélem, mire felnőnek békésebb jövő vár rájuk. Bagdad szélét elkerülve jutunk fel a bázishoz. Viszonylag hamar elintézzük az ügyet. Megebédelünk a bázis éttermében. Pizza van, amit én hónapok óta nem ettem. A bagdadi rendőr-akadémiára nem sikerül eljutnunk. Nincs, aki elkísérjen bennünket. Az ismeretlen helyre pontos információ nélkül nem indulunk el. A bázison keresztül autózva látjuk a sok zsákmányolt iraki technikát. Érdekes módon nemcsak volt szovjet haditechnika, de amerikai is van bőven. Különösen az önjáró tarackok szembetűnők. Ja, kérem, ilyen a világ! Valamikor Szaddám nem is volt olyan „persona non grata" az amerikaiak szemében!

Visszafelé lassabban jövünk, sok az útlezárás. Amerikai MP-k ellenőriznek. Sok a konvojok elleni támadás. Mi ma megúsztuk. Jó háromórás utazás után érkezünk vissza Al-Hillah-ba.

Október 15. Szerda – Bagdad

Főnököm, Downen ezredes látva a tétova ügyintézést a rádiók körül, villámgyorsan megszervezi a szállítást. Egy féltonnás pick up-pal és egy terepjáróval öten elindulunk a rádiókért Bagdadba, a rendőr-akadémiára. Mielőtt átmennénk a Tigris-folyó másik oldalán levő objektumba, bemegyünk a Bremer nagykövet, az amerikai kormány teljhatalmú megbízottja által irányított központba. Szemem-szám elámul a volt Szaddám palota nagyságától és szépségétől. Márvány minden. Az ebédlő is, ahol – valljuk be valamivel ízletesebb, nagyobb választékú ebédet adnak, mint Babilonban. Ebéd után megnézzük a szabadtéri uszoda-komplexumot. Ez igen! Itt munka után édes a pihenés. Irány a város másik fele. Agresszíven haladunk, így is belegabalyodunk a délutáni bagdadi csúcsforgalomba. Kétszer az utat is elvétjük. Kitűnő céltáblát mutatunk a városban araszolva. Szerencsénkre a rosszfiúk másfelé járnak, így ha kis kerülővel is, de megérkezünk a rendőr-akadémiára. Pillanatok alatt elintézzük a rádiók felvételét, és indulunk vissza. Igaza volt a zászlóalj parancsnoknak, amikor nem vállalta felvezetés nélkül az utat! Ismeretlen terep, az erős kísérettel, BTR-ekkel szinte lehetetlen a mozgás, különösen – ha nem ismeri a járást – el is téved az ember. Holnapután határozottan kérni fogom West tábornokot, a hasonló incidensek elkerülésére, a hadműveleti tervezők és logisztikusok közötti szorosabb együttműködésre. Ilyen, kellően elő nem készített akciók okozhatják az indokolatlan veszteségeket. Visszatérve Al-Hillah-ba átadjuk a rádiókat, és a helyi területi polgári közigazgatási központba térünk be

vacsorázni. A kedvencem – languszta és garnélarák – van vacsorára. A csudába, itt is jobban és finomabban főznek, mint nálunk!

Október 16. Csütörtök – Babilon

Ma tartjuk a záró-megbeszélést a hadosztály logisztikai szervezetének átszervezése ügyében. A hadműveleti osztály vezetője, Warzecha alezredes jelent. A megbeszélésen a főnökség vezetői a Többnemzeti Logisztikai Központ igazgatója és amerikai partnereink is részt vesznek. Heves vita alakul ki a végső döntések javaslata ügyében. Célszerű csak kis változtatásokat tenni, mert különben a nemzetek nem fogják követni a teljességre irányuló igényt, és a veszély: marad minden a régiben. Ez lenne a legrosszabb, mivel így is éppen elég nehézséggel kell szembenéznünk. Logisztikai szervezeteink nem rugalmasak, különösen a megváltozott helyzethez igazodóan, a szállító zászlóalj alkalmazásával vannak problémáink.

Délután végre költözünk. Két hónappal ezelőtt érkeztünk meg Babilonba. Ma végre véget ér a „sátor élet", amit már igen nehezen viseltem. Zavart a sok ember körülöttem, a piszok, (senki sem takarít!) a lépések nyomán kavargó por, amit belélegezve folyamatosan köhögési rohamokat okoz. Zavar a személyi intimitási feltételek teljes hiánya. Idősödve az ember már jobban szereti a magányt, az egyedüllétet. Helyettesemmel, Marekkal kerülök egy lakókonténerbe. Ketten viszonylag kényelmesen elférünk. Hárman már igen „sűrűn" lennének, pedig az alacsonyabb beosztásúak bizony hárman kell, hogy megosszák az azonos nagyságú helyet. Áthurcolkodom. Este már az új helyemen hajtom álomra a fejemet.

Október 17. Péntek – Babilon, Al-Hillah

A rossz hír: az éjjel Karbalában lesből meggyilkoltak három amerikai MP-s katonát, többet megsebesítettek. A halottak között van az MP-zászlóalj általam is ismert, az akciót irányító parancsnoka, Orlando alezredes. Már napok óta vallási csoportok közötti konfliktus alapján folyó zavargások vannak. Ennek a felszámolására kaptak az amerikaiak parancsot. Hogy az iraki rendőrség akcióját támogatva vessenek véget a veszélyes fejleményekkel járó ügynek. Az is elképzelhető, hogy informátor közreműködésével lesből támadták meg az amerikaiakat. Sikeresen. Ez az, ami elszomorító. Esnek el az amerikaiak, közben nem sok az eredmény, mintha a rosszfiúk jobban állnának. Valahogy úgy érzem, túl sok a katonai akció, ahelyett, hogy több rendőri, hírszerzői, felderítői és katonai-civil tevékenység folyna. Úgy tűnik, hogy a szövetségesek a háborút megnyerték, de a békét még nem.

Nekünk, program szerint ma van a havi logisztikai konferenciánk. A hadszíntér-parancsnokság logisztikai törzsével közösen tartjuk. Reggel fél nyolcra kimegyek a helikopter leszálló helyre. Jó másfél órás késéssel érkezik meg a főnököm, West tábornok és csapata. Közben intézkedem Al-Hillah-ban megkezdik a konferenciát. Késve érkezünk. Éppen a szállítózászlóalj parancsnokhelyettes, Csongrádi őrnagy jelent. Kérdésre megerősíti, a zászlóalj nem alkalmazható kis csoportokban. Egymás után következnek a jelentések. Az egyik jobb, mint a másik. Dagad a keblem. Büszke vagyok a kollégáimra. Profi módon látják el a dolgukat. Ebéd után Slodzik alezredes, a bázis parancsnoka bemutatja a birodalmát. Valóban példa értékű munka folyik. Hétről hétre

érzékelhető a változás. Esteledik mire a helikopter felemelkedik, viszi vissza a „bagdadiakat”. Jó munka volt, csak így tovább. De vigyázat, nehogy elbízzuk magunkat.

Október 18. Szombat – Babilon

Mosás napja van. Szerencsém van, mindjárt két gép is üres a mosósátorban. Downen ezredes is elkísér. Ő beadja a mosodába a dolgait. Én jobban szeretem magam kezelni a pipere dolgaimat. Ameddig a gépek mennek, kimegyünk a kapunál lévő „arab piacra”. Rengeteg a bóvli, de érdekességként lehet Szaddám-képes zsebórát, bársony női sálat, papírvágó késnek használható keleti fegyverutánzatot kapni. Az otthoniakra gondolva vásárolgatunk a „szuvenírekből”. A helikopter leszállóhely körzetében levő „peacemaker shop” sokkal színvonalasabb. Itt főleg elektronikai cikkeket lehet kapni, olcsóbban, mint Európában. Elviszem a terepjárót a heti ellenőrzésre, megtankolok. Közben a mosásom is lejár. Délután heti munkaértekezletet tartok. Larsen ezredes, a körzetünk fő anyagellátója, a 171. ASG parancsnoka is részt vesz a megbeszélésünkön. Értékeljük a tegnapi logisztikai értekezlet tapasztalatait. Este szerény „házavatót” tartunk. Mike Larsen is velünk van. Kellemes ember, civilben Észak Karolinában magán főiskolában tanít – PhD fokozatos –, így tréfásan-komolyan „doktor-doktornak” szólítjuk egymást. Pedig de távol vagyunk most attól!

Október 19. Vasárnap – Babilon

Reggel egy csoportot kell kiküldenünk Karbalába. Már napok óta tartanak a zavargások. A helyszínen tartózkodó hadosztályparancsnok a munkájához megerősítést kér. Warzecha alezredest küldöm. Tapasztalt, és ami a lényeges, lengyel. Tud támaszkodni a lengyel dandár logisztikai törzsére, ha szükséges. A nap csendesen telik. Ebéd után a dolgaimat rendezgetem. Egyik zsákból pakolok a másikba. És fordítva. Kezdjük belakni a „konténer lakosztályt”. Ketten Marekkal egészen jól megvagyunk. Már takarító eszközünk is van. Este várom Csilla hívását. Tegnap, október 18-án megszületett Zoli fiunknál a harmadik kis unoka, András. Készültem a jó hírre. Örülök a kis jövevény érkezésének. A harmadiknál már túlteszi az ember magát azon is, hogy valahol ez az egész számára az öregség kezdetének a jele. Még a múltkor Bagdadban vettem a PEX-ben egy szép, erre az alkalomra szóló üdvözlőlapot. Ma este megírom a kis Andrisnak. Majd ha megnő, elolvassa. Addig is sok boldogságot, szép életet kisfiú!

Október 20. Hétfő – Babilon, Al-Hillah

A reggel eseménytelenül telik. Az egyedüli figyelemre méltó dolog, amire a felderítő jelentésből felfigyelek, hogy ellenünk naponta harmincon felül állandósulnak a támadások. Legtöbbje a „szunnita háromszögben” történik, és egyharmada a konvojok ellen irányul. Megkérem a felderítőket, állítsanak össze elemzést, a konvojokat ért támadások tapasztalataiból. Nyilván „hazabeszélek”, minden eszközt felhasználok, hogy elkerüljük a nehézségeket. Ez pedig nem könnyű dolog! A zászlóalj messze nem teljes harcértékű! Az amerikaiak által ígért szállítótechnikának se híre, se hamva. Ígérettel természetesen tele vagyunk. Nincs olyan hét, hogy ne kapnánk „új” határidőt a szállítóeszközök beérkezésére. Ma kaptam a legutolsó variációt. Nem valószínű, hogy 24-re a miniszter megérkezéséig bármilyen ígért szállítóeszköz a rendelkezésünkre fog

állni. Ezzel szemben a most kiadott „terv” szerint még februárban is kapunk technikát. Nem sokkal előbb, mint amikor az első váltás készülődik haza!

Tízkor kimegyek Al-Hillahba. El kell vásárolnom a kártyán levő pénzemet. Megvásárolom az itteni hátralevő időre az összes tisztálkodó szert. El is megy a pénzem. Szót váltok mindkét zászlóaljparancsnokkal. Pénteken, 24-én jön a honvédelmi miniszter és a vezérkari főnök. Van mit egyeztetni.

Visszafelé megállunk a polgári közigazgatás központjánál. Finom ebédet kapunk. Összehasonlíthatatlanul jobb az ellátás, mint nálunk. Az ebédből kifelé megállunk a hallban áruló araboknál. Meglepően szép festményeket árulnak. Olaj, vásznon. Veszek néhányat, szerdára rendelek szintén. Ügyes kezű mester munkája, örülni fognak az otthoniak.

Este Csilla hív, lent van Bakonynánán. Hidegre fordult az idő. Az utolsó rövid pihenés, utána víztelenítés, lezárja a házat. A nyári gumikat is lecseréli a Borán. Otthon már kemény ősz van. Itt még nyárutó.

Október 21. Kedd – Babilon

Reggel a szokásos parancsnoki helyzetismertetés után az eligazító sátorból kifelé jövet Mieczyslaw Bieniek vezérőrnagyba ütközöm. Láthatóan örül a találkozásnak. Megöleljük egymást. Már tud rólam, Szenes tábornok vendége volt a nyáron, értesült az ittlétemről. Készülök a hivatalos találkozásra, mivel délután nekem is előadásom van a Lengyelországból érkezett nagyszámú csoport részére. A tábornok kijelölt utóda Tyszkiewicz vezérőrnagynak. A váltás január elején várható. Bieinek tábornok régi ismerősöm. Még a NATO-szolgálatom alatt találkoztam vele. Én akkor az Egyesült Államok-beli Norfolkban, ő Európában, a Belgiumi Mons-ban szolgált. Gyakori, különböző helyeken történt találkozásaink alatt összebarátkoztunk. Színes egyéniség, és eddigi pályafutása is figyelemre méltó. Volt dandárparancsnok a Balkánon, de megfordult számos ENSZ-misszióban is. Utána a mons-i évek következtek, már tábornokként, az első lengyel tábornokként. Most Törökországból érkezett, ahol a NATO hadtest parancsnokhelyetteseként szolgált. Örülök, hogy ő jön. Bízom benne, jó lesz együtt szolgálni. Délután kettőkor jelentek a logisztikáról. Több kérdést is feltesz, meg van elégedve a válaszokkal, a végén megköszöni a jelentést.

Október 22. Szerda – Babilon

A reggeli szokásos műveleti központ jelentések meghallgatása után bejönnek a magyarok. Ma vételezik a nyersanyagokat a konyháról a holnapi „gulyás-party-hoz”. Én is lemegyek a konyhára. Mindent megkapunk rendesen. Nincs akadálya a holnapi ünnepi főzésnek. A parancsnok által korábban felavatott „Casino”-ban, egyszerűbben szólva a „lengyel konyhán” lesz elkészítve az ebéd. A leveshez sajtos pogácsát is adunk. Megfogalmazom az október 23-i ismertetőt és a meghívást a törzs minden tagja részére. Kiküldöm a belső számítógépes rendszerünkön keresztül.

Ma is megvan a szállítózászlóaljjal a szokásos purparlé. Az ide-oda levelezésből, jelentgetésekből a mai napra is kijut. Beleegyezésem nélkül, a nevem felhasználásával Warzecha alezredes, tervezési-hadműveleti osztályvezető levelet küld a zászlóalj

parancsnoknak, amelyben előző válaszát a részenkénti alkalmazás elfogadásaként értelmezi. „Kitör a vihar a lavórban.” Úgy kell rendre utasítanom Sramkó alezredest, mivel a hangját is megemeli. Nem jó úton indulunk el. Itt nekünk sikeresnek kell lennünk. Még meg sem kaptuk a technikánkat, de máris akadékoskodunk. Warzecha alezredest is figyelmeztetem, hogy csak általam aláírt leveleket küldhet ki a jövőben.

Október 23. Csütörtök – Babilon

Reggel, a parancsnok köszönt a 23-i ünnepünk alkalmából. Jól esik. Egy üdvözlő oklevelet is átad. Szóban is mindenkit meghívok a közös ünnepi ebére. Délelőtt azért csak átszaladok a lengyel konyhára. Készítik a fiúk az ebédet, rotyog a gulyásleves, sül a pogácsa.

Tíz órakor a spanyol tábornok kér, hogy menjek át hozzá. Viszem a hadműveleti osztályvezetőt is. Majd egy órát beszélgetünk a spanyol dandár alárendeltségében lévő latin-amerikaiak dolgairól. Búcsúzáskor gratulál és egy üveg finom spanyol brandy-t (Torro) ad ajándékba. Tizenkettő előtt bemegyek a parancsnokhoz. Átkísérem az ebédhez. Többen is jönnek a vezetők közül. Pillanatok alatt hosszú a sor. Mindenkinek ízlik a magyar gulyás. Porkoláb Imre szól oda: „Jó ötlet volt!” Jólesnek a szavai. Ritkán kapok elismerést a saját kollégáimtól. Össze kellene végre jönni. Délután még egyszer átbeszéljük a holnapi miniszteri látogatás dolgait. Sikerülnie kell a vizitnek. Most kapom az értesítést, hogy 59 darab szállítótechnika vár Kuvaitból felszállításra. Jobb lett volna, ha előbb érkeznek meg. Így a miniszter holnap az üres telephelyet nézheti meg.

Október 24. Péntek – Babilon

Reggel nyolckor összeáll a konvoj. Megyünk ki a helikopter leszálló helyre. Nem sokkal utánunk a parancsnok is kiérkezik Bieniek tábornokkal együtt. Várunk. Már rég elmúlt a tervezett idő, mi csak várunk. Jó egy óra múlva jön az információ: négy perc múlva itt lesznek. Valóban, nem sokkal ezután megjelenik három „Black Hawk”. Az elsőben érkezik a miniszter. Elé megyünk a tábornokokkal. Szemmel láthatóan meghízott. De most is energikusan mozog. Kezet ráz velünk. Közben a másik gépből Szenes altábornagy száll ki. Bieniekkel megölelik egymást. Velem kezet fog. Nem az a Szenes Zoli jött, aki évtizedekig nekem volt. A vezérkari főnök! Jelentkezem. A kocsikhoz megyünk. Az én autómban a kabinetfőnök és az elhárítás főnök-helyettese foglal helyet. Én vezetek. A parancsnoki épülethez megyünk. Tyszkiewicz tábornok a szokásos stílusában csak dícsérően beszél rólunk, törzstisztekről. Nyitrai ezredest és engem külön is kiemel. A zászlóaljat is magasra értékeli. A hiányzó technikáról csak futólag tesz említést. Minden szép, minden jó! Rövid találkozás a törzstisztekkel a sajtó jelenlétében. Olyanra is sikerül az egész. Mondok néhány szót bevezetőül, utána mindenki bemutatkozik. Olyan hivatalosra, merevre sikerül az egész. Minden szép, minden jó, rohanhatunk ki Al-Hillah-ba. Nyitrai Karcsi hivatalból, Kiss Dezső a PR-os és én, mint logisztikai főnök, nemzeti rangelső megyek. Pillanatokon belül ott vagyunk. A bázis parancsnoka, Slodzik alezredes és természetesen Sramkó alezredes vár minket. Jelentés, közös ebéd a katonákkal, október 23-i megemlékezés (!), kitüntetések. Minden, ahogy illik. Okos szavak a miniszter szájából. Profi. Utána körletbejárás. Közben beszélgetések a jövőről. Jelentem a mostani helyzetből adódó változtatások szükségességét. Szenes tábornok a délutáni összegzéskor

külön is kitér rá. Búcsúzáskor meglepetés. Mindegyikünk kap egy többfunkciós, ma divatos összecsukható kés-szerszámkészlet kombinációt. Köszönjük, jól esett. A helikopterek elrepülnek, mi maradunk. A lengyel kíséret hoz minket vissza. Vége a napnak. Ez jól sikerült. Reméljük a látogatásról szóló híradás is korrekt lesz.

Október 25. Szombat – Babilon

Viszonylag nyugalmas nap elé nézünk. A helyzetet tanulmányozó, váltásra készülő lengyel delegáció is készülődik haza. A következő időszakra kijelölt helyettesemmel átbeszéljük a közös ügyeket. Ő ott lesz a varsói konferencián. Kérem, hogy képviselje a logisztika rugalmasabbá tételére, a logisztikai szervezetek átalakítására tett javaslatainkat. Lee Wolfgram is megy. Használt a kérésem West tábornok felé. Bízom benne, okos fiú. Helikopter-pilóta volt, majd jogász lett, most logisztikus. Mondogatom is neki, ez az emberi fejlődés folyamata. Vita van a szolgálati helyek épületelosztásán. Lassan készülünk az új helyünkre, együtt a logisztikai központtal. Nem megyek bele Hejna ezredes, a logisztikai központ vezetőjének a javaslatába, hogy vonjuk össze a szervezeteket. Ahogy ismerem, a vezetést igyekezne magához ragadni. Jobb lesz így, együtt – mégis külön. Bízom benne, hogy Varsóban dűlőre jutnak. Holnap a CRONOS-on, a NATO titkos rendszerén hazaküldöm az általunk képviselt javaslatokat. Remélem, hallgatnak rám.

Október 26. Vasárnap – Babilon

Mivel vasárnap van, a szokásos eligazítás fél kilenckor kezdődik. Semmi különös. Irány a CRONOS-sátor. A britek üzemeltetik. Norfolkban három évig dolgoztam a rendszeren. Ismerős. Pillanatokon belül megtalálom a központi ügyelet címét, és már írom is a jelentésemet. Szenes tábornokot is értesítem. Jó lenne, ha nem a szokásos berzenkedő stílusban fognák fel otthon a dolgot. Ha már egyszer úgy döntöttünk, hogy a nyugati oldalon kívánunk „lehorgonyozni". Szükségünk van partnereink elismerésére. Az egész délelőttömet a CRONOS mellett töltöm. Délután van, mire a szállásomra térek. Marek húzza a lóbőrt. Délutáni álmát alussza. Bekapok valamit, aztán én is ledőlök. Este igazi steak-et sütnek kint a szabadban. Languszta is van. Két hónapja nem voltak ilyen finomságok. Csilla pontosan fél nyolckor hív. Mától újból két óra az időbeni eltérés. Tegnap lent volt Pécsen. Beszámol a kis unokáról. A pici „kiköpött" én vagyok. Örülök neki. Vadászt faragok belőle!

Október 27. Hétfő – Babilon

A parancsnok szigorításokat rendel el a kinti közutakon történő közlekedésben. Már nem mehetünk ki két terepjáróval, két-két személlyel. Egyelőre vége a CPA „hotelbe" történő kirándulásoknak is.

Napközben szinte eseménytelenül telik az idő. A kollegákkal átmegyünk az állandó elhelyezési körletünkbe. Megnézzük hogyan fogunk elhelyezkedni. Kényelmes, tágas irodám lesz a helyettesemmel. Az értekezleteket is le tudjuk ott bonyolítani.

Délelőtt beszélek az otthoniakkal is. Megkapták a hazaküldött anyagokat. Remélem elég lesz a felkészüléshez. A varsói tárgyalásokra a logisztikától, az integrációs ügyektől

felelős megy. Jó lenne, ha sikerülne végre szót értenünk. Többre, sokkal többre van szükség, hogy szakmailag is elfogadjanak bennünket. Az állandó akadékoskodásokkal nem jutunk előre. Még meg sincs a technikánk, de már sikerül bonyodalmakat okozni. Este készülök már „hazafelé", amikor megszólal a telefonom. A szállítózászlóalj parancsnokhelyettes, Csongrádi őrnagy jelenti, hogy nem tudja a sötétedés után kapott, holnap kora reggeli, Bagdadba való indulásra a kísérési feladatot végrehajtani. Bagdadba BTR-ek kellenek, és mivel ma már nem vártak (!) ilyen jellegű feladatot, park-napot terveztek. Kihevedereztek. Csak délelőtt lesznek kész, az meg nem elegendő, hogy meg is járják a fővárost. Botrány szaga van a dolognak.

Október 28. Kedd – Babilon

A reggeli jelentésnél bolgár kollégám nem remekel. Fontos kérdés van napirenden, a biztonságunkat jelentő erődítési anyagok helyzete. Csak csordogál az anyag. Szinte mindenből kevesebb van, mint a műszakiak által szakszerűen számvetett szükséglet. Ötven százalék. Holnapra készítenünk kell egy jelentést, amelyben a táboraink biztonságát jelentő anyagok beszerzését szorgalmazzuk. Láthatóan az ellátásunkért felelős amerikai kollegáink gondokkal küzdenek. Hiába, mint minden ez is a szervezésen és nem kevésbé a pénzen múlik. Nincs pardon. Magunknak is mindent meg kell tennünk a biztonságunk növelése érdekében. Ha kell, óvóhelyeket kell ásnunk, homokzsákokat töltenünk, nemcsak azt várni, mikor érkeznek meg a várt és időben megrendelt anyagok.

Más értelemben, de a biztonságról tárgyalunk a magyar szállítóalakulat vezetőivel is. Sramkó alezredes közli velem, hogy otthoni előírás alapján november 1-jétől nem vehetjük őket igénybe a konvojok kisérésére. Ennek van reális alapja. Végre a közeljövőben megérkeznek a régóta ígérgetett gépjárművek a zászlóalj részére. Kuvaitba kell lemenniük értük. Még jobban megszaporodnak a feladataik.

Délután még átnézem a hadszíntér havi logisztikai konferenciájára készített jelentésemet. Most is, mint az előző alkalommal, a technikai hadrafoghatóság a téma. Ezúttal nem lesz olyan csupa zöld a jelentésem, mint a múltkor volt. A latin-amerikaiak törik az amerikaiak által nagynehezen biztosított kocsikat. Jó néhány helikopter is anyaghiány miatt a földön van. Azért összességében nem olyan rossz a helyzet.

Este jön a hír, nem biztosít a törzsfőnök kíséretet a számomra, nem lesz konvoj. Pawlucki alezredest, a bagdadi összekötőnket kérem meg, hogy képviseljen. Ő fog jelenteni. Ramadan ide, Ramadan oda, lőnek-robbantgatnak országszerte. Tegnap a vöröskereszt bagdadi központját robbantották fel. Nincs kegyelem. Ezek fanatikusak! Még azokat is pusztítják, akik őket segíteni jöttek ide, ebbe a sokat szenvedett országba. Az otthoni híradás szerint erősödik, és egyre szervezettebbé válik az ellenállás. Állítólag a bujkáló Szaddám áll az egész mögött. Na, mi is szépen vagyunk.

Október 29. Szerda – Babilon

Hét ukrán katona súlyosan megsebesült, amikor támadás érte őket a Bagdadtól délre fekvő As Suwayrah táboruk közelében. Őrjáratról tértek vissza éjszaka, amikor befordulva az objektumukhoz vezető útra, lesből támadták meg a három páncélozott járművel is megerősített őrjáratot. Jellemző az ellenség elszántságára, hogy

páncéltörővel a harcjárműveket támadták meg és okoztak súlyos sérüléseket az abban tartózkodóknak. A mintegy szakasznyi erőre becsült ellenség több irányból is tüzet nyitott az először aknával megállított oszlopra. Ukrán bajtársainknak szerencséjük volt, mivel a BTR-ek búvónyílásai nyitva voltak. Ha zárva lettek volna még nagyobb lett volna a veszteség. Mindemellett gépfegyver tüzet is zúdítottak rájuk, majd az ukránok egyre összehangoltabb tűzmegnyitása után felhasználva a sötétséget, a támadók eliszkoltak. Ez a tipikus gerilla-hadviselés, a „hit and run", „üss és fuss" eljárás. Veszteséget okozni, miközben a saját erőimet igyekszem minél jobban megőrizni.

Délelőtt megismerkedem Pálinkás Istvánnal, a *Népszava* külsősével. Riportregényt akar írni a zászlóaljról. Nyilvánvalóan sokan akarják a jövőben bemutatni az itteni munkánkat. Talán én is megjelentetem egyszer a naplómat, ha megélem, ha szorgalmasan végig vezetem. Napról-napra, egy háborúból tudósítva, amelyhez hasonlóban Magyarország ilyen nagyságú erőkkel közel hatvan esztendeje nem vett részt. De talán ha nem is jelentetem meg a soraimat, a gyerekeim, később az unokáim majd biztos elolvassák.

Este megjött Cabeza ezredes. Két hetet otthon töltött a családjával Spanyolországban. Jó újra látni, közöttünk tudni. Hiányzott a nagyfokú profizmusa, határozottsága. A holland ezredes kollegánkkal, Van den Elsennel meghívást kapunk a sátrába. A finom spanyol vörösborhoz spanyol sonkát és sajtot majszolunk. Javier, Jan és én Szczecin óta jóban vagyunk. Büszke vagyok, hogy ez a két kitűnően felkészült nyugati kolléga elfogadott. Szemmel láthatóan érdekli őket a véleményem. A mai híradás apropója kapcsán is a helyzetről beszélgetünk. Sajnos, nem úgy tűnik, hogy nyerésre állunk. No, de majd meglátjuk.

Október 30. Csütörtök – Babilon

Jelentenem kell haza, ki akar tovább maradni. Az első váltás márciusban hazamegy. Mindenkinek lejár a parancsa. Annak idején Nyitrai Karcsival és velem a személyi beszélgetésen egy esztendőről volt szó. Nincs beosztásom, a korábbi munkahelyem megszűnt. Ajánlatot nem kapok. Én maradok. Karcsi gondolkodik. Megvárja, ha hazamegy, mit ajánlanak neki. A többiek válasza: nem hosszabbítnak. Megértem őket. Hat hónap elég ebből. Fiatalok. Kis gyerekeik vannak, fiatal feleségük várja őket haza. Furcsa kimondani, de én jól érzem magam. Elfogadnak, számítanak rám. Látom a munkatársaim szemén, hogy várják a véleményemet, a tanácsaimat munkájuk végzéséhez. Szükségük van rám. Ez jó érzéssel tölt el. Akkor is, ha tudom, hogy nap, mint nap az életemet veszélyeztetem. De vállalom, ha otthon is számítanak rám. Jobb, mint a sárdobálós otthoni élet. Itt értelmes munkát végzek. Az életemmel elszámoltam. Tisztességes majd' ötvenöt évet tudok magam mögött. Ha meg kell halnom értelmes életet éltem. Szép dolgokat vittem végbe. Van mire büszke legyek. Két szép felnőtt gyermekemre, három kis unokámra. De a csudába is! Nem temetni akarom magam. Még mindig érzek magamban erőt, és úgy vélem, várnak még rám feladatok. Akkor is, ha a kép mást mutat. Mintha leírták volna a korosztályomat. Alig vagyunk már néhányan, akik szolgálunk, akik a közel negyven esztendeje együtt kezdtünk. Értem és érzem, ahogy a fiatalok itt is igyekeznek belém kötni. Ott is hibát, ha úgy adódik „bűnbakot" keresni, ahol a legjobb indulat és szándék működik.

Vadászember lévén, olyan ez, mint amikor szarvasbőgéskor az öregbikát a fiatalok el akarják verni. Még tartja magát, egyelőre. De tudja, már nem sokáig áll neki a világ.

Október 31. Péntek – Babilon

A harmadik naptári hónap fejeződik be távol a hazától, távol a családtól. Az idő most már egyre jobban kezd őszre fordulni. A reggelek kifejezetten hűvösek. Elő kell szednem a tréningruhát. Már nem lehet csak úgy, kis gatyában kint szaladgálni. A reggeli értekezleten továbbra sem kapunk túl bíztató híreket. Állítólag túszokat akarnak szedni a rossz fiúk, cserében a múltkori karbalai akció során lefogottakért. Ez az egy, amitől félek! Jobban, mint a haláltól. Ha erre sor kerülne, és lesz még annyi lehetőségem, jobb, ha magam végzek magammal. Ezért is jó érzés, ha a töltött parabellumom az oldalamon van. A kalasnyikovról nem is beszélve, amellyel azért alkalom adtán csak-csak elkerülhető a baj. Délelőtt végzek a „kéthetes" szennyessel. Már profi módon megy. Szerencsére a sor sem olyan nagy, mint az elején volt. Egyszerre két mosógép is üres. Külön mosom a színest, külön a fehéret. Sokan leadják a mosodába. Én azért jobban szeretem, ha a sajátomat magam tartom rendben. Más dolog az egyenruha. Azt én is beadom, vasaltatom.

Délután az interneten keresztül, Kanadából több funkciós CD-lejátszót rendelek. Az amerikai kollegák mutatták meg az „e-bay"-t, ezt az Egyesült Államokban közkedvelt internetes adok-veszek honlapot. Persze, mint minden ez is „trükkös". Licitálni lehet mindenre. Én 60 dollárnál kezdem, amikor belejövök, és felmegyek 80 fölé, ahol abbahagyom. Mindent törlök és visszamegyek az eredeti alapárra 79.95 USD-ra. Odaadják. Mi volt az egészben a lényeg? A játék, meg persze, hogy belelovaltam magam a vásárlásba. Ez is vásárlói pszichológia! A végén már örültem, hogy az eredetileg mutatott áron megvehettem!

A napot Barry Sheridan kórházában fejezem be. Halloween-party van. Marekkel KBR munkásoknak öltözünk, és két pofára esszük a roston sütött finomságokat.

November 1. Szombat – Babilon, Al-Kut, Al-Hillah

Ma halottak napja van. Fontos esemény az életemben. Minden évben kimegyünk szeretteinkhez a temetőbe ezen a napon. Ma este a lengyelek emlékünnepséget szerveznek. Ez talán enyhít azon a kínzó vágyon, hogy ma otthon lehessek. De előtte még reggel a parancsnokkal Al Kutba repülök az ukránokhoz. Ma indul az iraki határrendőrség kiképzése és a területvédelmi erők soros végzett alegységének kibocsátása. A látogatás alkalmat ad, hogy újból szétnézzek a táborban. Szemmel látható a fejlődés, a múltkori látogatáshoz képest is. Az új étkezdét átadták, a lakóépületeket felújították. Tartotta szavát a KBR. Alig hogy visszatérek, mehetek ki a logisztikai bázisra. Az egészségügyi anyagoknak kell helyet találnom. Downen ezredes nem volt még kint. Körülnézünk. Én is kíváncsi vagyok mit haladtak előre a kollegáim az elmúlt két héten. Körbe járjuk a tábort, majd Sramkó alezredes bemutatja a konvojkövető rendszerét. Jó lenne, ha hadosztály méretekben is hasonlóval rendelkeznénk.

A halottak napi ünnepség fél hatkor kezdődik. Felemelő, ugyanakkor torokszorító érzés. A többekkel együtt én is mécsest gyújtok. Elhalt szeretteimért. Ha a messzi távolból is, de gondolok rájuk. Megemlékezünk a hadosztály eddig elhunyt két

katonájáról és az október 16-án álnokul legyilkolt tengerészgyalogosokról. Ők is a mi halottaink, mint bármely más elesett társunk itt Irakban.

November 2. Vasárnap – Babilon

Rossz híreket kapunk. Lelőttek egy amerikai CH–47 „Chinook" helikoptert Faludzsánál. Ez a város az egyik legveszélyesebbek közé tartozik. 16 amerikai katona halt meg, 20 megsebesült. A fényképeket nézve szerencse, hogy egyáltalán bárki is életben maradt. A katonák rövid szabadságra indultak. Eddig jutottak. A délelőtt utazásszervezéssel telik. Anakondába kellene mennem, ahol holnap üzemanyag elosztással kapcsolatos megbeszélés lesz. Már a helikopterek is elintézve, amikor kiderül, csak a KBR helyi vezetőinek kell menniük. Utazás lefújva. Elég volt a mai napból. Elhúzok a vackomba. A dolgaimat rendezgetem. Este megint valami eszement amerikai mozit nézünk. Ez a nap is véget ért. A helyzet nem javul. Romlik.

November 3. Hétfő – Babilon

Azért szerencsére a reggeli eligazításon – halljuk – a „helyzet stabil" mindenfelé. Csak a tegnapi nap közel 30 támadás történt a koalíciós erők ellen. Közöttük, az eddig legtöbb halálos áldozattal járt helikopter lelövése.

Nem tudom elképzelni, mi kellene ahhoz, hogy „instabillá" váljon a helyzet. Mindenesetre amerre nézünk, gond van. A legforróbb a helyzet Karbalában és An Najafban, a síita szent helyeken. Mindenki a hatalomra tör. A vallási vezetők az iszlám nevében, a régi rezsim emberei a visszatérésért, és ki tudja mennyien vannak a külföldi terroristák, akik csak úgy, saját elképzeléseik megvalósítására jöttek ide – öldökölni. Szinte minden reggel elhangzik a figyelmeztetés, hogy megtámadhatják a táborunkat, de azért a helyzet: stabil.

Lassan az információk is kezdenek jönni a varsói konferenciáról. Vegyesek a hírek, de úgy tűnik a G4 kontra MNLC csatát sikerült megnyerni. A G4 lesz a főnök. Így van ez rendjén.

November 4. Kedd – Babilon

Szakmai munkavégzés, KBR-al való csatározás. Mint minden nap. A szállítózászlóaljtól lementek Kuvaitba a kocsikért. Pár nap múlva 6 darabbal jöttek vissza. Ugyanannyi kísérte őket. Szép kis helyzet. Dühös leszek, hosszú e-mailt írok West tábornoknak. Elpanaszolom, hogy semmilyen rálátásunk (pláne ráhatásunk!) nincs az ügyletre. Úgy tűnik, senki sem bír ezekkel a civilekkel!

Egy rakás e-mailt kapok. Végh tábornok is ír: tegnap Somogyi Ferenc helyett Bánlaki Györgyöt, még washingtoni nagykövet korából régi ismerősömet, volt „főnökömet" választották meg szervezetünk, a Magyar Atlanti Tanács elnökének. Örülök neki. Holnap gratulálok.

Napközben egy előadáson is részt kellett vennünk. A különböző aknákról, azok hatásáról valamint a védekezésről volt szó. Elég képletesen: illusztrációként

szétroncsolt emberek, húscafatok képeit mutatták be. Rettenetes felvételek. Sokkolják a hallgatóságot. Hiába, ez is együtt jár a háborúval.

November 5. Szerda – Babilon

A szokásos reggeli menetrend. Semmi különösebb. A helyzet stabil. Miközben különösen Bagdadban és attól északra, nyugatra nincs nyugalom. Felénk azért csendesebb az élet. A már említett Karbalán és Najafon kívül viszonylagosan csendesebb az élet. No, persze nem úgy, mint az elején gondoltuk volna, mint amikor a spanyolok sisak nélkül járőröztek, vagy Tyszkiewicz tábornok ötlete az al-Hillah-i futballcsapattal való barátságos mérkőzésről a városi stadionban, de látszatra nyugalom van. Lehet, hogy kóstolgatnak bennünket. Egyelőre csend van. Vajon vihar előtti-e a csend? Majd kiderül. Ma indult haza a zászlóaljtól az első szabadságos csoport. Ankarai éjszakázással két nap az út haza és két nap vissza. Ha ez így tartható, a beosztás szerint valamikor december elején jutok haza.

Este az e-mailjeimet rendezgetem. Jó, hogy működik az internet, hogy telefonon az otthoniakkal is tudok beszélni. Könnyebb így elviselni az egyedüllétet.

Marekkal lefekvés előtt jó kis filmet nézünk, *Családos ember* címe, Nicolas Gage játsza a főszerepet. Jó kis limonádé. Ilyen is kell az itteni sivár életünkbe!

November 6. Csütörtök – Babilon

Megvan az első harcközben elesett bajtársunk! Kora délután a Bagdad környéki „Dogwood" bázisról Karbalába visszatérően félúton támadták meg a több kocsiból álló lengyel konvojt. Egy kis településen áthaladtukban három irányból, lesből támadt az ismeretlen ellenség. Az első kocsiban ült a konvoj parancsnoka, Kupczyk őrnagy, akit gépfegyverből kilőtt golyó ért. A lövéseket ugyan felfogta a golyóálló mellény, de egy lövedék gellert kapott és így a nyakán ért sérülés végzetesnek bizonyult. A menetközben viszonozott tűzcsapás közben a konvoj teljes sebességgel folytatta az útját. Nem sokkal később Karbalába érve, az ott települt lengyel kórház szakszerű segítségnyújtása ellenére, feltehetőleg a nagy vérveszteség miatt bajtársunk elhunyt.

Kollégáim egész délután elesett társunk hamvainak hazajuttatásán dolgoztak. Holnap délelőtt katonai tiszteletadás mellett helikopterrel először Bagdadba, majd utána Kuvaitba és onnan haza, Lengyelországba szállítják.

Estére tele van a világsajtó a szomorú hírrel. Kwasniewski lengyel elnök a részvétét nyilvánítja. Magam, mint a hadosztálynál lévő magyar nemzeti rangelső, ott akarok lenni a kegyeleti búcsúztatáson Karbalában.

Nos, a helyzet egy cseppet sem javul. Ha lehet mondani: romlik. Az ellenállás – már az amerikaiak által is elismerve – fokozódik, és egyre szervezettebbé válik. A baj, hogy ennek az ellenszerét egyelőre nem sikerült megtalálni…

Az, hogy már bennünket is rendszeresen támadnak, azt mutatja, hogy hamis, félrevezető volt az a kép, amelyet sokan úgy próbáltak beállítani, hogy a mi felelősségi körzetünk a „béke szigete", és bennünket nem, csak az amerikaiakat támadják. A múltkori ukránok elleni jól megszervezett rajtaütés, most a lengyelek elleni fényes

nappal lesből történt támadás is azt bizonyítja, nincs különbség. Ami a helyzetet illeti: a támadások fokozatosan tovább terjednek és áttevődnek a Bagdadtól délre eső részekre is. Idő kérdése, mikorra érnek el bennünket is. Az pedig, hogy egyszerűen elrohanunk a helyszínről, bármennyire is társunk élete megmentése érdekében, jó döntésnek mutatkozott, olyan üzenettel is felérhet, hogy ezekkel mindent lehet tenni, még védekezni sem képesek!

November 7. Péntek – Babilon, Karbala

A reggeli helyzetértékelés után (szokásosan „az általános helyzet stabil") a parancsnok magához hívja a nemzeti képviselőket. A US CENTCOM parancsnoka, Abizaid tábornok tegnapi bagdadi tájékoztatója alapján ad ismertetést. Az pedig nem rózsás. Naponta átlagosan 25-30 támadás éri a szövetségeseket. A legtöbb az amerikaiakat, de mint az elmúlt napok eseményei bizonyították, mi sem vagyunk érintetlenek. Kevesen vagyunk a csaknem Magyarországnyi területen, és a mandátumunk is békefenntartásra és nem támadó műveletek végrehajtására szól. Egyszóval, bonyolult a helyzet. Így kell végeznünk a feladatainkat.

Fél egykor a helikopter felszálló helyen gyülekezünk. Szomorú feladat vár ránk. Karbalába repülünk a parancsnokkal. Többen a nemzeti képviselők közül részt veszünk Kupczyk őrnagy búcsúztatásán. Felszállunk. A repülési idő nem több mint 15 perc, de minden másodperc a levegőben azzal jár, hogy valahonnan bármelyik pillanatban ránk indíthatnak egy rakétát és holnap már minket búcsúztathatnak a díszsorfal előtt…

Camp Lima, a lengyel dandár bázisa mellett száll le a gépünk. Már a levegőből, messziről látni a felsorakozott dandárt. Bennünket várnak. Pontosan egy órakor kezdetét veszi a gyászszertartás. Középen a lengyel zászlóval letakart fémkoporsó. Szemben mi, az itt maradtak. Rövid beszédek. A pap megáldja az eltávozót. Torokszorító, ahogy a katonák felemelik a koporsót. Nehéz lehet a fémkoporsó, mert a katonák összekapaszkodnak. Van ebben az összekapaszkodásban valami üzenet is felénk. Az élőknek, nekünk még szorosabban egymásra kell támaszkodnunk, mert nehéz napok következnek.

Később kiderül: jól szervezett les várta a konvojt. Hetek óta figyelhették a mozgást. A rajtaütés ellen nem volt ellenszer. Tudatosan az első jármű vezetőjét vették célba (sajnos az őrnagy maga vezette a kocsiját), hogy kilőve forgalmi zavart okozzanak az egymás után torlódó gépkocsik, és azokat tűz alatt tartva minél nagyobb pusztítást okozzanak. Szerencsére, a lélekjelenlétnek, no meg talán az ellenség tapasztalatlanságának is köszönhetően a konvoj tovább tudott haladni, így nem volt több áldozat. És legközelebb?

November 8. Szombat – Babilon

Rengeteg az intéznivaló. Szakmai dolgok. A KBR konvojai számára állandó fegyveres kíséretet kell biztosítanunk. Hétfőn megtárgyalni a helyzetet, az összes érintettel le kell ülnöm. Annál is inkább, mivel úgy hírlik az amerikai csapatcsökkentések következtében a „zöld tankerek" helyett a KBR veszi át hamarosan a hadosztály teljes üzemanyag-ellátását. Ez azt jelenti, hogy még több konvojt kell kísérnünk a jövőben. A lehetőségeink pedig nem bővülnek. Több járőrözés, több őrség, fokozottabb biztonság

és most még ez is! Arról nem is beszélve, hogy bármennyire is az érdekünkben működik a civil szervezet, részére mi magyarok nem is végezhetünk ilyen jellegű kísérési feladatot. Minden mai kontingens parancsnokban, élénken él még a kilencvenes évek végén történt eset, amikor egy parancsnokot a Balkánon azért hurcoltak meg, mert honvédségi darut adott kölcsön, hogy katonái részére a civil vállalat minél gyorsabban felállítsa a lakókonténereket. Most pedig hadműveleti területen vagyunk és egy ilyen konvojkisérés valóban nem a biztonságos feladatok közé tartozik. Egyszóval, bonyolult a helyzet. Hírlik, a következő váltáskor a dominikaiak ki akarják vonni a zászlóaljukat. A helyzet rosszabbodása miatt a mi zászlóaljunk biztosítását is növelni kell.

Hamar elmegy a nap. Este hétkor a törzsfőnök hív meg minket, vezetőket a „lengyel konyhára" vacsorával egybekötött beszélgetésre. Szesztilalom ide vagy oda, Cabeza ezredes két üveg finom spanyol vörösbort is hoz a vacsorához. Jó hangulatban telik az idő. Igyekszünk kicsit túltenni magunkat a helyzeten.

November 9. Vasárnap – Babilon

A reggeli értekezleten a CIMIC szakértő a víz, szennyvíz és hulladék-kezelés gondjaival ismertet meg bennünket. Rémisztőek a számok. Ezer iraki kisgyerekből 131 nem éri meg az ötéves kort. Ehhez nagymértékben hozzájárul az egészséges víz, a közműrendszer hiánya. Az előadást képek kísérik. Mint valamikor a középkor Európájában, szennyvíz patakok folynak a lakott területek utcáin. Nem tisztítják az ivóvizet sem rendesen. Térdig szemétben járnak az emberek. Ez is az egyik eredménye a harminc éves Szaddám-diktatúrának. Civil-katonai területen dolgozó kollegáink igyekeznek segíteni ezen az áldatlan állapoton. Különösen említésre méltó az a lengyel szakértői csoport, amely a kitűnően felkészült holland ezredes által vezetett CIMIC törzs tervei alapján igyekezik a polgári lakosság legégetőbb gondjain segíteni. Fontos missziót tölt be ezen a területen a Fülöp-szigeteki kontingens is. Hozzá teszem, nehéz dolog az elmaradottságot felszámolni.

November 10. Hétfő – Babilon

Mára teljesen elromlott az idő. Ki sem süt a nap. A homokvihar miatt olyan érzés, mintha köd lenne. Ma átköltözött a hadosztály vezetési pontja a folyóparti „kis palotába". Itt tartjuk ezen túl a szokásos értekezleteket és más hivatalos összejöveteleket. Belül tiszta márvány minden, igaz sok helyen mészfoltos. Hiába, a helyi vállalkozók minőségi munkavégzésén még van javítani való. Egyébként az egészhez személy szerint nincs sok közöm, a törzsünknél lévő amerikai LOGCAP összekötő, Cunliffe százados utódja, Holly Ziarko százados intézi az ügyeket a KBR hadosztályunkért felelős területi igazgatóján keresztül. Ziarko kapitány született amerikai, Washington környéki és igen népszerű az ukránok között a neve miatt, valamelyik felmenője ukrán volt. Egyszóval, jó érzés végre épületben lenni. Elég volt a sátras életből, a pornyelésből. Ígéretünk van, hogy hétvégén mi is költözhetünk a saját épületünkbe.

Az egész napom munkával telik. Konvoj-kisérések szervezése a KBR részére, az üzemanyag-ellátás KBR által történő biztosításának átvétele. KBR, KBR mindenfelé! Érdekes egy háború az, ahol a katonák feladatait lassan a legtöbb területen a civilek

biztosítják. Nehéz egyelőre nyilatkozni, de mintha az eszük más srófra járna, mint a miénk. Elég nehéz a kettőt, a katonait és a polgárit szinkronba hozni. Így folyamatos a konfliktus. Csütörtökön, 13-án a KBR egyik legmagasabb tisztségviselője látogat meg bennünket. Lesz majd miről beszélgetnünk!

November 11. Kedd – Babilon

Ma van a lengyelek függetlenségi napja. Pilsudski marsall 85 évvel ezelőtt, több mint kétszáz esztendős szétdaraboltság után, 1918. november 11-én kiáltotta ki Lengyelország függetlenségét. Nagy a készülődés. Mi meghívottak 9 órára vagyunk az Istar kapuhoz kérve. Felvezetnek bennünket a díszemelvény mögé. Nemsokára a miniszterelnök vezetésével a lengyel küldöttség is megérkezik. Szemben a lengyel katonák sorakoznak fel. Sisakban, golyóálló mellényben. Ahogy egy hadszíntéren kell.

Beszédek, egy perces néma megemlékezés a múlt héten hősi halált halt Hieronim Kupczyk őrnagy – mára alezredes – emlékére. Babil tartomány kormányzója válasz-beszédében kiemeli az ittlétünk fontosságát, az ország stabilitása érdekében betöltött szerepünket. Körülötte irakiak. Tisztviselők, sejkek. Sokan a régi rezsimben is fontos szerepet töltöttek be. Vajon mennyien állnak közülük igaziból mellettünk ma és itt ebben a tartományban? És szerte az országban? Kik vannak mellettünk és kik ellenünk?

Az elmúlt hetekben, amikor a szolgálati Chevrolet terepjárómat vittem a KBR telephelyére a szokásos heti szemlére, már többszöri alkalommal, egy kedves, mindig vasalt fehér ingben, nadrágban lévő mosolygós fiatalember állította ki számomra a szerviz papírjait. Helybeli, mondta róla a szállító részleg főnöke. Én pedig örültem, mint mindig, amikor velünk, a közös ügyért együttműködő irakiakkal találkozom. A múlt szombaton eltűnt a fiatalember. Leszámolt, közölte a főnök. Megfenyegették. A félelem pedig nagy úr. Hiába, hogy az emberek nagy többsége jöttünkben-mentünkben tapasztalhatóan mellettünk van. Mint az általában történik: a kisebbség terrorizálja a többséget. Szaddám-hívek, külföldi terroristák, vallási fanatikusok mind-mind a hatalmat akarják, meg azt, hogy tűnjünk el innen, és akkor a káoszban megindulhat majd az igazi osztozkodás. Bármi áron.

November 12. Szerda – Babilon

Ma is rossz híreket kapunk. A délutáni törzsfőnöki munkaértekezleten halljuk, hogy a brit szektorban lévő olasz tábort An Nasiriyah-ban terrorista támadás érte. Egyelőre zavarosak az információk.

Este Cabeza ezredes jön értem. „Háló”-társával, a lengyel Przenislo ezredessel várnak a sátrukban egy kis beszélgetésre. Mire átérek egy üveg Zubrovka kerül elő, hozzá spanyol szalámi. Beszélgetés közben a tábor több pontján fogható lengyel TV-t nézzük. Irakról van szó. Nagy televíziós műsor megy Varsóban, innen tőlünk is bevágott riportokkal. Állítólag rohamosan zuhan a lengyel közvélemény támogatása. Mára jó, ha a harminc százalékot eléri. Hiába, a hidegháború valószínűleg egyetlen jótéteménye volt, hogy elszoktunk a „meleg” háborúktól és az azokkal együtt járó katona haláltól. Míg nyugati szövetségeseink nagyobb része az elmúlt években többször is került fegyveres konfliktusokba, helyi háborúkba, Lengyelország 1947 óta nem vesztett katonát fegyveres küzdelemben. Ez a

meghatározó Magyarországra is. A társadalmak, legalábbis Kelet-Közép-Európában, elszoktak a harci veszteségektől. Lehet, hogy most újra tanulják?

November 13. Csütörtök – Babilon

Reggel részleteket tudunk meg a tegnapi olasz tábor elleni tragikus támadásról. 18 olasz halt meg, és sok az iraki halott is. A sebesültek száma megközelíti a száz főt. Négy öngyilkos merénylő vett részt az akcióban. A tábor őrzés-védelmi rendszerének hiányosságait használták ki. Így jutottak be az olaszok elhelyezési körletébe, amelyet nyilvánvalóan jó ideje figyeltek. Először a kapunál robbant a kisebb, a nála jóval nagyobb gépkocsinak utat nyitó jármű, majd beljebb, a detonátorral felrobbantott üzemanyag szállító tartálykocsi iszonyatos rombolást végzett.

Egyre nyilvánvalóbb, hogy itt már nincs különbség: megszállónak tekintenek bennünket, és az érezhetően egyre jobban szerveződő ellenállás keresi a gyenge pontokat. És meg is találja.

Sramkó alezredeséket hívom. Slodzik alezredessel, a tábor parancsnokával beszélek. Aggódom a logisztikai bázis miatt. Eléggé bent van Al-Hillah-ban, nehezen védhető. Mindent meg kell tenni a biztonságért! Délután Slodzik alezredes hív. Jelenti, hogy a hadosztályparancsnok parancsára 72 órán belül a táborba kell költöztetni a litván századot. A század idáig a várostól nem messze, a főút mellett egy gyakorlatilag védhetetlen kisebb táborban, önállóan települt. Egyre inkább ostromállapotra jellemző a helyzetünk. Nem repülhetünk, ki sem mehetünk a táborból. Hol vannak a korábbi két terepjáró, két fő – kocsinként, „csak átszaladok a Bremer-féle helyi polgári szervezethez egy jó vacsorára” idők? Nem beszélve a híres Al-Hillah külvárosában este hazafelé történt eltévedésünkről?

A bezárkózás, nem a legjobb viselkedési mód azok előtt, akiknek néhány hónapja még a legnagyobb nyitottságot szerettük volna mutatni. Az ellenség, ha akar, így is megtalál.

November 14. Péntek – Babilon

Csupa munkahelyi ügyek. Nem tűnik túl izgalmasnak. Leadok egy rakás ruházati anyagot. Kevesebb lett a cuccom. Készítgetem össze a csomagomat. Jó tíz nap és mehetek haza. Remélem sikerül az ütemet tartani. Két nap haza, két nap vissza. A kettő között egy hét otthon. Mivel egy személyzettel repülünk, és Bagdadban csak a ki- és beszállás idejére van engedélyük, oda is és vissza is meg kell állnunk Ankarában.

A hétre már megvannak a terveim. A fiunkhoz, Zoliékhoz megyünk le hétvégére. Pár napra Erdőbényére is szeretnék Csillával elmenni. Várnak a vadászcimborák. Végre én vadászhatom és nem rám vadásznak.

De egyelőre itt vagyunk. Ellenséges emberek között. Igaz, hogy országszerte csak néhány ezerre (!) tehető a számuk, egyelőre mégis sikeresen szállnak szembe velünk, és mintha az ellenszerére is nehezen találnánk rá. Minden nap meghal közülünk, koalíciósok közül valaki. Ma reggel 32 támadást jelentettek a hadszíntérről, de egy kérdés alapján kiderül: ezek csak a koalíciós erők elleni támadások. Az Irak-szerte ismertté vált támadások az ötvenet is elérik.

A lengyel tiszt múltkori lelövése, az olaszok elleni tegnapelőtti támadás óta nem reménykedhetünk, hogy „majd minket elkerülnek” a rossz fiúk. Csak idő kérdése mikor céloznak meg minket. Talán ezt a tábort. Vagy ami még rosszabb a majdnem háromszáz magyart csak néhány kilométerre tőlünk – Al-Hillahban!

November 15. Szombat – Babilon

Az amerikai parancsnokságtól jön látogató. A Kuvaitban állomásozó tampai előretolt vezetőszerv, a CFLECC rendezi a hadszíntér logisztikai ügyeit. A múltkori West tábornoknak gépjármű ügyben tett panaszom után felgyorsultak az ügyek. Mintha élénkebben áramlanának Kuvaitból a kocsik. A szállítózászlóalj is egyre többet kap. Sajnos, még így sem tiszta a kép, mikorra kapjuk meg a hadosztály számára beígért teljes, négyszázon felüli (!) mennyiséget. Kérdésre megerősítem: jó lenne, ha konvojkísérő járműveket is kapnánk, javítva ezzel ilyen irányú képességeinket. Gyorsan felméretem a hadosztály teljes igényét. Leginkább a latin-amerikaiakra férne ez a segítség, de jól jönne a baltikumiaknak is. Ránk is férne néhány plusz jármű az állandóan futó Mercedes Wolf-ok mellé. Csak mellékesen, mint sok minden másból a végén ebből sem valósult meg semmi…

Este a hétvégenként rendszeressé váló törzsfőnöki közös vacsora a „lengyel konyhán”. Egyik kedvenc lengyel eledelem a mi székely káposztánkhoz hasonló bygosz a főmenü. Hozzá holland sört szürcsölünk. Jan Van den Elsen ezredes kollégám, a CIMIC főnök most tért vissza otthonról. Ha visszajöttem, nekem is „produkálni” illik majd magamat.

November 16. Vasárnap – Babilon, Al-Hillah

Ma sincs szabadnap. Nancy Springer alezredes jön le Bagdadból a februári váltást megbeszélni. Egy sor kérdés egyelőre nyitott marad. Nem dőlt még el, de valószínű, hogy Kuvaitból fogunk váltani. Nem örülök neki, mert messze van. CEDAR bázisnál, úgy félúton meg kell állni éjszakára és ez újabb problémákat vet fel. Hol és hogyan fogjuk az állományt pihentetni, etetni? Egyelőre nincs válasz, de reméljük hamarosan lesz.

Délután Hillah-ba megyek ki. Holnap Anita Raines alezredes csapata indul vissza az iraki állomáshelyükre. Tisztességgel elköszönök tőlük. A hadosztályparancsnok köszönő levelét is felolvassuk. A 189-esek, a „Superchargerek” három hónapon keresztül segítettek bennünket. Kijár nekik az elismerés.

November 17. Hétfő – Babilon, Al-Hillah

Egész nap a hadosztályparancsnok szokásos havi parancsnoki értekezletén ülök. Jelentéseket hallgatunk meg a hadosztály helyzetéről. Figyelemreméltók a dandárparancsnokok jelentései, hogyan ítélik meg helyzetüket, főleg a biztonság oldaláról. Mindegyik jelentés alapos, jól előkészített, kellően értékelt. Fontos, hogy a konvojok elleni támadásokat elkerüljük, de ha mégis bekövetkezik, a konvoj biztonságos továbbhaladása mellett célszerű a tüzet viszonozni, a harcot is felvenni. A hátsó biztosító erőknek reagálni kell az oszlopot ért támadásra, mert különben még úgy tűnne, hogy mi, a nemzetköziek kitérünk a fegyveres harc elől, gyáván megfutamodunk. Ugyanez a helyzet a táborainkkal is. Erősíteni kell a védelmet, de ha

úgy hozza a sors, nem lehetünk tétlenek, nem várhatjuk, hogy csak úgy lemészároljanak bennünket, mint az legutóbb az olaszokkal történt.

Délután a táborok helyzetéről a KBR előadása következik. Nagy az átfutási idő, lassan alakul minden. Hiába, reálisan tekintve a KBR-nek is bele kell tanulnia ebbe a hirtelen megnövekedett szerepkörbe, amikor ráadásul lőnek is. Úgy tudom, ez a háborús körülmények között végzett legelső hadszíntér méretű akciójuk. Egyre több új feladatot vesznek magukra. Egy civil, ráadásul „házasság" révén az Egyesült Államok legfelsőbb politikai köreihez közelálló szervezet, amely szinte kizárólagossággal látja el a hadszíntér logisztikai biztosításának jelentős részét. És újabb és újabb részeket ragad magához. Csak a mi hadosztályunknál, az üzemanyag-tárolás után átvette az eddig kizárólagosan katonai feladatként ellátott üzemanyag beszállítást is. Egyre nagyobb szerepvállalásra kész a nem folyékony anyagok szállítása területén is. Csökkentve ez által akár a hadosztály szállító kapacitásának igénybevételét. Lehet, hogy ez a jövő útja? Valószínű. A katonai logisztika helyére különböző megfontolások szerint könnyen beléphet a civil logisztika. Legalább is a legtöbb helyen. Mint minden kezdet, természetesen ez is nehéz. Látnivalón nincs kellő tapasztalat, megfelelő kapacitás sem mindig. Sokszor eltér a civil és katonai logika. Természeténél fogva sokkal alacsonyabb szintű a kockázat vállalás. Ez mind oka a kezdeti akadozásoknak.

November 18. Kedd – Babilon

A nap legizgalmasabb kérdése, a január – februári váltás megbeszélése. Mint az a vasárnapi CJTF7 logisztikusaival történt tárgyalás után egyre világosabb, nagy valószínűséggel Kuvaitból fog a váltás megtörténni. Ez a valószínűség viszont egy sor talányt hordoz magában. A legnagyobb kihívás: hogyan fogunk lemenni Kuvaitba? Emlékszünk még, miként is jöttünk fel onnan. Napokig történő várakozás, kétnapos utazás. A különbség, hogy most tél lesz. Még az sem biztos, hogy buszokat fogunk kapni, mint idefelé. Nem beszélve arról, hogy az elmúlt hónapokban a biztonság is romlott. Egy RPG-vel indított támadás, de egy géppuskával elkövetett busz elleni akció is nagy áldozatokkal járhat. Ugyanakkor nyitott teherautón szállítani az embereket – kínszenvedés a platón utazóknak. Nem is beszélve, hogy egy felmérés szerint nincsenek is a nemzetek teherszállító járművei személyszállításra felkészítve. Ez viszont helyileg megoldható. Tény az is: ez a típusú szállítás valamivel biztonságosabb. A repülővel Kuvaitba történő szállítás komolyan fel sem vetődik. Amennyi C–130-as a hadszíntéren van, kell az amerikaiaknak is. Ha Kuvaitba megyünk, szükséges lesz Talilban (Cedar bázis) átmenő tábort is az érdekünkben üzemeltetni. Január – februárban még túl rövidek a nappalok, hogy világos időben megtegyék a konvojok a közel hétszáz kilométeres utat Navistarig, az iraki–kuvaiti határig, mert sötétben a mi konvojaink nem közlekedhetnek. Egy szempontból valószínűleg jobb Kuvait – biztonságos.

November 19. Szerda – Babilon

Nem megyünk Al-Kutba. Tegnap az egyik ukrán tiszt fejbe lőtte magát. Ha jól számolom ő az ötödik halottunk. Huszonhatan megsérültek. A sérültek közül heten az ukránok elleni támadáskor, a többiek balesetben sérültek meg. A halottaink közül eddig egyedül a lengyel bajtársunk esett el ellenség tüzétől. A többiek baleset, fegyverbaleset és

öngyilkosság által. Sajnos, ez az öngyilkosság is Al-Kut-ban történt. Ki tudja igazán, mi motiválja ezeket a szerencsétlen társainkat, hogy egyszer csak elég lesz? Mindenesetre a reggeli parancsnokin egy perces néma felállással emlékezünk meg valamennyi eltávozott kollegánkról.

November 20. Csütörtök – Babilon

A reggeli parancsnokin rejtélyes robbanásról értesülünk a táborunknál. A mi egyik magyar törzstisztünk azonnal fogta a telefonját és a robbanás puszta tényét jelentette haza, majd, mint aki jól végezte a dolgát, visszafeküdt aludni. Természetesen otthon rögtön beindult a gépezet, mint hírlik még a vezérkari főnököt is kiugrasztották az ágyából. Állítólag engem is kerestek, de a jól működő huszonnégy órás szolgálatok ellenére nem találtak meg. Közben otthon is érzékelték, hogy a további fejlemények nélküli ügy nem lehet túlságosan veszélyes a babiloni táborban dolgozó árva magyarokra. Reggel aztán telefonok, titkosított jelentés haza. A baj, hogy nincs leszabályozva az egész. Így fordulhat elő, hogy több csatornán keresztül is mehet az információ. Szakemberek által, szakszerűtlenül.

Van a napnak egy másik kellemetlen eseménye is. Az elöljáró CJTF–7 törzstől logisztikus kollegáim az amerikai Nancy Springer alezredes és lengyel összekötőnk Pawlucki alezredes újabb egyeztetésre Bagdadból jöttek le az autópályán, az enyémhez hasonló Chevrolet Taho terepjáróval, egy másik jármű kíséretében. Nem messze a táborunktól az útszélén telepített és gondosan álcázott aknát robbantottak mellettük. Rossz ránézni az autóra. Az ablakai kitörve, a karosszéria csupa lyuk. Szinte hihetetlen, hogy társaink karcolás nélkül megúszták az ellenük irányuló támadást. Az eseményeket rekonstruálva, a két terepjáróból álló minikonvoj után egy iraki kocsi haladt, és abból jeladó segítségével hozták működésbe a robbanó szerkezetet. Kollegáink szerencséjére igen nagy sebességgel haladtak, különben ott maradnak. Egy újabb bizonyíték, hogy az éjszaka leple alatt az út mellett gondosan álcázott aknákat mind gyakrabban, a gyengén biztosított kis járműszámú konvojok ellen alkalmazzák.

Bármennyire is szerencsésen alakult, mind a két eset, rossz jel.

November 21. Péntek – Babilon

Ez a reggel is a szokásos módon kezdődik. Rutin. Semmi különös, hangzik el a felderítő jelentés. Vagy harminc támadás a koalíciós erők ellen. A helyzet stabil. De azért tartsuk készenlétben a gázálarcainkat, mert az ellenség – elképzelhető – vegyi anyagot alkalmazhat ellenünk. Mindenesetre ez igazán érdekes lenne, különösen azok után, hogy évek óta keresgélnek errefelé ilyen anyagot, és eddig nem találtak semmi hasonlót…

Zsolt jön be hozzám lélekszakadva. Mutatja az interneten, hogy megöltek egy magyart Irakban! A kezdeti információk zavarosak. Az illetőt a KBR dolgozójának, majd alvállalkozó dolgozójának mondja a híradás. Beugrom a kocsimba és leautózom a KBR helyi képviselőjéhez. Készségesen állnak a rendelkezésemre. Hívják Bagdadot, később Houstont. Az elmúlt huszonnégy órában nincs jelentés egyetlen eltűnt KBR dolgozóról sem. Késő délutánra összeáll a valószínűsíthetően reális kép. A győri egyetemista fiú, Varga Balázs Péter három hónapra jött Irakba dolgozni. A KBR alvállalkozójaként ismert TOIFOR cég

alkalmazásában állt, így érthető, hogy a KBR-nál nem volt információ az esetről. Bagdadtól nyugatra, de messze nem a mi körzetünkben, a fiú valamiért nem reagált az amerikaiak által működtetett ellenőrző pontnál szolgálatot teljesítők felszólítására. Nagy sebességgel közelítette meg azt, mire a dolgok ilyen természeténél fogva – szitává lőtték. Az uralmát vesztett kocsi nekicsapódott egy Humveenek is, így állítólag amerikai sérültjei is vannak az ügynek. A fiú meghalt. A kérdés: miért? Az ügynek rengeteg a tanulsága. A következő hetekben biztosan bőven fogják elemezni. Egy biztos: jártamban-keltemben számtalanszor haladok át ellenőrző pontokon. Mindig a legkörültekintőbb módon közelítem meg, és soha nem esett még semmi bántódásom. No persze, mivel időben észreveszem azokat.

Budapestről megjön az engedély. A holnaputáni vezérkarfőnök-helyettesi látogatás után velük együtt mehetek haza rövid pihenésre. Így egy-két nappal előbb is otthon lehetek, mint a „menetrendszerinti" járatgéppel. Végre pár nap gondtalan pihenés a családommal. Rám fér.

November 22. Szombat – Babilon

Készülődöm. Holnap (ha igaz) elindulok hazafelé. Majdnem négy hónap után. Nehéz idő. Különösen így, egyedül. Csomagolok. Majdnem két hét múlva jövök vissza. A holnapi magyar vizitet előkészítettem. Kicsit orrolnak rám a törzsben, az otthonról kért korai kezdés miatt jól felborították az itteni vasárnapi programot. A zászlóaljtól is bejöttek. Elvitték a kocsimat. Elkérték, mert szükség lesz rá a hillah-i látogatás során. Holnap a törzs másik kocsiját használom.

Este a szokásos törzsfőnöki parti. A főnököm, Terry Downen vállalta a mai este „szponzorálását". Természetesen leteszem a nagy esküt, hogy ha visszajövök, én következem.

November 23. Vasárnap – Babilon, Al-Hillah, Bagdad

Minden a terv szerint alakult. Havril altábornagyot és csapatát a helikopter leszállóhelyen a hadosztályparancsnokkal várom. A program a szokásos. Rövid tájékoztatás a parancsnok részéről, utána találkozó velünk, a törzstisztekkel és irány a fő színhely, a magyar zászlóalj körlete – Al-Hillah. Itt is hasonló a forgatókönyv, mint a miniszteri látogatáskor. A zászlóaljparancsnok jelent a feladatairól. Két elöljárói megjegyzés kapcsán is megütközöm. Az elöljáró kifogásolja a magas gyógyszer felhasználást. A tény: a helyi irakiak nagy előszeretettel látogatják jól felszerelt segélyhelyünket, a magyar „dokikat". Az ellátás, pedig magasabb gyógyszerfogyással jár. Tették ezt kollégáink abban az otthon sokat emlegetett szolidaritás szellemében, amiért mi tulajdonképpen itt vagyunk. Úgy tűnik, valamit félreértettek a mieink. A másik kifogás a saját áramfejlesztők használata. Elhangzik a másik kérdés: miért nem a városi hálózatra csatlakozunk rá? Szörnyű a kérdés, mert az itteni helyzet ismeretének teljes hiányát jelenti. A hillah-i polgárok jó, ha naponta négy – öt órán keresztül kapnak elektromos energiát. Elképzelhető, hogy mi lenne, ha mi is, mint nagy fogyasztók rácsatlakoznánk a városi hálózatra. Nem, nem a rosszindulat, hanem az otthoni pénztelenség teljes képe rajzolódik ki előttem. Igen, csináljuk, de ha lehet olcsóbban, a legnagyobb takarékossággal. Így aztán nem csoda, ha ilyen dolgok hangzanak el. A beszámoló után – teljes fedezettel – végigjárjuk a tábort.

A program után beszállunk az amerikai Black Hawk-ba és irány Bagdad, a Camp Victory. Az este itt már viszonylag nyugodtan telik. Csak néha hangzanak robbanások, az égen sorozatlövések fényei. Nem tudni, a táborra lőnek, vagy csak valamilyen örömünnep miatt a levegőbe…

Itt megszakad az eddig gondosan, napról-napra vezetett napló. Legalábbis jó két hétre. Ami ez alatt történt a naplónak nemigen, nekem annál is inkább való volt. Két napos, repülőút után szerencsésen megérkeztünk, ráadásul – mit tesz a magas parancsnoki látogatás – nem Szolnokra, hanem Ferihegyre. Pillanatok alatt otthon vagyok. Jó a találkozás ennyi idő után. A rövid pár napba sok minden belefér. Pécs, látogatás a fiaméknál, a kis Virág születésnapja a lányoméknál, és Erdőbénye, közel két évtizede kedves helyünk Csillával. Az idő gyorsan száll, míg a következő hét megadott napján a gyülekezőnél az illetékes azzal vár a repülőtéren, hogy nincs elérhető gép, ami visszavinne minket. A legközelebbi járat csak jövő kedden, december 9-én lesz. Addig mindenki hazamehet, és örülhet a jó szerencséjének! Kettős érzés kavarog bennem. Egyrészt ki nem örülne a váratlan „pótszabadságnak", másrészt várnak ott a távolban, számítanak rám. Nem beszélve Atilláról, aki azért kért meg, hogy cseréljünk, mivel kicsik a gyerekei, és ha már Karácsonykor nem, legalább a Mikuláskor együtt szeretne velük lenni. Sajnos, ez így most kútba esett.

December 9. Kedd – Budapest–Szolnok, Ankara

Még sötét van, amikor az autó értem jön. Szolnokról indulunk vissza. Csípős a reggel. Lassan gyülekezünk az „Ancsa" mellett. Nem csak mi, de a gépünk is fázik. Jó vastagon lefagyva. A locsoló kocsi, no meg az erősödő napsugár segít. Délelőtt tíz óra, mire „bevagonírozunk". Jól tele van a gép. Nemcsak mi 27-en tartunk vissza, de anyagokat is viszünk. Hiába, a járatkimaradás összehozta a dolgokat. Mintha meg sem érezné gépünk a terhét, büszkén vágja fel az orrát. Irány Ankara. Négyórás utazás után szállunk le a nemzetközi repülőtéren. Gábor, az attasé vár minket és kísér egészen a repülőtér közeli hotelig. Kellemes meglepetés, hogy nem feledkezik el múltkori ígéretéről és bevisz Nyitrai Karcsival a városba. Gyors városnézés a lassan az esti sötétségbe merülő metropolisban. Először járok itt. Engem meglep európaiassága. Munkaidő utáni csúcsforgalom van. Mint mindenhol Európában, itt is hétköznapiasan, de divatosan öltözött emberek sietnek az utcákon, néznek ki a zsúfolt autóbuszok ablakain. A házak, a boltok mind-mind a nyugati kultúrát idézik. Mintha nem is Ázsiában lennénk. Ha nem lennének lépten, nyomon égbeszökkenő karcsú minaretek, az öreg földrészen érezném magam. Ankara nem szép, de érdekes városnak mutatja magát. Kemál Atatürk a múlt században modern világi országot teremtett itt a ma hatvan millió feletti lakosú mohamedán országban. Nos, lehet így is.

Az este csúcspontja a város központjában lévő TV-torony tetején körbe forgó étteremben elköltött török ízekkel teli finom vacsora. Érthető, ha holtfáradtan kerülök a szállodai francia ágyba. Utoljára élvezem ezt a kultúrát. Holnap már egy más világ vár rám.

December 10. Szerda – Ankara, Babilon

Élesen cseng a telefon. Hajnali fél négy. Korán kell kelni, ha reggelizni is akarunk. 6-kor felszállás. De addig még a vámon is át kell küzdenünk magunkat. Kicsit késünk a felszállással. Fél hét körül emelkedünk fel. Igyekezni kell, mert a hazatérők is itt fognak éjszakázni, és bizony akár hogy is számoljuk, este lesz, mire ideérnek. Nézzük csak: jó négy óra Damaszkusz, ahol tankolni kell, majd újból két óra Bagdad és vissza. Ez bizony a leszállásokkal együtt oda-vissza, jó tizennégy órás út.

Damaszkuszban a júniusban megismert, korábban a MALÉV-nál dolgozó arab barátunk fogad. Régi ismerősökként öleljük meg egymást. De az igazi meglepetés most következik. Nyitrai Karcsi majd húsz évvel ezelőtt, mint katonai attasé helyettes szolgált itt. Örömmel ismerik meg Haytham-al egymást. Jó az arab világban ilyenekkel találkozni.

Bagdad felé úgy jó háromezres magasságon érkezünk be. Amit a fiúk tesznek a géppel, az egyszerűen csodálatos. Egészen kis körökön a repülőtér felett körözünk, és közben tisztességesen süllyedünk. Ilyen típusú manőverekről a katonai akadémián hallottunk húsz évvel ezelőtt Afganisztánt megjárt orosz tanárainktól, ahogy Kabulban szálltak le-fel az Ancsákkal, és tessék a történelem megismétli önmagát. A gyomrunk liftezik, de a végén simán földet érünk. Nagy tapssal köszönjük meg a pilóta bravúrt. Hiába, ha nincs a sokat ígérgetett infra-csapda (bezzeg hazafelé volt!) segít a magyar pilóta virtus.

Babilonig jó két órás, szerencsére unalmas az út. A parancsnokságon kaján mosollyal, de szívélyesen fogadnak. Jelentkezem a törzsfőnöknél. Marekkal, a helyettesemmel vacsorázom. Tájékozódom a dolgokról. Este kipakolok. Megérkeztem. Folytatódik a misszióm. Mi vár rám? Mi vár ránk a következő hónapokban?

December 11. Csütörtök – Babilon

Első nap az „iskolában”. Vegyes a fogadtatás. Van, akiről látszik, örömmel lát viszont. Más irigységgel néz rám. Több nemzet nem engedi haza misszió közben a katonáit. Jobb lett volna terv szerint visszajönni. Azokat sajnálom, akik Mikulásra haza akartak érni, hogy személyesen tegyék be a csomagot kisgyermekük csizmácskájába. Nem én tehetek róla, mégis bánt a lelkiismeret.

Marekkal vacsorázni a szállásunkra megyünk. Jól beszalonnázunk, szalámizunk az otthoni finomságokból. Előtte, közben, no meg a végén azért a jó kis Hegyaljaiból is kortyolgatunk.

December 12. Péntek – Babilon

Belezökkenek a normális kerékvágásba. A biztonság nem javult. Bár a támadások némileg csökkentek, annál eredményesebbek. Még otthon a TV mutatta, hogyan végeztek térségünkben a spanyolok felderítőivel. Két terepjáróval haladtak nem messze Babilontól, amikor feltehetően információ alapján megtámadták őket. Csak könnyű fegyvereik voltak, így is negyed órákon át védekeztek. Hetüket mészárolták le. Egy társuk túlélte. Szörnyű volt a képeket látni, ahogy kamaszok ugrálnak bajtársaim tetemein. Lehet, hogy ugyanazok, akik az út mellől elhaladtunkban integetnek. Hol van már az az idő, amikor a spanyolok Diwaniyahban sisak nélkül járőröztek?

Sikeresebbek az utak melletti robbantásos akciók is. Érezni lehetett már korábban is, hogy csak idő kérdése, hogy beletanuljanak. A házilag, az általunk nehezen őrzött számtalan lőszerraktárból szerzett lövedékekből készített bombákat egyre hatásosabban alkalmazzák ellenünk. Amit éjjel gondosan telepítenek, nappal fel is robbantják. Nem értem, miért nem működik jobban a felderítés! A napközbeni robbantásokat meg lehetne előzni, ha hatásosabb, érzékenyebb technikai eszközök lennének. Detektorok, amelyek távolról jeleznék ezeket a tulajdonképpen nem túl bonyolult fémszerkezeteket. Ilyenkor mindig a hollywoodi szuperfilmek jutnak eszembe, amelyekben káprázatos technikával harcolnak. Ja, kérem ez nem Hollywood. Ez Irak, és a kemény valóság. Sanchez tábornok is csak a helyzet rosszabbodását ígéri. Gondolom ezt az ígéretét be is tartja. Ez nem valami bíztató.

Este megérkezik Downen és Cabeza ezredes. Lengyelországban voltak, részvettek a következő váltás gyakorlatán. Örülök, hogy visszajött a főnököm. Lesz holnap mit megbeszélni.

December 13. Szombat – Babilon, Al-Hillah

Délelőtt Al-Hillah-ban voltam. Leültünk a szállítózászlóalj parancsnokával átbeszélni közös dolgainkat. Zavar, hogy érzem, irányomba kevés megértést tanúsít. Reméltem, hogy az elmúlt időszak magas szintű látogatásai, tisztázó megbeszélései javulást hoznak a kapcsolatunkban. Sajnálom, hogy nem így történik. Most látszik, milyen zseniális volt az elgondolás, hogy a lengyel hadosztályba magyar logisztikai főnök került. A láb az ajtó és a félfa között. De ezt a lábat nyomja az ajtó is meg a félfa is. És szakmai tisztesség is van egy nemzetközi beosztás ellátása során. Ezt egyeztetni nehéz. Ráadásul a „helyzet fokozódik". Én mindenesetre úgy is, mint eddig, továbbra is mindent megteszek, hogy a zászlóalj sikeres legyen. Ezt minden egyébtől függetlenül teszem, mert ez a kötelességem.

Délután előkészítem az esti törzsfőnöki vacsorát. Marhapörkölt és pacalpörkölt a választék. Mindezekhez az általam Hegyalján bevásárolt, Csoma-pincéből való aszú-törköly pálinka és öt puttonyos aszú. Van is sikerem a kollegák között. Jó sokáig elüldögélünk, beszélgetünk vezető társaimmal. Kell néha az ilyen kis megállás is. Örülök, hogy sikerült hozzájárulnom a sikeres estéhez.

December 14. Vasárnap – Babilon

Nyugodt napnak nézünk elébe. Az idő kellemes, napos. A napi átlaghőmérséklet 14-16 C fok körül van. Mintha otthon októberben járnánk. A reggelek és az esték azért csípősek. Ebédre, a tegnap estéről félretett pörköltre a logisztikus kollégákat hívom meg. Élvezik. Különösen a lengyelek, akik, lám ugyanúgy szeretik a pacalt, mint mi. Eggyel több közös vonás. Más a helyzet az amerikaiakkal, ők nem szeretik.

Levelet írok, a dolgaimat rendezgetem. Kicsit szunyókálok is. Egyszóval tipikus vasárnapi hangulat. Élvezem az új zseb-CD lejátszómat. Most kaptam meg. Mindent tud. CD-t, MP3-at játszik, de a legnagyobb szám, hogy video CD lejátszásra is alkalmas. No, ez az e-bay egy jó találmány. Mindent lehet venni, licitálni kell, és ha szerencséd van, egész jó áron juthatsz dolgokhoz. A posta nem probléma. Tábori posta. Mintha Amerikában lennénk.

Délután kapjuk a hírt, szülőföldjén, Tikrit közelében elfogták Szaddám Huszeint. Földalatti rejtekhelyéről húzták ki az amerikaiak. Csak remélni lehet, hogy a korábbi rezsim szimbólumának elfogása legalább azokban csalódást okoz, akik mind eddig a vezérüknek tekintették. Többé azoknak sem kell tartaniuk tőle, akik eddig a véres diktátor visszatérésétől féltek. Talán jobb napok várnak ránk, és erre a sokat szenvedett népre.

December 15. Hétfő – Babilon

A hó közepe. Néhány nap és itt a karácsony. Nem lesz jó egyedül. Csilla összepakolt egy kis csomagot mindenféle karácsonyi díszítésekkel. Marekkal, a „cellatársammal" közösen vettünk egy kis mű fenyőfát, megpróbáljuk a szeretet ünnepét hangulatosabbá tenni. Van miért bosszankodnom is. Bezárták a zuhanyozó konténereket. Más szolgáltató veszi át a terepet. Az eddigi öt zuhanyozó helyett hármat kapunk. Nagy a zsúfoltság és a kosz. Az egész berendezés gyenge minőségű. Jó kis időszaknak nézünk elébe, ha még tisztálkodni sem tudunk a megszokottak szerint. Az amerikaiak mindig odavágják: „egy zuhanyozó rózsa 20 főre". Ez a norma. Egy szóval „normásítva" vagyunk. A WC-k állapota is enyhén szólva kívánnivalót hagy maga után. Pedig ezekre az ügyekre jobban kellene vigyázni. Szóvá teszem az amerikai összekötőnél, de a válasz rendszerint: „az amerikai táborokban rosszabb a helyzet!". Nos, ez a válasz csöppet sem vigasztal. Elmagyarázom (ki tudja már hányadszor!) az itteni nemzetek egyenesen a vezérkaraikhoz vannak bekötve, és nem jó, ha állandóan panaszkodnak arra, milyen körülmények között végzik „békefenntartó" tevékenységüket.

A murva is hiányzik még mindig a tábor belső közlekedési útjairól, tereiről. Miközben otthon voltam, egyszer már megjött a nagy eső. Ázott is minden és mindenki. Ha nem jön meg a gyalogos közlekedést jobban elősegítő murva, rossz napok várnak ránk.

December 16. Kedd – Babilon

Napközben, főnökömmel a „Hadzsi-market"-re megyünk. A kapunál, a „senki-földjén" lévő piac most is mozgalmas. Úgy hírlik, a parancsnok be akarja záratni. Biztonsági szempontból nem a legjobb hely. Igaz, a szedett-vedett, hevenyészett, alkalmi anyagokból összerakott „shop"-okban árusítókat érkezésükkor ellenőrzik, és különben is régi, megszokott arcok, de az ördög nem alszik. Mindenesetre igyekszem a legközelebbi hazamenetelre a kisebb ajándékokat folyamatosan beszerezni. Legutóbb a legnagyobb sikere a Szaddámos-zsebórának volt. Most is ilyeneket keresek. A bázis területén lévő „Békefenntartó Caffében" DVD-lemezeket veszek. Összehasonlíthatatlanul olcsóbbak, mint otthon. Igaz, nem vagyok benne biztos, hogy a kereskedő a jogdíjat is kifizeti, de hát uram bocsá': hadműveleti területen vagyunk. Egyébként itt a „Caffében" ha kávézni nem is, de csekély összegért internezni lehet. Jó ez azoknak, akik egyébként nem jutnak internethez. Hiába, az arab kereskedő szellem mindenre talál megoldást.

Közben az eső is megjött, így dagasztjuk a sarat. Nem valami irigylésre méltó errefelé a klíma. Pedig a valamikori Paradicsom közelében vagyunk. Lehet, hogy egykor a történelem elején valóban „paradicsomi" állapotok voltak errefelé, de most más arcát

mutatja a vidék. Biztos nem errefelé fogom tervezni a következő években a szabadságomat.

December 17. Szerda – Babilon

Ma egy hete jöttem vissza, de már egy örökkévalóságnak tűnik a távolság, az idő. Igaza volt a Balkánt békefenntartóként megjárt magyar kollégámnak: fél év elég, és ha rövid szabadságra közben hazamész, kevesebb legyen vissza, mint amennyi már eltelt. És én egy évet vállaltam! Marek készített a részemre egy programot a számítógépemen, amely azt mutatja, mennyi idő telt el, és mennyi van még hátra jövő év nyár közepéig. Egy szó, mint száz, negyven százalék telt el a vállalt időből. A nagyobbik rész még hátra van…

Semmi különös, csak a szokásos napi rutin. Ez is csak egy másik nap. Olyan, mint a többi. Ráadásul az ég is szürke, így egy szürke nappal több. Este e-mailezek. Szerte a világba elküldöm az ismerősöknek, barátoknak a karácsonyi-újévi jókívánságaimat. Marek, a nagy számítógép specialista, egy eléggé jól sikerült fényképpel kiegészítve készített egy karácsonyi üdvözlőkártyát. A képen teli képpel vigyorgok, a háttérben a Szaddám-palota, oldalamon pedig a kedvenc 9 milliméteres parabellumom. Hát nem aranyos üdvözlet?

December 18. Csütörtök – Babilon

Szürke reggelre ébredünk. Szürke az ég, szürke nap. Érezhetően az idő kezd téliesre fordulni. Délután Lawrence „Mike” Larsen ezredest, a minket logisztikailag támogató, dandár besorolású 171. ASG (Területi Támogató Csoport) parancsnokát fogadom. Úgy volt, hogy az összes résztvevővel ma lesz a hadosztály január-februári váltásával kapcsolatos megbeszélés, de rajtunk kívülálló okok miatt egyelőre elhalasztották. Larsen ezredes, aki a Kuvaitba levezető út felénél települt ellátó szervezetével fontos szerepet játszik hadosztályunk ellátásában. Az elmúlt hónapokban jó személyes viszonyba kerültem Mike-kal, ezzel a joviális, már ránézésre is „civiles” tartalékos ezredessel, aki a polgári életben egy észak-Karolinai egyetem PhD-fokozatos tanára. Meghívására, kihasználva az őt kísérő biztosítókat, holnap vele tartunk, hogy a helyszínen tájékozódjunk váltásunk előkészítéséről.

December 19. Péntek – Babilon, Tallil

Reggel még részt veszek a szokásos parancsnoki eligazításon, utána felszerelkezünk és 9 óra tájban elindulunk Tallil felé. Ad Diwanijah-n, a spanyolok központján keresztül megyünk. Larsen ezredes szerint ugyan sűrűn lakott területen keresztül vezet az út, de jobb minőségű, mint a vele párhuzamosan haladó országos 6-os főközlekedési út, a „Tampa”. A félbehagyott autópálya sok helyen csak az alapjaiban megépített, murvás. Nehéz rajta a haladás. Láthatóan a Baszrát, Kuvaitot Bagdaddal összekötő négysávos készülő autópálya az elmúlt években szakaszosan épült és szakaszosan adták át. Északnak, Bagdad felé jól ismerjük ezt az általunk „Tampának” kódolt fő szállítási útvonalat, de lefelé ritkábban használjuk. Az elmúlt hetek nagy esőzései alá is mosták az utat, így néhol nehezen járható. Így most a régi észak-déli főútvonalon a „Jackson”-on

haladunk. Nagy a forgalom. Ad Diwanijah után rögtön dugóba is kerülünk. Negyedórákig alig-alig haladunk előre. Közben gyerekek ugrálnak körbe bennünket, mosolyognak, integetnek, az ujjukkal a nyakukat nyiszálják. Így mutatják ki az örömüket, hogy Szaddámot végre elfogták. Mi persze kényelmetlenül érezzük magunkat, az álló vagy alig mozgó kocsikban. Könnyű célpontok vagyunk, ha valaki meg akarna támadni bennünket. De szerencsére ez nem történik meg, hála az erős biztosításunknak is. Előttünk-mögöttünk „félhüvelykes" azaz 12.7 milliméteres géppuskával felszerelt Humveek biztosítanak. Sűrűn kattogtatom a fényképezőgépemet, megörökítem a 2003. évi Irak utcai képeit. Nagy nehezen kikeveredünk az araboknál szokásos pénteki pihenőnapi utcai-piaci forgatagból, de nem sokkal a város után a mögöttünk haladó géppuskás Humvee hátsó kereke defektet kap. Leállunk. Most mi biztosítunk. A kollegáim pózolnak, én meg fényképezem őket. Rendületlenül.

Jó határás út után, délután fél-négy táján érkezünk meg Tallil-táborba, amely egy nagy légi bázison települ. Itt állomásozik kollegánk csapata is, ahová látogatóba-helyszíni szemlére érkeztünk. Ők – ellentétben velünk – még mindig sátorban laknak, majd csak talán karácsony után költözik a parancsnokság a végleges helyére. Persze, mivel itt is helyi alvállalkozók dolgoznak ez fölöttébb bizonytalan. Insallah.

Larsen barátunk a kétnapos távollét következtében láthatóan elfoglalt. Így a kollegáival történő rövid megismerkedés után elküld minket a bázis katona-kereskedelmi boltjába azzal a felkiáltással, hogy a legjobb Irakban! Valóban, sok a látnivaló. A karácsonyhoz közeledve, kisebb vásárlásokat is megejtek. A legkellemesebb a PEX mellett működő „tábori" Pizza Hut, amely régi, már elfeledett ízeket idéz. Ezt sem gondoltam volna, hogy egy gyors étterem ilyen kulináris örömöket fog valaha okozni…

Este részt veszünk Larsen ezredes napi eligazításán, így részletesen megismerkedünk a logisztikai szervezet sokrétű munkájával. A szállásunkkal nem az a baj, hogy sátorban van, hanem az, hogy fűtetlen. Egész éjjel forgolódom a hálózsákomban, amelyről most kiderül: bizony nem télre készült!

December 20. Szombat – Tallil, Babilon

Délelőtt ismerkedünk a váltásunk biztosításával kapcsolatos helyszínekkel. Nagykapacitású üzemanyag feltöltő pont. Egyszerre harminc csatlakozással. Az éjszakázást kulturáltan biztosító tábor, ha várhatóan nem sikerül elérni világosban a kuvaiti határt. Örülök, hogy eljöttünk – semmiképpen nem fogom javasolni a városokon átmenő utat. Bármennyire is nehezebben járható, a félbe maradt autópálya még mindig gyorsabb és biztonságosabb. A pihenő tábor is megfelelő. Hatalmas a változás az augusztusi helyzethez képest, amikor a Kuvaitból felfelé jövőknek a buszokban kellett éjszakázniuk. Az utántöltést illetően pedig az út mellett, egy egész oszlop tud egyszerre tankolni.

Visszafelé a Tampán jövünk. Larsen ezredes egy felfelé haladó amerikai konvojhoz osztott be minket. Lassúak, így két SUV-ból álló mini-konvojunkkal leválunk és rizikó ide vagy oda, nekivágunk. Helyenként, a jól járható szakaszokon 140-150-nel söprünk, máshol lassítunk, mert az elhaladó konvojok által felkavart por miatt tíz métert sem látunk. Mégis ez az út a megfelelőbb. Ezt kell a váltásnál használnunk.

Még megállunk a hozzánk már közel lévő Scania tranzitbázisnál. Downen ezredes az övéit, az itt is szolgáló illinois-akat látogatja meg. Az egyik lánynak igen csak nagyra „kerekedett” a hasa. Hamarosan haza is küldik. A szeszes italon kívül az egymás közötti „házasélet” is tilos errefelé mostanában. De hát istenem, a természet szavának még az amerikaiaknál is nehéz ellenállni…

Késő délután van mire Babilonba visszaérkezünk. Este a szokásos szombati törzsfőnöki vacsora, konzerv lengyel kajával – ezúttal kissé unalmasra sikeredve. Utána Tóth Attila kollégánk visszajövetelét, a hazai történések meghallgatásával köszöntjük.

December 21. Vasárnap – Babilon

Szép, napsütéses napra ébredünk. A reggeli értekezlet után saját dolgaimmal foglalkozom. Pihenek. Kimosok, rakosgatom a cuccaimat. Végre lezárható ládát is kaptunk az otthoniaktól. Élvezettel rakom bele fontosabb dolgaimat, „kincseimet”. Marekkal feldíszítjük a szobánkat. Karácsonyi terítő kerül a kis fenyőfa alá. Három nap, és itt a karácsony!

December 22. Hétfő – Babilon

A nap nagy eseménye, Kwasnievski, a Lengyel Köztársaság elnöke látogatott meg bennünket. Meglepetésnek szánták, persze azért tudtunk a jöttéről. Nagy beszédek, elkötelezettség az iraki részvétel mellett, jókívánságok. Szegény Kupczyk őrnagy (poszthumusz alezredes) megemlítése. Másik három bajtársunk öngyilkosság, illetve fegyver baleset áldozata lett.

Közös fohász az elnökkel, utána az elnök körbejár. Mindenkihez odamegy, kezet fog. Mihozzánk magyarokhoz is odajön. Megkérdezi tőlem, hogyan mondják magyarul „Boldog Karácsonyt”? Kétszer is elismételteti velem, utána elég jól ejti ki. Jól esik. Jól esik, ha egy másik állam vezetője is, de érdeklődik utánunk, szolidaritását fejezi ki országaink közösen vállalt tevékenységében.

A fogadáson már csak mi, meghívottak vagyunk. Faljuk a finomabbnál finomabb lengyel falatokat. Gyanítom az elnök hozta magával. Tessék, máskor is meglátogatni minket! Késő este kapjuk a rossz hírt. Karbalában, a lengyel táborban, feltehetően fegyvertisztítás közben, véletlenül az egyik katona halálosan megsebesítette a társát. Ezzel már ötre emelkedett a hadosztályunk vesztesége. Ki lesz a következő?

December 23. Kedd – Babilon, Bagdad

A reggeli parancsnoki után Downen ezredessel Bagdadba megyünk. Több dolgot is kell intéznünk. Meglepetésemre Chevrolet terepjárónkat erős, négy kocsiból álló lett katonai kíséret fogja közre, megpakolva lövészekkel. Elől-hátul géppuskával felszerelt lengyel Hanker-gépkocsik vigyázzák utunkat. Gyorsan felérünk. A már jól ismert „Camp Victory”-ba megyünk. Nekem a logisztikusoknál van dolgom, Downen ezredes Tyszkiewicz tábornok megbízását teljesíti. Ezért a „zöld-zónába” is bemegyünk, a polgári igazgatás központjába, Bremer nagykövet által már több mint féléve irányított CPA-hez. Bush elnök teljhatalmú megbízottja Szaddám legnagyobb és legszebb,

központi palotájában székel. Maga az épület hatalmas, mára az óriási Szaddám-mellszobrokat is eltávolították a sarkairól. Csak a hatalmas, a bejárathoz közeli hősies iraki katona szoborcsoport emlékeztet a megdöntött diktatúra idejére. Maga a bejutás sem egyszerű a több ezer embert, amerikait, irakit, ritkán más szövetségest is foglalkoztató épületkomplexumba. Csak kiürített oldalfegyverrel és két fényképes igazolvánnyal lehet bemenni. Az egyik az ellenőrző ponton marad, helyette egy ide szóló ideiglenes belépőt kapunk. Bolyongunk az épületben, mire megtaláljuk az iraki belügyminisztériumhoz delegált összekötőket. Dolgunk végeztével a kísérettel visszarobogunk a Victory-táborba. Esti meglepetés: a kellemes, ágyas-zuhanyzós vendégszoba helyett éjjeli menedékhez hasonló helyen, sátorban hajtjuk le a fejünket. Állítólag nincs hely a VIP-szálláson. Ja, kérem nagy a sürgés-forgás erre mostanában.

December 24. Szerda – Bagdad, Babilon

Reggel valahogy összekászálódunk. Az éjszaka folyamán aknavetővel lőttek be a táborba, nem is olyan túlságosan messze tőlünk. Ezt itt már nem is veszik fel. Minden éjszaka történik valami. Veszteségről, sérülésről nem tudunk.

Dolgainkat elintézve kimegyünk a nemzetközi repülőtérre. Sokat mesélnek a jól feltöltött Duty Free Shopról. Nos, a hír igaz. A Bagdad International hatalmas terminálja kong az ürességtől, de a vámmentes bolt működik. Ironikusnak tűnik, ahogy elhaladunk a most üres jegykezelő helyek előtt, háborítatlanul átmegyünk a „határon", be a tranzitba. A világ minden itala megtalálható a boltban. És milyen áron! Vásárolgatok. Downen ezredes megkér, vegyek neki is itókát. Mint mondja, jól fegyelmezett amerikai tisztként ő nem teheti meg. Álszent.

Ebédelni a repülőtéri Burger Kingbe megyünk. Ezt sem gondoltam volna, hogy néhány napon belül ilyen jól fog esni az általam különben különösen nem kedvelt kaja. Most pedig faljuk az óriási Whoppert. Ja, kérem a KBR egyen-menü után minden finom!

Délután érünk vissza Babilonba. Már nagy az ünnepi készülődési láz. Négy órakor a törzsfőnök ad fogadást a tiszti állománynak. A konyha igazán kitett magáért. A konténerbe hazatérve Marekkal köszöntjük egymást. Valahogy hozzájutott egy kis zubrovkához, most azt szopogatjuk almalével. Hát, nem mondom, okos találmány. Este Csillát hívom. Dóriéknál van, kint a rómain, a mamával. Jó hallani a hangjukat. Vidámak. Elszorul a torkom. Ez azért nehéz karácsony mindannyiunknak. Később a magyarokkal nézzük a Duna TV-t, beszélgetünk, az otthoni ellátmányból kapott beiglit majszolgatjuk. Még az este hátravan egy harmadik parti is. Az amerikaiak hívtak meg Marekkal, együtt ünnepelni. Késő este kerülünk ágyba. Boldogabb és főleg békésebb karácsonyt!

December 25. Csütörtök – Babilon

Csak a szokásos reggeli értekezlet. Hál' Istennek a riogató előrejelzések ellenére csendben telt el a karácsony éj. A nap többi része pihenéssel telik. CD-zem, olvasgatok. Este hatra Downen ezredest hívtuk meg Marekkal kis finomságokra. Ajándékokkal is készülünk. Az amerikaiaknál ez az ajándékozás napja, stílusosan a „Boxing Day".

December 26. Péntek – Babilon, Al-Hillah

Reggeli értekezlet. Két lengyel katona megsérült az éjszakai járőrözés során. Kombinált támadás. Házi készítésű bomba az út szélén, utána páncéltörő, kézi fegyverek. Isaszegi tábornok nem jön le. Bagdadban is áll a bál. Tegnap reggel sorozatos támadások voltak a városban. Hat amerikai katona vesztette életét. A parancsnoki után Csillát hívom. Jól teltek az ünnepek. A támadások, robbantások csak hellyel-közzel mennek át a médián. Más ezeket megélni otthon és más itt. Mínusz tizenegy fokot mérnek Budapesten. Nos, ez az, ami itt hihetetlen!

Délben a magyar kollegáim közül négyen kimegyünk a zászlóaljhoz. A többiek nem érnek rá. A parancsnok vezetőtársaival fogad. Rövid beszéd a parancsnok részéről, amire én válaszolok. A töltött káposzta természetesen nem volt olyan, mintha Csilla készítette volna, de legalább az otthont idézte. Délután visszatérve még tart az ünnep. Este, szokás szerint Terry Downennel vacsorázom. Jó ez a kis kiengedés. Holnap úgyis folytatódik a hajtás. Al Kutba repülök a parancsnokkal. Sanchez tábornok jön látogatóba az ukránokhoz. Legalábbis ígéri. Nem először.

December 27. Szombat – Babilon, Al-Kut

Reggel terv szerint a parancsnokkal elrepülünk Al Kutba. Sanchez tábornok immár hatodszor ígérte a látogatását. A kis, lengyel gyártású Sokol-lal (sólyom) repülünk. De hogyan!? Mint a szöcskék. Nevét meghazudtolva le-fel ugrál a gépünk, jobbra-balra dülöngél, egyszóval „harci repülést" hajtunk végre. Hol van már a „mint a zsinóron" történő repülés… Minden pillanatban ránk indíthatnak egy föld-levegő rakétát, kiadós témát adva világszerte a médiának: a lengyel tábornok a nemzetközi hadosztály parancsnoka és kísérete… Jobb nem is gondolni rá, így csak a feltörni készülő émelygésemmel küzdök, miközben szerencsésen landolunk Al Kut repülőterén. Pár perc múlva megjelenik az égbolton, és földet ér a hadszintér főparancsnoka, Sanchez tábornok is. Két „állig" felfegyverzett Apache támadó helikopter kíséri. Így azért valamivel biztonságosabb a közlekedés.

Bemutatkozás, irány a jelentésre kijelölt helyre. Jó jelentés az ukrán parancsnok részéről, táborbejárás és indulás ki a határra. A mi sólymunk továbbra is inkább szöcskére hasonlít, ahogy továbbra is manőverez. Még szerencse, hogy két deadalont bepakoltam, különben akár baj is lehetne. Végigrepülünk a teljes határszakaszunk mentén. Nagy a mozgás lent. Látnivalón sokan igyekeznek az iráni–iraki határ ezen oldalára. Vajon csak rokonlátogatásra, a szent helyek felkeresésére? Vagy ellenünk is?

A főparancsnoki vizit a határátkelőnél lévő „ukrán erőd" meglátogatásával ér véget. Kifelé jövet kapjuk a hírt: Karbalát támadás érte! Egyelőre nincs több információ. Futás a gépekhez és azonnal felszállás. Vissza Babilonba. Most bizony nincs cifrázás, sőt időnkét többször is felemelkedünk 200-300 méterre, hogy rádióösszeköttetésbe lépjünk a harcálláspontal. 15 lengyel sérült. Jön a következő hír. Egy óra sem telik el és Babilonban vagyunk. Az utam a hadműveleti központba vezet. Jókor érkezem. Máris kapom a parancsot, hogy indíttassam útba a magyar segélyhelyet Karbalába. Kell a segítség. Közben biztos, ami biztos, egy szállító konvojt is összeállíttatok. Pontosodnak a történtek. Szinte egy időben két katonai táborunkat támadták meg, és rajtunk kívül a városházát. A halottak száma, négy bolgár a táborukban és két thai, akik a lengyel

tábort védték. 28 fő sebesültünk van. Ez eddig a legsúlyosabb támadás ellenünk. Biztos vagyok benne, hogy nincs vége. Előbb vagy utóbb mi is sorra kerülünk. Al-Hillah, a magyarok, vagy mi is itt Babilonban. Semmi más, csak idő kérdése.

December 28. Vasárnap – Babilon

Reggel a parancsnoki értekezleten Tyszkiewicz tábornok felsorolja elesett bajtársaink neveit. Némán vigyázban állunk. Végül is öt bolgár és két thai katona vesztette életét. Ebben a szörnyű frontnélküli háborúban. Igen, ez háború! Nem békefenntartás, amire szerződtünk, alábecsülve vagy túl optimistán megítélve a helyzetet. Rövid félóra leforgása alatt öngyilkos merénylők által vezetett robbanóanyaggal megtöltött gépkocsikat használtak a bolgár zászlóalj egyik tábora, a lengyel központi tábor és a városháza ellen. A táboraink ellen nem sikerült a merénylők terve, a falon kívül megállították őket az őrségek tűzfegyverei, így a merénylők a falakon kívül robbantották fel magukat, de így is fájdalmas veszteségeket okoztak a harcot bátran felvevőknek, nekünk mindannyinknak. Belegondolni is rettenetes, mi történt volna, ha sikerül a falakon vagy a kapukon belül kerülniük. Bolgár fegyvertársaink már messziről meglátták, mire készülnek a merénylők, és kézifegyvereikből a tetőről és az ablakokból folyamatos tüzet vezettek a közeledő, robbanóanyaggal megtöltött tartálykocsira. Kézifegyverekkel, mivel mással nem rendelkeztek, mert békefenntartók.

A városházánál a polgári őrség gépkocsiját használták a merénylők. Ott, a civilek között nagyobb a veszteség. A megtámadott bolgár tábort azonnal kiürítették, átvonultak a másik, valamivel jobban védhető, de szintén a városban lévő táborukba. Külső segítséget a végén Karbalába nem kértek, az ellátásuk biztosított.

December 30. Kedd – Babilon

Tovább folytatódik a szomorú történet. Tegnap itt volt a bolgár honvédelmi miniszter és a vezérkari főnök. Meglátogatták az övéiket: a sebesülteket, az épen maradottakat. A halottaikat pedig haza vitték magukkal. Egy percig se legyenek többet ezen a földön, amelyen ilyen kíméletlen halálra találtak. Mint utólag rekonstruálták, a vélhetően elölről, a motortér felől páncélozott tartálykocsi vezetőfülkéjében hárman kuporoghattak. Egy közülük a kormánykerékhez bilincseltette magát, a másik a pedálokhoz feküdt, a harmadik a géppisztolyából tüzelt a védőkre. Feltehetően mire a halálautó elérte a tábor falát csak a padlón fekvő terrorista maradhatott életben, és óriási krátert hagyva maga után, felrobbantotta magát, szörnyű veszteséget okozva így is emberben, anyagban egyaránt.

Akik látták mondják, megindító volt a Szófiában rendezett gyászszertartás. Ha csak egy, csak egy páncéltörő lett volna velük. De hát mi békefenntartóknak jöttünk, nem háborúba!

December 31. Szerda – Babilon

Az év utolsó napja. Ez is csak olyan, mint a többi. Értekezletek. Az enyém rövid. Összehívom a vezetőket. Még otthonról erre az alkalomra megmentett tokaji aszút bontok. Mindenkinek jut egy féldecire való. Megköszönöm a munkájukat, koccintunk.

Az évnek hivatalosan vége. Még megírok pár üdvözlő e-mailt, beszélek Csillával. Jó az otthoniaknak, a hét hátralévő napjai szabadok. Mi, ha félgőzzel is, de holnap is dolgozunk.

Este a magyar kollegákkal ülünk le. Eszegetünk, iszogatunk. Közben a Duna TV adását nézzük. Elég gyenge a műsor, no meg otthoni idő szerint korán is van még. Este fél tizenegy felé „hazamegyek". Átalszom az éjfélt.

2004. január 1. Csütörtök – Babilon

Újév első napja, itt Irakban. Bizony jobbat is el tudnék képzelni. A reggeli parancsnoki is olyannak indul, mint a többi. Váratlanul a parancsnok felállít, nyomatékosan követelve az erődítési anyagokkal kapcsolatos helyzet javítását. Megértem, abból a szempontból, hogy a karbalai támadás egyik tanulsága, fokozott védekezésre kell felkészülnünk a bázisainkon. Bárhol előfordulhat hasonló eset a jövőben, nem árt az óvatosság. Jó, ha lenne elég anyagunk. De nincs! A bagdadi elöljáróságra leadott igényeink csak kis százalékban teljesülnek. Az igényelt anyagok 10-15 százalékával rendelkezünk. Nem így a polgári ellátónk, a KBR, amely az amúgy is védett táborunkon belül, még külön, jó magas betonelemekkel bástyázta körül magát. Vajon kinek a hátrányára? Az egész napom elmegy Downen ezredessel. Jelentést készítünk, levelet írunk Sanchez altábornagy részére. Holnap pedig Bagdadba megyünk, ahol a parancsnokom levelét Sanchez tábornok irodájában fogom személyesen átadni, West tábornoknak, szóban is jelentek a helyzetről. Az erődítési anyagok ügyén kívül vagy nyolc pontban kívánok tárgyalni a szakmai főnökömmel. Elgondolkodom. Megértem parancsnokom vehemenciáját, de tudnia kellene, hogy az erődítési anyagokat illetően is Bagdadtól függünk. Mi mást tehetnék, mint amit nap, mint nap teszek: folyamatosan követelem a helyszínen lévő hadszíntér ellátó 3. COSCOM képviselőjén, Wolfgang Lee alezredesen keresztül az Egyesült Államok ellátási körébe tartozó anyagokat. Nos, ezt sem gondoltuk még pár hónappal ezelőtt, hogy az egyre jobban történő nyitás helyett, mint a sündisznók, körülbástyázzuk magunkat.

Öröm az ürömben: a munka közben azért arról sem feledkezünk meg, hogy eleget tegyünk spanyol kollegáink újévi ebédmeghívásának. Egyik fő nemzeti eledelükkel kínálnak meg bennünket, amely hasonló a mi rizses húsunkhoz. Természetesen szesztilalom ide, szesztilalom oda, a finom spanyol vörös bor sem maradhat el. Jobban is megy a jelentésgyártás ebéd után.

Január 2. Péntek – Bagdad

Reggel hét óra. Készülődés a bagdadi induláshoz. Ez mindig nyűgös. Hol a kíséret nincs meg, hol az utasok hiányoznak. Ma mindkettő. Kollégánk, a pénzügyi főnök késve érkezik. Zavartan vigyorog. Mentegetőzik, előző este szolgálatban volt. Végül valahogy csak összeáll a csapat. Lett kíséretünk van megint. A parancsnok egy őrmester, a sorakozón rossz angolsággal, de annál határozottabban igazít el bennünket a menet közbeni tennivalóinkról. Én vezetek. Downen ezredes mellettem a gondjaira bízott Kalasnyikovomat szorongatja, no meg a CD-lejátszót kezeli. Utunkat időnként felülről is amerikai MP-k vigyázzák. Bagdadba érve először Camp Victoryba a főnökömhöz megyünk. Figyelmesen végighallgat. Nyitott kapukat döngetünk. Tegnap, Sanchez

tábornok utasítására áttekintették a hadosztály erődítési anyagi helyzetét. Zöld utat kaptunk.

Beszaladunk Bremer nagykövet rezidenciájára. Terry megint Tyszkiewicz parancsára valamilyen rendőrségi összekötő-ügyet intéz. Én csak asszisztálok, meg vezetek. Ebédelni is ott ragadunk. Szeretünk ide járni. Nagy a nyüzsgés, finom az étel, sokkal jobb, mint nálunk a csapatoknál. Késsel és villával, tányérból ehetünk. Teddy Byrd és egy fiatal amerikai tiszthelyettes biztosítanak az úton, mert ezen a rövid autópálya szakaszon sem közlekedhetünk egyedül. Mindennapos a támadás a két fő parancsnokságot összekötő úton is. Kivágták az elválasztó sávból a fákat, mégsem sikerült az utat biztonságossá tenni. Az esetleges támadást valami eszméletlen sebességgel próbáljuk elkerülni. Közben pedig üvölt a CD: generációnk kedvence, a Rolling Stones, Satisfaction. Hát, ez minden csak nem az!

Sötétedésre érkezünk vissza Babilonba. Első utunk a parancsnokhoz vezet. Tájékoztatjuk utunk eredményéről. Láthatóan megelégedéssel veszi a jelentésünket. Én kétkedőbb vagyok. Megszaporodtak a támadások, ezért nem látom garantáltnak, hogy az iraki beszállítók képesek a hírtelen megnövekedett igényeknek megfelelni, elsősorban a védelmi célú betonelemek gyártását fokozni. Nos, majd meglátjuk.

Január 3. Szombat – Babilon

Ma mosok. Két értekezlet között elszaladok az önkiszolgáló mosodába. Visszaérkezésem óta ez a második alkalom, hogy használom ezt az Amerikából jól ismert mosodát. Aki már járt kint az államokban, vagy filmeken megfigyelte ismerheti ezt a rendszert. Egy csomó nagy teljesítményű mosógép és szárító egy kupacban, és mindenki mossa a magáét. A nap csúcspontja a délután négy órai szokásos szakmai értekezlet. Sok a megbeszélni való. Az erődítési anyagok problémája, a nyakunkon lévő csapatok váltása, a különböző nemzeteknek kiadott anyagok nyomon követésének technikája, mind-mind napirenden van. És természetesen, mint örökzöld kérdés, a KBR-el való kapcsolat. Szintén mai hír: Bieniek tábornok a jövő hét közepén megérkezik. Már minden lengyel őt várja. Persze, mert ez a nyitánya a hazaindulásnak.

Január 4. Vasárnap – Babilon

Reggel egy órával tovább nyújtózkodhatom. Vasárnap lévén csak fél kilenckor kezdődik a napi parancsnoki eligazítás. A jelentések – mint minden nap – ma is az iraki katonai helyzet értékelésével kezdődnek. Tegnap „csak” tizenhat támadás volt ellenünk Irak szerte. A baj, hogy a lakosság számára nincs elég áram, kevés a kutaknál az üzemanyag, a polgárok által használt gázpalackkal való ellátás pedig egyenesen tragikus. És tél van. Igaz, nem olyan, mint otthon, de azért a mi viszonyainkhoz hasonlítva sokszor késő őszi. A felelősöket lehet keresni, de egy biztos: a helyzet kritikus. Nem jobb a lakosságnak, mint Szaddám alatt. És az ellenség a polgári lakosságot sem kíméli. Többszörös a halottak száma közöttük, mint a koalíciós csapatoknál. Így érthető, ha az utca emberét is könnyen „mint minden baj fő okozóját”, ellenünk fordítják. Ha nem is ellenségesek, de közömbösek. Kérdezem, hol készítették elő a karbalai robbantást? Senki sem figyelt fel a valószínűleg többnapos előkészületekre? Közömbösek, de nem is mernek jelzést adni a számunkra. Mert félnek attól, hogy ha informálnak bennünket, az egész családjukat elpusztítják. A Bremer-

adminisztráció láthatóan nehezen tud úrrá lenni a nehézségeken. Pedig a lakosság életének javítása nem katonai feladat, akkor sem, ha mi is igyekezünk kivenni részünket, talán eredményesebben is mint a hadosztálynak megfelelő területen működő regionális polgári kormányzat, a CPA.

A nap hátralévő része csendben telik el. Elolvasom, megválaszolom az e-mailjeimet, nevemre íratom, szervizelem a terepjárót. Lakótársam, Marek is készül haza. A parancsnokkal jött fél éve, vele is megy haza. Az idő szerencsére kellemes, nappal 15 Celsius körül alakul a hőmérséklet, éjjel sem megy le 7 Celsius fok alá. Azért én jobban élvezném a zimankós otthoni januárt!

Január 5. Hétfő – Babilon

Csendes nap ígérkezik. A támadások mintha csökkennének ellenünk. Az elmúlt huszonnégy órában Irak szerte „csak" tíz fordult elő. Délelőtt a bázisok védelmével kapcsolatos hadosztályszintű értekezlet. Még mindig nincs tiszta kép az erődítési anyagokról.

Délután a kollégáim személyi ügyeit intézem, az értékeléseket írom a munkájukról. Büszke vagyok rájuk. Mindenki részéről a legnagyszerűbb hozzáállást és szakmai hozzáértést tapasztaltam. Ha volt valami gond, ez néhány munkatársamnál elvétve, az angol nyelvtudásban mutatkozik meg. De ezen is átküzdjük valahogy magunkat. Hiába, az „új demokráciák" még nemrégen beszélik a számukra új világnyelvet. Néha csendesen, befelé somolyogva figyelem – különben angolul jól beszélő – szlovák kollégámat, ő bizony mondja csak szlovákul, hogy a lengyel is értse, és anyanyelvén válaszoljon.

Január 6. Kedd – Babilon

Szerencsére nem sok minden történt az éjjel. De azért jó lesz vigyázni. Holnap, az új iraki fegyveres erők velünk együtt szolgáló vezetői részére kezdünk háromnapos felkészítést. Downen ezredessel bejárjuk a kiképzés színhelyeit, ellenőrizzük az előkészítettséget. Késő estig ülök az irodámban. Amikor minden elcsendesedik – internetezek. Hó elején vagyunk, rendezem a bankügyeimet. Azért ezen újra és újra elálmélkodom: ülök a semmi közepén és intézem a pénzügyeimet.

Január 7. Szerda – Babilon

Elkezdődik a nemzeti gárda típusú, újonnan szerveződő iraki védelmi erők, az ICDC felelősségi körzetünkben felállított dandár vezetőinek a kiképzése. A mi feladatunk a logisztikusok felkészítése a velünk történő együttműködésre. A mi csapatunk a legnagyobb létszámú. Huszonhárom iraki tiszt ül a padokban, amikor megnyitom a kiképzést. Saját példámon keresztül mondom el: én is messziről indultam el. Nálunk a rendszerváltozáskor, amikor választanom kellett, mit szolgálok, én is a hazámat és a világ demokratikus népeivel való együttműködést választottam. Biztos vagyok benne, hogy ők is hasonlóként gondolkodnak. Kollégaként üdvözlöm őket. Nehéz dolgunk lesz. Az amerikaiak azt szeretnék, ha az ő eljárásuk szerint folynának a dolgok. Mi a NATO előírásait követjük, a résztvevő nemzetek saját szabályaik szerint szervezik a logisztikát. Meggyőződésem, hogy

az iraki haderő is szoros elszámoláson alapul, így megtaláljuk a közös pontokat, hogy a folyamatosan általunk biztosított felszereléseket, anyagokat felénk is elszámolhassuk.

A bevezető után munkatársaim és a törzsemnél dolgozó amerikai összekötők tartanak előadásokat. Közben új kollegáimat figyelem. Nagyobbrészt fiatalok. Főhadnagyok, századosok. Érdeklődő, nyílt arccal figyelnek. Szívből kívánom, hogy egy alakuló új ország jó katonái legyenek.

Január 8. Csütörtök – Babilon

Ma folytatódik a kiképzés. Iraki kollégáink elmondják, hogy az ő logisztikai rendszerük is hasonló az eddig elhangzottakhoz. Gond, hogy nyilvántartásaik arab nyelvűek, így csak bemondás alapján képzelhető el az egyeztetés. De hát az ukránok is cirill betűs nyilvántartásokat vezetnek. Szünetekben beszélgetünk. Viszonylag jól érthető az angoljuk. Visszaemlékezem a nálunk tizenöt évvel ezelőtti helyzetre. Úgy tűnik, nyelvtudásban előbbre járnak, mint mi akkor. Pár hét múlva feláll a dandárjuk, és önállóan kell végezniük a dolgukat. Bízom benne, hogy nem lesz különösebb gond az együttműködésben.

Január 9. Péntek – Babilon

Kellemes meglepetés ér. Délelőtt, Piotr Dabrowski ezredes toppan be az irodámba. Piotr annak idején a leningrádi katonai akadémián egy évfolyammal alattam járt. Jó barátságba keveredtünk, mivel osztálytársa volt a pilai tisztiiskolán három lengyel osztálytársamnak. Piotr-al negyedszázada nem találkoztam. Most nem ismertem volna meg. A haja teljesen ősz, a fiatal, fekete hajú, mindig mosolygós főhadnagyból megállapodott középkorú ember lett. Most a lengyel vezérkarfőnök-helyettes által vezetett csoport tagja, a lengyelek váltásának előkészítését jött ellenőrizni. Órákat beszélgetünk. Van mit bepótolnunk.

Délután, pontosan a szokásos tizenhat órás értekezletemre beérkezik az új lengyel logisztikai váltás. Élén jövendő helyettesemmel, Witold Gackowski ezredessel. Látszik rajtuk a tenni akarás, a dolgok átvételére és tovább vitelére való készség. Örülök neki, mert a hazakészülők bizony egy kicsit már kiengedtek. Tisztelet a kivételnek.

Este, Peterrel és Marekkel a szállásunkon folytatjuk a diskurzust. Eszegetünk az otthonról hozott maradékból. Hozzá lilahagymát szeletelek. Ízlik nekik. Ez egyben Marekkal a közös búcsúvacsoránk is. A több mint féléves szolgálat részére hamarosan véget ér. Köszönöm Marek a munkádat, a barátságodat. További szerencsét a pályádon, és sok boldogságot a családodnak.

Január 10. Szombat – Babilon

Az utolsó nap, hogy a régi kollegákkal együtt dolgozom. Arra kérem őket, hogy a gyorsabb átadás-átvétel érdekében lengyelül beszéljék át az ügyeket. Örömmel tapasztalom, hogy az újak egész nap érdeklődéssel figyelik a több, mint félévet itt töltött társaikat. A szokásos délutáni négy órai értekezleten mind a régi, mind az új vezetők részt vesznek. Megelégedéssel hallgatom új munkatársaimat, lényegileg

megismerkedtek a folyamatban lévő ügyekkel és készek átvenni szakterületük irányítását. Így nyilatkozik a végén új helyettesem is, akire a jövőben a napi ügyek irányításában sokkal többet kívánok rábízni. Este kedves befejezése a közös munkának, az amerikaiak „titkos sátrában" tartott közös búcsúest. Régiekkel, újakkal, amerikai összekötőinkkel. Mindenki elmondja a legjobb történetét. Közben puncsot szopogatunk, és a lengyel hadtáp jóvoltából finom szendvicseket majszolgatunk. Kellemes zárása a féléves munkának. Viszontlátásra a következő misszióban!

Január 11. Vasárnap – Babilon

A nap kiemelkedő eseménye a délben történő ünnepélyes parancsnokváltás. Előtte Sramkó alezredes jön be. Megbeszéljük közös dolgainkat. A legaktuálisabb a zászlóalj egy részének váltása. Szeretném, ha Bagdadból C–130-asok segítségével repülnénk Kuvaitba, és onnan haza. Egyszerűbb lenne, mint kocsikkal bumlizni. Majd meglátjuk.

A parancsnokváltás ugyanott, a babiloni romok közelében, az Amfiteátrumban történik, ahol tavaly szeptember 3-án. Azóta is több rendezvényünk volt ott. Itt adtuk meg a végtisztességet elesett amerikai bajtársainknak, de kulturális eseményekre is sor került a Szaddám-éra idején újjá épített arénában. Katonazenekarok, díszőrség, zászlók és természetesen beszédek. Pár perc és Mieczyslaw Bieniek vezérőrnagy aláírásával hitelesíti az átadás-átvétel dokumentumát, és jelenti a jelenlévő főparancsnoknak: átvette a Nemzetközi Hadosztály Közép-dél parancsnokságát! Sok sikert Mitek!

Kollégáim lázasan pakolnak. Terv szerint holnap indulnak. Fogadkozások, jövőre Krakkóban találkozunk. Addig is az Interneten tartjuk a kapcsolatot.

Este a törzsfőnök ad búcsúvacsorát. A vezető kollégák közül is alig-alig marad régi.

Január 12. Hétfő – Babilon

Ma az első nap, hogy az új parancsnok, Bieniek tábornok vezeti a reggeli parancsnokit. Röviden, katonásan végigmegyünk a szokásos napirenden. A logisztikai jelentést is megjegyzés nélkül tudomásul veszi.

A parancsnoki után az új vezetőkkel kezdek. Először a helyettessel ülök le. Witold Gackowski ezredes negyvenöt körüli, tapasztalt logisztikus. A Balkánon is eltöltött fél évet, tehát már van külföldi gyakorlata. Emlékszem, júniusban az első szemrevételezésen egy helikopteren repültünk ide Kuvaitból. Szegény, mit szenvedett akkor a közel ötvenfokos hőségben! Nem különben én is. Októberben is itt járt, akkor Bieniek tábornokkal. Most harmadszor jött ki. Fél évre. Megbeszéljük a teendőket. Közlöm vele, hogy a napi ügyek irányításában, számonkérésében fokozottan számítok rá. A másik két frissen érkezett kolléga, a hadműveleti-tervezési és az ellátási osztályvezetők is lelkesen látnak neki a dolgoknak. Az angolságukkal sincs különösebb baj.

Január 13. Kedd – Babilon, Al-Hillah

Marek kelt fel. Egy nap csúszással, ma indulnak haza. Látszik rajta, hogy izgatott. Hosszan megöleljük egymást. Megígéri, ha átér, e-mailezik. Segítem felvenni a

motyóját, és elindul. Eseménymentes jó utat barátom! Közel fél évet töltöttünk el a szó szoros értelmében éjjel-nappal együtt. Ő volt az, aki a megérkezésemkor olyan kedvesen fogadott. A mellette felállított tábori ágyra még egy behűtött Colát is odavarázsolt a hosszú úttól elfáradt új társ részére. A konténerbe is együtt költöztünk. Most végleg elutazott. Egyedül maradtam. Minden bizonnyal hiányozni fog az ember, a jó munkatárs. De ha már így alakult: jól megleszek magamban. A román műszaki kollégák megígérték, hogy bútort is készítenek a lakótársam után felszabadult helyre. Így a ruháimat, szerelvényeimet is kulturáltabban tudom tárolni.

Délelőtt az új vezetőkkel a hillah-i logisztikai bázisra megyünk ki. Mind a két zászlóalj vezetésével találkozunk. Az új vezetők kölcsönösen bemutatkoznak. Bemutatkozik a logisztikai zászlóalj új parancsnoka is. Őt is Mareknak hívják, mint volt helyettesemet. Szimpatikus, felkészült embernek tűnik. A parancsnokok tájékoztatnak minket, hogy mindkét zászlóaljnak csökkennek a kapacitásai a következő félévre. Szokás szerint körbejárom a bázist. Szembetűnő a fejlődés a legutóbbi látogatásom óta.

Babilonba visszafelé, a polgári közigazgatás központjába a CPA-ba megyünk be. Festményeket szeretnék venni. Meglátok három különösen szép, fekete bársonyra festett képet. Megragad a hatásuk. Mindhárom hasonló témájú: a sivatagban éjjelre megpihenő karaván ábrázol, tábortűz körül.

Este élvezem az egyedüllétet, teszek-veszek a szobámban. Birtokba veszem az egészet.

Január 14. Szerda – Babilon

Új nap az új fiúkkal. Még csak két napja, hogy a régiek elmentek, de már visszasírom őket. Az újak lelkesek, de nagyon gyakorlatlanok. Lehet, hogy én is türelmetlen vagyok kicsit. Persze, a gyakorlat teszi a mestert, és én már hatodik hónapja vagyok itt. Ez azért sokat számít.

Abban a kevés időben, ami a nap folyamán az értekezletek, és a millió ügy rendezése közben marad, a hadosztály logisztikusai WEB lapjának felderítésével töltöm. A fejleszthető internetes honlapot az amerikai vietnami veteránnak, John Youman-nak köszönhetjük. Időt és némi pénzt sem sajnálva magánemberként hozott létre internetes elérhetőséget számunkra, akik itt a hadosztálynál, tíz ország képviseletében végezzük a logisztikai munkánkat. John 1966–1967-ben szolgált Vietnamban. Az amerikaiak által végrehajtott őserdei lombtalanítási akcióban romlott meg az egészsége. „Agent Orange” a szindróma neve, amely sajnos az időjárás változása miatt sokszor az amerikai katonák között is maradandó betegséget okozott. John évtizedek óta rokkantnyugdíjas, és élete végéig tartó, gyógyíthatatlan betegségével éli életét Észak-Karolinában. Kollégánk, Teddy Byrd barátja, és amikor megtudta kik vagyunk, és mit végzünk együtt az amerikai katonákkal a távoli frontországban, egy pillanat alatt megértette a helyzetünket, és számítógépes tudását felhasználva sietett a segítségünkre. Ő a valamikori Vietnámban harcolt amerikai katona, aki akkortájt igencsak a másik oldalon állt. Így változik a világ. Köszönjük John, szép gesztus tőled!

Január 15. Csütörtök – Babilon

Mától kifelé megyek az időből. Kezdődik a „második félidő”, ha végső dátumnak az általam vállalt július 15-ét tekintjük. Akaratlanul is mérleget készítek. Békefenntartóként jöttünk, háborúba csöppentünk. Bár a támadások száma csökken, azok egyre agresszívabbak. Mi, a „lengyel” hadosztály katonái ilyen körülmények között is mindent megteszünk, hogy parlamentjeink döntései alapján végezzük békefenntartási munkánkat. De azt is éreznünk kell, hogy ez sokszor nem elég. Többre pedig sem felhatalmazásunk, de lássuk be erőnk, eszközünk sincs. Becsülettel végzem a logisztikai munka irányítását, de azt is be kell látnom, hogy sok az átfedés, a számomra értelmetlen szervezési ellentmondás, amely sokszor csökkenti beavatkozásom lehetőségét. Ellátásunk alapvetően az amerikaiaktól függ. Ez jó, mert sok tekintetben megkönnyíti a munkánkat. Ugyanakkor sokat kell „birkózni”, harcolni, hogy ez az ellátás olyan zavartalan legyen, amilyennek szeretnénk. Még szerencse, hogy olyan nagyszerű összekötőink vannak, mint Wolfgram Lee alezredes és Teddy Byrd őrnagy, akik jól értik a gondjainkat, és a mi oldalunkon állva segítenek nehézségeink megoldásában. A hadszíntér polgári ellátója, a Kellogg, Brown and Root ugyan ellátja a feladatát, de rengeteg a gond. Gyenge a szolgáltatások minősége, és minden késik. Ugyanakkor úgy tűnik, ez a jövő. A nyugati világban elég lesz összeszedni azokat, akik ilyen vagy olyan okból harcolni akarnak. Talán egyre kevésbé a hazáért, amely ráadásul oly’ messzire is van. A harcon kívül a többi feladat pedig, így a logisztika is, a civilekre marad. Pláne, ha ez jól jövedelmező feladatként is felfogható.

Magyar kollégáim is nagyon készülődnek haza. Valaki kiszámította a várható hazaindulás időpontjából visszafelé, hogy még ötven nap van hátra. Este megünnepeljük a nagy eseményt. Vegyesek az érzéseim. Én egy évre mondtam igent. Igaz, egy más, békésebb állapot feltételezésében. Ugyanakkor senki sem mondja otthonról: gyere haza, beosztást kapsz. Mást küldünk ki. Elég a félév. Becsülettel teljesíted. Pedig, ha nem fognak hazahívni, én nem fogom kezdeményezni. Ez becsület dolga, ha már vállaltam – teljesítem. Akkor is, ha rámegyek.

Január 16. Péntek – Babilon

Ma hajnalban rakétákkal lőttek a körzetünkbe. Ez azért nem semmi. Nem tudjuk mi, vagy a tőlünk nem messze lévő polgári igazgatás központja, a CPA volt-e a cél. Minden esetre iraki lakóházakat is ért telitalálat. Két személy megsérült. Délután újabb hír: az egyik belehalt a sérüléseibe. Lehet, hogy legközelebb jobban céloznak.

Micsoda különbség augusztushoz képest! Ma az utakon felrobbanthatják a kocsit alattad, ha repülsz – lelőhetnek, ha pedig úgy döntesz – nem hagyod el a tábort, nos ott is megtalálnak!

Egész nap rohangálok. Az új fiúk még tapasztalatlanok. Tegnap öt, ma „csak” négy értekezleten vettem részt. Közben pedig dolgozni is kell. Átírjuk az összes vezetési okmányt. Valós ellátási gondokkal is küzdünk. A szállítózászlóalj ugyan kapott üzemanyagot szállító kocsikat, de a csatlakozók nem felelnek meg a mi szabványainknak, így nem tudjuk használni azokat. Pedig február 1-jétől a lengyelektől át kell vennünk a hadosztály teljes üzemanyag-ellátását.

Washingtonból a külügytől és a Pentagontól jött egy „kutatócsoport” (ez az ötödik megbeszélés mára!), érdekli őket a helyzetünk. Holnap hosszabban beszélgetünk.

Január 17. Szombat – Babilon

Mozgalmasnak ígérkezik a nap. A reggeli értekezlet után a washingtoniakkal tárgyalunk. Érdekli őket az anyagi helyzetünk. Jöhettek volna korábban is. A pénzügyekkel foglalkozó civil munkatárs eljön az ICDC logisztikusaival történő megbeszélésemre. Az irakiaknak is jól jön a véleménycsere. Elmondhatják a gondjaikat.

Közben a román kollégák szállítják a bútoromat. Holnap nagytakarítást csinálok, rendet rakok. Színesben kinyomtatom az otthoni, múltkor a Pilisben készített képeimet, és a családi képekből is kiteszek egy sorozatot. Ha látom őket, és az erdőmet, talán nem hiányoznak annyira!

Január 18. Vasárnap – Babilon

Kellemes meleg idő lesz délelőttre. Én mégsem tudom igazán élvezni. Marek eltávozása után teljes nagytakarítást tartok. Lemosom a falakat, kétszer is felmosok. Letörölgetek mindent. Megpucolom az ablakokat. Rámegy az egész délelőttöm, de legalább rend van. Tiszta minden. A falakra felteszem a képeket. Egészen otthonossá válik a lakhelyem.

Akárhogy is nézzük, még majdnem félév van hátra. Hosszú ez az idő hadműveleti területen. Otthonról arra akarnak kényszeríteni, hogy „önként és dalolva” magam kérjem a vezénylésem meghosszabbítását. Ezt nem akarom. Egyoldalú vállalást nem teszek. Egyszer már megállapodtunk, hogy 2004. július 15-ig maradok. Hagyjanak békén. Ez háború, nem az a békefenntartás, amire kiküldtek. Márciustól a hőség sem lesz kellemes. Sokkal nagyobb szellemi és fizikai igénybevételnek vagyunk kitéve, mint bárhol és bármikor korábban. És akkor még én kérjem!

Január 19. Hétfő – Babilon

Nancy Springer és a bagdadi logisztikusok csapata Black Hawk helikopterrel jött le. Kint a romoknál kiépített helikopter leszállóhelyen szállnak le. Nancy féléven keresztül segítette a munkánkat. Most hazamegy. Haza, Havai-ba a családjához. Sokszori itt járta során kétszer is fel akarták robbantani – legutoljára ősszel.

Az utódja Mark Laviolette alezredes, szép francia neve van. A családja Kanadából származik. A Pentagontól jön, Alexandriában, a Potomac-folyó partján, közel a „Torpedó-gyárhoz” laknak a családjával.

Délelőtt részt veszünk a hadosztály második váltásának a „főpróbáján”. A kollégák előtt köszönöm meg Nancy Springer munkáját és kívánok az újaknak jó munkát.

Január 20. Kedd – Babilon

Értekezletek, munka, kis e-mailezés. Mondhatni unalmas nap. Elvittem délután a kocsit a heti szervizbe, le is mosattam. Holnapután Bagdad. Legalább tiszta kocsival megyek a főnökömhöz.

Este mozizás: *Taxi 3.* Mókás film, és ami a lényeg: végre nem amerikai. Francia!

Január 21. Szerda – Babilon

Ma is volt legalább öt értekezletem! De más hétköznapokon is van legalább három! Munka az új fiúkkal. Nehezen szoknak bele a dologba. Jobban oda kell figyelnem, mint a „régi gárdánál".

Este e-mailezés utána haza, a vackomba.

Január 22. Csütörtök – Babilon, Bagdad

Reggel utazás Bagdadba. Kimondottan szakmai nap. Találkozás a bagdadi logisztikai törzs új munkatársaival. Még egy búcsú „Good Bye" Nancy Springernek. Ebéd bent a Bremer központban, majd lóhalálában vissza Camp Victory-ba. Délután 2-kor West tábornok fogad. Egy sor előre egyeztetett témában tárgyalunk. Tábor bezárásokról és új, a KBR-konvojok részére megnyitandó átmeneti tartózkodásra berendezett táborról beszélünk. Holnap elő kell vezetnem a parancsnok részére. Talán érthető dolog, hogy az eddig általunk is használt a Tampa főút mellett lévő Scania tábort el kell hagynunk. Egyrészt túl sokat kell várniuk a konvojoknak az általunk kiküldött kíséretre (ezzel is foglalva a tovább már nem bővíthető helyet), másrészt az észak felé tartó konvojoknak, a „harcolóknak", jobban kell a hely, mint a mi körzetünkbe tartóknak.

Oda-vissza én vezetem a SUV-ot. Közben szól a CD-lemezjátszó. Élvezem az utat, szerencsére most éppen senki sem akar felrobbantani bennünket. Azért a biztonság kedvéért a satellit telefon bekapcsolva, a parabellum csőre töltve a műszerfalon fekszik.

Január 23. Péntek – Babilon

Esik. Minden csupa sár. Két véglet. Vagy por, vagy dagasztani való sár. Közte a KBR, amely nem sokat tett, hogy jobb legyen körülöttünk a világ! A KBR kirúgta a „First Kuwait" szolgáltató céget, most már ő intézi a higiéniai-tisztálkodási ügyeket is. Na de hogyan? A kényelmes, tágas zuhanyzók helyett, ázsiai emberekre méretezett zuhanyzó-mosdórészben zsúfolódunk össze reggel-este. Még szerencse, hogy azért rendben tudom tartani magam. De mi lesz nyáron, amikor több tisztálkodási lehetőségre lesz szükség.

Apropó nyár! Több hetes huzavona után eldőlt a sorsom. Kérvényt kértek a hosszabbításomra. Én jelentést írtam. Nem tartom szerencsésnek, hogy a jelenlegi helyzetben egyoldalúan kérjem a hosszabbítást. Így a jelentésemben arra hivatkoztam, amit tavaly a vezérkari főnök-helyettessel megbeszéltünk, és utána írásban is rögzítettünk. Nyilvánvalóan most nem tudtak (nem akartak!) beosztást felajánlani. Akkor részemről továbbra is az írásban rögzítettek vannak érvényben, ott pedig a július

szerepel. Én tartom a szavam. Így kérvény helyett kijelentettem, hogy a korábbiak szerint tett elkötelezettségem szerint kívánok maradni. De egy perccel sem tovább. A hivatali célból történő hazautazásomat is módosították, március helyett áprilisra. Még jó, hogy a Tábornok üzent, és gyorsan visszaváltoztatták az időpontot akkorra, amikor a többiek is mennek haza. Együtt jöttünk-együtt megyünk. A különbség, én visszajövök!

Január 24. Szombat – Babilon

Értekezletek, belső törzsmunka. Elektronikus úton való pengeváltás. Tiso amerikai ezredessel. Rá akarnak szorítani minket, hogy foglalkozzunk az irakiaktól elkobzott/beszolgáltatott fegyverekkel. Ne csak begyűjtsük, hanem vizsgáljuk be, és elöljárói engedéllyel osszuk is szét az új iraki fegyveres erők között.

Este Javier Cabeza hív meg a „házába" egy kis beszélgetésre. Készül haza. Sczecin óta fél éven keresztül fontos társam volt a közös munkában. Ha mint hírlik, a spanyolok veszik át a parancsnokságot a körzetünkben, nyáron visszajön.

Január 25. Vasárnap – Babilon

Délelőtt az új Bagdadi összekötőmnek, Maurice Warshawnak mutatom be a tábort. Tegnap jött meg, Irvin „Skip" Boisen utódja. Értelmes, aktív embernek tűnik, remélem, majd jól kijövünk egymással.

Rendezgetem a szállásomat. Sikerült zöld műanyagterítőt szerezni, abból vágok függönyt a „román bútoromra". Egészen jól elrendezkedtem.

Délután a jövendő bagdadi parancsnok, Metz altábornagy jön látogatóba. Este mozizok. Délelőtt a bazárban vettem néhány DVD-t, azok közül nézek meg Morgan Freeman-nel egy börtönös filmet.

Január 26. Hétfő – Babilon

Munka, delegációk, kazah, román vendégek. Mintha csökkenne a támadások száma. Jó lenne azt hinni, hogy a „rossz fiuk" feladták. Pedig nem ilyen egyszerű a kérdés. A síiták is elégedetlenkednek. Vallási vezetőjük, Sistani nagyajatollah a közvetlen választások szorgalmazója. Mérsékelt. De itt van Mukhtada As Sadr, aki a „militáns", agresszív szárny megtestesítője. Fiatal és célratörő. Egyikőjük sem „szeret" minket. Allah ne adja, hogy dzsihadot, szent háborút hirdessen ellenünk. És a szunniták? Ők sem maradnak nyugton, félnek, hogy mi lesz akkor, ha a síiták kaparintják meg a hatalmat. Akkor aztán rossz idők várnak rájuk: Szaddám kegyeltjeire, a kiválasztottakra.

Marek írt. Rendben hazatért Ilonájához és a lányaihoz. Boldog ember. Képeket is küldött. Sugárzik az örömtől, neki véget ért. És nekem? Hogyan fog befejeződni az „önként vállalt" évem?

Január 27. Kedd – Babilon

Reggel a szokásos értekezleten kiselőadást hallgatunk meg az An Najaf-i és Karbala-i helyzet kialakulásáról. Az első kalifák küzdelmeiről, véres leszámolásokról a VII.

században, Mohamed halála után. A szunniták és a síiták különválásáról. Utóbbiak mártírjairól. Nos, ezeknek van szentelve a két, körzetünkben lévő város.

Van is elég gondunk velük. Nyilvánvaló volt a bolgárok elleni üzenet, napra pontosan egy hónapja. Nem szeretnek arrafelé minket. Most pedig a zarándokok időszaka következik.

Szerencsétlenségre az általunk használt fő közlekedési utak lezárása esetén a nyugat felé kitérő, Najaf érintésével használatos utánszállítási útvonalat kell használni, amelynek a lakosság körében kialakuló hatásai kiszámíthatatlanok.

Belső ügyekkel foglalkozom, az irakiaktól elszedett fegyverek kiadása az új rendőröknek, a szállítózászlóalj alkalmazása, táborok bezárása és sorolhatnám még.

Este Nyitrai Karcsi „bácsi" tágas irodájában névnapjuk alkalmából Karcsi és Pali kollégáinkat köszöntjük.

Január 28. Szerda – Január 29. Csütörtök – Babilon

Nem a feledékenységem az oka, hogy a két napról összevontan írok, hanem a két nap alatt összesen 6-7 órát aludva komoly műveleti feladaton dolgozunk.

A hadművelet által kiadott feladathoz rendkívül bonyolult a logisztikai biztosítás megszervezése. Amit a hadműveletiek megírnak három oldalon feladatul, azt nekünk legalább kétszer annyin kell logisztikai szempontból biztosítanunk. Most az első komolyabb kihívásnál látjuk a „nemzetközi" magasabbegység létében meglévő összes visszásságot. Annak ellenére, hogy magam is jónak találom az „egész világ előtt mutatott nemzetköziséget", be kell ismerni, működtetés szempontjából nehézkesek vagyunk. A minden résztvevő nemzetre jellemző nemzeti érdekek védelme odáig vezet, hogy a nemzetközi erőfeszítések sikerre vitele csak komoly nehézségekkel történik. Most olvasom az otthon rövid szabadságon járt, már-már nemzeti hősként fogadott (remélem, megérjük, hogy májusi végleges hazatérésekor az is lesz!) Sramkó alezredes nyilatkozatát, hogy milyen erőfeszítések szükségesek a nemzeti érdekek érvényesítéséhez.

Ugyanakkor biztos vagyok benne, hogy otthon is értik, hogy mi, akik a hadosztály-parancsnokságon szolgálunk, a multinacionális feladatok teljesítése közben, tisztában vagyunk azzal, hogy a nemzeti érdekeket is figyelembe kell vennünk, és úgy kell tenni a dolgunkat, hogy közben teljesítsük a hadosztály elé kitűzött célokat.

Nos, ez az, ami iszonyatosan nehéz. Én, mint magyar nemzetiségű, ráadásul akárhogy is nézzük, mindkét logisztikai zászlóalj szakmai főnöke – különösen nehéz helyzetbe kerültem! Két tűz között vagyok. Mint magyar, figyelembe kell vennem a magyar érdekeket is, és ugyanakkor a közös érdekek érvényesülését is elő kell segítenem. Ez az, ami rettenetesen nehéz!

Hogy szép pillanata is legyen a napnak! Adam Slodcik alezredes, a magyar zászlóaljjal egy táborban állomásozó lengyel logisztikai zászlóalj parancsnoka jön be délután elköszönni. Megköszönöm a féléves tökéletes együttműködést. Vele kapcsolatban egyetlen nézeteltérésre sem emlékeszem vissza. Búcsúzáskor megöleljük egymást. Jó utat haza Ádám! Remélem, találkozunk még az életben.

Január 30. Péntek – Babilon, Karbala

A reggeli eligazítás után a parancsnokkal Karbalába repülünk. A lengyel tábor mellett szállunk le, az új dandárparancsnok fogad bennünket. Fiatal tábornok. A konvoj a bolgár táborba megy, ahol a parancsnoki teendők átadás-átvétele történik meg. Kicsiben ugyanaz, ami közel három hete nálunk zajlott le. Jelentések a parancsnoki teendők átadásáról, zászló átadás-átvétel, díszmenet.

Utána fogadás, de még előtte üdvözlőbeszédek. Érdekességként megfigyelem, hogy a bolgárok minden arabot arcon csókolnak, úgy rendesen, szlávosan. Amikor az amerikai MP századparancsnoknak adják át az ajándékot – jól megrázzák a kezét. Nehogy valaki rosszat gondoljon. Fogadás, de nem a kedvelt, finom bolgár ízekkel, hanem csak úgy szabadon a KBR-konyháról.

A tábor olyan, mint egy erőd. Rendesen körbe bástyázva, megerősítve. Hiába ez nem játék, alig egy hónapja a másik tábor ment tönkre, halottak, sebesültek maradtak az öngyilkos merénylet után. Pedig ez a tábor sincs jó helyen. Bent van a városban. Gondolkodunk, hogy összevonjuk a táborokat a jövőben.

A fogadás után, déli irányba, a sivatagba tartunk. Egy nagy lőszerraktárt nézünk meg. Alig védik a szerte-széjjel heverő tüzérségi lőszereket. Bemegyünk egy vasbeton tárolóba. Nem valami jó érzés a szétdobált lőszerek között járni, amelyeket éjjel a helyiek visznek, hogy valamikor számunkra az út szélén telepítsék. Bent a lőszerraktárban, szorgalmasan kattogtatom a fényképezőgépem. Csak utána jegyzi meg Downen ezredes: ezt megúsztuk. A villanó elektromos kisülésére, ha olyanok a gyújtó szerkezetek akár fel is robbanhattunk volna. Szerencsére nem olyanok voltak!

Január 31. Szombat – Babilon

Hol vannak azok a jó otthoni szabad szombatok?

Rohanás az egész nap. Szervezzük az iraki zászlóalj An Najaf-i „debütálását”. Kíváncsi vagyok a végeredményre! Eddig legalább a helyiek többségükben nem voltak velünk szemben ellenségesek. Remélem, ezután sem válnak azzá. Mindenesetre egy ilyen feladatnál látszik, milyen nehéz egy nemzetközi hadosztályt vezetni, ha különleges feladata van, mint most is. Logisztikailag mindenféleképpen.

Este Cabeza ezredes köszön el a „lengyel konyhán”. Finom spanyol borokat kortyolgatunk. A vacsora is ízletes. Az új törzsfőnök kitett magáért. Úgy tűnik, folytatja az elődje által megkezdett szombat estéket!

Február 1. Vasárnap – Babilon, Al-Hillah

Ma februárba fordultunk. Sajnos az idén szökőév van. Egy nappal tovább tart ez az egész és így egy nappal később érek haza. Délelőtt kimegyünk a magyarokhoz. Elvásároljuk a pénzünket, ami a kártyán van. A többiek különösen készülnek haza.

Délután pepecselés, súrolgatás a lakomban. Felmosom a „körletet”. Ráfér. Vacsora után kis munka, ki kell „szórni” a hivatali és a magán e-maileket is.

Este befejezem a *Sebhelyes arcú*t Al Pacinoval a főszerepben. Most már értem miért nem láttuk ezt a nagyszerű filmet a ’80-as években! Egy kubai gengszter Castro országából? Úgy látszik, mégis van ilyen!

Február 2. Hétfő – Babilon

Ma kellene kijönni a medvének. Na de itt biztos nem jönne ki, mert hétágra süt a nap. Nappal kellemes meleg van, úgy 20° C körül, és éjjel sem megy le 14-15° C alá a hőmérséklet.

Ma van az első parancsnoki értekezlet az új váltásnak. Itt vannak az alárendelt parancsnokok: személyesen a blokkok vezetői, a főnökök tartanak előadást. Az én előadásomra ebéd után kerül sor. Ismertetem a logisztika felépítését, a nehézségeinket. Nekem úgy tűnik ez a „többnemzeti” logisztikai rendszer a NATO elvei szerint nehezen működik. Hiányzik a parancsnoki akaratnak a biztosítás oldaláról történő alátámasztása. Így nehezen mozdulunk, sok a nemzeti korlátozás. Hogy ellenőrzésként végigjárják a hadrendet, négy embert nem tudunk úgy elengedni, hogy mindenhol ellássák őket! Persze, mi magyarok sem vagyunk sokkal különbek. De hát miért is lógnánk ki a sorból?

Este nagy örömömre sikerült végre elrendeznem az internetes telefonálást! Centekért telefonálok mindenfelé a világba! Amerikai barátaimat is hívom. Ez nekem valami csoda! Ülök a számítógépem előtt, fejemen a mikrofonos fülhallgató és hívogatok mindenkit!

Február 3. Kedd – Babilon

Ma a szlovák kontingens köszönt el, ünnepélyes körülmények között. A babiloni romok festői hátteret biztosítottak a szlovák csapat elbúcsúztatásához és az új parancsnok beiktatásához. Feltétlenül el akartam menni. Egyrészt, mivel a logisztikai törzsben is szolgál egy jól felkészült, fiatal szlovák százados, Alexander Schober, másrészt személyes, jó kapcsolatom volt végig az Al-Hillah-ban, a mienkkel közös táborban lévő szlovák „aknászok”-kal. Számomra kellemes meglepetés volt, amikor felkészülten és kitűnően felszerelten a hadműveleti területre érkeztek. Felállították a konténer táborukat és elkezdtek dolgozni. Jó képet mutatnak itt a közelgő NATO tagságra való felkészülés során.

Február 4. Szerda – Babilon

Értekezletekkel, feladatszervezéssel ment el az egész nap. Két órás saját munkaértekezlet. Nehezen szoknak be az új fiúk. Sok az értetlenség, nem könnyű időszaknak nézek elébe. Közben megvonták az eddigi szóbeli megbiztatásomat, mint magyar nemzeti rangelső. Nem lesz egyszerű ezek után a dolgokat itt intézni. Csak egyetlen példa. Ki képviseli helyben, itt a hadosztálynál a magyar érdekeket? Ki fogja a hazamenők ügyeit rendezni? Kezdem azt hinni, hogy otthon nincsenek teljesen tisztában a dolgokkal, mi folyik, és hogyan folyik itt! No, majd meglátjuk, mi lesz ebből az egészből!

Február 5. Csütörtök – Babilon, Al-Hillah

West tábornok, a bagdadi főnököm érkezik. Jól előkészített látogatás. A parancsnoknál Bieniek tábornoknál kezdünk, utána a babiloni romok meglátogatása, majd közös ebéd a folyóparton. Délután kötetlen beszélgetés a kollégákkal, majd irány Al-Hillah, a logisztikai bázis. Talán több is, mint három hónapja nem járt itt a tábornok, most láthatóan nagy érdeklődéssel néz körül. Meghallgatja a két parancsnok jelentését. Mind a kettő, Marek Sanak alezredes az új logisztikai zászlóalparancsnok és Sramkó alezredes is kapacitáscsökkentésről tesz jelentést. West tábornokot nem lepi meg a hír, úgyis nekem kell majd bajlódnom velük. Felszállás előtt még egy kis lengyeles vacsorára is sor kerül. A helikopterig kísérem. Megölel, látom rajta, élvezte a látogatást.

Este – meglepetésre – Isaszegi tábornok toppan be. Köszönti az „első fecskéket", a váltásra megérkezett felderítő kollegákat. Hosszú beszámolót kapunk a hadszíntéren történtekről. Késő este van mire „hazaérek".

Február 6. Péntek – Babilon

Kollégáink két SUV-val térnek vissza a közelben lévő, korábban általunk is hasonlóan, gyakran „csak egy vacsorára látogatott" CPA-ról. Útközben megtámadták őket. Egyértelmű: ha nem mutatsz túlerőt, véged. Most szerencséjük volt a kollégáknak, novemberben a spanyolok nem úszták meg. Az ellenség sajnos egyre agresszívabb lesz. A támadások pontosabbak, jobban kimunkáltak és hatásosabbak lettek.

Február 7. Szombat – Babilon

Ma, Jan Van den Elsen ezredest búcsúztatjuk el. Ő az utolsó külföldi, aki a „szczecini" csapatból még itt van, és akivel jó viszonyba kerültem.

Javier Cabeza és Jan Van den Elsen. Ők voltak, akiket képességeik, rátermettségük miatt különösen tiszteltem. Azt hiszem ők is elfogadtak. Jó volt velük dolgozni. Most egyedül maradtam a régiek közül.

Jan, mint a civil katonai kapcsolatokért felelős vezető, sokat tett, hogy a mi körzetünkben jobb legyen az embereknek! Igaz, kitűnő csapat segítette a munkáját.

Köszönöm Jan! Jó utat vissza, a „Tulipánok Országába"!

Február 8. Vasárnap – Babilon

Munka és pihenés, mint minden vasárnap. Reggel a szokásos „napindító" a Hadműveleti Központban, utána a hivatalos e-mailek. Dél körül érek vissza a szállásomra. Hónom alatt a számítógép. Még pénteken Burkus Pali jóvoltából átmásoltam a közös fényképeket. Most válogatom őket. Átélem újból a kezdettől az elmúlt hónapokat. Pár nap múlva hét hónapja lesz, hogy elindultunk Szczecin-be. És azóta, egyfolytában tart az utazás.

Vacsora után újból munka. Hiába, nincs megállás. Este tíz után érek vissza a helyemre. Mondhatnánk szokásos vasárnap volt.

Február 9. Hétfő – Babilon, Diwaniyah

Reggel Ad Diwaniyah-ba indulunk. Régen, még valamikor a nyár végén jártam errefelé. Most egy bagdadi parancs a dolgok előzménye. Új tranzit állomást kell (kellene!) létrehoznunk valahol itt a környéken.

A spanyol táborba megyünk először. Jorge Santamaria őrnagy készségesen a rendelkezésünkre áll. Ő a logisztikai tervező. A készség természetesen nem terjed ki a feladat végrehajtására. Mindenfajta együttműködés elől kitér. De megmutatja a tranzit tábor esetleges helyét. Sőt egy másik alkalmasnak vélt helyszínt is ajánl. Itt az amerikai tengerészgyalogosok voltak, mára a helyszínt visszaadták az iraki civil hatóságoknak. Marad az első változat. Nem hiszem, hogy sikerülni fog. A spanyolok még abba sem egyeznek bele, hogy a dominikaiak részt vegyenek a tábor előkészítésben. Az ebéd viszont elég tűrhető volt. Olyan spanyolos. Érezni, hogy nem KBR.

Ebéd után átmegyünk a dominikaiak táborába, az ún. Medical University-be. Meglep, mennyire bent van a városban és mennyire sebezhető ez a tábor. Minél előbb át kellene telepíteni a spanyolok közelébe. Nos, majd meglátjuk. Mint minden ez sem fog könnyen menni.

Február 10. Kedd – Babilon

Szinte egész nap az irodámban ültem a számítógépeim előtt. Napközben egész meleg van talán 25° C körüli a hőmérséklet. Vége van a télnek? Ha jön a meleg, az megint kitart novemberig! Este megint Steak-party az étkezdében. Azért itt is vannak apró örömök!

Valószínűleg egy hónap múlva megint otthon vagyok. Kuvaitba megyünk le, és onnan haza. Március 17-én pedig vissza. Még négy hónapra.

Február 11. Szerda – Babilon

Munka, munka egész nap, és értekezletek. Nem baj, legalább gyorsabban telik az idő. Este hatra Sheridan doktor hívott meg. A sátrába megyünk Maurice-al, a „patkány-bőrös" sátorba. A sztori még tavalyi: a derék dokit éjjel álmában megharapta egy patkány. Hirtelen felébredve agyoncsapta őkelmét. Valaki finoman megnyúzta a drágát, azóta a sátor bejáratánál szárad a bőre, finoman a fára felkötve. Mellette az üzenetnek is beillő felírat: „Így jár az, aki megharap".

Nos, mi nem erre készülünk. A zsebemből előkerül a „vadász-lapos" és körbejár. Kell egy kis bemelegítő, mert „pizza-vacsi"-ra vagyunk hivatalosak. A pizzát az egészségügyiek kapitánya készíti, valami új elektromos szerkentyűn, amely körbe-körbe forog. A pizza finom, még a kagylósat is kipróbálom.

Február 12. Csütörtök – Babilon

Ma a szokásos csütörtök esti nemzeti megbeszélésen elköszönünk két kollégánktól – Zsoltitól és Zsigától. A váltótársaik korábban kijöttek, így megvan a döntés, Kuvaiton keresztül indulnak haza. Mi is így fogunk menni, három hét múlva.

Február 13. Péntek – Babilon, An Najaf

Tizenharmadika és péntek, szerencsés szám. Mához egy hónapra betöltöm az 55. évet. Reggel An Najaf-ba indulok erős kísérettel. A bagdadi főnökség látott el feladattal, így menni kell. Először az El-Salvadoriak táborába megyünk, majd ki egy közeli helyszínre. Útközbeni üzemanyagfeltöltő-helyet kell szemrevételeznünk, ha a konvojokat erre kell terelni valamilyen okból. A munkát gyorsan elvégezzük, utána vissza a „Camp Baker"-be a salvadoriakhoz. Régen jártam itt, most jó újra találkozni azokkal, akiket fél éve láttam utoljára.

Emlékszem, Cunlife századossal jöttünk ide, még valamikor augusztus végén. Éppen akkor jött meg a csapat, én voltam az első látogató. Most meg az utolsó. Körbejártunk a parancsnokkal. Óriási a fejlődés a korábbiakhoz képest. Ide munkatársam, Hose Arrevalo alezredes is velünk tart, aki tegnap búcsúzott el tőlünk és most visszatért az övéihez. Utoljára megöleljük egymást. Jó utat barátaim!

A Camp Baker-ből a Camp Hotelbe vezet az utunk, ami minden, csak nem hotel. Kicsi a tábor, a hondurasiak lakják. Találkozom az új logisztikai főnökkel, Castro századossal. Megígértem, hogy figyelünk rájuk. A latin-amerikaiak különösen a szívemhez nőttek. Lelkesek, kedvesek – jó velük dolgozni.

Február 14. Szombat – Babilon

Valentin nap. Magyarországon nehezen akar az ezzel a nappal járó kedves amerikai szokás meghonosodni. Minden esetre szeretettel gondolok az otthoniakra.

Az egész nap a „rossz fiúk" elleni új művelet előkészítésével telik. Este a szokásos szombat esti vacsora a „lengyel konyhán" a törzsfőnökkel és a főnökökkel. Tea, ásványvíz a finom lengyel vacsorához.

Február 15. Vasárnap – Babilon

Reggel a szokásos értekezlet. Utána sincs menekvés, a hivatal vasárnap sem enged! Ebédre a spanyolokhoz vagyok hivatalos. A szokásos rizses hús, tengeri herkentyűkkel és fűszerezve. Utána pár órára ellógok a kuckómba. Kitakarítok, felmosok, szeretem a rendet körülöttem. Az ajtómra ragasztott cédulán betétes ágycserét ajánlanak az összecsukható tábori ágyamért. Eldöntöttem: nem cserélek. Egész jól érzem magam hetedik hónapja ezen, a különben egyszerű tábori ágyon. Valószínű, hogy a felfújható tábori matracnak is köszönhetően, nem fáj a derekam felkelés után.

Február 16. Hétfő – Babilon, Al-Hillah

Ma bolond napom van. Megint olyan dolgokkal kezdenek szekálni, amihez édes kevés közöm van. Még a parancsnoknak sem tiszta, hogyan működnek az eltérő logisztikai szervezetek a hadosztályon belül. Kint járok Al-Hillah-ban is a logisztikai táborban. A lengyel parancsnokhelyettes dandártábornok visz ki magával. Biztonsági okokból más vezet, majdnem össze is törtük magunkat. A „Pisztoly Factory" táborból a zászlóalj

végre átköltözött a bázisra. Sok problémával küzdenek, és senki sem érti meg, ezért a hibás ellátási szervezet is felelős.

Február 17. Kedd – Babilon

Értekezletek, mosás, e-mailezés. Körülbelül ennyi a mai nap. Az ellátási főnököm elment Najaf-ba, a küszöbönálló akció logisztikai biztosítását szervezni. Este egy Meg Ryan filmet néztem meg. Jó, ha harmadszor végig tudom nézni. Mindig elalszom.

Február 18. Szerda – Babilon, Al-Hillah

Reggeli közben először egy kisebb, majd rövid idő múlva nagyobb robbanást hallok. Többekkel együtt kimegyek az étkezde elé a folyópartra, de minden békés, csendes.

Mintha aknavető-gránát csapódott volna be a közelben. A reggeli jelentéskor aztán minden kiderül. Támadás érte az al-Hillah-i táborunkat. Rögtön kimegyek a teremből és telefonálok. Az ügyeletes veszi fel a kagylót. Igen, találat érte a bázist, jelenti, sok a sérült, és közöttük magyarok is. Visszamegyek, a jelentés egyelőre csak lengyel sérültekről szól. Pedig már tudom, magyarok is vannak! A jelentés végeztével kérem Wisniewski ezredest, a törzsfőnököt, hogy biztosítson kíséretet, ki akarok menni! Hívását várni fogom az irodámban.

A helyemről újból hívom a magyarokat. Sramkó alezredes veszi a hívást. Üvegszilánkoktól 25 sérültünk van, kettő súlyosnak tűnik. Jön a telefon, a parancsnokhelyettessel azonnal indulunk. Egyenesen a helyszínre megyünk. Marek Sanak alezredes a bázis parancsnoka röviden jelent. Ő a kezén sérült. Hat súlyos sebesültjük van. A helyszín borzalmas, két kocsi próbált behatolni a táborba. Mongol őreink sorozatai arra kényszeríttették a merénylőket, hogy a kerítés vonalában robbantsák fel magukat. Óriási kráter, a kerítéssel szomszédos civil házak lerombolva. A bázison nincs, a civilek között sok a halott.

A bázison nincs egy ép üveg az ablakokon. A mosoda oda! Az volt a legközelebb a robbanáshoz. Autódarabok szerteszéjjel és mindenfelé emberi maradványok. Szétszakadt emberi testrészek. Egy kéz a lengyelek épületének a tetején kötött ki

Bemegyek a szállítózászlóalj parancsnok vezetési pontjára. A központi ügyelettel van videókapcsolatban, nyugodtan jelent. Mindenki nyugodt körülötte. Később meglátogatjuk a sérülteket. Van mit tenniük az orvosoknak. Összesen 37 főt részesítenek ellátásban. 2 súlyos, 8 könnyebben sérült, 27 ellátás után végezheti a munkáját. Büszke vagyok az enyéimre, derekasan viselkedtek. A körletek romokban. Lesz mit takarítani. Délután négy után az al-Hillah-i rendőrséget is támadás éri. Rohadt egy nap ez a mai!

Február 19. Csütörtök – Babilon, Al Kut

Részletes beszámoló a tegnapi támadásról a reggeli értekezleten. Először a kerítésnél robbant egy kisebb furgon, utat nyitva a következő, a második öngyilkos autó-bombának, egy Volvo teherautónak, amely szerencsére egyrészt a korábbi esőzések következtében, másrészt az előző robbanás okozta akadály következtében beleragadt

a sárba. A vezetője menekülni próbált, de a mongolok a toronyból lelőtték. Ennek ellenére az autó felrobbant. Szerencsénk van, mert ha a merénylő átér, meg sem áll a reggeli idő lévén zsúfolásig telt étkezde sátorig, és ott robbantja fel magát, elgondolni is rossz, mi történt volna.

A magyar sérültek jól vannak. Megúsztuk. Most is megúsztuk!

Délelőtt Bieniek tábornokkal Al Kutba repülünk az ukrán parancsnokváltásra. A helikopterekkel manőverezve, végig földközelben repülünk. Nem nagy élvezet. Ráadásul a dedalonjaimat is elfelejtettem bevenni. Az ünnepség szép, katonás. Metz tábornok az új főparancsnok-helyettes is itt van. Beszédek, díszmenet. Elköszönök, megöleljük egymást Bezluscsenko tábornokkal. Féléve is elmúlt, hogy először találkoztunk. Bemutatkozom az új parancsnoknak, Osztrovszkij vezérőrnagynak. Advonin ezredes a logisztikusok új főnöke, holnap ő is eljön a konferenciára. Visszafelé jobban bírom az utat. Két nyugtató is van bennem. Felülről bámulom a pálmaligeteket.

Február 20. Péntek – Babilon

A második váltás részére ma tartjuk az első logisztikai konferenciát. Mike Larsen ezredes érkezik az őt váltó Pamela Adams ezredessel. Mike az elmúlt fél év alatt nemcsak fő segítőnkké, hanem igazi jó baráttá is vált. Rövid idő múlva visszamegy Észak-Karolinába tanítani. Reggel 9-kor Bieniek tábornok fogadja a régi és új amerikai, bennünkett ellátó parancsnokokat. 10 órakor elkezdjük a konferenciát. Kellemes kötelezettségemnek teszek eleget, amikor elköszönök Mike Larsentől, és az itteni összekötőinktől, Teddy Byrd őrnagytól és John Baldridge főtörzsőrmestertől.

Megkezdjük az érdemi munkát. Nyitóelőadásom után a kollegáim tartanak ismertetőt a szakterületükről. Ebédszünet után az alárendeltek jelentenek. Örülök, mert most látom igazán, hogy az új fiúk is belejöttek a dolgokba. Jó lesz velük együtt dolgozni.

Február 21. Szombat – Babilon

Ez a nap is olyan, mint a többi munkanap. Egy kivételével: a „törzsfőnöki-vacsora”. Nos, az ma elmarad. Nincs valami nagy kedve az új törzsfőnöknek szombatonként a lengyel konyhában vacsorát szervezgetni.

Délután hosszúra nyúlik az értekezlet. Sok a megbeszélni való. Úgy tűnik, a bagdadiak nem engednek: végre akarják a najaf-i támadást hajtani. A döntés, miután a Baszrából idehozott rendőrök megtagadták a Sadr elleni akciót, a 36. ICDC zászlóalj bevetése. A „harminchatosok” pedig szunniták. Érdekes dolog lesz őket a síiták szent városába hozni. Ebből még nagyobb baj is lehet! Mindenesetre majd meglátjuk.

Február 22. Vasárnap – Babilon

Csak a reggeli parancsnokira megyek el. A spanyol tábornok vezeti. Kiadja a szükséges parancsokat, február 25-e éjfél előtt el kell kezdeni az akciót. Nehéz helyzetben vagyunk. Ha engedünk és Al Sadr tovább folytatja az uszítást, a saját milícia szervezését, a saríját, az illegális iszlámbíráskodást, így mindenki előtt nő a tekintélye,

erősödik. Megvan a veszély, hogy elvbarátaival fölénk kerekedik. Ha beavatkozunk: olaj lehet a tűzre!

Mindenesetre a napom jól telik. A szobámban számítógépezek, a holmijaimat rakosgatom. Már nincs két hét és indulunk haza. Én pár napra, a többiek végleg Ilyen az élet!

Február 23. Hétfő – Babilon

Sok érdekes ma sem történt, ha csak az nem, hogy kifejezetten hideg van. Este valami komikusokból álló csapat szórakoztatja a „nagyérdeműt". Hamar otthagytam, már ősszel meguntam a sokszor közönséges igen alacsony színvonalú „szórakoztatást". Ez lenne a jövő kulturális szintje? Inkább e-mailezek szerte a világba.

Február 24. Kedd (szökőnap) – Babilon

Munka egész nap. Egész jól megszoktam ezt a tempót! Reggel 7-kor a reggelivel kezdek és este 10 felé esem be a szállásomra! Ha jól számolok ez 15 óra! Néha, mint ma este is egy kis „mozi" lefekvés előtt. De 30-40 percnél tovább úgy sem bírom, így beletelik három, néha négy este is mire egy filmet végignézek. Ahogy nézem a naptárt, ma van a szökőnap! Hogy ezt is kifogtam. Egy nappal hosszabb ez az év!

Február 25. Szerda – Babilon, Bagdad

Reggel 7-kor indulás Bagdadba! A lettek kísérnek minket. Elhangzik ugyan a figyelmeztetés egy piros Golf-ról, ami tele van robbanóanyaggal, de szerencsére végig sima, kellemes az utunk. Először a hivatalos ügyeket intézem Isaszegi tábornokkal, a logisztikusokkal, utána irány a bagdadi repülőtér. Megnyílt egy étterem is, azt megyünk a kísérőmmel, Árpival fölfedezni. Előtte bevásárlás a Duty Free Shop-ban, majd birkasült falatozás a repülőtér éttermében. Porcelán tányérból, rendes evőeszközzel! Ez maga a csoda! Visszafelé eseménymentes az utunk. Szokás szerint fényképezek. Két „potyautasunk" is van, személyi kísérők, olyan „body-guard" félék! Holnapután magas vendégünk érkezik, annak a fogadására, biztosítására küldték őket előre.

Este kapom a hírt: megjöttek az új fiúk, az új törzstisztek Magyarországról. Holnap Sramko Mátyás személyesen hozza át őket. Várom az új kollégákat!

Február 26. Csütörtök – Babilon

Ma megjöttek az új fiúk! Négyen jöttek Létai Attila ezredes vezetésével. Létai ezredes is megjárta a hadak útját. A magyar műszaki kontingens tagjaként először egy évet, majd harmadik parancsnokként még egyet szolgált Okucsáni-ban. Ami meglep, 57 éves lesz decemberben. Majdnem két évvel idősebb nálam. Fiatalos, nem látszik rajta. A többiek fiatalok, egy őrnagy is közöttük. De hát a fiam is már őrnagy. Ráadásul évek óta. Fogadom őket, átmeneti időre március 3-ig egy külön faházat intéztem nekik. A kis teherautó a bejáratig vitte a csomagjaikat. Hirtelen eszembe jut, amikor mi ide jöttünk augusztusban, ötven fok körüli hőségben, senki sem várt bennünket a helikopter leszállóhelyen. Security clearence persze nincs, anélkül pedig nehéz lesz a kezdet. A

„régiek” rögtön átveszik a váltótársukat, és megkezdődik az átadás-átvételt. Tulajdonképpen normális ütemben majdnem egy hét idejük van a fiúknak. Este a szokásos csütörtök esti nemzeti összejövetel Nyitrai Karcsi irodájában. Mindenki bemutatkozik.

Délután megkaptuk a hírt: március 6-ára van gépünk Kuvaitból. Előbb leszek otthon.

Február 27. Péntek – Babilon

Vendégünk van Tampából, az USA Központi Parancsnokságáról. Smith altábornagy a főparancsnok helyettese látogat meg bennünket. Korai ebéd után majd három órás jelentéssorozat. Minden érdekli, különösen az (eddig!) elabortált An Najafi „Törvény és rend” fedőnevű akció, amely példája, hogyan nem szabad egy műveletet megszervezni. Én is röviden szót kapok. Dicsérem az Egyesült Államok háborús anyagellátási rendszerét, kritikát fogalmazok meg a KBR által végzett szolgáltatásokról.

Napközben még egy ügy élesedik. Mindenáron ki akarják adatni a najaf-i rendőrségnek a dandárok által begyűjtött fegyvereket. Az a rémhír járja Bagdadban a főparancsnokságon, hogy több ezer géppisztoly van a birtokunkban. Leellenőriztetem, az alárendeltek összesen 216 (!) darab működőképes fegyvert jelentenek. Mindenesetre meg kell gyorsítanunk a fegyverek begyűjtésével, kiadásával, és nyilvántartásával kapcsolatos munkánkat.

Február 28. Szombat – Babilon

A szokásos törzsfőnöki vacsora. Persze azért történt még egy és más.

A délelőtt elment az „ellenség elkobzott fegyverei” szétosztásának megszervezésével. Komoly fenntartásaim vannak az egész üggyel kapcsolatban.

Délután kimostam, remélem utoljára a hazamenetelem előtt. Csillával, Dóriékkal is sikerült beszélnem. Nem volt ez rossz nap. És még a nap is sütött.

Február 29. Vasárnap – Babilon

Az utolsó nap a hónapban. Jó lustálkodni reggel 7-ig. Az eligazításon semmi különös. Jön az Ashurah, a síiták nagy zarándoklása Najaf-ba és Karbalába, a szent helyeikre. Tömegek az utakon, jobb, ha nem közlekedünk a két város között!

Kitakarítom a szállásomat, felmosok. Rendben akarok itt hagyni mindent. Összepakolok. Már kitudja, hányadszor rakosgatom ki és be a holmijaimat. Egy hátizsákkal megyek, nem sok fér bele. Mivel március 6-ra ígérték a repülőt, mi a zászlóaljjal negyedikén elindulunk Kuvaitba. Remélem, a jövő hét végét már otthon töltöm.

Március 1. Hétfő – Babilon

Már csak kétszer kell aludni és elindulok hazafelé. Igaz, visszajövök, de már csak annyi marad akkor vissza, mint amikor tavaly elkezdődött és november végén hazamentem.

Délelőtt az otthoni jelentésemet rendezgetem, az egyetemen a találkozóimat szervezem jövő hétfőre, 8-ára! Már benne élek a hazamenetelben. Jó lesz pár napot otthon tölteni és az erdőbe is kimenni. Igaz, a szalonkaszezon elejére érek haza, de megéri. Ünnep az nekem.

Délután a spanyol szárazföldi erők logisztikai főnöke járt itt. Jelentek a logisztikai rendszerünkről. Egy olvasásjavító nagyító a jutalmam. Örülök neki, hiányzott egy ilyen portéka. Hiába, pár nap és 55 leszek.

Március 2. Kedd – Babilon, Al-Hillah

Éjfél körül a logisztika ügyelete kelt fel. Szegény ügyeletes zavart, szabadkozik a késői zavarásért. Jelenti, hogy üzenetet kapott a logisztikai szállítózászlóalj ügyeletesétől, hogy azonnal fel kell hívnom a zászlóaljparancsnokot. Magamra kapok valamit és sietek az irodámba. Különböző gondolatok járnak a fejemben. Nem jó érzésem van. Ilyenkor minden rossz az ember eszébe ötlik. Dóriék ma repültek el a Kanári-szigetekre. Sramkó alezredesnek nyugodt a hangja. Értesít, hogy azonnal lépjek kapcsolatba Isaszegi tábornokkal. Majd ő közli velem a hajnali ébresztő okát. Hogy mi a lényeg, nem áll módjában közölni, de már „mindent" elrendezett. A szatellit telefonon hívom a tábornokot. Felveszi és a bejelentkezésem után közli, hogy ma, azaz március 2-án, eltérően az előzetes tervektől, az összes hazautazó törzstiszt köteles 16 óráig átvonulni az al-Hillah-i táborba, ahol ő személyesen tájékoztatót tart. Megnyugodva, bár kétkedve térek újból nyugovóra. Mi ez a változás, mi ez a sietség?

Reggel tájékoztatom a magyarokat. Már összepakoltak, nincs sok hátra. A délelőtt az utolsó simításokkal telik. Átadom a hivatali ügyeimet, még egyszer átpakolom a holmimat. Délután kettőkor jön át a kíséret értünk. Felpakoljuk a holmijainkat, mi is felkászálódunk egy platós teherautóra, és teljes harci díszben kiindulunk a zászlóaljhoz. Sramkó alezredes nem tud (vagy nem akar!) mondani semmit. Isaszegi tábornok este általános tájékoztatót tart. Azzal vackolunk el, hogy holnap terv szerint a hadosztály vezetőinek részvételével itt az első váltás ünnepélyes búcsúztatása, negyedikén reggel terv szerint indulunk le Kuvaitba, hogy hatodikán hazatérhessünk.

Na jó, de akkor miért kellett ilyen nagy sietséggel már ma, másodikán átjönnünk?

Március 3. Szerda – Al-Hillah, Kuvait

Hajnali négy óra. Jó hangos kiabálással, személyesen Sramkó alezredes ébreszt bennünket. Közli, hogy 7-kor az egész csapat indul le Kuvaitba. Egy csapásra érthető minden. Az indulás előtti eligazításon a felderítő tiszt közli, hogy „információt" kaptak, miszerint ellenséges erők a Kuvaitba tartó konvojt tervezik megtámadni, túszejtés is a céljuk. Én tamáskodva hallgatok. A reális veszélyen túl, ami mindennapi életünk részévé vált, tanúja vagyok, hogy néha „rá is teszünk" egy kicsit, hogy lássák az otthoniak is milyen komoly a helyzet. Attól tartok, hogy most is ilyenről van szó. Nem beszélve a hadosztálynál nagy hanggal kihirdetett búcsúztatóról, amire a fél hadosztály vezetését meghívták. Mint utólag kiderült, másnap elfelejtették értesíteni a meghívottakat a korábbi indulásról!

Rosszul esik az előttem való konspiráció is. Úgy látszik, még néhány meglepetés várat magára. Mintha mi, a hadosztálynál nem is léteznénk. Bagdad és Al-Hillah. Itt folynak a dolgok.

Menetparancs: gépjárműre! Nyitrai Karcsival és a többi törzstiszt kollégával mi is nyitott teherautón utazunk. Az idő szerencsére kellemes, egyre melegebb. Az út zavartalan, mondhatjuk unalmas. De jó ez így! A Tampán haladunk. Tallilhoz közel van egy szakasz, amely murvás. Itt nyeljük a port rendesen. Cedar II bázisnál tankolunk. Decemberben itt jártam a szemrevételezésen. Innen jobban is haladunk, az errefelé jó állapotban lévő „Szaddám-autópályán", Délután fél ötkor Navistar-nál érjük el a kuvaiti határt. Még utoljára ledobáljuk a nekünk integető gyereknek az ebéd után megmaradt élelmiszercsomagokat. Átérünk Kuvaitba, Irakot és a háborút magunk mögött tudva, este 7-kor 12 órás út után begördülünk Camp Virginiába!

Március 4. Csütörtök – Kuvait, Camp Virginia

Későn kelünk, de jó is ez a kis lustálkodás. Megtudjuk, hogy nem 6-án, hanem 9-én repülünk haza. A többiek kelletlenül veszik a hírt, nekem mindegy. Pár nap pihenés itt is rám fér, és minél később érek haza, annál biztosabb, hogy találkozom a „madaraimmal" a kedves tavaszhírnök szalonkáimmal.

Itt bizony nem tavasz vár. Már reggel melegre ébredünk, és ez csak folyatódik. Délre, mire ebédelni megyünk, a hőmérséklet eléri a 40°-ot! Sikerül internethez is jutnom. E-mailezek. Igaz 3 dollárba kerül, de rendkívül kulturált körülmények között, légkondicionált helyiségben dolgozom a számítógép előtt. Át kell szerveznem a jövő hetemet. Még jó, hogy 13-ától kértem helyet Bujákon. Az marad.

Közben olyan kósza hírek járnak, hogy megint az otthoni, összevissza szervezgetés áldozatai vagyunk. Valóban hatodikára volt repülőgép, csak közben többen megyünk haza. Így nem lett elég a férőhely, más gépet kell küldeniük az amerikaiaknak. Így csak kilencedikére van gép, az is valamikor késő délután fog ideérni. Az a hír járja, hogy együtt is akarják tartani az állományt tizenegyedikéig. A miniszter már bejelentette – üdvözli a hazatérteket. Mindenki morog. Szerencsére engem nem érint a dolog. Én visszajövők!

Március 5. Péntek – Március 10. Szerda – Kuvait, Camp Virginia

Táborélet. Egybefolynak a napok, nincs korai ébresztő, rohanás, idegeskedés. Hétkor kelek, kényelmesen elkészülök. Elbaktatok reggelizni. Utána: internetezés. Napokba telik, mire rákapok az ingyenes internetezés lehetőségére. Addig fizetek: 30 perc, 3 dollár! Jönnek-mennek az e-mailek. Különösen Csillával szervezzük a jövő hét nem kevés programját.

Változatosságot a Doha táborba tett kirándulás jelent. Bemegyünk augusztusi zarándoklatunk kedvenc helyére. Kicsit nosztalgiával járunk a táborban. Most is, mint korábban a PEX a fő útállomás. Én nem vásárolok, inkább nézelődöm, no meg itt is internetezek. Ebéd a KFC-ben.

A táborban elég egyhangú az élet. Nappal kint meleg van, leginkább pihenünk, fekszünk a légkondicionált sátorban. Sokat alszom. Most tör ki rajtam is a több

hónapos fáradtság. Kell ez a pihenés, az erőgyűjtés a következő hónapokra. Mert még nincs vége. Amikor visszamegyek, még mindig majdnem négy hónap lesz hátra.

Nyitrai Karcsit 55. születésnapján is itt köszöntjük. Jól esik, mert bár az én évfordulómon már otthon leszünk, rólam sem feledkeznek meg fél éven keresztül együtt volt társaim. Ha voltak is nézeteltéréseink menetközben, szép befejezése ez a közös munkának.

Közben jön a jó hír, március 21-én indulunk vissza, a zászlóalj májusig utolsó szabadságos csoportjával.

Egy orvos hadnagy a csoport parancsnoka, én is hozzájuk csatlakozom. Mindenféle szír vízumkérő lapot kell kitölteni. A szírek akadékoskodnak, már nem lehet „gépszemélyzet”-ként kimenni a városba, mint júniusban, amikor négy napot töltöttem Damaszkuszban.

Mindegy, az még messze van, egyelőre jöjjön az édes otthon.

Azért még bejött egy nem várt változás: kilencedikén kimentünk a repülőtérre, majd nyomban vissza is masíroztunk! Nincs gép! Majd tizenegyedikén!

A naplómat pontosan két hete hagytam abba, azzal a tudattal, hogy tizenegyedikén repülünk haza. Közben tizedikén „riadóval” szedtek össze minket a táborban, azzal a hírrel, hogy azonnal indulunk ki a repülőtérre! Kellemes meglepetés. Négy és fél óra repülés után Ferihegyen landoltunk. Micsoda különbség a két napos Ancsával való döcögéshez hasonlítva.

A napok gyorsan peregtek otthon. Közös családi 55. születésnapi vacsora az MTA Klub éttermében. A gyerekeket is végiglátogattuk, élveztem az unokákat. Szépen nőnek. Ügyes-bajos dolgokat is sikerült rendezni, és ami a lényeg: a vezérkarfőnök-helyettes értekezletén beszámoltam kinti dolgainkról, előadásokat tartottam a Nemzetvédelmi Egyetemen. Öt napra Csillával Bujákra is sikerült elmenni, kicsit pihenni, no meg a szalonkák után nézelődni. Még kicsit korai volt az idő szalonkázni. Egyet sem láttam.

Március 21-én vasárnap indultunk vissza – Ancsával. Damaszkuszban éjszakáztunk. Érdekesség, hogy ugyanabban a szállodában szálltunk meg, ahol tavaly félhivatalosan négy éjszakát töltöttünk. Kényszerűségből, mivel nem volt engedélyünk a Szaúd-Arábia feletti átrepülésre. Most kellemesen múlt az idő, finom arab ízekkel teli vacsorát kaptunk.

Március 22-én, hétfőn terv szerint megérkeztünk Kuvaitba, ahol még egy napot kellett várni, mivel 23-án is jött egy gép Magyarországról.

Március 24. Szerda – Kuvait, Babilon

Az út Babilonba hosszú és unalmas volt. Hajnali háromkor kelés, tizennégy óra autózás után hullafáradtan vettem újból birtokba kis rezidenciámat. Kipakolás, fürdés, naplóírás és ájulás be az ágyba. Majd elfejtem és a hír: holnapután 26-án újból jön a miniszter!

Március 25. Csütörtök – Babilon

Első nap az „iskolában”. A fogadtatás kellemes, Downen ezredes, a „főnök”, szemmel láthatóan örül a visszatértemnek. Maurice Warshaw a CJTFJ7 összekötőm is. A szokásos reggeli parancsnokin sokan üdvözölnek. Jól esik. Délelőtt átbeszéljük a dolgokat a közvetlen munkatársakkal. Rengeteget dolgoztak az elmúlt három hétben. Meg is van az eredménye, szemmel láthatóan összeszokottá vált a csapat. A végén még jobbak lesznek, mint az előzőek!

Este a magyarokkal ülünk le. Megbeszéljük a holnapi miniszteri látogatás részleteit, kicsit kvaterkázunk az otthonról „hozott anyagból”. Pillanatok alatt visszataláltam. „The show must go”. A műsornak menni kell!

Március 26. Péntek – Babilon–Al-Hillah

Terv szerint, fél tízkor érkezett meg a miniszter és a kísérete. A helikopter zaja miatt csak rövid üdvözlés, utána be a kocsiba és indulás a parancsnokhoz. Hasonlóan, mint a múltkor, Gömbös János a miniszteri iroda vezetője ül be mellém. A másik utasom Kéri nagykövet Bagdadból. Bieniek tábornok tisztességgel kitett magáért. Átfogó értékelést ad a hadosztályról. Kitér a zászlóalj helyzetére, tevékenységére is. Kérdések-válaszok, jól elmegy az idő. A hadosztálynál szolgáló törzstisztekre csak a parancsnoki épület előtt felsorakozva, egy rövid bemutatkozásra jut idő. Irány Al-Hillah, a szállító zászlóalj körlete. Sramkó Mátyás részletes és jó tájékoztatót tart a zászlóalj dolgairól. Láthatóan nem tetszik neki, amikor kiegészítem a jelentetteket. Ez nem fér bele az ő általa elképzelt képbe. A miniszter reagál az esetleges létszámcsökkentési aggodalmakra. Nem is lenne jó, ha a hadosztály szállító kapacitása tovább csökkenne. A közös ebéd után bejárjuk a települési körletet, majd a találkozás, mint októberben is, állománygyűléssel ér véget. Juhász Ferenc hitet tesz a misszió folytatásának szükségessége mellett, nem leplezett kritikával illetve a spanyolok kivonulási szándékát. Igaza van, ha már együtt jöttünk ide, illik együtt is távozni. Jócskán délután van, amikor a helikopter visszaindul Bagdadba a miniszterrel.

Március 27. Szombat – Babilon

Ma én vagyok a soros a törzsfőnöki vacsorán! Kiváló barackpálinkát, villányi vörösbort és záró italnak – unikumot hoztam magammal.

Az ételre sem lehetett gondunk. Előételnek otthonról Pick szalámi, levesnek pacal (a lengyel szakácsok a pörköltből készítették a lengyel ízlés szerint!) főételnek sólet, libahússal. Nyilván ez utóbbiak a zászlóaljnál felvételezett konzervekből. Nem panaszkodott senki.

Az élet különben „normális” mederben folyik. Gőzerővel készülünk a síiták nagy ünnepére, az április elején kezdődő Arbá'een-re. A történet: a Mohamed leszármazottját lefejező iráni kalifa negyven nappal (!) a kivégzés után küldte vissza a siíták által szentnek tisztelt Husszein imám földi maradványait. Mint minden évben, ezt az évfordulót is várhatóan több milliós tömeg fogja Karbalában megünnepelni. Minden rosszra felkészülhetünk, szinte biztos, hogy provokációk fognak történni. Ez történt a

hónap elején is, amikor öngyilkos merénylet következtében a tömegből zarándokok tucatjai haltak és sebesültek meg Karbalában.

Március 28. Vasárnap – Babilon, As Suwayrah

Svoboda tábornok hívott meg As Sumayrah-ba az ukrán zászlóaljhoz. Szinte napra fél-évvel ezelőtt jártam ott. Most a hamarosan átadásra kerülő konyha-étkezde blokkot nézzük meg. Mint mindig, most is sok a hiányosság. A falakból mintha kifelejtették volt a cementet. Downen ezredessel körbejárjuk a tábort, majd a szaunában kötünk ki. Jó szláv szokás szerint szaunázunk egyet, utána terülj-terülj asztalkám, bárányból készült saslikkal, meg természetesen az elmaradhatatlan tósztokkal.

Visszatérve a bázisra ezzel vége is a napnak. A vendégjárás fáradalmait pihenjük ki. Elvégre vasárnap van.

Március 29. Hétfő – Babilon

Unalmas szürke nap. De az ég is az. Közben meg fülledt az idő. Valamiért a levegő nedvességtartalma is nagy. Munkával telik az idő, meg a szállítózászlóaljjal való „birkózással". Sokban igazuk van. Különösen, amikor hiába küldjük őket el egy feladatra. Ezek szervezésbeli hiányosságok, amelyekért legtöbbször nem is az embereim a hibásak. Holnap Bagdadba megyek, találkozom a főnökömmel, West tábornokkal is. Szeretnék vele beszélni ezekről az ügyekről. Mintha az együttműködés nem lenne a régi. Hibázni, pedig nem szabad, mert az életekbe kerülhet!

Március 30. Kedd–Április 1. Csütörtök – Bagdad

Három napra Bagdadba mentem! Miért? Március 30-án van a szokásos havi hadszíntér logisztikai konferencia. De Bagdadba „KBR-konvoj" menetrend szerint csak kedden és utána csütörtökön van. Külön kíséretet pedig nem kapok. Így egy pár órás elfoglaltságért összekötőimmel három napot kell eltöltenem a főparancsnokságon. Panaszra azért nincs ok. A Victory palota VIP-szállásán helyeztek el. Akkora hálószobában, hogy a területe alapján otthon lakásnak is elmenne. Az ágyról nem is szólva. A hivatalos munkán, látogatásokon, egyeztetéseken kívül mászkálással múlatjuk az időt.

Vacsora a nemzetközi repülőtér kísértetiesen üres terminálján, ahol továbbra is csak a Duty Free Shop és az étterem működik. Shoppingolás Bagdadban, és a korona a kiránduláson: ebéd a „zöld-zónában" az Al-Rashid szállodában.

De azért a lényeg, amelyért idejöttünk: az új szervezés szerinti MNC-I parancsnoka, Metz altábornagy által elnökölt konferencia jól sikerült. West tábornokkal is sikerült beszélnem. Sokszor úgy tűnik, nem csak rajta múlik mikor és miért (legtöbbször kapcsolható-halasztható anyagszállításról van szó!) küldenek bennünket szállítási feladatokra, a konvojokra különösen veszélyes „szunnita-háromszögbe"!

Április 2. Péntek – Babilon

Ma az új NATO-tagokat ünnepeltük. Bulgária, Lettország, Litvánia, Románia és Szlovákia tart velünk itt a misszióban. Most együtt ünnepelünk, az újak közös vacsorát adnak a régi és természetesen a nem NATO tagok számára is.

Visszaidéződik egy kellemes emlék az öt évvel ezelőtti, amikor mi csatlakoztunk a szövetséghez. Milyen büszke voltam, amikor Amerikában, a norfolki NATO parancsnokságon szolgálva a Himnusz hangjai mellett először röppent fel a magyar zászló. Mennyi minden történt azóta!

Április 3. Szombat – As Suwayrah

Reggel ismét As Suwayrah-ba megyünk Sobora altábornaggyal. Továbbra is az ottani étkezde a téma. Nehézkesen alakul a dolog. Az egyik alvállalkozó hagyományos anyagokból ugyan felhúzott valami étterem-félét de az már mállik-porlik. Szemmel láthatóan kispórolták a cementet belőle. A konyha-étkezde komplexum mint másutt, itt is modul rendszerben kellene, hogy működjön. Május közepénél előbb nem lesz ebből semmi. Pedig nagyon készülnek az ukránok. A főnökömet, West tábornokot is szeretnék meghívni az avatásra. Kérésemre kimegyünk a közeli volt katonai repülőtérre, ahol a magyarok egy ideje repülőbombákat szednek össze. Most is ott van egy konvoj Seszták százados vezetésével. Tisztességes, rendes munkát végeznek, örülök neki, Sobora tábornok is elégedett.

A „Zulu-táborba" visszatérve szaunázás, utána tisztességes ukrán vendéglátás. És Babilonba visszatérve még nincs vége: este Richárd napot ünnepelünk. Főnököm, a törzsfőnök Wisniewski ezredes – Richárd. Isten éltesse!

Április 4. Vasárnap – Babilon

Ma a lengyel Szejm elnöke tesz látogatást nálunk. Egykori leningrádi katonai akadémiai cimborám, Jozef Leszega ezredes a lengyel fegyveres erők közlekedési és szállító szolgálatának a főnöke is tagja a delegációnak. Nagy az öröm. Többször találkozom vele a nap folyamatán. Sikerül szót váltanunk az őszre tervezett szentpétervári 25 éves akadémiai találkozóról is.

Délután, miután vendégeink elrepültek értesülünk: áll a bál. Najaf-ban a salvadoriak és a spanyolok összetűzésbe keveredtek a tüntetőkkel, akik a szélsőséges Al Sadr egyik közeli munkatársának a letartóztatása miatt protestáltak, majd az egész átment lövöldözésbe. Az általunk pátyolgatott külön táborban elhelyezett ICDC-zászlóalj úgy ahogy volt, csapot-papot otthagyva világnak szaladt. A velük lévő salvadori kiképzők csapdában maradtak. Az első jelentések szerint az arabok részéről halottak is vannak. Nehéz hétnek nézünk elébe.

Április 5. Hétfő – Babilon

Már megint se ki, se be! Mukhtada Al Sadr úgy tűnik, általános támadást indított ellenünk! Nincs olyan dandárunk és helyőrségünk, ahol ne támadnának bennünket. Szerencsére a részünkről eddig nincs áldozat. Az internetet nézve egyes arab lapok

egyenesen dzsihádról, „szent háborúról” írnak. Miután jelentettem, a szállításokat leállítottam. Egyedül a szállító zászlóalj hoz még be egy fuvart ide Babilonba. Így is visszafelé előttük robbantanak aknát, majdnem a táboruk előtt. Az ellátás helyzete egyelőre stabil. Szerencsére a közelgő Arba’een miatt nagyobb készleteket halmoztunk fel. Ennek ellenére előbb-utóbb mozogni kell.

A zavargások oka: pár nappal ezelőtt sikerült elfogni Sadr egyik alvezérét. Most igyekeznek visszaütni Najafban. Megerősítésül, gyakorlatilag a helyzet kezelésére az USA 1. páncélos hadosztálytól is beérkezett egy zászlóalj.

Április 6. Kedd – Babilon

A helyzet tovább romlott. A zavargások kiterjedtek Wasit tartományra, az ukránok fellegvárára, Al-Kut-ra is. Napközben több támadás érte a várost, a legfontosabb cél: a polgári közigazgatási központ, a CPA elfoglalása. Halálos találat érte az egyik ukrán katonát is, többen megsebesültek. Nálunk a parancsnokságon sem rózsás a helyzet! Kora délután elrendelték a következő készültségi fokot: golyóálló-mellény, sisak, teljes fegyverzet betárazva! Az információk szerint támadás várható a parancsnokság ellen. Az biztos, hogy nálunk egyelőre nagy a csönd. Addig, ameddig máshol támadás-támadást ér, nálunk semmi. Lehet, hogy ez a vihar előtti csend?

Április 7. Szerda – Babilon

Már negyedik napja tartanak a zavargások. Ma reggelre kiderült, az éjszaka a mi táborunk körül is gyülekeztek a „rossz fiúk”, de észlelvén a benti mozgást, hogy felfedeztük őket, csendben elpárologtak. Ez is mutatja, hogy egy pillanatig sem vagyunk biztonságban. Résen kell lennünk. Az ellátásunk minden bázisunkon biztosított. Ma sikerült Al-Hillah-ba friss élelmiszert is kijuttatni. Üzemanyag is érkezett, de nem vagyok biztos benne, hogy ha a helyzet így marad, az ellátásunk továbbra is zavartalan marad.

A szállítózászlóalj nem szállít. Túl veszélyes még páncélozott járművekkel is mozogni. Tegnap egy ukrán katonát a páncélozott járműben érte a halálos lövés. Este visszajött Sobora altábornagy is, aki az al-Kut-i műveleteket a helyszínen irányította. Elmondása alapján későn kaptak tűztámogatást az amerikaiaktól, bár keményen harcoltak, fel kellett adniuk a várost. Ha jól körülnézünk, a körzetünkben alig maradt város a kezünkön. Najaf gyakorlatilag már két napja elesett. Mindenfelé a fiatal Sadr követői, a Mahdi hadsereg vette át az irányítást. Ellenőrző pontokat működtetnek. Urai a helyzetnek. Mi pedig „békefenntartók”, egyre jobban beszorulunk a táborainkba.

Később tudtuk meg, hogy a táborunk körül gyülekező „rossz fiúk” távoli vidékekről érkezett zarándokok voltak, akik a különböző irányokból közelünkben várták össze egymást. Szerencsénk, hogy nem történt fegyveres akció ellenük. Elképzelni is szörnyű, milyen következményei lettek volna. Ilyen bonyolult a helyzetünk. Észnél kell lenni. Nem lehet hibázni!

Április 8. Csütörtök – Babilon

Mára sem lett sokkal jobb a helyzet. Úgy tűnik, legalábbis a körzetünkben, csak a bázisainkat tartjuk. Najafban, Karbalában, Al Kutban a Mahdi hadsereg az úr. Al-Hillah és Ad Diwaniyah kérdéses, de ha így folytatódik, nem kétséges, mi következik. Közben szinte nevetséges, ahogy felszólítják Al Sadr-t, hogy adja meg magát, hiszen úgy tűnik, soha nem volt ilyen erős, ilyen sikeres. Bagdadban, Faludzsában is zavargások vannak. Nem tudni mi lesz a következő lépés egyik fél részéről sem. Az biztos, hogy mi, a „békefenntartók" is ha akarjuk ha nem, egyre jobban belebonyolódunk a dolgokba.

A szállítózászlóalj továbbra is a laktanyában van. Nem mozog. De előbb-utóbb ki kell jönnie a „biztonságos" falak mögül és szállítania kell. A törzsfőnök már egyetértett, hogy erődítési anyagokat szállíttassunk Najafba. A megerősítésre hozzánk beérkező amerikai egység egy része már ott van. Bagdadból még nincs itt a parancs a részükre életet jelentő erődítési anyagok kiszállítására, de reggelre ígérik. Ez a feladat pedig még nehezebb lesz, mint az eddigiek! Tartok tőle, hogy megtámadják a konvojt. És ezen az sem segít, ha BTR-ekkel kísérik. Al Kutban tegnapelőtt pontosan arra lőttek. Mutatják, hogy milyen erősek. Nekik semmi sem számít!

Április 9. Péntek – Babilon

Nagypéntek van ma. A Sadr által gerjesztett lázongás tovább tart. Az ellenünk intézett támadások eddig is magas száma mára a többszörösére ugrott. A hadszíntéren jelentősek a veszteségeink. Szerencsére kevésbé a mi körzetünkben. Ugyanakkor a hadosztálytörzs táborán kívül szinte nincs olyan tábor, amelyet ne érne naponta akár többször is támadás. Különösen Najaf, Karbala, Al Kut és Diwaniyah veszélyeztetett.

A szállítózászlóaljnak holnap mennie kell. A najafi szállítás csúszik, Al Kutba szállítanak. Megkezdődik az előkészítés. Magam járok el annak érdekében, hogy az útvonalról légi felderítést kapjanak.

Április 10. Szombat – Babilon

Nagyszombat. Nagy összetűzések. Négy hidat is felrobbantottak a Tampán, a főközlekedési úton. A zászlóalj sikeresen végrehajtotta a feladatát. Későn érkeznek vissza. A parancsnok elutasítja a kiadott holnapi feladatot. Ebből természetesen nagy galiba támad. Valahol megértem, hogy a zászlóaljparancsnok körömszakadtáig védi az embereit és a rábízott technikát. De határai is vannak a dolognak. Sajnos, az az érzésem, hogy ezeket a határokat önként módosítják. Most különösen fontos lenne, hiszen az erődítési anyagokra mindannyiunk érdekékben szükség van.

Más baj is van. Egyre-másra kerülnek nehéz helyzetbe a táborok. Különösen a higiénés területen adódnak gondok. Mivel biztonsági okokból nem engedik be dolgozni az iraki alkalmazottakat, nem pucolják a WC-ket, néhol nem működnek a zuhanyzók. Ehhez több táborban még hozzájárul, hogy a kellő friss alapanyagok vészes csökkenése következtében nem biztosított a normális étkezés.

A KBR megtagadja, hogy a dolgozói kellő fegyveres biztosítás nélkül az utakon mozogjanak. A logisztika minden területén folyamatosan jelentkeznek a gondok. Hiába, mi nem háborúra lettünk létrehozva. Pedig itt háború van!

Április 11. Vasárnap – Babilon

A harcok csak egy kicsit csitulnak körülöttünk. A babiloni tábor még mindig a „béke-szigete". Furcsa de itt-tartózkodásom eddigi nyolc hónapja alatt egyetlen akna-belövést nem kaptunk. Nem hiszem, hogy a történelmi emlékeket kívánnák a „rossz fiúk" megóvni. Inkább tudható jó stratégiai helyzetünknek és annak, hogy erős védelemre felkészültnek sejtenek minket. Ami az igazat illeti három ZU–23-as légvédelmi gépágyú áll rendelkezésünkre, amelyek egyenként, két iker-csővel percenként ezer lövedéket képesek kilőni. Közvetlen irányzással – komoly fegyver. A természetes adottságok is olyanok a tábor körül, hogy nehéz minket észrevétlenül megközelíteni.

A nap rohangálással, szervezéssel telik. A parancsnok a reggeli eligazításon kér, hogy délutánra teljes képet adjak részére táborunk ellátási helyzetéről. Az ellátási főnök, Piotr Trepkowszki alezredes, jó munkát végez. Nem tragikus a helyzet, de szükség van egy sor intézkedésre. A legfurcsább hír, a KBR gépkocsivezetői be akarják szüntetni a mozgást az utakon. Bízom benne, hogy az illetékesek minden intézkedést megtesznek, ennek az elkerülésére. Ha nem, az esetben az egész ellátási rendszerünk kerülne veszélybe. Nem beszélve arról az erkölcsi kárról, amelyet ez a kedvenc „kiválasztott" cég intézkedése okozna sokak számára. A zászlóaljunk szervezi a hétfői szállításokat. Két helyre is Najaf-ba, de Diwaniya-ba is szállítania kell. A najafi körlet fontos, az amerikaiak napok óta várják erődítési anyagok szállítását az új táborukhoz. Késő este jön a hír: ezúttal személyesen a törzsfőnök törölte a szállítást. Biztonsági szempontból nem tisztázott a helyzet Najaf körzetében. Ez van.

Április 12. Hétfő – Babilon

Gyula nap van, de ez nem jelent különösebbet. Az már inkább, hogy húsvét hétfő van. Ez is csak azért, mert ünnep lévén – egy órával később van a reggeli parancsnoki, így egy kicsit tovább alhatunk.

Ez a nap is csak a viaskodással telik, hogy fenn tudjuk tartani az ellátási szintünket és biztosítsuk túlélésünket. Nehezen, de összejön a konvojindítás a magyaroknak. Légi felderítés, kísérés. Baj nélkül „megúsztuk".

Éjjel az első álmomból zavartak fel. Nekem kellett a műveleti központban egyenesbe tennem a szállítással kapcsolatos dolgokat. Hajnali kettő felé aludtam el újból.

Április 13. Kedd – Babilon

Ma ünnepeljük a magyarokkal a húsvétot (utólag!), no meg a Gyula napot. Sikerült a lengyel-konyhán megszervezni a vacsorát. Pacalpörköltet eszünk. A lengyelek kiegészítik egy kis sonkával, uborkával, feketekenyérrel. Az első köszöntőt én mondom. Jól érzem magam a második váltásbeli törzstisztekkel. Kevesebb, gyakorlatilag inkább semmi a korábbi „adok-kapok". Zavartalan a viszonyunk és ennek különösen örülök. Boldogok vagyunk, hogy Baráth Ernő is épségben visszatért Najafból. Április 4-én éppen szolgálati úton volt és napokra bent ragadt a salvadori-spanyol táborban. Ő már hallotta a golyók fütyülését. Sajnos, azon túl, hogy telefonon naponta tartottuk benne a „lelket" keveset tudtunk érte tenni, míg egy amerikai konvojhoz csatlakozva szerencsésen vissza nem

érkezett. Most ő is végre itt van közöttünk. Újból teljes a csapat. A válaszköszöntőben Létai Attila ezredes köszönt fel nevem napja alkalmából, és ami a meglepetés egy szép olajfestményt kapok ajándékba. Ezek a háború örömteli pillanatai, mert ilyenek is vannak.

Április 14. Szerda – Babilon

A Sadr lázadás kezdetének 10. napja. Mintha valamit csillapodnának a Mahdi hadsereg és a szövetségesek közötti összecsapások. A média Sadr békülésének jeleiről számol be. Az amerikaiak szabadon engedték Sadr bagdadi irodavezetőjét, akit minden bizonnyal lépre csaltak. Az ellátásunk helyzete csak bonyolódik. Az amerikaiak nem igényeltek tőlünk utánpótlást, de ha az 1. páncélos hadosztály felvonul a körzetünkben, övéké az elsőbbség, ami talán érthető is. Teljesen alárendelt szerepet fogunk játszani.

A két hadosztály logisztikai koordinálását Downen ezredes által irányított, itt Babilonban működő „valós" Többnemzeti Összhaderőnemi Logisztikai Központ (MJLC) fogja átvenni. További tevékenységéért közvetlenül a bagdadi parancsnokság logisztikai főnökének, West tábornoknak tartozik felelősséggel.

A szállítózászlóalj naponta dolgozik. Egy-egy konvojt tudunk kiküldeni – váltakozó irányokba. A fő baj a KBR-el van. A veszélyre hivatkozva a gépjárműveik nem mozognak. Úgy tűnik, hogy egy komolyra forduló helyzetben, a hadműveleti viszonyok között teljesen alkalmatlan ellátó szervezet helyett is nekünk, a szövetségeseknek kell lépnünk. Teljesen lehetetlen, lassan mi küldünk ki katonákat az amerikai cég gépkocsiijainak a vezetésére, csak hogy az ellátás menjen.

Április 15. Csütörtök – Babilon

Napközben a szokásos viaskodás az ellátás fenntartásáért. Úgy tűnik, az amerikaiak vagy nem tudják, vagy nem akarják megmondani, hogy állnak a készletek. Csöpögtetik az ellátást, amiért minden korábbi gyakorlat ellenére ráadásul nekünk kell elmennünk. Üzemanyagért egészen Tallil-ig kell lemennünk, hogy a KBR-es, eddig az amerikai MP-sek által kisért üzemanyag-szállító tankereket felkísérjük. Ha üzemanyagot akarunk-menjünk érte! Olyan hírek is hallatszanak, hogy átállunk (visszaállunk) a háborús élelmezési ellátásra. Eggyel több „hangulat-javító" ötlet.

A CJTT–7-ből hozzánk delegált összekötőnek Maurice Warshaw-nak ma van a 45. születésnapja. A lengyel kollégáim kitesznek magukért, rendes kis vacsorát rendeznek a konyhájukon.

Április 16. Péntek – Babilon, Al-Hillah

Délelőtt a zászlóaljhoz megyünk ki. Sramkó alezredes nem fogadja az üdvözlésemet! Példátlan arcátlanság, amely rendes, normális emberi körülmények között elképzelhetetlen lenne. De hol vannak itt a normális körülmények?

Nem csinálok ügyet az esetből. Most nem. Sem a helyzet, sem a pillanat nem alkalmas erre. Mindenestre kellemetlen, hogy a személyes viszonyunk idáig jutott. Az utóbbi napok eseményei során a felfokozott hangulatban a szakmai munka végzése során

tovább romlott a közöttünk különben sem közelinek megítélhető személyes viszony. Megértem az ő helyzetét is. Otthonról továbbra is felfokozott az elvárás – csak embert ne veszítsünk. Ez érthető. Magam is mindent tőlem telhetőt megteszek, hogy ez így legyen. Ez nemzeti kötelezettségem. Ugyanakkor van egy szélesebb, „többnemzeti" feladatom is. Ellátni egy több ezer fős, minden oldalról szorongatott magasabbegységet. Tisztességgel igyekszem a kettőt egyeztetni. Nos, ez az, amit a zászlóalparancsnok nem ért meg. Két tűz között érzem magam. Most értem meg igazán, miért is kellett nekünk, magyaroknak ez a beosztás.

Április 17. Szombat – Babilon

A reggeli eligazítások után Downen ezredessel és Warshaw alezredessel elindulunk. Először az 1. gyalogos hadosztály itt lévő törzsét látogatjuk meg. Ők azok, akik jelenleg Najaf térségében tartózkodnak, és műveleteket végeznek. Később átmegyünk az épület másik felébe, ahol az 1. páncéloshadosztály előkészítő törzse tevékenykedik. Készülődnek, mert – mint az előzményekből is kitűnik – teljesen ők veszik át az 1. gyalogos hadosztály feladatát a körzetünkben. Nincs még itt a logisztikai összekötőjük. Holnapra ígérik a beérkezését. Szorosan együtt kell dolgoznunk, hogy a hadosztályunk továbbra is megkapja az ellátmányát. Az amerikaiak nem is titkolják „mindent a harcolóknak". Mintha mi tehetnék róla, hogy minket „csak" békefenntartóknak küldtek ide.

Április 18. Vasárnap – Babilon

A reggeli parancsnokin a váltásparancsnok jelentette, hogy a spanyolok központjában Ad Diwanijah-ban tegnap este egy amerikai konvoj tűzharcba keveredett. A körülbelül harminc járműből álló oszlop eltévesztette az utat és ahelyett, hogy elkerülte volna a várost, azon keresztül akart haladni. Csapdába estek. A mahdi hadsereg lövészei tüzet nyitottak rájuk. Az oszlop kettészakadt. Az egyik fele továbbhaladt, a másik maradt. A harckocsikat szállító oszlop parancsnoka fel akarta venni a harcot, ezért harckocsikat akart levenni a trailerekről. Nem tudni a részleteket, de három amerikai holtan maradt a helyszínen, egyikőjük a parancsnok!

Öt órán keresztül tartott a harc, és a bajba jutottak – vélhetően a rossz kommunikáció miatt – nem kaptak segítséget. Képtelenség az egész!

Április 19. Hétfő – Babilon

A magyarokkal a hetet rögtön ünnepléssel kezdjük. Este a lengyel konyhán pót-húsvétot tartunk. Az otthonról küldött sonkát, szárazkolbászt az események miatt a zászlóaljtól nem tudták előbb átküldeni. Egyik kollégánknak ma van a 30. születésnapja. Eggyel több az ok, hogy ünnepeljünk. Jó hangulatban fogyasztjuk el a vacsorát. A lengyelek, mint mindig, most is kedves meglepetéssel szolgálnak, nemzeti káposztaételüket a „bygosz"-t teszik a mi finomságaink mellé. Jól összejött a csapat. Már az otthoni találkozást szervezzük a misszió utánra. Bár már ott tartanánk! De egyelőre itt vagyunk és a helyzet, nem javul.

Április 20. Kedd – Babilon

Reggelre kávét főzök. Visszafelé Damaszkuszban vettem egy „egyszemélyes" híg kávéfőzőt, így magam készítem a reggeli italomat. Főzés közben betölti lakomat a friss kávé illata. Az otthont idézi. A nap értekezlettel telt el. Megszámoltam: hat különböző gyűlésen vettem részt. A fő téma a spanyolok kivonása. Őket Honduras is követi, így rendesen meggyengülünk a déli szektorban. Logisztikailag nem egy nagy ügy, a spanyolok kezdettől fogva önellátásra rendezkedtek be. Nagyobb gond, ki jön a helyükre, és hogyan szervezzük meg az ellátásukat.

Közben kimosom a majd két hetes szennyesemet is. Korán kell kelnem, mert a lakókörzetünkben kialakított önkiszolgáló mosoda állandóan tele van. Két értekezlet között azért sikerül kimosni.

A nap eseményeihez tartozik, hogy hosszabb idő után a magyar zászlóalj körletébe is belőttek, aknavetővel. Személyi sérülés nem történt, de két 20 000 literes üzemanyag szállító gépkocsi szélvédője megsérült. A magyarok ennek ellenére készen állnak azokkal is Tallil-ba menni holnap. Szükségünk van az üzemanyagra, mert az amerikaiak nem küldik az utánpótlást.

Április 21. Szerda – Babilon

Éjszaka közeli dörgésre ébredek. Kiderül, csak az ég dörög. Nehezen alszom el újból. Nem a legjobb érzés úgy élni, hogy bármelyik pillanatban nem csak az ég szólalhat meg.

Viszonylag csendes a nap. Az ellátási főnök, Trepkowski alezredes Diwaniyah-ba ment felmérni, mit vehetünk át a spanyoloktól. Honduras után Dominika is úgy döntött kivonul. A három ország távozásával majdnem egynegyedével gyengültünk meg. Valakinek be kell tölteni azt az űrt, mert az öt tartományból (kormányzóságból) csak hármat tudunk tartani. Ránk erőltetni pedig életveszély, mert a nem háborús viszonyokra kreált hadosztály a végén a saját védelmét sem tudja ellátni. A helyzet pedig romolhat, különösen, ha amerikai barátaink további, a következményeket kellően fel nem mérő erőszakos akciókba kezdenek. A Najaf szent helyeibe való behatolás egyenlő lehet akár egy általános síita felkeléssel is! Az irányító parancsnokságról, a floridai Tampából itt járt tervezési főnök (J5) mindenesetre arról érdeklődött „vajon ha csak akcióval tudjuk elérni visszafelé a bázisainkat (például feloldani egy útzárat) milyen elhatározást hoznak?" Fordítsuk le ezt a szállítózászlóalj alkalmazására.

Más jel is arra utal, hogy rosszabbra készüljünk. A bagdadi főnökeim nyomást gyakorolnak rám, halmozzak fel készleteket, arra az esetre, ha „napokig nem tudunk szállítani". Erre eddig sem kellett különösen ösztönözni. Ivóvíz, MRE, üzemanyag. Kezdettől ez volt az elvem. Ha ezek az alapvető anyagok megvannak, hosszú időre biztosított a túlélésünk.

Április 22. Csütörtök – Babilon

A nap folyamán semmi különös említésre méltó nem történik. Az ellátás folyik, a konvojok járnak. Csak azt nem tudjuk meddig tart ez az állapot. Ha mégis nekimegyünk

Al Sadr-nak az egész körzetben megváltozhat a helyzet. Mi pedig kevesebben lettünk. Egyelőre elképzelés sincs, ki tölti ki a spanyolok kivonulása után a hiányzó űrt. A körzetünkben működő amerikai csapatok és a mi ellátásunk koordinálására kitalált MJLC, Downen ezredes vezetésével úgy tűnik, egyelőre nem működik. Hiába van itt a törzsben a megerősítés is Bagdadból, az amerikaiak maguk akarják a biztosításokat szervezni és még az amerikai Downen ezredes is „túl multinacionális"ahhoz, hogy ő irányítsa itt a helyszínen a dolgokat.

Április 23. Péntek – Babilon

Még hűvösek a hajnalok, de a nappalok már igen melegek. Sokat szenvedek, mert az irodámig már nem nagyon jut el a kinti nagyobb teremben működő légkondicionáló hűs levegője. Az idő változó. Vannak napok, amikor egész hűvös-felhős az idő, néha csepereg is.

Úgy tűnik, mégis feléled a logisztikai irányítás szerve az MJLC. Sok reményt fűzök hozzá. A főnököm, Downen ezredes tisztességes katonaember, rólunk is gondoskodni fog.

Az állandó téma a spanyolok–hondurasiak–dominikaiak–nicaraguaiak kivonulása. Lesz ezzel még dolgunk.

Április 24. Szombat – Babilon

Korán hazatérek a körletembe. Vacsora után a Duna TV híradóját sem nézem meg (az egyetlen itt fogható magyar műholdas adás), hanem visszavonulok a kuckómba. Kifejezetten jó az egyedüllét. Egész nap emberek között. Jó néha kicsit elhúzódni. Kedvenc esti szórakozásomnak hódolok: mozit nézek a konténeremben. Mindig sikerül valahol kölcsönkérni, egy-egy DVD-t. A ma esti mozi: *Frank és Jessie James.* A XIX. század harmadik harmadának híres-hírhedt rablói, akik a polgárháború után adták fejüket ilyen-olyan okokból a nyugaton még nem túl erős társadalom riogatására. Tipikus konföderációs kötődés: a vesztes déliek „lázadása" a „jenkik" ellen. Egy másik legenda.

A másik, újabban ismét kedves foglalkozásom az olvasás. Évekig jó, ha egy-egy könyvet elolvastam. A minden napi „betevőm" csak a napi és hetilapokra korlátozódott. Itt, ha tehetem, újból olvasok. Márciusban otthonról magammal hoztam Hillary Clinton *Élő történelem* című memoárját, amelyet most nagy élvezettel olvasok. Menetközben jöttem rá, mi ez a nagy érdeklődés, amiért olvasom ennek a nem mindennapi hölgynek és férjének, az Egyesült Államok volt elnökének a történetét. Mivel ők az én korosztályom képviselői, a második világháború után születetteké, a „Baby-boom" korosztályé. Akik közül eddig senki sem ért el olyan magas társadalmi pozíciót, mint ők, a maguk erejéből, tehetségéből.

Április 25. Vasárnap – Babilon

Reggel felbosszantom magam. Az eligazításon az amerikai összekötő a tábor vízellátásával kapcsolatban „masszírozza" a jelentő emberemet. Az igazság az, hogy, a valós napi „béke" ellátás szervezése a közöttünk lévő feladatmegosztás szerint, mint

„szerződéses” kategória, a hadosztályon belül működő, a parancsnoknak közvetlenül alárendelt és most a lengyel Cegla ezredes által vezetett Többnemzeti Logisztikai Központ (MNLC) dolga lenne. Ha egyáltalán foglalkozna ilyen dolgokkal. Most köszön vissza, hogy a többszöri próbálkozás ellenére sem sikerült a két szervezetet egyesíteni. A lengyelek ellenállásán folyamatosan megtört minden ésszerűsítési kísérlet. Mára világossá vált, hogy egyéb más kötelességek mellett, a feladatok ellátásához szükséges és az amerikaiak által biztosított ún. „közös felhasználású” anyagok ellátásáért-szállításáért tudok egyértelmű felellőséget vállalni, és csak akkor, ha az igényléseink alapján meg is kapjuk azokat. Ezek: a hadi ellátmányba tartozó fontos élelmiszerek (egyéni-csoportos készletek), a palackos víz, üzemanyag, műszaki (erődítési) anyagok, robbanóanyagok, és természetesen az új Iraki fegyveres erők felszerelésére központilag kiadott fegyverek, felszerelések, felvételezése-kiosztása valamint az általunk elkobzott, összeszedett (beszolgáltatott) fegyverek kezelése. A többi ellátási feladatot, a KBR útján Varsóban kötött szerződések alapján az MNLC-nek kellene felügyelnie. Kellene. De hát mindig bennünket kérdeznek és a végső megoldás is a miénk.

Április 26. Hétfő – Babilon

Szokásos hételeje. A támadások nem csökkentek, inkább növekedtek. Két tartományt (Quadisiya, Najaf) átadtunk az amerikaiaknak. Az ötből három maradt. Most már tényleg „hadosztály-mínusszal” vagyunk! Problémát jelentenek a vízellátásnál. Kimegyek a folyópartra. A négy víztisztítóból három működik. Kiderül: egy már hónapok óta rossz. Ennek ellenére nem tűnik a gond súlyosnak. Csak le ne robbanjon még egy. Hamar elszalad a nap. Az éjszakák még hűvösek, de nappal már rendszeresen harminc fok felé kúszik a hőmérő higanyszála. Este mozizással csapom agyon a maradék kis időmet. Éppen elalszom, amikor távoli robbanások zaja ugraszt ki az ágyamból. 5-6 robbanás. A tábor felébred. Nincs folytatás, mindenki megnyugszik. Majd reggel megtudjuk mi történt. Nehezen alszom vissza, lehet, hogy holnap bennünket fognak lőni?

Április 27. Kedd – Babilon

Rakétákat lőttek ki a táborunktól ÉNy-ra. Azok csapódtak be hallótávolságra valahol az Ideiglenes Polgári Hatóság (CPA) közelében. Így nem lehet tudni, mi volt az igazi célpont. Mi, ők, vagy esetleg a logisztikai bázis. A parancsnok mindenestre mérges, szigorúan megköveteli a tábortól történő nagyobb körben az éjszakai járőrözést.

Ez a nap is a spanyol-latin amerikai kivonás feladatainak megszervezésével telik. A spanyolok sok mindent kérnek tőlem. Többek között 300 konténer leszállítását Kuvaitba. Ez azt jelenti, hogy egy hónapig a magyarok mást sem csinálnának, mint a spanyolok anyagait szállítanák.

Kiderül, El Salvador Najafban átkerül az amerikaiak parancsnoksága alá. Nem szeretném a logisztikai törzsből Herrera parancsnokot elveszíteni. René kitűnő, jól felkészült katona. Szükségem van rá. Ő is szívesen maradna, ha az elöljárói engedélyeznék. Levelet írok a kontingens parancsnokának.

Munkatársaim a napot Al-Hillah-ban töltik. Ellenőrzik az új iraki fegyveres erők részére kiadott és az elkobzott fegyverek helyzetét. Jó tapasztalatokat jelentenek. A héten el kell menni Diwaniyah-ba a spanyoloknál is tabula-rázát csinálni. Ezért volt szükség a logisztikai zászlóaljnál is az ellenőrzésre.

Április 28. Szerda – Babilon

Dél felé jön a hír, hogy az ukránokat megtámadták a suwayrah-i táboruk közelében. Fényes nappal. Két halottjuk van. Az összekötőjük arra kér, hogy sürgősen küldjek MRE-t és vizet. Gyors szervezés, a szállítózászlóalj húsznapi készletet visz ki holnap. Jellemző: ott tartunk, hogy az ellenség fényes nappal megtámad egy páncélozott járművekkel megerősített járőrt. Mi jön még?

Este a spanyolok kivonulását tervezzük. Egy sor kérésük van a spanyoloknak, konténerek, szállító kapacitás Kuvaitba. Mi nem vagyunk erre felkészülve. Csak idézem a szabályt: a becsoportosítás és kivonulás – nemzeti feladat. Az amerikaiaknak kell segíteni! Vagy itt maradnak.

Április 29. Csütörtök – Babilon

A kollégáim a spanyolokhoz mentek. Az új iraki fegyveres erők részére kiadott fegyverek, felszerelések átadása a téma. Másrészről a kivonulás segítése. A fegyverek elszámoltatása nem sikerült, a kivonásban mi, a hadosztály édes-keveset tudunk segíteni. A hirtelen kivonulás elrendelése számukra látnivalón bonyodalmakkal jár. Ugyanaz a helyzet a dominikaiakkal. Nem könnyű napok várnak ránk mire mindent elrendezünk.

A támadások tovább folytatódnak. Napközben nyolc amerikait öl meg az úton egy öngyilkos merénylő. Majdnem minden tábort lőnek aknavetővel. Féltem a mieinket. Nap, mint nap, ilyen körülmények között nem könnyű végezni a feladatukat. Ugyanakkor menni kell. Otthonról nincs különösebb hír, az Interneten felfigyelek néhány erélyesebb hangra, de ettől még minket itt felrobbanthatnak. Menet közben. Mintha a politikai támogatás is csökkenne. Egyre erősödik a vélemény – ki kellene vonulnunk Irakból! És a többi bajtársunkkal mi lesz, akik itt maradnak? Látjuk, milyen gondokat jelent számunkra a spanyol kivonulás. Mindenesetre rettenetes érzés itt, ahogy fogy mögülünk otthon a támogatottság.

Április 30. Péntek – Babilon

Ma egész nap a szokásos havi parancsnoki értekezleten ülök. Jelentéseket hallgatunk meg az aktuális helyzettel kapcsolatban. Különösen érdekes a felderítő jelentés. Jelentenek a kivonuló spanyolok, hondurasiak, dominikaiak, nicaraguaiak.

Napközben jelentést kapok: az ukránok tegnap nem adtak a táborukból visszafelé jövet megerősítő kíséretet a magyaroknak. Nem tudom kideríteni: kerestük-e dolgunk végeztével a kirendelt járőrt, vagy csak tudomásul vettük, hogy nincsenek a közelben és elindultunk. Nem jó, ha jelentgetjük egymást, és közben a legerősebb kísérettel közlekedünk az utakon.

Este még egy bomba robban. Sramkó alezredes panaszlevelet (egy újabbat) küld a parancsnoknak, amelyben szinte az egész hadosztálytörzset feljelenti. Az indok a kifogás: miért nem határozzuk meg pontosabban a szállításokra vonatkozó körülményeket, miért nem adjuk ki 48 órával (!) előre a feladatokat, miért nem jelöljük ki az utakat a körzeten belül stb. Vizsgálatot kérek az elöljárómtól a szállítások szervezését illetően. Úgy tűnik, a helyzet éleződésével a viszony is egyre jobban elmérgesedik. Tegnap amerikai katonai járművek platón történő elszállítását tagadtuk meg, mondván nem tudjuk azokat rögzíteni.

Május 1. Szombat – Babilon

Felejthetetlen nap: ma csatlakozunk az Európai Unióhoz! Ayala tábornok a spanyol parancsnokhelyettes köszönt bennünket: Lengyelországot, Magyarországot, Szlovákiát, Lettországot és Litvániát, akiknek katonái itt vannak a hadosztályban. Természetesen nem felejtkezik meg a másik ötről sem (Csehország a szomszéd „brit" hadosztálynál állomásoztat katonákat, Észtország is képviselteti magát itt Irakban.). Bieniek tábornok varsói barátját idézi, aki tegnap este telefonon úgy búcsúzott tőle – holnap az Európai Unióban ébredünk! – Te igen, én Irakban! – volt a tábornok frappáns válasza.

Bizony, mi itt vagyunk, távol a hazától és a csatlakozás öröme feletti otthoni önfeledt ünneplástől. Azért este egy kicsit nekünk is kijut. A spanyolok a házigazdák a törzsfőnöki vacsorán. Utána Sobora tábornok áthív magához. Nála nem az uniós csatlakozást, annál inkább május elsejét – a munka ünnepét köszöntjük, vodkával.

Május 2. Vasárnap – Babilon

Csak a reggeli értekezletre megyek el. A már megszokott támadásokon kívül nem sok történt. Néhány amerikai veszteségünk is van, ugyanúgy, mint nap-mint nap. Néhány napja megrázó fotók járták be a világhálót, hogy viszik haza repülővel, a csillagos-sávos lobogókkal letakart fémkoporsókat. Immár tömegével. A felvételeket készítő amerikai alkalmazottat kirúgták. Ettől még folyamatosan mennek haza a csillagos-sávos lobogókkal letakart koporsók.

A nap többi részét „otthon" töltöm. Kimosok, kitakarítok. Miután sikerült felmosó-készletet szereznem könnyebben megy a takarítás. No meg olvasok. Este mozizok. *Az arábiai Lawrence*-t nézem meg. Hét Oszkárt kapott annak idején, de meg is érdemelte. Peter O'Tole és Omar Sharif a főszerepekben. Aktuális a témáját illetően is, hogyan kezdte el Európa a múlt században a befolyását kiterjeszteni itt, az arab világban. Talán így a mai viszonyok is kicsit érthetőbbé vállnak

Május 3. Hétfő – Babilon

Ma (is) ünnepelünk. A lengyel alkotmány napja van. Kilenc óra után a babiloni romok melletti amfiteátrumban gyülekezünk. A tábori pap misét celebrál. Érdekes tapasztalni milyen sokan hívők a katonák között. Hiába, Lengyelország az első három nagy európai katolikus ország között van. Bieniek tábornok mond ünnepi beszédet. A lengyel alkotmány méltatása mellett beszédében jelentős részt szentel az Európai Unióhoz történő tegnapelőtti csatlakozás fontosságának. Magyarországot is felsorolja a

csatlakozottak között. Torokszorító, ahogy az Öröm óda hangjai között felkúszik az Unió zászlaja is. Elismerésekre is sor kerül. Én is az elismertek között vagyok. Meglepődik a parancsnok, amikor az angolul mondott köszönöm után, magyarul is jelentem „Hazámat szolgálom!”. Igen, itt távol a hazámtól is a hazámat szolgálom.

Május 4. Kedd – Babilon

Egy hónapja kezdődött el a Sadr-lázadás. Azóta is hol erősebben, hol gyengébben, de folyik ellenünk a támadás. Az utakon, a levegőben, a táborokban. Sehol nem hagynak nyugton bennünket. Közben két tartományunk (az ötből) az amerikaiakhoz került át. Az ellátásunk sem a régi, a táboraink néhány helyen túlzsúfoltak (Karbala, Al Kut). Az amerikai taktika szemmel láthatóan – tétovázó. Faludzsában először a széles letámadás taktikáját alkalmazták, majd amikor ez nem vezetett eredményre, blokád alá vették a várost. Najafnál a kivárásra játszanak. Kíváncsi vagyok, mire jutnak. Minket, a hadosztályt, ha nem is nyilvánosan, de erőtlennek, az offenzív műveleteteket elutasítóknak tartanak. Közben elfejtik, hogy mi az ő kreációjuk vagyunk. Ezt akarták tavaly ilyenkor: békefenntartókat. Nos, mi itt vagyunk. De hol van a béke?

Május 5. Szerda – Babilon

Értekezletek, értekezletek. Ma négyet ültem végig. Sok egyeztetés szükséges ahhoz, hogy a „kocsi” haladjon. A körzetünkbe települt 1. páncélos hadosztály létszámában már meghaladja a miénket. A technikai eszközök is megszaporodtak. Üzemanyagból különösen magas a fogyás, főleg a repülő-hajtóanyagból. Továbbra sincs feladatmegosztás az MNLC-vel, így nekem kell reggelenként bemutatnom az anyagi készletek állását, és a táborok helyzetét, amelyek kezdenek kritikussá válni. Downen ezredes péntekre hívott össze konferenciát azzal, hogy megvitassuk, hogyan tudunk az ellátáson valamennyi résztvevővel közösen javítani. Nem sok optimizmussal nézek a dolog elébe. Az ellátásunkért felelős 300 ASG (Területi Ellátó Csoport) parancsnoka a helyettesét küldi. A meghatározó úgy is az lesz, mennyi anyagi-technikai eszközzel rendelkeznek az amerikaiak a térségben. Azok mennyisége pedig a csapatok váltása következtében lecsökkent. Nem voltak felkészülve az egy hónappal ezelőtt kitört Sadr-lázadás megoldására sem. Ez az egyik óriási hiba, amelyet elkövettek. Kíváncsi vagyok, hogyan fogják kezelni a következményeket.

Május 6. Csütörtök – Babilon

Két spanyol kollégánktól búcsúzunk. Pedro Morro-Guardia százados a hadműveleti központban kitűnően vezette a folyamatosan, a nap huszonnégy órájában hadműveleti szolgálatot ellátó logisztikai csoportot. Sancho-Tello főhadnagy a logisztikai törzsben dolgozott. A KBR-el sikerült elintézni, kis partit rendeztünk a „lengyel-konyha” bázisán. Az ételeket elkészítve, hőtárolós edényekben hozták. Délutánra szerencsére a fényképtablók is elkészültek. Az első váltás kollégáival találtuk ki, hogy fényképes tablót készítünk, és az elköszönéskor azt adjuk át mindenkinek emlékül. Először Downen ezredes köszönte meg a logisztikai kollektíva előtt spanyol kollégáink magas szintű szakmai tevékenységét, utána én köszöntöttem bolgár kollégánkat országuk fegyveres erőinek napja alkalmából.

De ezzel még nem volt vége a napnak! A Duna TV híradója után Árpi barátunk „pakolt” ki. Otthon volt, szolgálati okokból rendelték haza. Két hét múlva jött vissza és mindenféle hazai finomságot hozott. Jó a kis magyar „kolónia”, mindig jól érezzük magunkat egymás körében. Összehasonlíthatatlanul más a viszony, mint az előző társasággal volt. Hiába, nem vagyunk egyformák! Elhatároztuk, hogy emlékérmet veretünk az együtt töltött missziónk emlékére. Csak annyit, amennyien vagyunk. Eggyel sem többet. Majd októberben találkozunk, és akkor kiosztjuk egymás között. Egerben, a Szépasszonyvölgyben. Úgy legyen.

Május 7. Péntek – Babilon

Downen ezredes értekezletet hív össze a felelősségi körzetünkben kialakult logisztikai helyzet megoldása érdekében. Megduplázódott a létszám, a technikai eszköz. Az amerikaiak harcoló egységeinek megjelenése komoly ellátási gondokat jelenthetnek számunkra az elkövetkező hetekben. Bár 60-90 napos itt tartózkodásról beszélnek, én nem hiszek ebben. Tartós együttélésre kell berendezkednünk. Ez pedig azt jelenti, hogy a táborok egy részében állandósul a zsúfoltság, az anyagáramlás akadozhat, az ellátásban zavarok fordulhatnak elő.

Az összes érintett itt van, mégsem sikerül megbízható egyezségre jutni. A legfőbb problémám az üzemanyagok biztosítása, abból is a helikopter hajtóanyag, amely nélkül a támadó Apache-k nehezen tudnak sikeresen tevékenykedni.

Késő délután kapjuk a rossz hírt. A lengyelek legnépszerűbb háborús TV-riporterét – útban Bagdadtól hozzánk – algériai kollégájával együtt halálos támadás érte. A Jacksonon egyedül tartottak hozzánk, amikor terepjárójukat leterelték a katonai forgalomnak fenntartott forgalmas főútról. Egy mellékúton érte őket a nehézgépfegyverből, lesből leadott halálos sorozat. Mint sokszor, most is bebizonyosodott a „könnyű” célpontokat szinte törvényszerűen „könnyű” megsemmisíteni.

Május 8. Szombat – Babilon

Nem különösebben izgalmas nap. Értekezletek, ügyintézés. Észre sem veszi az ember, hogy hétvége van. Az idő is rendesen kezd melegedni. Napközben már 43° C fölé is emelkedik a hőmérő higanyszála. Az esték és a reggelek viszonylag elviselhetőek. Szerencsére a légkondicionálók működnek, így azért kibírható. Este mozizás, mint az egyik fő időtöltési program. Már amennyire szabadidő marad a 14-15 órás munkanap után.

Május 9. Vasárnap – Babilon

Csak a reggeli értekezleten veszek részt. Ma a helyettesem állja a „sarat”. Kitakarítok, kimosok, összerakom a másik vendégágyat. Várom Bakó Antal ezredest, a váltótársamat. Jobban mondva az új szervezeti felállás szerint a következő váltás logisztikai főnök helyettesét. Holnap kell megérkezniük a harmadik váltás szemrevételező csoportjával. Szeretném, ha nálam, kényelmesen töltené el a pihenőidejét. Még mindig élénken él bennem, milyen az, ha az embert nem

odafigyeléssel, vagy éppen ellenkezőleg, nagyon is körültekintéssel, jó szívvel fogadják. Azért jut idő a pihenésre is, olvasgatásra is. Délután megnézek egy 1972-es Robert Redford filmet a *Jeremiah Johnson*t. Nem láttam még. Tetszik.

Május 10. Hétfő – Babilon

A reggeli értekezleten újból robban a „magyar bomba". Tegnap a szállítózászlóalj Najaf felé félútról visszafordult. Elütöttek valakit és az ügy rendezése során elment az idő. A parancsnok úgy döntött, nem folytatja az utat. Bieniek tábornok kétszer is „irracionális" döntésnek minősítette a történteket. Délután megjött Bakó Tóni. Örömmel fogadtam. Emlékszem, márciusban a vezérkari főnök helyettesnek tett jelentésemkor milyen szomorú lett, hogy nem jöhet ki a váltásomra. Ha nem is főnöknek, de helyettesnek mégis sikerült. Örülök, hogy teljesült a vágya. Minden tisztességes katona így kell, hogy gondolkodjon. Ez a felkészültség fokmérője! Nem a törzsek hűvös irodáiban végzett sziszifuszi zabhegyezés és a véget nem érő intrikák megterhelései.

Május 11. Kedd – Babilon

Ma a harmadik váltás vezető állományának felkészítését tervezik. Délelőtt én is megtartom a logisztikai tájékoztatót. Ebéd után kapjuk a hírt, a magyar konvojt Taji felé, az amerikaiak Bagdad környékén visszafordították. Mivel más kerülő utat nem sikerült találni, a zászlóaljparancsnok úgy döntött, hogy Camp Victory-ban éjszakáztatja az állományát, majd folytatja tovább a feladatot. Másnap ment az egymásra mutogatás, sajnos a hadműveleti központban is, ki a felelős, kinek kell az információt adnia ilyen rendkívüli (de sajnos egyre gyakrabban várható!) esetben. Mindenesetre az egynaposra tervezett feladatból ezúttal kétnapos lett. Nekem meg főhet a fejem, ha a szállítások egymásra torlódnak!

Május 12. Szerda – Babilon

Azon kívül, hogy Karbalában ropognak a fegyverek, a mi életünkben nincs nagy változás. Csak a BBC hírműsora keserít el bennünket látva, hogy végeznek ki mint egy áldozati állatot egy 26 éves philadelphiai fiatalembert – válaszul az amerikaiak az iraki fogva-tartottakkal elkövetett kegyetlenkedéseire. Ez a valóban botrányos eset tényleg megtörtént a bagdadi Abu Graib börtönben. Néhány végtelenül primitív ember kegyetlenkedése a foglyokkal. Ez megengedhetetlen. Ugyanakkor az amerikaiakkal együtt szolgálva, ismerve őket tudom, ez csak egyedi esetként fordulhat elő. Nálunk otthon persze rögtön ürügy a kormányt macerálni: hozzuk haza a kontingenst.

Bagdadhoz képest nálunk, minden csendes. De körülöttünk azonban lángol minden. Mi elvagyunk itt a kis napi ügyeinkkel, a szállítózászlóaljjal, az amerikai ellátással történő folyamatos birkózással, csak hogy nem ebből áll a világ. A támadások folyamatosan szaporodnak, számuk háromszorosára nőtt az április 4-e előtti helyzethez viszonyítva. Igaz, az amerikaiak is sokkal aktívabbak. Mondhatjuk: köszönjük, jól vagyunk csak kint az országban minden a feje tetején áll!

A harmadik váltás felkészülése rendben folyik. Bakó ezredes jó jelentést tesz a váltás előkészítéséről. Megnyugtatom, jövendő vezetői most már biztos elfogadják-befogadják. A munka hevében azért arra is jut idő, hogy Tónival kimenjünk a „Hadji-market”-re. Pár ajándékot vásárol az otthoniaknak. Én sem tudom megállni, hogy ne vegyek újból két szép képet, pár apró ajándékot. Este Tóni tiszteletére jövünk össze, csak mi magyarok. Tóni által hozott „hazait” eszünk-iszunk, beszélgetünk, nevetünk. Egy újabb nap eltelt itt Babilonban.

Május 13. Csütörtök – Babilon

Az egész napot a harmadik váltás logisztikai vezetőivel töltöttem. Az előzetes terv szerint most jártuk végig a logisztikai törzs osztályait, ismerkedve a különböző szakterületek tevékenységével.

Közben a hadműveleti központban is rendeznem kellett a dolgokat. A spanyolok és a latin-amerikaiak távozásával meg kell oldanom a személyi hiányokból adódó feszültséget. Gyorsan átszervezem a logisztikai szolgálatot.

Bakó Tónival sokat beszélgetünk. Örülök, mert összehasonlíthatatlanul jobban felkészülve jön ki, mint én annak idején. A számítógépemről a pen-drive-ra letöltünk egy rakás anyagot. További tanulmányozásra hazaviszi.

Május 14. Péntek – Babilon

Úgy indul a nap, hogy kicsit könnyebb lesz a mai. A vendégek Al-Hillah-ba, a logisztikai bázisra mennek látogatóba. A benti ügyekkel foglalkozom. Ellenőrzöm a titkos intranetten érkezett e-mailemet, válaszolok az üzenetekre. Ez a fő munkaeszközöm. A computer. Ezen jönnek a feladatok, és ezen dolgozom ki, majd személyre szabva küldöm tovább munkatársaimnak, és az alárendelteknek a további feladatokat. Személyes szerencsém, hogy évekkel ezelőtt NATO-tisztként elsajátítottam ezt a munkamódszert. A különbség: felelős vezetőként gyakorlom ugyanazt.

Gondom van a távozókkal. Nem úgy adják át a dolgaikat, ahogy kell. Különösen baj van az új iraki fegyveres erők részére általuk kiosztott fegyverekkel, lőszerrel történő elszámolással. Délután jön a hír: a spanyolok nem fogadták a részükre küldött üzemanyagot. Visszautasították, pedig korábban kérték az ellátást. A magyarok hiába mentek ki Diwaniyah-ba! Néhány „mérges” email a részemről, de az már nem teszi meg nem történtté a dolgot. Ilyenkor teljesen igazat adok honfitársaimnak berzenkedésükért.

Leállítok minden további szállítást a mai nappal átadott két tartományba: Najafba és Quadisiyah-ba! Maradt három tartományunk: Babil, Wasit és Karbala. Ha a feladatok végrehajtásának a fegyelme így fog folytatódni, az is elég lesz!

Május 15. Szombat – Babilon

Két hónap maradt a misszióból! Hatvan nap és véget ér ez az izgalmas-érdekes, felemelő és taszító érzésekkel teli esztendő. Egy napló nem elegendő azoknak a tapasztalatoknak és érzéseknek az összefoglalására, amelyek a történtekkel

kapcsolatban kialakulnak bennem. Ehhez idő, távolság kell, hogy objektívebben sikerüljön ezt megtennem.

Ma van az utolsó nap, hogy a váltásunkra készülő kollégáink részére minél több információt átadjunk. Az általam gondosan átnézett terv szerint ma a minket biztosító „külső" logisztikai szerveknél teszünk látogatást. Az első állomás az amerikai logisztikai összekötőink, a 13. COSCOM és a 300 ASG irodája. Értékes előadást kapunk, hogy működik az érdekünkben az amerikai logisztika. Kocsiba ülünk és lemegyünk a „KBR-udvarba", ahol a LOGCAP (Logisztics Augmentation Program) tisztjei, Spencer őrnagy és Holly Ziarko százados adnak átfogó információt a katonai logisztikát kiegészítő civil, szerződéses logisztikai ellátás folyamatáról, kapcsolódásáról. A KBR körzeti logisztikai igazgatója Nigel Wilkinson részletesen bemutatja, mit végez az érdekünkben a szervezete.

Ebéd után az MJLC a felelősségi körünkben az elöljáró által működtetett, koordináló szervvel ismerkednek az új kollégák. Downen ezredes a látogatás végén összefoglalójában kiemeli a hadműveleti területen szerzett benyomások fontosságát, majd biztonságos haza- és mielőbbi visszatérést kíván a minket felváltóknak.

Május 16. Vasárnap – Babilon

Bakó Tónival korán ébredünk. Készülődik. Félnyolckor van a gyülekező a kocsiknál. Ők is, mint mi márciusban, teherautókkal utaznak le Tallilba, és onnan repülővel vissza a kiinduló állomásra, Varsóba. Az utolsó közös fotók, baráti ölelés: Tóni, ötven nap múlva visszavárlak!

Vasárnap van, de van mit tennem. A héten sok kérdés torlódott fel, rendszereznem kell a dolgokat. A spanyolok nem adták át rendben az új iraki fegyveres erők ügyeit Diwanyjah-ban. Bagdadból egy új, 200 ezer literes elasztikus víztárolót kell leszállítani. A jövő héten két fontos értekezletet is tervezek és a következő logisztikai konferenciára is készülnöm kell.

Délfelé azért hazaérkezek, kitakarítok. Délután újból visszamegyek az irodámba, ahol egy újabb rakás üzenet vár. Hiába, hajtani kell a mókuskereket! Este a spanyol kollégáktól búcsúzunk el. A „lengyel konyhán" a törzsfőnök ad vacsorát. Adios Cavalleros!

Május 17. Hétfő – Babilon

Ez a hét is elkezdődött. Szerencsére már nem sok van hátra. Sok a támadás a koalíciós erők ellen. Karbalában továbbra is áll a bál, az amerikaiak egy rövid időre harckocsikkal is bevonultak, de a „háztetők" a lázadóké. Ki is használják az ebből adódó előnyüket. Egy amerikait lelőnek a mesterlövészek, a néhány napja elfoglalt (különben fegyverraktárnak, laktanyának használt) Mukhaim mecset területén. A városi tanács előzőleg visszavonta a mecset vallási státuszát, mivel az épület a város tulajdona! Késő délután kapjuk a hírt, Bagdadban a „zöld zóna" bejáratánál megölték az Iraki Kormányzó Tanács elnökét. Öngyilkos autóbombás merénylő végzett vele. Hiába, az ellenség felderítése nyilvánvalóan még mindig jobb, mint a miénk!

Május 18. Kedd – Babilon

A heti program szerint az ICDC dandár vezetői részére tartunk felkészítő foglalkozást. A logisztikai főnököket is berendelem a nyilvántartásaikkal. Fő gondom a fegyverek, lőszerek nyilvántartása, megőrzése. A jelentések kissé megnyugtatnak. Az áprilisi nagy felfordulás után van remény a normális anyagi helyzet visszaállítására. Nagy élményem, hogy újból találkoztam Ibrahim alezredessel az al-Hillah-i ICDC zászlóalj parancsnokával. Ő az, akivel a február 18-i öngyilkos merénylet idején ismerkedtem meg kint, a magyarok táborában. A helyettese teljes családjával ott pusztult el, amikor a kerítésünknél próbált a merénylő betörni. Ő akkorra már eljött otthonról, de a családja megsebesült. Áprilisban merényletet kíséreltek meg ellene. Súlyosan megsebesült. Most újból itt van. Kitűnő az angolsága, határozott a véleménye a helyzetről. Ha a koalíciós erők kivonulnának, polgárháború lenne az országban. Összeszedem az összes csokoládét a hűtőmből és elküldöm a gyerekeinek. Tisztelem ezt az Angliában négy éves tiszti iskolát végzett fiatal alezredest. Bízom benne, sokan vannak hasonló gondolkodásúak és akkor majd egyszer Irak is egy modern, ugyanakkor hagyományát, vallását tisztelő ország lesz.

Május 19. Szerda – Babilon

Délelőtt 10 órára értekezletet szerveztem. A szállítások, konvojok mozgása egyre bonyolultabb. A szállítózászlóalj alkalmazása bonyolult. Naponta 1-2 konvojt tudok csak útba indítani, ezzel a teljesítménnyel nehezen vagyunk képesek a hadosztály széleskörű szükségleteit fedezni. Különösen az üzemanyag szállítás területén vannak gondjaink, a körzetünkben települt amerikai csapatok ellátása is jórészt a mi feladatunk.

A felkészítő értekezletet Downen ezredes vezeti. Vigyáznom kell, mert a magyarok eleve bizalmatlanul jönnek. Azt képzelik, hogy az egész ellenük irányul. Makkai István alezredes az új parancsnokként mutatkozik be. Érezhetően tapasztalatlanul. Hadműveleti területen talán nem jó a katonák szabadnapjának a kiadását felemlegetni. Minden törekvésem ellenére lengyel kollégáim éles kérdéseket vetnek fel. Ennek ellenére nem alakul ki ellenséges hangulat. Végigtekintünk más területeteket is, különösen a szállítmányok kisérése fontos. Marek Sanak alezredesnek, a logisztikai zászlóalj parancsnokának külön megköszönöm, hogy szállító századával besegít hadosztály szállításaiba. Nélküle valóban gondunk lenne!

Május 20. Csütörtök – Babilon

Az utolsó nap, amikor a spanyol kollégák velünk vannak. Ayala tábornok, a hadosztály spanyol parancsnokhelyettese a reggeli parancsnokin köszön el: „Nem a legboldogabb nap az életemben!” kezdi a beszédét. Igen, ezt elhiszem egy tisztességes katonának, aki végrehajtja a politikai döntést, amely a március 11-i szörnyű madridi kétszáz ember életét követő iszlám-fundamentalista bombamerénylet sorozat után, ezen esemény kapcsán hatalomra került szocialista kormány legelső döntése volt. Kivonni a nemzetközi erőkből a spanyol „ultra plusz” dandárt. Meggyengítve a nemzetközi összefogást ebben a szörnyű, arcnélküli háborúban, amelyet itt Irakban folytatunk. Ayala tábornok mondatai igazak. Fontos, hogy itt vagyunk, és ha egyszer belevágtunk,

be kell fejeznünk. Arról nem beszélve, hogy mi lesz velünk, az itt maradtakkal. Hogyan alakul a munkánk, a feladatunk, amelyet majd' kilenc hónappal ezelőtt olyan büszkén, magabiztosan kezdtünk. Együtt. Ha most mind kimennénk, rosszabbat tennénk, mintha be sem jöttünk volna. Polgárháborúba döntenénk ezt a sokat szenvedett országot. Igen, történelmet élünk, történelmet írunk azzal, hogy itt vagyunk, és azzal, amit teszünk. Nyilvánvaló sok a megoldatlan probléma, bűnök is kísérik és beárnyékolják azt, amit csinálunk. Hibák, bűnök, de mindezek ellenére az a meghatározó, amit közel harminc nemzet fiai, lányai itt Irakban végeznek. Immár a spanyolok és a velük kivonuló latin-amerikaiak nélkül.

Ayala tábornok az utolsó katona, aki elhagyja ma a babiloni tábort. Gesztusában kísérteties a hasonlóság egy Magyarországon több mint tíz évvel ezelőtt látott, végleg kimasírozott katona és Ayala tábornok között. Az az esemény, amikor az utolsó szovjet katona átgyalogolt a csapi hídon, akkor egy évtizedek óta várt esemény volt. Ezt nem kívánta közülünk senki!

Május 21. Péntek – Babilon

A közel hatvan támadás a koalíciós csapatok ellen Irak-szerte mintegy TV vagy rádió híradás jut el hozzánk. Hozzászoktunk. Mint ahogy statisztikai adattá vált az elesett megsebesült katonák egyre növekvő száma is. Pedig mennyi fájdalom, szenvedés van mögötte! Átlagosan naponta két halottunk van a hadszíntéren. Összességében közelítjük az ezerfős amerikai veszteséget, a többi nemzet messze lemaradva követi azt. A második legnagyobb veszteséget tudó Nagy-Britannia, utána Olaszország, Spanyolország, Ukrajna következik, de kiemelkedően – a létszámunkhoz viszonyítottan – magas a vesztesége a bolgároknak is.

És nincs vége. Karbalában nagy az ellenállás minden nap, minden éjjel áll a harc. Sadr lázadói nyilván nem tudnák azt az ellenállást folytatni, ha nem kapnának külföldről támogatást. Szíria, Irán, Libanon. Naponta elhangzik a feltételezett külföldi támogatók felsorolása. A világ napi híreiben mégsem hallunk sok mindent arról, hogy Amerika tenne is valamit ez ellen. Talán a színfalak mögött. Reméljük. Mert ezen az úton haladva még sokáig elhúzódhat ez az egész. Az Al-Kaida, Bin Laden itteni helyettese, Zarkavi is gyakran hallat magáról. Egyre inkább az utakon közlekedő konvojokat is megtámadják. És ez az egész nem teszi irántunk barátságossá a szenvedéseket elviselő lakosságot! Miben javult a helyzetük az elmúlt évben? Hogyan élhetnek visszakapott szabadságukkal, ha állandó félelemben kell lenniük? És itt akarnak hatalomátadást? Kinek? Ki fog állni a kijelölt vezetők mögött? Mennyire lesz az egész szilárd, hiszen láttuk Karbalában, hogyan futott az első puskalövésre szét a mi általunk felszerelt, kiképzett iraki zászlóalj. Mi lesz veled Irak?

Május 22. Szombat – Babilon

Karbalában az amerikaiak folytatják az akciót. Najafban csend van. Mi éljük a szokásos táboréletünket. Hajnalban egy kis eső is esett, de azért napközben kiderül, meleg van. Tartósan kúszik fel a hőmérő az átlagos 40° C felé. A reggeli parancsnoki után a rutin feladatok. Ellenőrzöm a titkos e-mailjeimet, reagálok rájuk. Utána a magyar leveleimet nézem át, tizenegy óra felé átballagok Downen ezredes irodájába. Közös értekezlet a logisztika összes szereplőivel. És már itt is az ebéd ideje. Ebéd után egy szusszanás, és

következik a saját logisztikai törzs szokásos napi értekezlete. Hamar véget ér a nap, pedig a nappalok is egyre hosszabbak. Siettetném az idő múlását, jó lenne már egy sikeres év után hazamenni, és a családdal lenni, barátokkal találkozni, az erdőt járni. Másrészről meg kár az időt siettetni. 55 éves elmúltam, megy az idő magától is. Sokszor úgy érzem, gyorsabban is, mint kellene. Mintha az idő múlása az emberi kor előrehaladtával egyre gyorsulna. Ameddig gyermek, vagy fiatal vagy, mintha ólomlábakon menne az idő, ahogy idősödsz, már több van mögötted, mint előtted, repül az idő, repül az élet.

Május 23. Vasárnap – Babilon

Sikerült „szabadnapot" csinálnom. Csak a reggeli parancsnokin veszek részt. Pakolgatok, közel vagyok az 50. naphoz, hogy hazainduljak. Rakosgatom a holmimat az egyik tengerészzsákomból a másikba. Nézegetem, hogy fogok haza menni.

Kitakarítok, pihengetek, és természetesen mozizok. Szombaton a „Holly-s Movie"-tól, a kolléganőm Holly Ziarko „kölcsönzőjéből" újból kivettem egy néhány filmet, van mit nézegetni esténként! Míg el nem alszom. Így aztán az is előfordul, hogy egy filmet továbbra is két-három részletben nézek meg.

Május 24. Hétfő – Babilon

Készülök Downen ezredes 55. születésnapjára. Délelőtt lemegyek a Hadji-marketbe. Nem sikerül kedvemre való festményt találnom, de holnapra ígérik. Az lesz a logisztikus közösség ajándéka. Én még otthon vettem egy bajonettet. Talán az utolsó vadonatúj darab a volt „szovjet" hagyatékból. Terry úgy vágyik egy Kalasnyikovra (egyébként az amerikaiak általában respektálják az „AK–47"-est, és sokan jobbnak tartják, mint az M–16-ost!). Ha azt nem is, de egy hozzá való tőrt kaphat. Szemlélődés közben megakad a szemem egy Bushnel éjjellátó távcsövön. Itt aztán minden kapható! Megveszem. Jó lesz az éjszakai vadászatokra. Este Attilával kipróbáljuk, Tökéletesen működik. A lézervetővel 80-100 méterig még a vadkan sörtéjét is sikerülne megszámolnom. No, de ne álmodozzunk. Egyelőre ránk vadásznak!

Május 25. Kedd – Babilon

A nap fő eseménye Terry 55. születésnapja. Este 6-kor gyülekezünk a „lengyel-konyhánál". Itt van az egész logisztikus-família. A kor- és rangidős jogán én kezdem a köszöntést. Visszaemlékszem a tíz hónappal ezelőtt együtt megkezdett útra, amelyen azóta is egymás tiszteletével, segítésével együtt járunk. Megköszönöm mindannyiunk nevében a türelmét, a bölcsességét, amely sok kritikus helyzeten segített át bennünket! A LOGCAP/KBR kollégák nevében Holly Ziarko köszönti Downen ezredest és átadja mindannyiunk közös ajándékát, azt az olajfestményt, amelyet ma Attilával, sok válogatás után vettünk a már ismert „galériában". Én a bajonettet adom át, utalva arra, hogy a tőr egy kicsit szimbólum is. Szerencsére letűntek azok az idők, amikor ezek a fegyverek közöttünk, egymás ellen meredtek. Terryt emlékeztesse ez a tárgy azokra a hónapokra, amelyeket barátságban, megbecsülésben, igazi bajtársakként itt együtt töltöttünk. Mintegy szó szerint éles kontrasztját adva múltnak és a jelennek. A KBR ezúttal igazán kitett magáért. Hidegtál, grill-ételek várnak minket a köszöntések után. Happy birthday barátom!

Május 26. Szerda – Babilon

Reggel sikerült beszélnem Csillával. Zoliék is fent vannak, meghallotta a csevegést, ő is akar velem beszélni. Gratulálok a félállású egyetemi oktatói kinevezéséhez. Eszteréknél a jogi karon fog most már „státus”-ban tanítani. Napközben elég rosszul érzem magam, elkapott a megfázás. Nem egy jó dolog ki-be járkálni a kinti hőségről a légkondicionált helyiségekbe. Tiszta betegség. Ebéd után ledűlök, egy csomó gyógyszert tömök magamba.

Május 27. Csütörtök – Babilon

Isaszegi Jánost várom. Már tegnapelőtt itt volt. Jelen volt a hadosztályparancsnok részére az átadó és átvevő zászlóaljparancsnok részéről tett jelentésen, ma elbúcsúztatta a távozó parancsnokot és a vele együtt hazatérő utolsó harmadát annak a nagyszerű állománynak, akikkel tavaly augusztusban (de régnek tűnik!) együtt kezdtük a munkát.

A tábornok késő délután jött át. Fáradtnak látszik. Hiába, mindannyiunkon nyomot hagyott az elmúlt közel egy év. Vacsoráig beszélgetünk, majd a „lengyel-konyhán” a magyar törzstisztekkel együtt közös vacsora vár minket. Előtte János átfogó képet ad az iraki helyzetről, hogyan jutottunk idáig, mi vár ránk a következő hetekben, hónapokban. Nos, nem rózsás a helyzet. Nyilvánvaló, hibák sokasága kísérte eddig is azt a nemes célt, amelyet maga elé tűzött a misszió. A vacsora finom, lengyel társaink kitettek magukért, no meg látni, hogy Lévai Attila által otthonról hozott finomságoknak is nagy a keletje. Kedves szavakkal köszöntöm el a tábornokot, aki hamarosan hazatér és búcsúzóul, emlékül egy szép, közösen vett festményt adunk át neki.

Május 28. Péntek – Babilon, Al-Hillah

Isaszegi tábornok délelőtt visszarepült Bagdadba. Szerencséje volt, mert egy kiadós homokvihar előtt sikerült a „Black Hawk”-nak felszállnia. Ebéd után kimentem Hillah-ba. Úgy tartottam magam részéről tisztességesnek, ha én kezdeményezek egyeztetést az új parancsnokkal. Nem tartom normálisnak, hogy az elődjével az áprilisi, katonához méltatlan magatartás miatt gyakorlatilag zéróra csökkent a személyes kapcsolattartás. Ugyan a logisztikai törzshez delegált összekötőn keresztül a munkaszervezést továbbra is fent tudtuk tartani, de szükség van a személyes kapcsolatra is.

Makkai alezredes nyugodtabb, higgadtabb vezetőnek tűnik, mint elődje. Kellemes benyomásom alakult ki róla, amikor márciusban, Kuvaitban találkoztunk és pár napot együtt töltöttünk. Biztosítom teljes együttműködési készségemről. Az esetleges személyes konfrontációt elkerülendő azt javaslom, hogy a szakmai munkát továbbra is az elmúlt hetekben kiválóan működő összekötőn, Kolonics alezredesen keresztül, a törzsekkel végeztessük. Személyes egyeztetésre csak a legszükségesebb esetben kerítsünk sort. És ne fordítva. Én is megígérem, hogy szakmai döntést csakis teljesen egyeztetett esetben hozok.

Május 29. Szombat – Babilon

Ma van a szokásos havi hadosztály logisztikai konferencia napja. Igaz, miután Al Sadr kicsit beleszólt az életünkbe, több mint két hónapja volt az utolsó. Március 24-én, a visszaérkezésem napján tartották a kollégák az előző konferenciát. Kicsit bosszantott is, mert éppen vége lett, amikor Kuvaitból megérkeztünk. Ma az ukránok valamiért nem jöttek el a délelőtt tíz órakor kezdődő értekezletre. Bosszant, mert mint dandárnak, mindig nekik van a legtöbb problémájuk, most pedig arra sem érdemesítenek minket, hogy eljöjjenek.

Én nyitottam meg az értekezletet, hangsúlyozom a következő hetek fontosságát, a váltás előtt álló fontosabb feladatokat, különösen az új iraki fegyveres erők felállításával, a hadosztály közelgő váltásának előkészítésével kapcsolatos munkát. Az utóbbi időben automatikussá vált hogy az alárendeltek jelentései sokszor valótlant tartalmaznak, ami megengedhetetlen a hadműveleti területen. Felhívom a figyelmet a jelentések pontosságára!

Jól előkészítve, jó hangulatban folyt a munka. Délután három órakor Downen ezredes zárja a konferenciát. Június végére tervezek még egy konferenciát, minden bizonnyal számomra az utolsót.

Este Terry átjött hozzám. Némi amerikai Miller sör elkortyolása mellett valami szörnyű ölős Mel Gibson filmet néztünk meg. És még csodálkozik valaki, hogy az amerikaiak agresszívak?

Május 30. Vasárnap – Babilon

Reggel valami nagyon kellemes dologgal indul a nap! Omnia kávét szürcsölgetek miközben e sorokat írom. Micsoda különbség az előző amerikai kávéhoz képest! Hajnalban korán keltem, nem tudtam aludni, így kimostam a heti szennyest! A legújabb rémhír hogy bezárják és elviszik az önkiszolgáló mosodákat, mivel a körzetünkben települt amerikaiaknál egyáltalán nincs, nekünk meg van központi is meg saját használatú is. Mintha mi tehetnénk az egész helyzetről. Mindenesetre nem egy jó hangulati tényező. Így ha lassan is, de biztosan rosszabb és rosszabb ellátási-szolgáltatási körülmények közé kerülünk.

A nap különben csendben folyik. Kitakarítok. Közben az irodámba beszerelik a légkondit. Ideje volt, mert a nagy nehezen szerzett ventilátor már nemigen bírta.

Május 31. Hétfő – Babilon

Pünkösdhétfő van és egyben az amerikaiaknak az Emlékezés-napja. Visszaemlékszem az Egyesült Államokban töltött éveimre. Igyekeztem ezen a napon Washingtonba felmenni, elvegyülni a Mall-on, a vietnami-fal környékén, belülről átérezve azoknak a fájdalmát, akik valamelyik szerettüket veszítették el. Sétálni Arlingtonban a sírok között, és magaménak érezve minden elesett katonatársamat, akik életüket áldozták valamiért, amit ők is fontosnak tartottak, vagy csak egyszerűen belekerültek egy óriási húsdarálóba, amely a legfontosabbat vette el tőlük.

Reggel az eligazításon négy halottunkról kapunk jelentést. Valamennyien Bagdadban és attól északra estek el. Mind a négyen amerikaiak voltak…

Június 1. Kedd – Babilon

Június 1-e van! A jövő hónapban hazamegyek! Egy év. Azért ez kemény. Már nem vagyok fiatal. Hál Istennek, az egészségem bírja. Ez is nagy szó. Ezen az éghajlaton. Hiába, igaz a mondás: „ide születni kell!" És akkor az aktivizálódott ellenségről ne is beszéljünk. Délután kimegyek a zászlóaljhoz. Bevásárolok a magyar kantinban. Elmegyek a fogászhoz. Judit doktornő a Központi Honvéd Kórház fogászati osztály vezetője. Judit hazakészül. Szombaton kapta a hírt: a férje, 51 évesen a munkahelyén kétszer is infarktust kapott! Judit a holnaputáni szabadságos géppel repül haza. Végleg. Hiába az ember nem csak itt a háborúban járhat rosszul.

Június 2. Szerda – Babilon

Igaz, az ellenséges támadások száma hullámzó, de mintha az ereje csökkenne. Továbbra is Najaf, Karbala, Al Kut a kritikus a körzetünkben, de Babil tartomány és benne az al-Hillah-i tábor és a miénk, mintha kivétel lenne. Kevés az atrocitás, a két tábort nem érte támadás hosszú ideje. Megjegyzésre méltó, a miénket egyáltalán nem. A logisztikai ügyek is normális mederben kerülnek, az üzemanyag-ellátás is normalizálódik. A friss étkezési nyersanyagszállítás is folyamatos. A táborok szolgáltatásai is tűrhető színvonalúak. Várjuk az ENSZ Irakra vonatkozó új határozatát és június 30-án a hatalom átadását. Hogy mi lesz utána az természetesen kérdéses, mivel egy sor kérdés nyitott. Hogyan fogja elfogadni az iraki sokféleképpen megosztott nép az új kinevezett vezetőit? Beindul-e végre a gazdaság, ahhoz kerül-e az olajból származó jövedelem, akit megillet? Mi lesz a fegyveres küzdelemmel? És végül, de nem utoljára: milyen alapon maradnak a koalíciós erők itt Irakban? Kérdések sokasága merül fel. De hol vannak a válaszok?

Június 3. Csütörtök – Babilon, Al-Hillah 402. ICDC zászlóalj

Ma, immár sokadszorra az ICDC (Iraki Polgárvédelmi Erők) hozzánk tartozó dandárnak a logisztikai főnökeivel értekezem! Bekérettem a nyilvántartásaikat. Fontosnak tartom, hogy az amerikaiak által kiadott fegyverzetet, lőszert, felszerelési anyagokat rendben megkapják és nyilvántartsák! Régi ismerősömmel, Ibrahim alezredessel az al-Hillah-i 402. zászlóalj parancsnokával ebédelek. Ma az ő laktanyájába látogatunk. Már régen készülök kimenni, korábban meg is ígértem neki. Most itt az alkalom. A konferencia résztvevői, jó harmincan megyünk, erős kísérettel.

Számítottam a rendre, de ilyenre, azért mégsem! Rendezett körletek, jól felszerelt irodák. Tiszti és legénységi étkezde, saját konyhával és polgári élelmezési ellátóval. A zászlóalj gyengélkedője: külön meglepetés. Berendezett fektető, kis pihenő szolgálja ki a három orvost. Jó látni ezt a felkészültséget. Biztos reményt nyújt, hogy az átmeneti nehézségek után jó kezekbe kerül az iraki hadsereg vezetése, ha ilyen vezető állománya lesz, mint itt, az al-Hillah-i 402. zászlóaljnál.

Június 4. Péntek – Babilon

Csendes, eseménytelen nap. Úgy tűnik, kezd minden visszarázódni a normális kerékvágásba. Az ellátásunk is úgy-ahogy normalizálódik. Az amerikaiak jelenléte a körzetünkben stabilizálja a helyzetet. Karbala, Najaf továbbra is „forró pont". Készülünk haza, hasonlóan az előző váltáshoz, kiosztották a szolgálati jellemzések megírási feladatát. Június 25-ig kell elkészíteni a közvetlen munkatársak értékelését.

Június 5. Szombat – Babilon

Annak ellenére, hogy a reggeli értekezleten a hírszerzők riogatnak minket, itt csend van. A támadások, még mindig zajlanak, de nem elsősorban a mi térségünkben. Sajnos az aknavetővel, rakétával mért csapások egyre pontosabbak. Öt amerikai katona meghalt, 22 megsebesült egy Bagdadtól északra egy támadás során. Egyes jelentések szerint Irakban négyezer (!) öngyilkos merénylő áll készen, hogy magával rántson bennünket a halálba. Az előrejelzések azt is mutatják, hogy a függetlenség átadása, június 30-a körül megszaporodhatnak az ellenséges cselekmények. Mindenesetre nálunk egyelőre csend van.

Este a szokásos szombat esti törzsfőnöki vacsorán holland kollégánk Harry Knopp ezredes kitett magáért. A lengyel vacsorához holland Bols gint szervíroznak aperitifnek, a vacsorához spanyol és francia borokat kóstolgatunk, a záró ital is valami holland likőrféleség.

Június 6. Vasárnap – Babilon

A reggeli „kötelező" értekezleten kívül nincs sok dolgom mára. Leszaladok a KBR központba elrendezni a jövő szombati törzsfőnöki BBQ party-t, no meg tiszthelyettesünk Adam által összetört terepjáró helyett egy másikat kunyerálni. Utána enyém a nap! Először pakolgatok Jó érzés rakosgatni a holmimat. Kipróbáltam a tegnap vett kerekeken húzható „katonaládát", bizony hamar tele lesz. Ide a törékeny, elektronikai cuccokat rakom. Még jó, hogy a tengerész zsák „feneketlen", sok minden belefér. Kitakarítok, felmosok. Ez is a minden vasárnapi elfoglaltsághoz tartozik. Ebédre instant marhahúslevest eszem, és valami linzert utána. Pihenek, délután félórát napozok is. Utána a „Holly-movie"-ból kikölcsönzött filmeket nézem. Kivettem az egykori Beatles első filmjét a *Nehéz nap éjszakáj*át. Te úristen! Tinédzser koromban édesanyámmal Pozsonyban voltunk, ott a szállodánk melletti moziban láttam először, negyven évvel ezelőtt.

Június 7. Hétfő – Babilon

Új hét. A friss élelmezési anyagellátásban újból jelentkeznek gondok. Most látszik igazán mennyire ki vagyunk szolgáltatva a „koalíciós" partnerünknek. A pontatlan adatszolgáltatás miatt az utolsó pillanatban derül ki, hogy már csak két napra való friss élelem van Al-Hillah-ban és nálunk itt Babilonban is hasonló a helyzet. Al Kutban még rosszabbak az állapotok. Valakik elvitték a friss élelmet tartalmazó hűtőkamionokat Scániából, most keresheti a KBR hol talál gyorsan utánpótlást a nagy létszámmal rendelkező al-Kuti Delta táborba. Az igazság, hogy sem az üzemanyag, sem az élelmezés felett nem rendelkezünk, de lassan világos képet sem sikerül teremteni, mi is

folyik a körzetünkben. Ez mindenesetre nem a normális munka-, és kapcsolatrendszer jellemzője. Még a háborúban sem!

Június 8. Kedd – Babilon

Hat katonatársunk vesztette az életét egy robbanás következtében. Az ukránok suwayrah-i tábora mögötti elhagyott lőszerraktárt az ASP–7-t tisztították, amikor egyelőre tisztázatlan körülmények miatt bekövetkezett a végzetes baleset. Három szlovák, két lengyel és egy litván katona vesztette az életét. Este fél hétkor gyászmisét celebráltak a tábor kápolnájában. Elmegyek, mert mint magyarnak elemi kötelességemnek érzem, hogy ott legyek. Alig lehet beférni. Mint már annyiszor, meglep mennyi a fiatal hívő lengyel katona.

Június 9. Szerda – Babilon

Reggel az értekezleten tudjuk meg, hogy a lőszerraktár felszámolása közben ellenséges aknavető-támadás érte a katonákat és valószínűleg a fatális véletlen is közrejátszott, hogy a lövedékeket rakodó katonák gépkocsiját találta telibe az ellenséges akna.

Továbbra is a friss élelmiszerellátás a fő gond. Úgy hírlik, hogy az ellátó is változott. Nem először az elmúlt hónapokban. Természetesen erről sem, mint más minket érintő ellátási kérdésekről semmilyen konzultáció nem folyt velünk. A híreket is utólag, „mellesleg" kapjuk. Jelentésünkre bántóan hat Bieniek parancsnok meggondolatlan odavetett megjegyzése. A logisztikai támogatás rendszerét nem mi találtuk ki. A Haliburton – KBR amerikai cég ellátásunkban betöltött kiváltságos helyzete nyilvánvaló. Az hogy közben nem egészen úgy alakultak itt az ügyek, ahogy Washingtonban a légkondicionált irodákban előre megálmodták, arra az is bizonyíték, hogy a CIA-tól egymás után távoznak a magas rangú tisztségviselők. Mi pedig itt a hadműveleti területen egyre lehetetlenebb helyzetbe kerülünk.

Június 10. Csütörtök – Babilon

A lengyeleknek vallási ünnepük van. Ez azt jelenti, hogy egy órával tovább lustálkodhatom. Fél nyolc helyett fél kilenckor kezdődik a parancsnoki. Újabb meglepetés vár ránk. Parancsot kaptunk a babilon-i tábor bezárására. Feltételezhetően az új június 30-án hivatalba lépő iraki kormány határozott kérése, hogy visszaadjuk a babiloni romvárost. Mindenesetre remélem, hogy ezt már nem a mi dolgunk lesz megoldani!

Egyébként ma „jubileumom," van. Egy évvel ezelőtt indultam el az első iraki szemrevételezésre. A kör bezárult.

Délután négykor gyászemlékezés az Amfiteátrumban. Könnyesen búcsúzunk a tegnapelőtt meghalt hat katonánktól. Fáj a szívem. Fiatalok voltak, huszonévesek. Az egész élet előttük állt. Ezer és ezer kilométerre a hazájuktól vesztették életüket. Bízzunk benne nem hiába!

Június 11. Péntek – Babilon

Ma több értekezleten is részt veszek. A reggeli parancsnokin újból felvetődik, hogy a friss élelmiszer tekintetében komoly problémáink kezdődnek. Természetesen megy az egymásra mutogatás. Én a leghatározottabban kitartok, hogy az oldja meg a problémát, aki ezt az egész fura logisztikai helyzetet létrehozta!

Másik fontos téma az általunk kiürített két tartomány, Quadisiyah és Najaf mint felelősségi körzet újbóli visszavétele, immár az amerikai csapatokkal együtt. Természetesen az ellátás nyűgét megint a nyakunkba akarják varrni, ami nyilván megnövekedett feladatot jelent az amúgy is nehezen működő logisztikai rendszer számára. Arról nem is beszélve, hogy az estleges amerikai csapatok alárendelésével a hadosztály nemcsak békefenntartó, hanem „békekikényszerítő" feladatokat is felvállalna.

A következő, számunkra a törzs tagjai részére a legizgalmasabb kérdés: kitelepítés innen Babilonból, egyelőre egy ismeretlen helyszínre. Downen ezredes Sanchez altábornagy részére a jövő héten készül jelenteni. Nem lesz könnyű feladat, az biztos. Reméljük a felső vezetés önmérsékletet fog tanúsítani, és az iraki nyomás ellenére sem fogja a törzset elhamarkodottan lehetetlen élet- és munkakörülmények közé kényszeríteni! De hát ez, az egész már a következő váltás gondja.

Június 12. Szombat – Babilon

Bagdadból a hadtesttörzsfőnök érkezik meg a csapatával. A téma a két általunk, helyesebben a spanyolok és a latin amerikaiak által kiürített két tartomány amerikai csapatokkal együtt történő visszaadása. Hangsúlyozom az értekezleten, hogy semmivel sem rendelkezem, szállítási gondjaink is lesznek, ha megnövekszik az ellátási igény.

West tábornok képviseletében itt van Mark Laviolette alezredes, az irányunkba dolgozó logisztikai tiszt és Corbett alezredes asszony, aki az ellátó parancsnokságot, a 13. COSCOM-t képviseli. Értik a problémánkat.

Este előléptetésre megyünk, Downen ezredes, mint a tábor amerikai rangidőse két amerikai katonát előléptet. Nem először vagyok hasonló ceremónián, de mindig élvezem az előléptettek számára nagy eseményt: új rendfokozatot kapni a babiloni romoknál. Az előléptetés után kellemes meglepetés: az amerikai logisztikai összekötőink hívnak meg „házavatóra"! Pár napja foglalták el amerikai kollégáink kényelmes új körletüket, egy fémvázas, előre gyártott elemekből épített irodát. Összeköttetéseiknek köszönve, iraki partnereik hozták a fogadáshoz az ételeket: sült bárány, grill csirke, hal és finomabbnál finomabb köretek. Jól bevacsorázunk. Hiába, Irakban is lehet szép az élet.

Június 13. Vasárnap – Babilon

Bagdadból kapok egy idegesítő levelet! Az ottani, ellátásunkért felelős LOGCAP (Logisztics Civilian Augmentation Program) főnök írt az itteninek értetlenkedve, miért nem tudjuk mi (?) megoldani a friss élelemmel való ellátás utóbbi időben állandósult problémáját. Ki akar oktatni bennünket. Elönt a szent harag és néhány magyarázattal

kiegészítve továbbítom a levelet West tábornoknak. Nem hiszem, hogy a felelőtlenül írogató, a helyzetünket nem ismerő illetékes sok dicséretet fog kapni!

Délután 5-kor is van egy hivatalos programom. Pamela Adams ezredes érkezett, és találkozni szeretne Bieniek tábornokkal. Pam a 300 ASG (Area Support Group) parancsnoka, Larsen ezredest váltotta teljes egységével. Ő felelős a hadosztályunk katonai logisztikai anyagokkal történő ellátásáért. Sajnos, április óta megszaporodtak a „gondjaink" különösen, amióta térségünkben „megduplázódtunk".

Még van egy ügyem, amit intéznem kell este. A bagdadi vezetés, nyomást gyakorol ránk: változtassunk a szállítások idején. Nappalra tehermentesítsük az utakat, biztosítva ezáltal az iraki lakosság zavartalan közlekedését. Éjjel szállítsunk. Ez teljesen képtelenség, ameddig az utakon nem teremtenek biztonságot. Az sem hamar lesz. Este a szokásos TÖF parti, ezúttal vasárnap. BBQ kint a szabadban. Jól érezzük magunkat. Legalább én is kifújom magam. Elhatároztuk, a búcsútalálkozót július 10-én tartjuk.

Június 14. Hétfő – Babilon

Szakmai programok egész nap. Pamela Adams ezredes ismerkedik a gondjainkkal. Világossá teszem milyen fontos, hogy kellő mennyiségű anyagot kapjunk. Különösen, hogy az amerikai csapatok körzetünkben tartózkodásával megduplázódott a szükségletünk. Pam részt vesz az értekezleteinken. Reggel a parancsnokin kezdi, ahol Downem ezredes bemutatja a vezető állománynak. Én meg félhangosan „benyögöm": „Parancsnok úr, ha az ellátásunkban »fekete« és »vörös« értékeléseket mutatunk: Adams ezredes a felelős!" Bieniek tábornok nem hazudtolja meg magát, és a gyengébb nem iránt érzett megkülönböztetett lovagias tiszteletét: „Nem Gyula! Te vagy a felelős!" Kitör a nevetés.

Június 15. Kedd – Babilon

Újból visszatér az éjszakai szállítások kérdése. Még tudományosan meg is magyarázzák, hogy éjjel kevesebb a támadás! Naná, mert nem szállítunk. De nem is fogunk! Ilyen kockázatos dologba nem mehetünk bele. Teljes elutasítás megy a hadosztálytól Bagdad felé a parancstervezetre vonatkozóan. Isaszegi tábornoktól jön üzenet, a mai napon elutazik Bagdadból. Én maradtam utoljára, akikkel közel egy éve együtt kezdtem a missziót. De már nekem is egy hónap van hátra. Négy hét múlva én is megyek! Érdekes volt a személyes kapcsolatunk Jánossal. Bízom benne, hogy a misszió végére világossá vált, nincs sem értelme, sem oka, hogy úgy érezzük egymás ellen dolgozunk. Múltkori utolsó látogatása után nyílt, jó viszonyban váltunk el egymástól. Bízom benne, hogy ez a kapcsolat marad otthon is közöttünk.

Június 16. Szerda – Babilon

Elment a hadszíntér rangelső, itt az új rangelső! Varjú Gusztáv ezredes úr a szárazföldi parancsnokságról, Székesfehérvárról érkezett Bagdadba. Nem Isaszegi tábornokot váltja a beosztásában, hanem egyelőre, úgy tűnik, egyedül a nemzeti rangelső beosztást fogja betölteni a hadszíntéren. Ez azért is érdekes, mert furcsa, hogy a tábornokunk után annak ellenére, hogy mára már két parancsnokság is irányít

bennünket, még csak egy ezredesi beosztást sem kaptunk Bagdadban. Varjú ezredes reggel 7-kor jött át Hillah-ból, ahol néhány napot töltött el a zászlóalj életével, munkájával ismerkedve. Szimpatikus, ötven körüli ember.

Szinte az egész napot együtt töltöttük. Végiglátogatjuk a magyar törzstiszteket, akik beszámolnak a munkájukról. Bemutatkozó látogatást tesz Bieniek tábornoknál, de találkozik szinte minden vezetővel a hadosztálynál. Javaslom, hogy minél gyakrabban forduljon meg a hadosztálynál a jövőben. Ha már egyszer ő a hadosztályhoz delegált nemzeti képviselő is. Egyedüliként a hadosztály összes nemzete közül, aki kívülről és nem a hadosztálynál képviseli nemzeti érdekeinket. Kívánom, a jövőben sikeresen!

Június 17. Csütörtök – Babilon

Ma minket is elért a borzalom. Útban As Suwayrah, az ukrán tábor felé a magyar szállítózászlóalj vízszállító konvoját az út mellé telepített aknatámadás érte. Nagy Richárd, 27 éves zagyvarékasi tizedes a testébe hatolt szilánktól halálos sebesülést szenvedett. Az oszlop első kocsija elhaladt a valószínűleg tüzérségi lövedékből házilag fabrikált bomba mellett. A következő jármű az osztag biztosítását végző BTR–80A páncélozott harcjármű volt. Mellette robbant, feltehetően az útmenti nádasban rejtőző aljas merénylő által távirányítással működésbe hozott ördögi szerkezet. Az első jelentések szerint Nagy tizedes a szokásos eljárásnak megfelelőn, kint ült a torony mellett. Az acélszilánkokat szétköpő bomba egyik szilánkja a golyóálló mellény alatt érte katonánkat. Az orvosi jelentések szerint behatolt a tüdejébe, elvágta az ütőeret. Hiába volt az azonnali, helyszíni, az oszloppal tartó orvosi segítség, hiába az úton kisvártatva leszálló amerikai mentőhelikopter, Bagdadba érve katonánk a műtőasztalon meghalt! Az utána haladó pick-up vezetője a berobbanó ablakszilánkoktól sérült meg. Szerencsére nem súlyosan. Este már itt a táborban ölelhettem magamhoz hősünket.

A magyarországi felháborodás leírhatatlan. Nem volt az ország ilyen veszteségre felkészülve. Vezető politikusok nyilatkoznak. Az államfő részvétét fejezi ki. Itt a hadosztálynál is megható a részvét. Bieniek tábornok hív telefonon, később személyesen is összetalálkozunk. Szótlanul megölel. A szlovák kontingens parancsnoka az elsők között fejezi ki részvétét megemlítve, hogy pár napja ő fogadta részvétnyilvánító soraimat. Fekete napunk volt ez a június 17-e, csütörtök.

Június 18. Péntek – Babilon, Al-Hillah

Kint a zászlóaljnál ma este van a gyászszertartás. Valamennyien, itteni magyar törzstisztek kimegyünk. A parancsnok Bieniek tábornok és szakmai főnököm, Downen ezredes is itt van. A zászlóalj katolikus papja, gyászmise keretében méltatja az elesett katonánkat, Nagy Richárd tizedest. A megemlékezés visszaidézi a pár nappal ezelőtti katonai kegyeleti megemlékezést, amikor hat másik társunktól köszöntünk el. Ki lesz a következő?

Június 19. Szombat – Babilon

Adminisztrációs napot tartok. Megírom a közvetlen munkatársaim jellemzését. Mindegyiket magasra értékelem. Már eleve az, hogy itt együtt vagyunk magas erkölcsi érték a számomra. Mellette tisztességes munkát végez helyettesem és a területek vezetői. Délután megérkezik Downen ezredes rólam írt jellemzése is. Megható, hogy a közel egyéves együtt töltött nehéz szolgálat után milyen szavakkal értékeli munkámat, az elért sikereket, amelyek mindenféleképpen közösek. Terry nélkül nem sikerült volna ezt a bonyolult szolgálatot eredményesen vezetnem.

Este Bieniek tábornok 53. születésnapját ünnepeljük. Finom ételek az asztalon, diszkréten koktélokat hűtenek. Holnap a törzsfőnök születésnapja lesz. Minden este van valami az utolsó napokban. Ezzel is gyorsabban megy az idő. 25 nap és vége! Vége!

Június 20. Vasárnap – Babilon

A reggeli parancsnoki után húzok a lakomba. Mosok, takarítok és pakolok! Rakosgatom a holmijaimat, próbálgatom, hogy fogok elférni hazafelé.

Este sikerül Csillával beszélnem. Erősítjük egymást, most már nincs sok hátra! Nincs, de ki tudja, mit hoz még a következő három hét? Reggelente azt halljuk, hogy a rossz fiúk erősödnek itt a környékünkön is. Sadr leváltotta az al-Hillah-i vezérét. Nincs megelégedve, hogy itt nincs számottevő megmozdulás

Este a törzsfőnök Richard Wisniewski ezredes születésnapját ünnepeljük.

Június 21. Hétfő – Babilon

A nyár első napja. Ezt mi különösen nem érzékeljük, mivel már hosszú hetek óta itt nyár van! Dél körül 40° C feletti hőmérséklettel. Nehezen képzelhető el, mi lenne a hűsítő légkondicionálók nélkül!

Napközben a szokásos irodai munkát végzem, este a magyarokkal megnézzük a híradót! A parlamentben emlékülés volt elhunyt bajtársunk, Nagy Richárd tiszteletére. A honvédelmi miniszter posztumusz hadnaggyá léptette elő. Beszéd. Véget ért egy álom, hogy rövid időn belül rend lesz Irakban! Nekünk itt már régen véget ért.

Június 22. Kedd – Babilon

A reggeli parancsnoki után visszatérve már az irodámból hívat Bieniek tábornok. Az új iraki fegyveres erők felállításáért felelős G7 főnök Bak ezredes már kint az előtérben vár. Magából szinte kikelve förmed ránk a parancsnok, miért küldtünk vissza Tajiba használható elkobzott, fegyvereket? Való igaz, a magyar szállító konvoj elindult a szunnita háromszög egyik veszélyes térségébe, de a jelentések szerint nem hadra fogható fegyvereket szállít vissza. Mérgesen, a választ meg sem várva szinte kidob a tábornok az irodájából. Idegesen megyünk vissza a helyünkre. Természetesen egy szó sem igaz az egészből, azonnali vizsgálatom eredménye alapján is biztos vagyok benne: gondosan ellenőrizték a fegyvereket. Nagyobb baj, hogy rövid időn belül kapom a hírt: Bieniek tábornok utasítására visszafordították a már Bagdad körül járó oszlopot! Ez a döntés semmiképpen nem igazolható, mivel más feladattal is mentünk, történetesen,

hogy a fegyverek leadása után visszafelé fegyvert, lőszert vételezzünk a iraki erők részére. Holnap újból útba kell indíttatnom őket. Öt nappal a fájdalmas veszteségünk után egy ilyen átgondolatlan döntés értelmetlenül veszélyezteti az embereink életét, és más feladatokat hátráltat. Közben a lengyel parancsnokhelyettes (tábornok) vezetésével vizsgáló bizottság is kijelölésre kerül. Ez az egész begyűjtött fegyver ügy különben is egy régi történet. Nincs megfelelő fegyverzeti szakszemélyzetünk, és felszerelésünk. De azért felelősséggel vizsgáljunk meg minden fegyvert, és ami jó azt osszuk ki. És ha mégis, egy szétrobban a használó kezében? Ki lesz a felelős? Mindenesetre állok a vizsgálati eredmény elébe.

Este TV-t nézve értesülünk: Isaszegi tábornok beszámolt a parlament honvédelmi bizottságának. Tisztességes jelentést tett.

Június 23. Szerda – Babilon

A magyarok rendben elmentek újból Tajiba, nem történt semmi rendkívüli, hacsak az nem, hogy mint rendszeresen, a nekünk Bagdadból megadott listáktól eltérően most is mást adnak ki. Nevetséges, de a szállítózászlóalj vezetése ezért is minket hibáztat!

Értekezletek, értekezletek, Összesen négy a nap folyamán. Közben ismertetem a munkatársaimmal a munkájukról szóló jellemzéseket. Fontosnak tartom ezt, ezért a helyettesemmel mindenkit személyesen fogadok. Végezetül megköszönöm a munkájukat.

Este megnézzük az otthoni híradót. Megrendítő képsorok Nagy Richárd hadnagy temetéséről. Részt vett a Köztársasági Elnök, a Parlament Elnöke. Juhász Ferenc honvédelmi miniszter mondta a búcsúbeszédet. Elcsuklott a hangja. Nagyon emberi. Köszönjük, hogy halott bajtársunktól ilyen tisztességesen búcsúztak el otthon! Az otthon szabadságon lévő csoport is részt vett a temetésen. Így is kell ennek lennie. A nap utolsó híre: pár száz méterrel Nagy Richárd halálos sérülésének helyszínétől az aljas banditák délután újból robbantottak. Egy lengyel bajtársunk megsérült. A mentőhelikopter Bagdadba vitte. Ő túlélte.

Június 24. Csütörtök – Babilon

Reggel a fürdőben amerikai kollegám Mike Chekevada kérdezte: „Ezredes, hány nap van még hátra?" „Három hét! Három hét múlva otthon leszek!" – feleltem. Mike és kilenc másik amerikai társa, Terry Downen ezredes vezetésével, ugyanúgy mint én, valamennyien közel egy évet töltöttünk itt el. Sobora tábornok és fiatal szlovák kollégám, Alex Schober még az, aki szintén egy évet tölt el a hadműveleti területen. Egy tucat körüli katona van a törzsünkben, aki szintén egy évet hagy maga mögött. Két váltást szolgáltunk ki. Sok. Túl sok emberileg, fizikailag nagyon megterhelő az ilyen körülmények közötti egy éves szolgálat. Nem véletlen, hogy a békefenntartóknál a „hathónapos-rendszer" alakult ki, amelyet legtöbb (főleg nyugat-európai) ország be is tart. Sokszor visszacseng norfolki misszióból kanadai kollégám mondása: „Az első hat hónapban te vagy a problémamegoldó, a következőben, ha maradsz – te lehetsz a probléma maga!" Én nem kaptam meg a korrekt választás lehetőségét! Igaz, pontosan egy évvel ezelőtt, egy évről beszéltünk a vezérkar főnök helyettes irodájában. De mennyivel másabb körülmények között! Tele azzal a reménnyel, hogy mint az akkor

felületes szemlélőnek látszott fokozatosan rendeződni fog a helyzet Irakban. Ezzel szemben az elmúlt hónapokban fokozatosan romlott, és ki tudja hol a vége? Amikor télen megkérdeztek, mert megkérdeztek, két lehetőség közül választhattam: vagy az adott szavam ellenére kérem a vezénylésem megszüntetését, vagy azt nyilatkozom: maradok. Ez utóbbit tettem. Az más kérdés, hogy ha hazatértem volna, talán beosztást sem ajánlanak fel. Csak egy választásom van: maradni. Egyike lenni annak a tucatnyinak, az eddig itt megfordult ezrekből, aki ilyen vagy olyan okból maradt. De mindezek ellenére, biztos vagyok benne: nem problémának!

Június 25. Péntek – Babilon

Nem történt semmi különösebb. Ha csak az, nem hogy Maurice Warshaw alezredes háromhét után visszaérkezett Seattle-ból. A bagdadi összekötő, „megszenvedett" a visszatérésért. A magyar konvojjal jött vissza, a fiúk meg bedugták az egyik BTR-be, mondván nincs csak oldalfegyvere, így támadás esetén nem tudná megvédeni önmagát.

Úgy látszik ez a nap a visszatérések napja! Nigel Wilkinson, az új-zélandi KBR-es logisztikai főnök is ma tért vissza négy hét után újzélandi otthonából.

Délután „a fegyver ellenőrző bizottság", a parancsnokhelyettes Piotr Czerwinski tábornok vezetésével, Wisniewski ezredessel törzsfőnökkel és a logisztikai törzs technikai főnökével kiment Al-Hillah-ba. Cél a botrányosan visszafordított magyar konvoj által Tajiban leadásra tervezett, használhatatlannak minősített elkobzott fegyverek újraellenőrzése! Kíváncsi vagyok az eredményre!

Június 26. Péntek – Babilon

Délelőtt 10-kor kerül sor a hadosztály részvételemmel utolsó logisztikai konferenciájára. Lassan minden az utolsó lesz az elkövetkező két hétben! Sajnálatosan az ukránok megint nem jöttek el. Ez volt a második eset egymást követően, amikor nem méltatnak arra bennünket, hogy jelenlétükkel megtiszteljék a konferenciát. Pedig ők azok, akik folyamatosan a legtöbb kívánsággal, panasszal élnek. Amikor pedig számukra, a munkájukhoz is fontos információkat kellene kapniuk – megint nem jönnek. Ettől eltekintve kellemesen telik a jól megszervezett, előkészített konferencia. Én vezetem a tanácskozást, és egyre dagad a keblem. Ez most a „betakarítás" ideje. Most látni, hová jutottunk el az elmúlt év alatt. A rendszer működik. Felnőttünk. Jól esnek Downen ezredes zárószavai, aki megvonja az éves tevékenység, a két váltás munkájának eredményét. Örülök, hogy az én munkám is benne van.

A konferenciát a lengyel konyhán jól sikerült grill-party-val zárjuk. Búcsút mondok Mark Laviolette alezredesnek, aki július 10-én indul haza. Nancy Springer alezredes után ő volt az, aki a bagdadi parancsnokságon nap-mint nap segítette a munkánkat. Köszönet Mark. Jó utat hazafelé.

Június 27. Vasárnap – Babilon

Csak reggel, a parancsnokin vettem részt. Szörnyű tragédia történt itt közelünkben – Al-Hillah központjában! Tegnap este aljas emberek gépjárműbe rejtett bombát robbantottak, nem kímélve a polgári lakosságot. Az esti forgalmas bevásárló utcában harminc körüli a halott, még több a sebesült. ! Egyszerűen érthetetlen, mi a célja az ellenségnek! Katona közülünk, de még a velünk együtt dolgozó új iraki fegyveres erők tagjai közül sem veszett oda senki. Annál több asszony, gyermek van az áldozatok között! Használt Sadr mullah intése? De ki ellen?

Este Terry Downen jön át hozzám. Az ő környékükön cserélik a generátort és nincs áram. Ebből következően nincs légkondicionálás sem. Nálam, a vendégágyon tölti az éjszakát, de előtte megnézünk egy jópofa filmet. Közben pattogatott kukoricát ropogtatunk. Tisztára mint a moziban.

Június 28. Hétfő – Babilon

Napközben kapjuk a hírt, hogy két nappal előbb megtörtént a hatalomátadás Irakban. A sietségnek az az oka, hogy az elmúlt napokban ugrásszerűen megnövekedett az ellenünk történő támadások száma. Nem akarták, hogy a következő napokban a támadások még tovább növekedjenek. Így is napi ötven körüli a koalíciós erők elleni akciók száma. Szaporodnak az ártatlan civil lakosság elleni merényletek is. Nem vagyok biztos, hogy ez az egész hatalomátadás sok eredményt hoz, de majd meglátjuk. Egyébként ma kezdődött el a NATO isztambuli csúcsa is. Bush elnök személyes jelenlétével.

Különben csendes, meleg nap 50 fok körüli hőmérséklettel. Bakó Tóni e-mailezett, a július 3-i szabadságos géppel indul ki. Pár nap és számomra vége az egésznek.

Június 29. Kedd – Babilon

Downen ezredestől megkaptam az amerikai kitüntetésemet! Az „Army Commendation Medal" háborús érem, kizárólag hadműveleti területen szerzett érdemekért adományozzák ezt a kitűntetést, szövetségeseknek is, amelyet itt nem sokan kaptak meg idáig. Büszke vagyok, hogy így ismerték el az egyéves munkámat. Természetesen a kitüntetés átadása csak a megelőlegezett bizalom jele, hónapok is beletelnek, mire a javaslat megjárja a Pentagont, meg a csuda tudja még milyen magas helyeket és sor kerül a hivatalos átadásra.

Még egy öröm ér, megjött Amerikából a számítógépem. Gyönyörű. Bár használt, fantasztikus állapotban van, mindent tud, amit ma egy hasonló laptopnak tudnia kell. És mind ez csak 500 dolcsi volt! Persze, ez is az „e-bay"-n keresztül!

Este, hogy jól végződjön a nap, a magyarokkal névnapozunk. Vilmossal köszöntjük Simon Pétert, legfiatalabb kollégánkat. Szép képet kap névnapi ajándékként. Ez is az egyik utolsó alkalom a közös munka utáni együttlétre. Még a jövő pénteki búcsú van hátra, mielőtt elmegyek.

Június 30. Szerda – Babilon, Al-Hillah

Mozgalmas nap kezdődött. Ahogy feltételeztem, a parancsnok nem elégedett az üzemanyaghelyzettel. Felállít a reggeli eligazításon, és élesen rákérdez. Válaszolok, de nyilvánvaló nem elégedett a jelentésemmel. Azt képzeli, ha mi nem küldünk kíséretet Scaniába a hiányosan érkező tartálykocsik ide kisérésére, ha az amerikaiak nem biztosítanak több ellátmányt a megnövekedett fogyasztásunkhoz – én, a logisztikai főnök egyedül megoldom a helyzetet! Holnap reggel Downen ezredessel együtt a megoldás lehetőségeit kell jelentenünk az irodájában.

Ebéd után Al-Hillah-ba megyek. Mind a két logisztikai egység parancsnokával beszélek. Legközelebb az átadás-átvétel keretében, jövő szerdán az érkező új logisztikai vezetőkkel megyünk ki. Ezt beszéljük meg. Utoljára bevisznek a magyar kantinba is! Ez az utolsó alkalom elkölteni a pénzemet az utolsó fillérig. Pár hónapig nem lesz otthon gond a tisztálkodó szerekkel.

Este végre birtokba veszem a számítógépemet. Késő éjjelig ismerkedem vele, zenét hallgatok, DVD-t nézek. Egyszóval élvezem az új szerzeményt.

Július 1. Csütörtök – Babilon

Július van! Most már valóban pár nap és vége! Ha jól összeszámolom, a tavalyi szemrevételezésekkel együtt bizony kijön az egy év!

A parancsnok nem ér rá a reggeli eligazítás után. Majd holnap hallgat meg minket. Az üzemanyag helyzet is mintha kicsit stabilizálódna.

Délelőtt a számítógépemmel dolgozom, beállítjuk a magyar írásmódot, felcímkézzük a billentyűzetet. Mostantól már „magyar” a számítógép!

A kollégáim Al-Kutba repültek, ez az utolsó hely, ahol ellenőrzik az új iraki erők részére kiadott fegyverek és felszerelések, valamint az elkobzott fegyverek helyzetét. Jó, rendezett viszonyokat talál a helyettesem által vezetetett bizottság.

Július 2. Péntek – Babilon

Ma sem hallgat meg a parancsnok minket. Tegnapelőtt nagy hűhó az üzemanyag miatt, most meg nem érdekli. Pedig dolgoztunk a jelentésen, úgy ahogy megparancsolta. Nem jobb a helyzet a múltkor visszafordított, elkobzott fegyvereket szállító konvojjal sem. Igaz a fegyverzeti mérnök végzettségű, technikai főnököm által vezetett bizottság talált néhány olyan fegyvert, amelyekből össze lehetett volna állítani egy-két használhatót, de ezért tizenegy ember, hat napon keresztül dolgozott. Azért ez a ráfordított energia nincs egyenes arányban a kapott eredménnyel. Nem beszélve arról, hogy a fegyvereket tároló-kezelő logisztikai zászlóaljnál az alkalmazhatóság kérdését eldönteni egy zászlós által vezetett összesen háromfős team áll rendelkezésre „korlátozott ismereti és javítási kapacitással”! Ezért, állítom, kár volt kockáztatni és visszafordítani a zászlóaljat. Továbbra is teljes mértékben elfogadom a logisztikai zászlóalj szakembereinek korábbi döntését! Jelzem, nem is lett semmi további következménye az ügynek.

Július 3. Szombat – Babilon

Nevezetes nap ez a mai. Megjött az utódom. Másik esemény, ma tartjuk a logisztikusok búcsúestjét. Napok óta készülünk rá. Elismerő oklevél készült mindenkinek. Terry Downen adja át. Tabló is van, ugyanúgy, mint az első váltás végén. Én adom át. Este 6-kor gyülekezünk amerikai logisztikai összekötőink kényelmes házában. Kevin Harris őrnagy a csoport vezetője volt kedves átengedni, a helyüket erre az estére. Már jó tapasztalatokat szereztünk itt pár héttel ezelőtt az „Open Haus" házavató idején.

Downen ezredes nyitja meg az estét, az összesereglett logisztikusok előtt. Megköszöni mindenkinek a lelkiismeretes, áldozatos munkát és átadja a főparancsnok, Sanchez tábornok által aláírt okleveleket. Természetesen mindenkiről amerikai stílusú, parolázós „vigyorgó" kép is készül. Downen ezredes után én jövök. Én is megköszönöm a közös munkát, üdvözlöm az utódomat, a lengyel Zygmunt Spichala ezredest, és nem feledkezem el – az amerikaiak legnagyobb ünnepének előestéjén – amerikai barátaimnak a függetlenség napja alkalmából gratulálni. Átadom a fénykép-tablókat, kezet fogok mindenkivel és ezzel vége a mi kis házi ünnepségünk hivatalos részének.

Átadjuk magunkat a kuliináris élvezeteknek. Sikerült iraki ételt is rendelni. Bárány, sült csirke az asztalon. A KBR is kitett magáért. Italok, üdítők sokasága és a végén gyümölcs. Jó a hangulat, kis figyelmességek cserélnek gazdát. Beszélgetek az utódommal, sok szerencsét kívánva neki a semmivel sem könnyebbnek ígérkező következő félévre.

Az átadás-átvételre mi, az átadók készen vagyunk. Több tucat oldalnyi olvasnivaló várja az új vezetőket a logisztika minden részéről. Holnap Bakó ezredesnek is be kell érkeznie. Hétfőn kezdjük az átadás-átvételt. Kell ennél jobb elfoglaltság a jövő hétre?

Július 4. Vasárnap – Babilon, Bábel romjai

Július 4-e az amerikai függetlenség napja! 1776-ban hosszú évekig tartó háború után ekkor kiáltották ki az angoloktól való teljes elszakadást. Nálunk itt és ma ez azt jelenti, hogy ebédre is, vacsorára is kiadós szelet steeket ehetünk, ami mellesleg a kedvencem is.

Tehát, „God Bless America"!

A nap másik óriási híre, este nyolc óra körül megjött Bakó Antal ezredes, aki ugyan a helyettesi beosztást veszi át, kicsit mégis úgy tekintem mint az én (meg)váltómat. Korábban megírtam neki, hozzám költözik, már csak abból a praktikus megoldásból is, hogy a jövő hétfőn, amikor én elmegyek, ő marad a C–23-ban.

Napközben elég sokat szenvedek, mert elromlott az áramfejtő generátor és nem nagy élvezet egész nap a meleg konténerben kuksolni. Reggel még sikerült kimosnom és úgy nagyjából a holmimat is összeraktam. Úgy tűnik, sikerült mindent a csomagjaimban elhelyezni. Dél körül a Bábel-tornya helyének az alapjaihoz megyünk ki nagy csapattal. Igaz, a tábor szélétől pár száz méterre van, mégis teljes biztosítással megyünk. A hely nem túlságosan érdekes, rengeteg törmelék a régi világból, a múltból, és egy nagy gödör, amelyre az idegenvezetőnk azt mondja, ott volt Bábel-tornya. Nos, ez maradt belőle. De azért áhítattal bámuljuk.

Július 5. Hétfő – Babilon

Megkezdődik az átadás-átvétel. Tervet készítettünk, amelynek az a lényege, hogy az első két nap mindent megmutatunk, közben mi vezetjük továbbra is az ügyeket, részt veszünk az értekezleteken, az új fiúk meg figyelnek. Szerdán kimegyünk Al-Hillah-ba a két logisztikai egység átadás-átvétele történik meg. Csütörtökön-pénteken fordul a kocka, az újak vezetnek, mi a háttérből figyelünk. Ezt mondják „left-right-seat" módszernek. Szombaton reggel pedig a reggeli parancsnokin – pár nap híján egy éves, hadműveleti területen végzett munka után – elköszönök a vezető állománytól.

Tónival délelőtt még utoljára a „Hadji-marketre" is kiszaladok. Ez is valahol az átadás-átvétel része. No és ami a fontos, veszek még utoljára egy szép olajfestményt!

Július 6. Kedd – Babilon

Ma az osztályok munkájával ismerkednek az új vezetők. Járunk egyiktől a másikig. Különösen jó, aktuális, képbe helyező jelentést kapunk Alex Schober századostól, az ellátási osztályvezetőtől. Alex a szlovák fegyveres erők fiatal, igen tehetséges logisztikus tisztje. Velem együtt egy éve van itt, „öreg rókának" számít, ismeri az ellátás csínját-bínját. Ő is, mint többen a hét végén, befejezi a tevékenységét. Kuvaitba megy még egy pár hétre, a szlovák kontingens váltásának ügyeit rendezi. Utána pedig haza. Ulrika, a magyar származású menyasszonya várja.

Szervezem a hazatérésemet is. A szolnokiakkal is beszélek. Megerősítik, hogy jövő kedden terv szerint Bagdadban a gép, amellyel végre szerdán hazatérek! Maurice Warshaw hétfőre betervez egy búcsúlátogatást a főnökséggel. Elköszönök West tábornoktól és csapatától, de előtte bemutatom az új G4 főnököt. Maurice ügyködik a VIP szállás elrendezésében is. Én sem bánom, ha az utolsó éjszakát normális körülmények között tölthetném és másnap kedden rendben elrepülhetnék. Ha az ellenség is úgy akarja.

Július 7. Szerda – Babilon, Al-Hillah

Ma van a zászlóaljak átadás-átvétele. Kimegyünk Al-Hillah-ba. Először a logisztikai zászlóaljnál kezdünk. Bevezetésül elkísérjük Marek Sanak alezredes parancsnokot a napi tízórai táborparancsnoki értekezletre. Minden nemzeti parancsnok (kilenc van a táborban!) és az összes fontosabb szervezet vezetője részt vesz ezen a napi élet szempontjából igen fontos rendezvényen. Öröm hallanom, hogy nincs probléma a tábor életében. Elgondolom magamban: Bár csak így lenne ez máskor is! Sajnos hadosztályszintről kell legtöbbször rendezni a többi tábor kisebb-nagyobb ügyét, ahelyett, hogy ott a helyszínen megoldanák.

Sanak alezredes jelentése minden részletre kiterjedő. Az irodájában tájékoztatja az új vezetőket a logisztikai zászlóalj szerteágazó feladatairól. A jó órás jelentés után gépkocsival a tábor bejárására indulunk. Élvezet látni, milyen óriási változáson ment át ez a tábor a kezdetek óta. A közös ebéd után rövid látogatást teszek a szlovák kontingens parancsnokánál Karl Navratil alezredesnél. Megköszönöm, hogy olyan kitűnő munkatársam lehetett, mint Alex Schober százados az ellátási főnök. Jó

hangulatban váltunk el egymástól. Vele és elődjével is kiemelten jó viszonyom volt. Jó ez így.

A délutánt Makkai alezredesnél töltjük. Jelent a zászlóalj alkalmazásáról. Külön büszke vagyok, hogy a zászlóalj és a hadosztály viszonyát az utóbbi időben jóra értékeli.

Miután visszatérünk, levezetem a „négy órai" logisztikai értekezletet. Utoljára. Holnap helyet cserélünk és én az „anyós ülés"-ről figyelem két napig, hogy vezetnek az újak.

Az estét az „illinois tizekkel" fejezem be. Külön mély, kollegiális kapcsolat alakult ki a közös egy év alatt a Downen ezredes által vezetett csapattal. Jövő héten ők is indulnak haza.

Július 8. Csütörtök – Babilon

Ma már az „oldal-ülésről" szemlélem a dolgokat. Az új logisztikai főnök Zygmunt Spychala ezredes és helyettese Bakó Antal ezredes mától átveszik a vezetést. Mi a helyettesemmel csak figyeljük az eseményeket. Azaz egy dolog kivételével. Délelőtt tíz óra harminc perckor még utoljára jelentünk. Helyettesem Piotr Trepkowski alezredes jelent a karbalai táborok bezárásáról és a Camp Limába történő átköltözésről. Kicsit fura, mivel a feladat dandár szintű és a lengyel dandárparancsnoknak illene jelentenie. De hát nem ez az első furcsaság, amivel találkozunk.

A délutáni logisztikai értekezletet már az új fiúk vezetik le, az új osztályvezetők jelentenek. Még akadozik egy kicsit a dolog, de hát mi is így kezdtük annak idején.

Kellemes epizód: délután 5-kor a hadosztálytörzsfőnök jön át, és személyesen adja át minden távozó kollégának a még tavaly alapított emlékérmet. Jól esik, hogy ennyire ránk figyel Wisniewski ezredes.

Megérkezik Varjú ezredes is Bagdadból. Néhány napot együtt tölt velünk és a zászlóaljhoz is kimegy a hétvégén. Majd aztán hétfőn együtt megyünk Bagdadba.

Sajnos nem tudok úgy a rendelkezésére állni, mint ahogy illene, sok az elfoglaltság ezekben az utolsó pillanatokban.

Este Sobora altábornagy tisztel meg azzal, hogy átjön hozzánk a szállásunkra. Kedves szavakkal köszönünk el egymástól. Az elvégzett munka alapján jó barátság alakult ki közöttünk.

Július 9. Péntek – Babilon

Az utolsó munkanap. Ma is, mint tegnap, az újak vezetnek. Mi a „régi-gárda" a háttérből figyeljük az eseményeket. Ha kicsit akadozik is a dolog, a nyelv is, de azért megy tovább a szekér. Délelőtt leadom az összes holmimat, leszámolok. A fő attrakció a Chevrolet Taho átadása. Tíz hónapig hajtottam, több mint 12 ezer kilométer van benne. Utódom a heti szervíz után boldogan veszi át.

A tizenhat órai logisztikai értekezlet ma nem mindennapi. A rutin ügyeken túl jelentenek a régi és új osztályvezetők. Az elmúlt héten rendben átadták-átvették az ügyeket. Utódommal mosolyogva fordulunk a jelenlévő Downen ezredes felé és jelentjük: a logisztikai feladatok átadás-átvétele megtörtént!

Este mi magyarok köszönünk el egymástól. Létai Attila ezredes úr a „másod” rangidős közülünk kedves szavakkal emlékezik meg az együtt eltöltött hónapokról. Jól esnek a szavai, gyógyír az első félév keserű emlékeire. Meglepetés, hogy még egy szép képpel ajándékoznak meg a kollégák. Köszönő szavaim után Varjú Gusztáv ezredes úr a hadszíntér nemzeti rangelső köszönt el. Jól esnek a dicsérő szavak, egy nehéz év termése. Bejelenti, hogy az amerikaiak kitüntetésre terjesztettek fel!

A folytatás sem akármilyen. A magyar srácok az amerikai ellátó anyagaiból a lengyel konyhán csodát műveltek. Csodálatos a gulyásleves íz-harmóniája. A pacalpörkölt sósburgonyával, uborkával csak fokozza az élvezetet. Szép nap volt a mai!

Július 10. Szombat – Babilon

Ma egy kicsit rólam is szólt a reggeli értekezlet. A szokásos logisztikai rész jelentése után jelentem Bieniek tábornoknak, hogy részemről ez volt az utolsó jelentés. Bemutatom az utódomat a törzsnek, majd megköszönöm, hogy egy évet szolgálhattam a „lengyel” hadosztálynál, nekünk magyaroknak az évezredes barátaink parancsnoksága alatt. Lengyelül idézem a mondókát „Polak, wengry…” azaz „lengyel, magyar két testvér a harcban…”, ami most így kitudja milyen hosszú idő után újból igaz!

Kedves szavakkal köszönt el a parancsnok, felidézi korábbi több éves ismeretségünket, a norfolki házunkban tett látogatást, majd magasan értékeli itteni egyéves munkámat. Megköszöni, és burkoltan elnézést kér, ha néha „türelmetlen” volt. Megölel. Jó hangulatban válunk el.

A nap további része a készülődéssel telik. Felhívom még Csillát, feltehetően utoljára Irakból. Mondom, hogy ez most olyan, mint amikor az űrhajósok a hold túloldalán vannak és nincs összeköttetés velük. De előjövök, Damaszkuszból jelenetkezem. Addig még hosszú az út. Az utakon a biztonság semmivel sem javult. Különösen Bagdad környékén, bármi előfordulhat még mielőtt elérjük a repülőteret. Nos, még a felszállás sem egy leányálom a BIAP-n! Az amerikaiaknak még mindig nem sikerült teljesen biztonságossá tenni a repülőtér környékét.

Este 7-kor utoljára vagyunk a „lengyel” konyha vendégei. A törzsfőnök, Richard Wisnievski. ezredes búcsúvacsoráján természetesen a mi magyar gulyáslevesünk viszi el a „pálmát”. Sor kerül az elismerő oklevelek és emlékérmék átadására is. Downen ezredes gálánsága folytán finom mexikói Corona sört iszunk, megkóstoljuk a KBR által beszerzett rákot, steak-et és felsorolni is nehéz milyen finomságokat. Egészségünkre!

Epilógus

Itt véget ér a napról-napra vezetett napló. A további napok gyors egymás után teltek. Hétfőn reggel a csomagjaimmal átvittek Al-Hillah-ba. Makkai alezredes a zászlóalj állománya előtt köszönte meg a munkámat és emlékplakettet adott át, amely azóta is az Irakban kapott relikviák talán legkedvesebbike. Lám, lehetett ezt így is tenni. A Chevit, utódom engedélyével Bagdadba még utoljára – esemény nélkül – én vezettem. A Camp Victory-ban az előzetes tervek szerint sikerült a főnökömtől West tábornoktól és csapatától elköszönni. De délután a további hivatalos programokra én már nem mentem el az újakkal. Először és utoljára élveztem az „ausztrál" uszodát. Este, vacsora után a tábor színpadán valamilyen amerikai hakni brigád rock hangversenyét hallgattuk. „Sweet home Alabama". Igen, lefordítva, szabadon: „Édes otthon, Magyarország"! Jövök haza.

Másnap terv szerint megérkezett az Ancsa, hogy rövid ki-berakodás után kollégáim búcsúintegetése mellett szálljon fel velem hazafelé. Sokáig, az esetleges rakétákat kivédve szinte a házak tetejét súrolva repültünk, és a pilótánk csak akkor emelte fel a gépet, amikor az utolsó házat is elhagytuk és feltűnt előttünk a végeérhetetlen, de legalább is Damaszkuszig tartó sivatag.

Damaszkuszban újból a már jól ismert, a repülőtérhez közeli Ebla Cham Palace hotel vendége voltam. Mivel kora délután volt, lementem a kinti, több medencés uszodához. Úszom, napozom. Végre szabadon, egy nehéz évvel a hátam mögött élvezem az életet. Másnap, július tizenötödikén Szolnokon rendben földet értem. „Mission accomplished", a küldetés véget ért.

Az azóta eltelt közel két év alatt sok minden történt. 2004. december végével Irakból kivonásra került a teljes magyar kontingens. Spanyolország, a latin-amerikaiak, Fülöp-szigetek és Thaiföld után Magyarország is otthagyta az Iraki Szabadság műveletet, és a lengyel hadosztályt. Igaz, egy NATO-művelet égisze alatt, más felhatalmazással néhány törzstiszttel, ha másképpen is, de folytatjuk Irakban a munkát. De mennyire különbözik ez a fajta szerepvállalás az előzőtől! A lengyel hadosztály továbbra is működik. Ez a küldetés azonban tartalmában és méretében egészen más, mint a korábbi. A két bázison, Diwaniyah-ban és Al Kutban működő hadosztály a maga kettőezer fős létszámával igazából már csak a nevében hadosztály. A kezdetekhez képest a feladata is alaposan megváltozott. A résztvevő nemzetek száma is jelentősen csökkent. A 2006. május végi adatok szerint a hadosztály katonái közül hatvanan vesztették az életüket. Közöttük a mi katonánk, Nagy Richárd poszthumusz hadnagy. Nyugodjanak békében. Továbbra is bízzunk benne: nem hiába áldozták az életüket.

Utószó

A napló szubjektív műfaj, amelyben az objektivitások is alanyi reflexiókon keresztül jelennek meg, ezért nemcsak telekommunikációs korunk hadviseléséről kapunk sajátos, logisztikai szempontú képet, hanem elsősorban a naplóíró Hautzinger Gyula ezredes impresszióiról, amelyek érintik a háború minden, – azóta már média nyilvánosságot kapott – részletét is. Tegyük hozzá ezek a részletek többségükben traumatikus hatásúak voltak, gondoljunk a csillagos-sávos zászlókkal letakart amerikai fémkoporsók titokban történő hazaszállítására, a fogolykínzásokra az Abu Gharib börtönben, a nyitott és a szabad prédának kitett lőszerraktárakra, vagy gondoljunk a sikerek közül Szaddám Huszein elfogására. „Itt nekünk sikeresnek kell lennünk" – írta a szerző. A napló szövegén végig lüktet ez, a siker szorításában működő lelkiállapot. Mindenki első akar lenni. Az egymás közötti rivalizációnak nagy serkentő hatása van. A magyarok is végre akarták és sikeresen végrehajtották a feladatokat. A naplón keresztül jobban megismerjük a sokszor motivációs küzdelmeibe bonyolódott katonát. Nem lehetnek kétségeink, olyanok vagyunk mi magyarok külföldön is, mint idehaza: nem maradnak el a személyes villongások, a csipkelődő megjegyzések, a szakmai féltékenységek, a kompetenciák elvitatása, a vezetők kritikája, a generációs feszültségek még a háborúban sem. „Érzem és értem – írja október 30-i feljegyzésében – ahogy a fiatalok itt is igyekeznek belém kötni. Vadászember lévén, olyan ez, mint amikor szarvasbőgéskor az öregbikát a fiatalok el akarják verni. Még tartja magát egyelőre. De tudja, már nem sokáig áll neki a világ." Hautzinger ezredes életében, miután hazatért Irakból, még tevékeny, alkotó időszak következett a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, ahol sikeres konferenciát szervezett, (éppen a hadműveleti területen szerzett tapasztalatai alapján a bajtársiasságról), könyveket jelentetett meg, előadásokat tartott az iraki szerepvállalásról, kurzusokat vezetett amerikai hallgatóknak.

A háború, a harc az aszimmetrikus hadviselés jellemzőit mutatja, a gerillák részéről a »hit and run« (üss és fuss!) kiszámíthatatlanságát: „A történet egyszerű. Az egyedül közlekedő kocsihoz egy suhanc lépett, és közelről fejbe lőtte az anyósülésen utazó tisztet. Esélye sem volt. Egy gyerek kezétől meghalni. Milyen mélyek lehetnek a gyűlölet gyökerei? – írja és kérdezi augusztus 21-i bejegyzésében a szerző. Vagy egy másik szemléletes illusztráció április 18-i bejegyzéssel: „egy amerikai konvoj tűzharcba keveredett. A körülbelül harminc járműből álló oszlop eltévesztette az utat és ahelyett, hogy elkerülte volna a várost, azon keresztül akart haladni. Csapdába estek. A mahdi hadsereg lövészei tüzet nyitottak rájuk. Az oszlop kettészakadt. ...Öt órán keresztül

tartott a harc, és a bajba jutottak – vélhetően a rossz kommunikáció miatt – nem kaptak segítséget. Képtelenség az egész!" Éles fényt kap a modern háború egyik jellemzője is, amelyről így ír november 10-én: „KBR, KBR (Kellogg-Brown and Root) mindenfelé. Érdekes egy háború az, ahol a katonák feladatait lassan a legtöbb területen a civilek biztosítják. Nehéz egyelőre nyilatkozni, de mintha az eszük más srófra járna, mint a miénk. Elég nehéz a kettőt, a katonait és a polgárit szinkronba hozni. Így folyamatos a konfliktus." A háború normatív világát nehéz elfogadni, még az állandóan normatívákban gondolkodó katonai vezetőknek is. Ezt látjuk felháborodott soraiból, amikor azt írja, hogy „az amerikaiak mindig odavágják: »egy zuhanyozó rózsa 20 főre«. Ez a norma. Egy szóval »normásitva« vagyunk." A modern háború üzleti vállalkozás is, és mint ilyen a nyereségek és a veszteségek kegyetlen kalkulációja, valamint nem utolsósorban médiaesemény. Ezzel nehéz szembenézni még akkor is, ha a katona maga sem veszíteni, hanem pénzt akar nyeri ezen a veszélyes játék-automatán. A valódi veszélyt azonban az jelenti, ha ez játékszenvedéllyé alakul mindazoknál, akik a háború kérdésében döntenek és egyetlen mutatószámmá a hadiipari részvények ingadozó árfolyama válik.

Reveláció volt Hautzinger ezredes számára a közös, multikulturális törzsmunka: „Bajtársak vagyunk. Ilyen érzés még soha nem kerített hatalmába. Napról-napra ez az, ami fűt, hajt bennünket. Összeszámolom csak az én főnökségemen tíz nemzet fiai vagyunk együtt. Élvezet velük dolgozni, és élvezet azt a kis szabadidőt is együtt tölteni." A háborúba lépés mellett való döntés pillanatától azonban nemcsak a harctéren lévőkkel vagyunk bajtársak, hanem az alkalmazás ügyében döntéseket hozó védelmi vezetőkkel, így a Vezérkari Főnökkel is. A bajtársiasság érzésének ez az összetevője mintha elhalványult volna a szerző megjegyzéseiben. A nyílt, határozott magyar érdekek védelme, amit Hautzinger Gyula ezredes mindig következetesen képviselt nem ütközik a bajtársiasság fogalmába, ahogyan írta szeptember 17-i bejegyzésében: „Érzékelhető a feszültség. A spanyolok nem akarnak másoknak szállítani, az ukránok nem léphetik át a tevékenységi körzetük határát. Maradnak a lengyelek meg a magyarok. Azok mindent megtesznek. Ez az út nem járható."

A marcona, kemény, szűkszavú katonaembernél átcsillan a nagyapai aggódás mellett a bizakodás hangja is az iraki jövő tekintetében, ahogyan október 14-i bejegyzésében írja: „Iskolakezdés előtti idő van. Csak úgy rajzanak ki a kisiskolások. Fehér blúz-fekete formaruha van rajtuk. Fényképezem őket, ahogy a buszra várva integetnek nekünk. Remélem mire felnőnek békésebb jövő vár rájuk."

A napló szövegét olvasva egy kicsit Ted Hughes modern költői világát érzékeljük, amely egyszerre brutális, tragikus, fájó és szakrális, fűszerezve jó adag magyaros iróniával. Tragikus, fájó és szakrális, mert, a veszteségek jelentősek voltak, ahogyan írja a szerző május 21-én: „közelítjük az ezer fős amerikai veszteséget… A második legnagyobb veszteséget tudó Nagy Britannia, utána Olaszország, Spanyolország, Ukrajna következik, de kiemelkedően – a létszámukhoz viszonyítottan – magas a vesztesége a bolgároknak is. És nincs vége." Valóban nem volt, mert az egyik legfájóbb, a magyar veszteség is bekövetkezett. Van azonban tanulsága a háborúnak, amit már a második világháborúval összefüggésben is megállapított Nemes Bangha Imre nyá. altábornagy.: „A koalíciós háborúk csak akkor lehetnek eredményesek, ha a felek politikája egyirányú, ha az érdekek később sem ágaznak szét és ha nem bomlik meg az egység féltékenységből. Ez a gyengébb félnél gyakori, mert szuverenitását félti. Katonai részen

pedig akkor hathatós a gazdasági térre is kiterjedő együttműködés, ha annak útjait, már a háború előtt, katonai szövetség egyengeti és ha a közös fővezérlet is biztosítva van." [*Sorsdöntő csaták/Marathontól a második világháborúig*. I–II. kötet. In: dr. Lukinich Imre és Markó Árpád. Franklin-Társulat Kiadása, 1943. Az idézet a *Múlt és jelen* című könyvrészletből való (II. kötet).]

Hautzinger ezredes az elsők között volt, akik dokumentálták érzéseiket, élményeiket, kétségeiket, gondolataikat és reményeiket az iraki misszió kapcsán. A napló több szempontból tanulságos azok számára is, akik még nem vettek részt missziós feladatban. A professzionális magyar haderő összekovácsolódásához, a szövetségesi elkötelezettség erősítéséhez és nem utolsó sorban a katonai-szakmai fejlődéshez hozzátartoznak a külföldi szolgálatok, és az ilyen a szélesebb közönséget is érdeklő beszámolók.

Budapest, 2006. július 3-án.

Dr. Harai Dénes ezredes